

ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ:

**«ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΧΕΤΙΚΗ ΜΕ ΤΗΝ ΒΙΒΛΙΟΔΕΞΙΑ,
ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ, ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΝΤΥΠΟΥ
ΥΛΙΚΟΥ: ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ»**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: **ΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ**

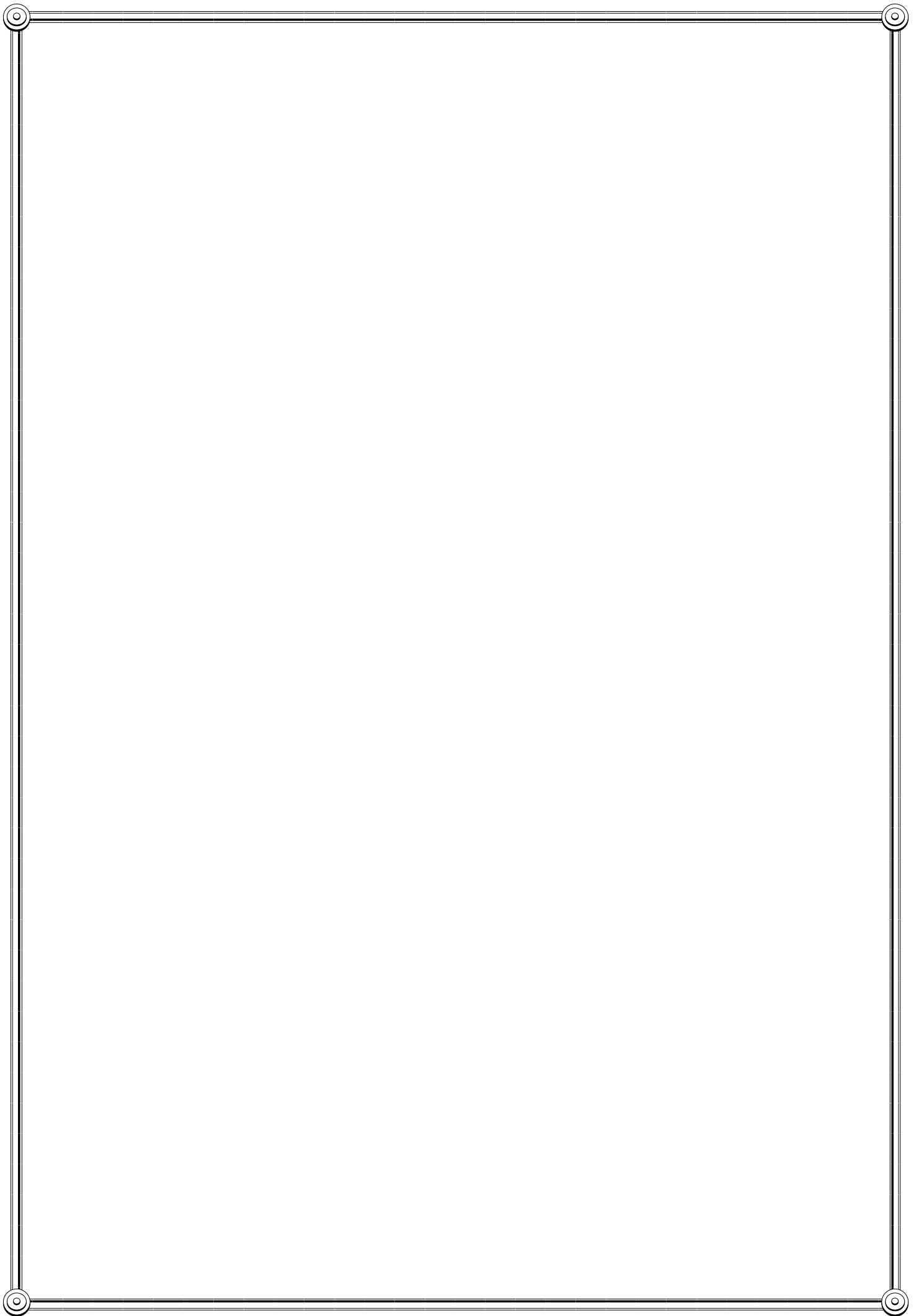
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

ΔΗΜΗΤΡΑ ΛΙΑΣΚΩΝΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΜΙΓΚΟΥ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

2006

..... Για την ολοκλήρωση της εργασίας αυτής θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις οικογένειές μας που μας στήριξαν υλικά και ηθικά σ' αυτή μας την προσπάθεια. Ευχαριστούμε επίσης τον καθηγητή του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας κ. Λεωνίδα Βασιλειάδη, ο οποίος ήταν επιβλέπων της εργασίας μας, για την πολύτιμη βοήθειά του, τις εύστοχες παρατηρήσεις του και την άφογη συνεργασία που είχαμε μαζί του.

..... Τέλος, εκφράζουμε τις θερμές ευχαριστίες μας στις βιβλιοθηκονόμους του τμήματος Χημείας του Α.Π.Θ., Μαρία Μπρούμα και Βασιλική Μπίκα, για τις πολύτιμες συμβουλές τους και την υπομονή τους την περίοδο που κάναμε την εργασία μας και ταυτόχρονα εκτελούσαμε την πρακτική μας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	3
Ορισμοί - Αρχές	4
Έντυπο Υλικό	8
Συντήρηση - Βιβλιοδεσία - Απόσυρση	12
Εισαγωγή	13
Σκοπός	13
Η συγκέντρωση του υλικού	13
Άλλες πηγές και βοηθήματα	14
Ηλεκτρονικές πηγές	14
Περιοδικά - Εφημερίδες	15
Οργάνωση της βιβλιογραφίας	16
Συμπεράσματα - Σκέψεις	17
Δομή της εργασίας	19
Πίνακας συντομογραφιών	21
Δελτίο υπόδειγμα αναγραφής	23
Βιβλιογραφία	25
Θεματικός κατάλογος	27
Κυρίως μέρος	37
Ευρετήριο Ελλήνων συγγραφέων - αρθρογράφων	184
Ευρετήριο ξένων συγγραφέων - αρθρογράφων	187
Ευρετήριο ελληνικών τίτλων	193
Ευρετήριο ξένων τίτλων	198
Ευρετήριο ελλήνων εκδοτών	207
Ευρετήριο ξένων εκδοτών	210
Χρονολογικό ευρετήριο	215
Ευρετήριο θεματικών επικεφαλίδων	219

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Το θέμα το οποίο πραγματεύεται η εργασία είναι: η διατήρηση, η συντήρηση, η αποκατάσταση και η βιβλιοδεσία του έντυπου υλικού.

Η μνήμη των ανθρώπων είναι μεγάλης σημασίας για την διατήρηση της πνευματικής κληρονομιάς, για το γεφύρωμα του παρελθόντος με το παρόν και για τη διαμόρφωση του μέλλοντος. Η καταγραμμένη κληρονομιά αποτελεί το κύριο μέρος αυτής της μνήμης και αντανακλά στην ποικιλία των ανθρώπων, των γλωσσών και των πολιτισμών.

Η μνήμη αυτή όμως είναι εύθραυστη. Πολύτιμα και μοναδικά τεκμήρια καμιά φορά και ολόκληρες συλλογές βιβλιοθηκών και αρχείων χάνονται εξ' αιτίας φυσικών καταστροφών ή καταστροφών που προκάλεσε ο άνθρωπος. Για το λόγο αυτό η έννοια της διατήρησης, είναι βαθιά ριζωμένη στην ιδέα πως η ανθρωπότητα μαθαίνει από το παρελθόν και για το λόγο αυτό τα κειμήλια του παρελθόντος έχουν μεγάλη σημασία για το ανθρώπινο γένος και επομένως αξίζει να διασωθούν. Οι βιβλιοθήκες, τα αρχεία, τα διάφορα ιδρύματα ή οργανισμοί καθώς και μεμονωμένοι άνθρωποι ή επιστήμονες έχουν σαν πρωταρχικό ρόλο να συλλέγουν και να διατηρούν τεκμήρια που αναφέρονται στο παρελθόν. Ως τεκμήρια δεν θεωρούνται μόνο το γνωστό έντυπο υλικό, αλλά και στοιχεία τα οποία εμφανίζονται για παράδειγμα σκαλισμένα σε πέτρες ή σε πιο σύγχρονες μορφές καταγραφής πληροφοριών.

Ένα αρκετά σημαντικό ποσοστό της καταγραμμένης κληρονομιάς εξαφανίζεται λόγω «φυσικών αιτιών». Εκτός από τις φυσικές αιτίες καταστροφής διάφορα ατυχήματα συχνά συμβαίνουν σε βιβλιοθήκες.

Πολλοί επιστήμονες και συγγραφείς έχουν αναφερθεί στο γεγονός πως έχουμε υποχρέωση να διατηρήσουμε το παρελθόν μας. Ο John Agresto έχει πει χαρακτηριστικά ότι «έχουμε μια ανθρώπινη υποχρέωση: να μην ξεχάσουμε. Η διατήρηση του υλικού των βιβλιοθηκών και αρχείων είναι απαραίτητη για την ευημερία της δημοκρατίας, η οποία βασίζεται στη γνώση και στη μετάδοση της γνώσης, σε γνώση που μοιραζόμαστε μεταξύ μας».¹

Για το λόγο αυτό οι βιβλιοθήκες, τα αρχεία και τα κέντρα πληροφοριών, έχουν ως κύρια υποχρέωση τη διατήρηση των καταγραμμένων πληροφοριών. Το μεγαλύτερο ποσοστό των πληροφοριών είναι καταγεγραμμένο και τυπωμένο σε χαρτί και για το λόγο

¹ Agresto, J. "Preserving air Heritage". National Preservation News Ιουλ. 1986: 13

αυτό μέχρι τώρα η διατήρηση θεωρούνταν ως δικαιοδοσία των παραδοσιακών βιβλιοθηκονόμων δηλ. αυτών που οι συλλογές τους κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους αποτελούνταν από έντυπο υλικό.

ΟΡΙΣΜΟΙ - ΑΡΧΕΣ

Οι όροι «διατήρηση» και «συντήρηση» και σε μικρότερο βαθμό ο όρος «αποκατάσταση», στη βιβλιοθηκονομική βιβλιογραφία μέχρι τα τελευταία χρόνια χρησιμοποιούνταν εναλλακτικά. Σήμερα με τον όρο «διατήρηση» δηλώνεται για πιο γενική έννοια, ενώ η «συντήρηση» και η «αποκατάσταση» αφορούν σε πιο περιορισμένους σημασιολογικά όρους.

Εξετάζοντας τη σύγχρονη βιβλιοθηκονομική βιβλιογραφία και αναζητώντας κανείς την ακριβή σημασία των παραπάνω όρων διαπιστώνει ότι όχι μόνο έγιναν πολλές απόπειρες να καθοριστούν οι όροι, αλλά και ότι κατά την τελευταία δεκαπενταετία διαφοροποιήθηκαν σημαντικά οι όροι ως προς τη χρήση τους.

Το 1986 οι Dureau και Clements στη δημοσίευση της IFLA με τίτλο “Principles for the Preservation and Conservation of Library Materials”^{2 2} (Αρχές Διατήρησης και Συντήρησης Υλικού Βιβλιοθηκών) ορίζουν πως:

Στη **Διατήρηση** υπάγονται όλα τα διοικητικά και οικονομικά θέματα, τόσο αυτά της γενικότερης πολιτικής, που θα πρέπει να ακολουθείται από τη βιβλιοθήκη ή το αρχείο και τις βαθμίδες του προσωπικού, όσο και αυτά της πρόνοιας για αποθήκευση και στέγαση καθώς και αυτά των τεχνικών και μεθόδων. Η εφαρμογή αυτών έχει ως συνέπεια τη διατήρηση του υλικού των βιβλιοθηκών και αρχείων και των πληροφοριών που περιέχονται στο υλικό αυτό.

Η **Συντήρηση** δηλώνει την ειδική μεταχείριση και τις τεχνικές που εφαρμόζονται για την προστασία του υλικού των βιβλιοθηκών και των αρχείων από τη φθορά, περιλαμβάνοντας τις μεθόδους και τεχνικές που σχεδιάζονται από το τεχνικό προσωπικό.

Ο όρος **Αποκατάσταση** περιλαμβάνει εκείνες τις τεχνικές και τα κριτήρια, οι οποίες χρησιμοποιούνται από το τεχνικό προσωπικό που έχει αναλάβει την αποκατάσταση του υλικού βιβλιοθηκών και αρχείων που έχει καταστραφεί ή φθαρεί από το χρόνο, τη χρήση ή άλλους παράγοντες.

² Dureau, J.M. και D.W.G. Clements. Principles for the Preservation and conservation of Library Materials. Professional Reports B. The Hague: IFLA, 1986.

Ο όρος **Βιβλιοδεσία** αρχίζει να υφίσταται ως τεχνική λίγο μετά την εμφάνιση της γραφής και έχει σκοπό να συνενώσει τα λυτά φύλλα του έγγραφου υλικού, με ενιαίο ή και όχι περιεχόμενο και παράλληλα να τα συντηρεί. Τη συναντάμε σε διάφορες μορφές: κυλίνδρους, δίπτυχα, τρίπτυχα, τετράδια, κλπ., ανάλογα με τις εκάστοτε επιφάνειες εργασίας.

ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ

Η διατήρηση είναι η πράξη η οποία καθυστερεί, σταματά ή εμποδίζει τη φθορά, προβλέποντας κατάλληλες περιβαλλοντικές συνθήκες αποθήκευσης, πολιτική για τη μεταχείριση και χρήση του υλικού των βιβλιοθηκών, θεραπείες συντήρησης για κατεστραμμένα ή φθαρμένα τεκμήρια και επιλεκτική μεταφορά πνευματικού περιεχομένου φθαρμένων τεκμηρίων σε μια πιο εναλλακτική μορφή ή σχήμα. Εξασφαλίζει, έτσι τη διάσωση των πληροφοριών ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για όσο χρονικό διάστημα είναι αναγκαίες και χρήσιμες.

ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

Η συντήρηση είναι η πράξη εκείνη που σταθεροποιεί την κατάσταση ενός τεκμηρίου ή την επιστροφή του σε κατάσταση χρήσης. Δηλώνει την ειδική εκείνη μεταχείριση και τις τεχνικές που εφαρμόζονται για την προστασία του υλικού των βιβλιοθηκών από τη φθορά επεμβαίνοντας στο ίδιο το αντικείμενο. Συνήθως περιλαμβάνει την ενεργή χρήση μέτρων διατήρησης ή διαδικασιών επισκευής κατεστραμμένου υλικού, έτσι που να εξασφαλίζεται η συνεχής ύπαρξη μεμονωμένων τεκμηρίων. Ακόμα και εδώ όμως υπάρχει ένα σημαντικό στοιχείο διοίκησης/ διαχείρισης. Η απόφαση της επέμβασης, δηλαδή η απόφαση της επισκευής ενός συγκεκριμένου τεκμηρίου είναι θέμα διοικητικό ή επαγγελματικό. Η απόφαση σχετικά με τη μέθοδο επισκευής και τα υλικά που θα χρησιμοποιηθούν μπορεί να είναι τεχνικής φύσης, αλλά ακόμα και τέτοιου είδους αποφάσεις θα πρέπει να λαμβάνονται υπό το πρίσμα της διοικητικής πολιτικής που υιοθετεί η εκάστοτε βιβλιοθήκη και σε περιπτώσει επέμβασης σε τεκμήρια ιστορικής σημασίας, η καθοδήγηση και η γνώμη ιστορικών είναι απαραίτητη.

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Η αποκατάσταση δηλώνει εκείνες τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται για την ανακατασκευή κατεστραμμένου υλικού βιβλιοθηκών σε ότι πιστεύεται πως ήταν η αρχική τους μορφή, με προσεκτική μίμηση τεχνικών και υλικών.

Είναι όρος με τη μικρότερη χρησιμότητα σε σχέση με τους άλλους τρεις γιατί το περιεχόμενό του είναι πολύ ακριβές.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

Η βιβλιοδεσία περιλαμβάνει δύο μέρη: Το **δέσιμο** που είναι η διαδικασία συρραφής τυπωμένων φύλλων ενός έργου ή τευχών περιοδικού ή φύλλων εφημερίδων ή χειρόγραφα και το κλείσιμό τους μ' ένα προστατευτικό κάλυμμα. Τη **διακόσμηση**, το άλλο μέρος της βιβλιοδεσίας, που απαιτεί το γυάλισμα του δέρματος (σε περίπτωση δερματόδετου τόμου), την αναγραφή του τίτλου, ονόματος συγγραφέα κλπ., και το στόλισμα της χειροποίητης βιβλιοδεσίας, διαδικασίες που γίνονται από εξειδικευμένο τεχνίτη. Αυτό το τελευταίο μέρος της βιβλιοδεσίας δεν είναι συνηθισμένο σήμερα στη βιβλιοδεσία μαζικής παραγωγής.

Τα **υλικά για βιβλιοδεσία** περιλαμβάνουν μεγάλη ποικιλία οργανικών υλικών, όπως λινό, βαμβακερή κλωστή, αμυλόκολλα, ζωική κόλλα ή ρετσινόκολλα, χάρτινη ή υφασμάτινη φόδρα, λευκά ή χρωματικά χαρτιά, χαρτόνι. Για κάλυμμα λινό, βαμβάκι, ή συνθετικό ύφασμα, δέρμα, χρώματα, λωρίδες χρυσού κλπ. Τα υλικά βιβλιοδεσίας έχουν υποστεί και αυτά διάφορες αλλαγές εξαιτίας οικονομικών και τεχνολογικών παραμέτρων. Συνακόλουθα συνθετικά πολυμερή έχουν αντικαταστήσει οργανικές ουσίες για τις κόλλες που χρησιμοποιούνται στη βιβλιοδεσία.

Διαδικασίες βιβλιοδεσίας

Η βιβλιοδεσία περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια: Το δίπλωμα των τυπογραφικών φύλλων, το μάγεμα, την αντιπαραβολή, την προσθήκη των λευκών φύλλων, το πρεσάρισμα, το πριόνισμα, το ράψιμο, την τοποθέτηση εσωφύλλων, το ψαροκόλλημα, το σφύρισμα, το κόψιμο την τοποθέτηση κεφαλαριού, την τοποθέτηση χαρτιών ράχης και τέλας (γερής γάζας), την τοποθέτηση χαρτονιών (καπάκια) και καταστρώματος, το ντύσιμο του καλύμματος και το πέρασμα. Στο τελευταίο στάδιο, τη διακόσμηση, στο κάλυμμα σταμπάρονται τα γράμματα και διακοσμείται αν αυτό είναι επιθυμητό.

Οι αλλαγές της παραγωγής χαρτιού στα μέσα του 19^{ου} αιώνα προκάλεσαν και αλλαγές στη βιβλιοδεσία. Έτσι νέες μέθοδοι βιβλιοδεσίας χρησιμοποιήθηκαν για να αντεπεξέλθουν στη ζήτηση της μαζικής παραγωγής. Αυτές οι μέθοδοι ήταν φτηνότερες και γρηγορότερες από τη χειροποίητη βιβλιοδεσία. Όπως και στην παραγωγή χαρτιού έτσι και στη βιβλιοδεσία, οι διαδικασίες παραμένουν οι ίδιες, με τη μόνο διαφορά ότι τώρα είναι μηχανικές.

Οι διάφορες βιβλιοδεσίες μπορούν να χωριστούν σε:

- καλλιτεχνική βιβλιοδεσία (χειροποίητη βιβλιοδεσία)
- βιβλιοδεσία βιβλιοθήκης
- βιομηχανική βιβλιοδεσία: μαλακό δέσιμο μαλακό ράψιμο
μαλακό άραφτο δέσιμο ή τέλεια βιβλιοδεσία
- εκδοτική βιβλιοδεσία
- μηχανική βιβλιοδεσία (σπιράλ)

Η βιβλιοδεσία που συχνότερα βρίσκεται σήμερα στις βιβλιοθήκες είναι η εκδοτική βιβλιοδεσία, η βιβλιοδεσία βιβλιοθήκης και η τέλεια βιβλιοδεσία. Η τελευταία προτιμάται για μαζική παραγωγή χαρτόδετων βιβλίων. Η βιβλιοδεσία βιβλιοθήκης είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για το δέσιμο των περιοδικών ή για το ξαναδέσιμο κατεστραμμένων βιβλίων και γι' αυτό το λόγο δεν ανήκει στην κατηγορία της μαζικής παραγωγής βιβλιοδεσίας. αυτόν τον τύπο απαιτούν συνήθως οι δανειστικές βιβλιοθήκες, στις οποίες εξαιτίας της μεγάλης χρήσης οι δεμένοι τόμοι ή οι φτηνές βιβλιοδεσίες στις μονογραφίες, φθείρονται και σπάζουν εύκολα.

Διαφορές ανάμεσα στις βιβλιοδεσίες

Οι κύριες διαφορές ανάμεσα στην καλλιτεχνική βιβλιοδεσία και στην εκδοτική βιβλιοδεσία οφείλονται στη διαφορά της αντοχής της κατασκευής, λόγω των τεχνικών και των υλικών που χρησιμοποιούνται. Η τελευταία αποτελεί διαδικασία μαζικής παραγωγής, σε αντίθεση με την καλλιτεχνική.

Η τέλεια βιβλιοδεσία είναι τύπος βιβλιοδεσίας, η ονομασία της οποίας δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Χρησιμοποιείται ως επί το πλείστον σε χαρτόδετες εκδόσεις και μετά από κάποιες χρήσεις, μικρές στον αριθμό, το εξώφυλλο ξεκολλά από το κυρίως σώμα του βιβλίου. Η ονομασία της οφείλεται στην ονομασία του μηχανήματος που χρησιμοποιήθηκε.

ΕΝΤΥΠΟ ΥΛΙΚΟ

Το χαρτί είναι το κατεξοχήν υλικό στο οποίο καταγράφεται η ιστορία του ανθρώπου, η πνευματική και τεχνολογική ανάπτυξη. Οι συλλογές των βιβλιοθηκών αποτελούνται κατά το μεγαλύτερο ποσοστό τους από το υλικό αυτό.

Κοινά χαρακτηριστικά του έντυπου υλικού αποτελούν το χαρτί πάνω στο οποίο τυπώνεται το κείμενο και η μελάνη, το μέσο με το οποίο το κείμενο γίνεται ορατό. Για ένα δεμένο τόμο ανεξάρτητα από το αν αυτό είναι βιβλίο, συρραμμένα τεύχη περιοδικών ή φύλλα εφημερίδων δεμένων έτσι που να έχουν τη μορφή ενός τόμου, κοινά χαρακτηριστικά είναι τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τη βιβλιοδεσία, το δέρμα, το ύφασμα και το χαρτί ως υλικά καλύμματος πάνω από το κυρίως «σώμα» του τόμου.

Το χαρτί είναι υλικό διαμορφωμένο σε λεπτά και ξηρά φύλλα, τα οποία αποτελούνται κυρίως από ίνες ή τμήματα ινών διαπλεγμένα ή συμπιεσμένα σ' ένα ενιαίο σύνολο που παρουσιάζει συνοχή. Το κύριο χημικό συστατικό των ινών είναι η κυτταρίνη, η οποία βρίσκεται σε χαλαρή χημική σύνδεση με λιγνίτη, πηκτίνη, ρητίνη και διάφορες χρωστικές ύλες που βρίσκονται στα φυτά.

Πριν από την εκβιομηχάνιση και τη χρήση του ξύλου, οι κύριες πρώτες ύλες για τη χειροποίητη παρασκευή χαρτιού ήταν το βαμβάκι και το λινό. Σήμερα το χαρτί γίνεται σχεδόν εξ' ολοκλήρου από συγκεκριμένους τύπους ξύλου, δηλ. από κωνοφόρα δέντρα (όπως έλατα, πεύκα), το προϊόν των οποίων είναι γνωστό ως «μαλακό ξύλο» και από φυλλοβόλα δέντρα (σημύδα, ευκάλυπτο, λεύκα, βελανιδιά), το προϊόν των οποίων είναι γνωστό ως σκληρό ξύλο.

Αιτίες φθοράς: εσωτερικές και εξωτερικές αιτίες φθοράς

Υπάρχουν πολλές αιτίες που επηρεάζουν τη διάρκεια ζωής των τεκμηρίων των συλλογών βιβλιοθηκών. Αυτές οι αιτίες διαχωρίζονται σε εσωτερικές και εξωτερικές και μπορούν να δρουν ανεξάρτητα ή σε συνδυασμό μεταξύ τους και να επιταχύνουν τη διαδικασία της φθοράς.

Οι εσωτερικές αιτίες είναι συνδεδεμένες με εγγενείς παράγοντες φθοράς. Αυτοί αναφέρονται στην αυτοκαταστροφή που προέρχεται από χημικές ουσίες που εισάγονται κατά τις διαδικασίες παραγωγής των διαφόρων τεκμηρίων και από τα υλικά που χρησιμοποιούνται ως πρώτη ύλη.

Οι εξωτερικές αιτίες περιλαμβάνουν παράγοντες που συνδέονται με:

- το περιβάλλον, δηλ. τη σχετική υγρασία, το φως και το σκοτάδι

- την ατμοσφαιρική μόλυνση
- τη βιολογική φθορά
- τις καταστροφές
- τη παραβίαση της ασφάλειας
- τη κακομεταχείριση και την κακή διαχείριση.

Εσωτερικές αιτίες φθοράς - εγγενείς αιτίες φθοράς έντυπου υλικού

Οι εγγενείς αιτίες φθοράς, οι οποίες ανήκουν στη κατηγορία των εσωτερικών αιτιών φθοράς, συνδέονται στενά με τη ανάγκη για μεγαλύτερη παραγωγή χαρτιού, με οικονομικότερους όρους και αφορούν στις χαρτοβιομηχανίες. Καθώς η ζήτηση για χαρτί αυξανόταν, επιβάλλοντας έτσι μεγαλύτερη βιομηχανοποίηση, επιβλήθηκαν διαδικασίες και υλικά που είχαν ως αποτέλεσμα την παραγωγή χαρτιού κατώτερης ποιότητας.

α) Η οξύτητα στο χαρτί:

Οι επιστήμονες έχουν αποδείξει ότι η οξύτητα είναι μια από τις πρωταρχικές αιτίες της φθοράς του χαρτιού. Η οξύτητα κάνει το χαρτί να χάνει την αντοχή του λόγω της υδρόλυσης των μορίων της κυτταρίνης. Η πολυμερική αλυσίδα βαθμιαία σπάει και το χαρτί γίνεται αδύναμο, εύθραστο, λεκιάζει, μερικές φορές σε τέτοιο σημείο, που το κείμενο ή η εικόνα να εξαλείφεται και το χαρτί να αποσυντίθεται.

β) Οξείδωση:

Μια άλλη αιτία της φθοράς είναι η οξείδωση. Η μεταλλική οξείδωση στο χαρτί εμφανίζεται με τοπικό αποχρωματισμό (π.χ. σκουριά), που σε ακραίες περιπτώσεις μπορεί να εξαπλωθεί και να επηρεάσει ολόκληρη τη σελίδα. Ο ίδιος τύπος οξείδωσης αποτελεί επίσης την κύρια αιτία φθοράς της μελάνης και την οδηγεί στον αποχρωματισμό.

Εξωτερικές αιτίες φθοράς έντυπου υλικού

α) Θερμοκρασία και σχετική υγρασία:

Τα υψηλά επίπεδα θερμοκρασίας επιταχύνουν τις χημικές αντιδράσεις. Η κυτταρίνη, το κύριο συστατικό υλικό των ινών του χαρτιού φθείρεται δύο φορές πιο γρήγορα σε κάθε αύξηση 5°C περίπου. Η σχετική υγρασία προκαλεί προβλήματα είτε σε χαμηλά είτε σε υψηλά επίπεδα. Η υψηλή θερμοκρασία επιταχύνει τις καταστροφικές χημικές αντιδράσεις. Η χαμηλή σχετική υγρασία στεγνώνει τα υλικά και τα κάνει εύθραυστα.

β) Το φως και το σκοτάδι:

Το ορατό φως, φυσικό ή τεχνητό, αποχρωματίζει τη μελάνη γραφής και τα χρώματα στο έντυπο υλικό. Μεγάλης διάρκειας έκθεση σε υπεριώδες φως κιτρινίζει το χαρτί, το κάνει εύθραυστο και μειώνει την ανθεκτικότητά του.

γ) Ατμοσφαιρική μόλυνση:

Με τη μόλυνση της ατμόσφαιρας καταστρέφεται η δομή των πολυμερικών υλικών που περιέχονται στις ίνες, χαρτί, κόλλες και πλαστικά και μπορεί να προκληθούν χημικές μετατροπές, όπως διάβρωση των μετάλλων ή αποχρωματισμός των χρωμάτων. Η σκόνη, η βρωμιά και άλλα στερεά σωματίδια μπορούν να καταστρέφουν τα υλικά μέσω διαβρωτικών ενεργειών.

δ) Βιολογικές αιτίες φθοράς:

Υπερβολική θερμοκρασία ή υγρασία (ή διακυμάνσεις τους), το φως ή το απόλυτο σκοτάδι, είναι ευνοϊκές συνθήκες για την ανάπτυξη μυκήτων και μούχλας που είναι αιτίες βιολογικής φθοράς. Επιπροσθέτως η ίδια η κυτταρίνη είναι μέσο το οποίο προσφέρεται για την ανάπτυξη της μούχλας. Λεκέδες, εξασθένιση και αποσύνθεση είναι αποτέλεσμα της αφομοίωσης των οργανικών υλικών που προκαλούν οι μύκητες.

ε) Καταστροφές:

Η φωτιά, η πλημμύρα και ο σεισμός είναι οι συχνότερες μορφές καταστροφών στις βιβλιοθήκες.

Στην περίπτωση της φωτιάς τα βιβλία καίγονται σχετικά αργά. Το χαρτί θα απανθρακωθεί και θα θρυμματιστεί αν το πιάσουμε.

Στην περίπτωση της πλημμύρας, η κυτταρίνη απορροφά νερό σε διάφορα επίπεδα ανάλογα με την ηλικία, την κατάσταση και τη σύνθεση του υλικού του τεκμηρίου.

Τέλος, ο σεισμός, ανάλογα με την έντασή του, στην καλύτερη περίπτωση θα ρίξει τα βιβλία και στη χειρότερη θα προκαλέσει φωτιά ή και πλημμύρα.

στ) Παραβίαση ασφάλειας:

Το αποτέλεσμα της παραβίασης της ασφάλειας και ιδιαίτερα μετά από πράξεις εμπρησμού, βανδαλισμού και κλοπής είναι συνήθως φωτιά, σκίσιμο ή γράψιμο των σελίδων των βιβλίων και άλλων έντυπων τεκμηρίων.

ζ) Κακομεταχείριση και κακή διαχείριση:

Απροσεξία ή κακή χρήση εύθραυστου χαρτιού και βιβλιοδεσίας, κακές πρακτικές φωτοτύπισης, ρίξιμο των βιβλίων, τσαλακωμένες άκρες, γράψιμο πάνω στα περιθώρια των βιβλίων και λέρωμα από ποτά ή καφέ, το πιάσιμο των βιβλίων με λερωμένα χέρια, είναι οι πιο συχνές μορφές κακομεταχείρισης των τεκμηρίων.

Η κακή διαχείριση έχει σχέση με τη μη εφαρμογή πρακτικών καλού καθαρισμού, όπως επίσης και με ακατάλληλες συνθήκες αποθήκευσης και μεταχείρισης του υλικού, οι οποίες έχουν άμεση επίδραση στα τεκμήρια.

Η Διατήρηση του έντυπου υλικού

Τα έντυπα τεκμήρια αποτελούνται κατά κύριο λόγο από οργανικά υλικά και για το λόγο αυτό είναι αλλοιούμενα. Η διαδικασία της φθοράς όμως μπορεί να ελαττωθεί σημαντικά αν δημιουργηθούν οι κατάλληλες συνθήκες και ληφθούν τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα. Τα μέτρα αυτά αναφέρονται: στη ρύθμιση και διατήρηση των κατάλληλων περιβαλλοντικών συνθηκών (θερμοκρασία, σχετική υγρασία, επίπεδα φωτός), στην ατμοσφαιρική μόλυνση, στην καθαριότητα, στην πρόληψη βιολογικών αιτιών φθοράς, στη χρήση των συλλογών (χρήστες και χρήση τεκμηρίων, επίπλωση, εξοπλισμός και αποθήκευση, μεταφορά, προστασία, φωτοτύπιση και φωτογράφιση, εκθέσεις και δανεισμός), στην αντιμετώπιση των καταστροφών και στην πρόληψη παραβίασης της ασφάλειας.

ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΠΟΣΥΡΣΗ

Η απόφαση για τη συντήρηση, την απόσυρση ή το δέσιμο ενός βιβλίου ορίζεται από τη φυσική κατάσταση του βιβλίου, την ύπαρξη διπλών αντιτύπων στη συλλογή, την επικαιρότητα του περιεχομένου του, τη δυνατότητα παραγγελίας του, το κόστος συντήρησης και αντικατάστασης. Με βάση αυτά:

- Είναι προτιμότερη η βιβλιοδεσία από τη συντήρηση όταν ένας τίτλος χρησιμοποιείται πολύ και απαιτείται μεγάλο ποσό για τη συντήρησή του.

- Όταν η τιμή της αντικατάστασης ενός νέου αντιτύπου είναι συγκριτικά ίδια με αυτή της βιβλιοδεσίας είναι προτιμότερη η αντικατάσταση του αντιτύπου. Βιβλία με εντατική χρήση τα οποία επανειλημμένα έχουν βιβλιοδετηθεί και έχουν υποστεί ανεπανόρθωτες φθορές αντικαθίστανται με καινούρια.

- Συντήρηση θα γίνεται μόνο όταν εντοπιστεί έγκαιρα η ανάγκη.

- Για κάθε έκδοση που εκδίδεται σε ετήσια βάση θα προσδιορίζεται το χρονικό διάστημα διατήρησης των παλαιότερων εκδόσεων.

- Τα παλαιότερα τεύχη των περιοδικών θα βιβλιοδετούνται. Ο αριθμός των τευχών που βιβλιοδετούνται σε ένα φυσικό τόμο καθορίζεται ξεχωριστά για κάθε τίτλο ανάλογα με το μέγεθος και τον αριθμό των τευχών ανά βιβλιογραφικό τόμο ή χρονιά. Ασυμπλήρωτοι τόμοι ή χρονιές δεν βιβλιοδετούνται.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1) Σκοπός

Η παρούσα πτυχιακή εργασία αποτελεί μια προσπάθεια καταγραφής ελληνικών και ξένων έργων που έχουν ως θέμα την προστασία, τη συντήρηση, τη βιβλιοδεσία και την αποκατάσταση του έντυπου κυρίως υλικού, με απώτερο στόχο τη μελλοντική συγκρότηση μιας πλήρους βιβλιογραφίας επάνω στο συγκεκριμένο αντικείμενο.

Στο πλαίσιο της, γίνεται μια προσπάθεια έρευνας στο χώρο της προστασίας, της συντήρησης και της βιβλιοδεσίας του έντυπου υλικού, μια προσπάθεια που σκοπό έχει αφενός να διαπιστώσει ποια έργα υπάρχουν και χρησιμοποιούνται στις σύγχρονες ελληνικές βιβλιοθήκες και αφετέρου, με αρκετή βέβαια επιφύλαξη, να τα σχολιάσει, εφόσον η βιβλιογραφία είναι σχολιασμένη. Σκοπός της προσθήκης των σχολίων είναι η προσφορά ενός εργαλείου που θα βοηθήσει στην εύκολη αποτίμηση του υλικού και στην επιλογή του κατάλληλου, κατά περίπτωση έργου, αφού στον ελληνικό βιβλιοθηκονομικό χώρο η έλλειψη μιας συγκροτημένης και οργανωμένης σχολιασμένης βιβλιογραφίας δυσχεραίνει τον έλεγχο της ποιοτικής εκδοτικής παραγωγής και καθιστά δύσκολη την προσέγγιση των έργων αυτών από τον ερευνητή βιβλιοθηκονόμο και από το κάθε είδους ενδιαφερόμενο κοινό. Η εργασία βέβαια αυτή δεν επιδιώκει να απορρίψει ή να επιβάλλει κάποιο έργο, αλλά επιθυμεί να τονίσει τα θετικά στοιχεία και να επισημάνει τις όποιες αδυναμίες του. Απευθύνεται κυρίως σε έλληνες βιβλιοθηκονόμους, σε ερευνητές και στο ευρύτερο αναγνωστικό κοινό.

2) Η συγκέντρωση του υλικού

Η παρούσα βιβλιογραφία είναι άμεση και συντάχθηκε μετά από επιτόπια έρευνα σε διάφορες βιβλιοθήκες. Η επιλογή των έργων βασίζεται κατά κύριο λόγο σε προσωπική γνώμη που διαμορφώθηκε ύστερα από ανάγνωση, από περιλήψεις στα οπισθόφυλλα και ξεφύλλισμα των βιβλίων. Η περιγραφή των περισσότερων έργων έγινε εξ' αυτοψίας.

Η καταγραφή έγινε κυρίως σε βιβλιοπωλεία της Θεσσαλονίκης και στις βιβλιοθήκες που αναφέρονται παρακάτω:

- βιβλιοθήκες του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- κεντρική βιβλιοθήκη του Ανώτατου Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης
- σπουδαστήριο της σχολής Διοίκησης και Οικονομίας του Α.Τ.Ε.Ι.Θ.
- Κεντρική Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης

- Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Λαμίας
- Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Θεσσαλίας στο Βόλο
- Βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου Ιωαννίνων
- Βιβλιοθήκη της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών.

3) Άλλες πηγές και βοηθήματα

α) Ηλεκτρονικές πηγές

Εκτός από την επιτόπια έρευνα που έγινε στις βιβλιοθήκες σημαντικό εργαλείο αποτέλεσαν οι ηλεκτρονικές πηγές. Αξιοποιήσαμε όσο ήταν δυνατόν κάποιες (ηλεκτρονικές πηγές) από αυτές συμπληρώνοντας κενά της εργασίας και καταγράφοντας έργα που γνωρίζουμε ότι ανήκαν στο θέμα της βιβλιογραφίας αλλά δεν μπορούσαμε να τα εντοπίσουμε εξ' αυτοψίας.

Από τις πρώτες μας επιλογές υπήρξε η ιστοσελίδα του Ζέφυρου (www.zephyr.libh.uoc.gr). Πρόκειται για μια πύλη πρόσβασης για τον εντοπισμό των διαθέσιμων βιβλίων, περιοδικών και άλλου υλικού στους καταλόγους των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Ο Ζέφυρος δημιουργήθηκε από την υπηρεσία τεχνολογιών και πληροφόρησης της βιβλιοθήκης του πανεπιστημίου Κρήτης. Βασικός άξονας κατά τον σχεδιασμό και την υλοποίηση του ήταν να αποτελέσει ένα ομοιογενές περιβάλλον για την αναζήτηση και ανάκτηση βιβλιογραφικών πληροφοριών από βάσεις δεδομένων των ελληνικών ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών. Το περιβάλλον είναι εύχρηστο και φιλικό.

Μια άλλη χρήσιμη ιστοσελίδα αποτέλεσε αυτή του Εθνικού Κέντρου Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), (www.ekt.gr). Το ΕΚΤ αποτελεί τον Εθνικό οργανισμό για την τεκμηρίωση, την πληροφόρηση και την υποστήριξη σε θέματα έρευνας, επιστήμης και τεχνολογίας. Παρέχει πρόσβαση στη βιβλιοθήκη του, σε ελληνικές βάσεις δεδομένων καθώς και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε καταλόγους Ελληνικών και ξενόγλωσσων περιοδικών και τέλος ελληνικών διδακτορικών διατριβών. Μια επιμέρους υπηρεσία που παρέχει είναι ο Συλλογικός Κατάλογος Δημοσίων Βιβλιοθηκών ο οποίος προσφέρει βέλτιστες υπηρεσίες ανάκτησης πληροφοριών. Με τον τρόπο αυτό ανακτήσαμε σχετικά τεκμήρια από διάφορες δημόσιες βιβλιοθήκες της χώρας. Αυτές ήταν οι:

- α) Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Βέροιας (www.librer.gr)
- β) Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σερρών (www.serrelib.gr)
- γ) Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Σπάρτης (www.nikiforos.edu.gr).

Επιπρόσθετα, το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου συνετέλεσε στην διερεύνηση της έρευνάς μας. (www.bookculture.gr). Ο επίσημος δικτυακός τόπος του Εθνικού Κέντρου Βιβλίου

περιλαμβάνει πληροφορίες για εκδηλώσεις, βάσεις δεδομένων, με χρήσιμες διευθύνσεις και τηλέφωνα φορέων και ενώσεων, βιβλιοθηκών, βιβλιοπωλείων, εκδοτών, συγγραφέων μεταφραστών κλπ.

Σημαντικό βοήθημα υπήρξε το Δίκτυο Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών HEAL-link (<http://www.heal-link.gr>). Ο επίσημος διακτυακός τόπος της HEAL-link (Hellenic Academic Libraries Link) λειτουργεί υπό τη μορφή κοινοπραξίας και αποτελείται από τα 32 ελληνικά ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (18 ΑΕΙ και 14 ΤΕΙ), την Ακαδημία Αθηνών και την Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Το HEAL-linksSearch είναι ένας τρόπος γρήγορης αναζήτησης άρθρων με λέξεις κλειδιά στα ηλεκτρονικά περιοδικά που προσφέρουν οι εκδότες, με τους οποίους έχει σύμβαση η HEAL-Link.

Η ιστοσελίδα της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδος (Ε.Β.Ε.), (www.nlg.gr) παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης και αναζήτησης στο δημόσιο κατάλογο (OPAC), της βιβλιοθήκης, στον κατάλογο χειρογράφων καθώς και σε διάφορες ψηφιακές συλλογές.

Κάποιες από τις επιμέρους ιστοσελίδες που επισκεφτήκαμε ήταν των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών της χώρας:

- Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών. Βιβλιοθήκη.

<http://ionio.gr/library>

- Πανεπιστήμιο Πατρών. Βιβλιοθήκη

<http://www.lis.upatras.gr>

- Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Βιβλιοθήκη

<http://www.panteion.gr/library>

- ΤΕΙ Αθήνας. Βιβλιοθήκη

<http://www.library.teiath.gr>

-Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Βιβλιοθήκη

<http://www.hua.gr/library>

β) Περιοδικά - Εφημερίδες

Ελληνικά περιοδικά που να ασχολούνται με την προστασία, συντήρηση, αποκατάσταση και βιβλιοδεσία έντυπου υλικού δεν υπάρχουν. Κυκλοφορούν ωστόσο αρκετά ξενόγλωσσα περιοδικά που αναφέρονται σ' αυτά τα θέματα. Κάποια από αυτά που χρησιμοποιήσαμε είναι:

- Huntington Library Quarterly

- Restaurator - International Journal for the preservation of library and archival material

- Journal of the American institute for conservation
- Journal library history philosophy and comparative librarianship
- Library quarterly
- College and research libraries
- Canadian library journal
- Book collector
- Papers of the bibliographical society of America
- Libraries and culture
- Libraty

Επίσης, σχετικά άρθρα δημοσιεύονται κατά διαστήματα σε ελληνικές εφημερίδες.

Αυτές στις οποίες εντοπίσαμε κάποια είναι:

- Καθημερινή

<http://www.kathimerini.gr>

- Έθνος

<http://www.ethnos.gr>

- Ελευθεροτυπία

<http://www.enet.gr>

- Τα Νέα

<http://www.ta-nea.dolnet>

- Βήμα της Κυριακής

<http://www.tovima.dolnet.gr>

- Τοπική εφημερίδα της Χίου

<http://www.chiosnews.gr>

- Άποψη - Δεκαπενθήμερη εφημερίδα της Σύρου

<http://www.apopsy.gr>.

4) Οργάνωση της βιβλιογραφίας

Συνολικά συγκεντρώθηκαν 441 αναγραφές, από τις οποίες οι 106 αφορούν ξενόγλωσση βιβλιογραφία και αρθρογραφία και οι 44 παραπέμπουν σε ελληνικά βιβλία και άρθρα.

Για τη βιβλιογραφική καταγραφή του υλικού χρησιμοποιήθηκε ο «Οδηγός για τη σύνταξη βιβλιογραφίας και για βιβλιογραφικές παραπομπές»³. Στον παρόντα οδηγό

³ Μορελέλη - Κακούρη, Μερσίνη, επιμ. Οδηγός για τη σύνταξη βιβλιογραφίας και για βιβλιογραφικές παραπομπές. Θεσσαλονίκη: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, 2004

προτείνονται και παρουσιάζονται παραδείγματα από τρία πρότυπα που έχουν διεθνή εφαρμογή και καλύπτουν ευρύ φάσμα επιστημών και ειδικοτήτων. Στη συγκεκριμένη εργασία επιλέξαμε το MLA ως το πρότυπο που ανταποκρίνεται πληρέστερα στις ανάγκες της. Πρόκειται για ένα πρότυπο της Ένωσης Συγχρόνων Γλωσσών και παρέχει πλήρη εικόνα του τρόπου με τον οποίο δημιουργείται μια ερευνητική εργασία.

Κάτω από κάθε βιβλιογραφική αναγραφή ακολουθεί σύντομος σχολιασμός που βασίστηκε σε πρότυπα και οδηγούς σχολιασμένης βιβλιογραφίας, όπως του Walford⁴, Balay⁵, καθώς και στοιχεία για την προετοιμασία μιας βιβλιογραφίας της RASD⁶.

Η διάταξη της βιβλιογραφίας είναι αλφαβητική θεματική. Σε κάθε αναγραφή αντιστοιχούν μία ή και περισσότερες θεματικές επικεφαλίδες. Η θεματική ευρετηρίαση έγινε με βάση τους καταλόγους θεματικών επικεφαλίδων της Εθνικής Βιβλιοθήκης της Ελλάδας⁷ και με την ηλεκτρονική μορφή της 28^{ης} έκδοσης της βιβλιοθήκης του Κογκρέσου⁸ που εκδόθηκε το 2005. Για την καθιέρωση των κύριων ελληνικών ονομάτων χρησιμοποιήθηκε ο κατάλογος καθιερωμένων ονομάτων της Εθνικής Βιβλιοθήκης⁹. Τα ονόματα ξένων συγγραφέων και αρθρογράφων καθιερώθηκαν σύμφωνα με τον ηλεκτρονικό κατάλογο της βιβλιοθήκης του Κογκρέσου. Όσοι συγγραφείς δεν βρέθηκαν σε αυτούς τους καταλόγους έγινε απλώς αντίστροφη του ονόματος με το επίθετο. Για την τυποποίηση των συντομογραφιών ακολουθήθηκε το πρότυπο του ΕΛ.Ο.Τ.¹⁰.

5) Συμπεράσματα - Σκέψεις

Η βιβλιογραφία αυτή αποτελεί εκ των πραγμάτων μια πρώτη καταγραφή και για το λόγο αυτό είναι χρήσιμη για να γνωρίζουμε μετά από χρόνια τι έχει κυκλοφορήσει πάνω στο θέμα προστασία, συντήρηση, αποκατάσταση και βιβλιοδεσία έντυπου υλικού. Είναι σημαντικό βοήθημα για βιβλιοθηκονόμους ή αρχειονόμους αφού το υλικό ανακτήθηκε από πολλές ελληνικές βιβλιοθήκες.

⁴ Mullay, Marilyn και Priscilla Schliche, επιμ. Walford's Guide to reference material: Science and Technology. 7^η έκδ. London: Library Association Publishing, 1996.

⁵ Balay, Robert, επιμ. Guide to Reference Books. 11^η έκδ. Chicago: American Library Association, 1992

⁶ RASD. Guidelines for the Preparation of a Bibliography (X.T)©X.E.), 1992

⁷ Μανιάτη, Ιωάννα, επιμ. Κατάλογος Ελληνικών Θεματικών Επικεφαλίδων. Αθήνα: Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, 1991.

⁸ Library of Congress. Cataloguing distribution service. Bibliographic products and services. Classification web - Library of Congress. Library of Congress. Cataloguing distribution Service. Bibliographic products and services. 10 Νοεμ. 2005 «<http://classificationweb.net>»

⁹ Τσούτσου - Δημοπούλου, Ιωάννα, επιμ. Κατάλογος καθιερωμένων Ονομάτων φυσικών προσώπων. Αθήνα: Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας, 1992.

¹⁰ Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης. Τεκμηρίωση, βιβλιογραφική περιγραφή και παραπομπές, συντομογραφίες τυπικών ελληνικών λέξεων. Αθήνα: ΕΛ.Ο.Τ., 1994.

Ο σχολιασμός οποιουδήποτε έργου θεωρείται ριψοκίνδυνο και δύσκολο εγχείρημα που μπορεί ίσως άθελά του να προκαταβάλλει τον αναγνώστη ή τον ερευνητή και να δώσει λανθασμένες εντυπώσεις. Στον Ελληνικό χώρο παρατηρείται η ύπαρξη μεγάλου κενού στον τομέα της σχολιασμένης βιβλιογραφίας, που βοηθούσε στον έλεγχο της εκδοτικής παραγωγής και θα αποτελούσε χρήσιμο εργαλείο για τον έλληνα βιβλιοθηκονόμο και τον σύγχρονο ερευνητή.

Η εργασία αυτή φιλοδοξεί να αποτελέσει μια μικρή προσφορά στο χώρο αυτό. Οι οδηγοί σχολιασμένης βιβλιογραφίας των Walford και Balay αποτελούν μια συγκροτημένη και οργανωμένη προσπάθεια, που εκπονήθηκε από ομάδα επιστημόνων και βιβλιοθηκονόμων, μετά από πολύχρονη εργασία και μελέτη. Η αξιολόγηση οποιουδήποτε έργου μπορεί να είναι εφικτή και ορθή εφ' όσον αυτό έχει χρησιμοποιηθεί για μεγάλο χρονικό διάστημα και έχουν εκτιμηθεί οι όποιες παραλείψεις και αρετές του. Δεδομένων όλων αυτών στην εργασία δεν επιχειρείται εξαντλητικός σχολιασμός των έργων και παρατίθενται οι πληροφορίες που αντλούνται από τον πρόλογο ή την εισαγωγή του κάθε έργου και τον τρόπο διάταξης της ύλης.

Στο χώρο της ελληνικής εκδοτικής παραγωγής τέτοιων έργων, σημειώνονται τεράστιες ελλείψεις που εμποδίζουν την εύκολη και γρήγορη ανεύρεση πληροφοριών και αναγκάζουν τον ερευνητή να στρέφεται στην ξένη βιβλιογραφία. Στον τομέα προστασίας και συντήρησης το υλικό είναι πραγματικά ελάχιστο και το υπάρχον είναι πρόχειρες και μικρής έκτασης εκδόσεις που «βγήκαν στο φως», για να καλύψουν επείγουσες ανάγκες. Συνήθως είναι αποτέλεσμα εργασίας ενός μεμονωμένου συγγραφέα, χωρίς σαφή πλαίσια και χωρίς αποτελεσματικά εργαλεία πρόσβασης. Επίσης είναι εμφανές ότι λείπουν συγκροτημένες βιβλιογραφίες και πολύ περισσότερο οδηγοί βιβλιογραφιών, που θα βοηθούσαν σε εξαιρετικό βαθμό το βιβλιοθηκονόμο και θα εξομάλυναν προβλήματα στην εύρεση καταλλήλου υλικού προς χρήση.

Τα τελευταία χρόνια οι ανάγκες πληροφόρησης που προκύπτουν καθημερινά δεν αρκούνται φυσικά στην ύπαρξη ελαχίστων έργων γι' αυτόν τον τομέα και συνεπώς αρχίζει να διαφαίνεται ο βαθμός αναγκαιότητας συγκροτημένων και ενημερωμένων βιβλιογραφιών, εγκυκλοπαιδειών, λεξικών και οδηγών. Ήδη παρατηρούμε προσπάθειες από μεγάλα επιστημονικά επιτελεία με την ταυτόχρονη συμβολή πανεπιστημιακών ιδρυμάτων ή ιδιωτικών οργανισμών που επιχειρούν να δώσουν επιστημονική και σύγχρονη διάσταση στο χώρο.

Ελπίζουμε αυτή η προσπάθεια να βρει και πρέπει να βρει, καλύτερους συνεχιστές, γιατί όσο κι αν είναι δύσκολη η χρήζουσα γνώση και αντικειμενικότητα η σύνταξη μιας

σχολιασμένης βιβλιογραφίας, αποτελεί χρησιμότερο εργαλείο στα χέρια του βιβλιοθηκονόμου, που όμως δεν θα πρέπει να μετατρέπεται σε δογματικό εγχειρίδιο που δεν επιδέχεται κριτικής.

ΔΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μια συνοπτική δομή της εργασίας μας:

1. Πρόλογος: Γενικά στοιχεία για την προστασία, συντήρηση, βιβλιοδεσία του έντυπου υλικού

2. Εισαγωγή: Περιλαμβάνει το σκοπό, τη συγκέντρωση του υλικού, τις πηγές και τα βοηθήματα που χρησιμοποιήθηκαν, την οργάνωση της βιβλιογραφίας και τα συμπεράσματα

3. Πίνακας συντομογραφιών: Εμφανίζονται όλες οι συντομογραφίες που συναντάμε στην εργασία

4. Δελτίο υπόδειγμα αναγραφής: Αποτελεί το απαραίτητο εργαλείο για τη σωστή κατανόηση της δομής των αναγραφών

5. Βιβλιογραφία: Περιλαμβάνει τις πηγές εκείνες που χρησιμοποιήθηκαν για την άντληση των στοιχείων που συνθέτουν την παρούσα εργασία

6. Θεματικός κατάλογος: Ο θεματικός κατάλογος που προηγείται παρέχει μια πλήρη εικόνα της θεματικής κάλυψης της βιβλιογραφίας. Επιπλέον υποδηλώνει τις σχέσεις των θεματικών επικεφαλίδων μεταξύ τους

7. Κυρίως μέρος: Παρουσιάζονται αλφαβητικά τα θέματα με τα οποία ασχολείται η εργασία και συνοδεύονται από τις σχετικές σχολιασμένες αναγραφές

8. Ευρετήρια: Υπάρχουν έξι ευρετήρια

Αλφαβητικό ευρετήριο ελλήνων συγγραφέων - αρθρογράφων

Περιλαμβάνει όλους τους Έλληνες συγγραφείς και αρθρογράφους που βρίσκονται στη βιβλιογραφία ταξινομημένους αλφαβητικά και γίνεται παραπομπή στον αύξοντα αριθμό της αναγραφής.

Αλφαβητικό ευρετήριο ξένων συγγραφέων - αρθρογράφων

Δίνονται τα ονόματα των ξένων συγγραφέων και αρθρογράφων σε αλφαβητική σειρά και παρατίθενται οι αύξοντες αριθμοί των αναγραφών.

Αλφαβητικό ευρετήριο τίτλων (ελληνικών και ξένων)

Περιλαμβάνει όλους τους τίτλους βιβλίων, οδηγιών, λεξικών και άρθρων που καταγράφονται στη βιβλιογραφία ταξινομημένους αλφαβητικά. Δίπλα από τον τίτλο υπάρχουν οι παραπομπές στις αντίστοιχες αναγραφές.

Αλφαβητικό ευρετήριο εκδότων (ελληνικών και ξένων)

Δίνονται για κάθε εκδότη οι αύξοντες αριθμοί των έργων που καταγράφηκαν στη βιβλιογραφία.

Χρονολογικό ευρετήριο εκδόσεων

Δίνονται οι αύξοντες αριθμοί των έργων που καταγράφηκαν κατά έτος έκδοσης. Τα βιβλία, των οποίων δεν βρέθηκε η ακριβής ημερομηνία έκδοσης καταγράφονται στην αρχή της αντίστοιχης δεκαετίας.

Αλφαβητικό θεματικό ευρετήριο

Δίνονται οι θεματικές επικεφαλίδες με παραπομπή στους αντίστοιχους αριθμούς.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

A.E.I.	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
αι.	αιώνας
A.Π.Θ.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
A.T.E.I.	Ανώτατα Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
ΔΕΚ.	Δεκέμβριος
δηλ.	δηλαδή
E.B.E.	Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας
εκδ.	έκδοση
E.ΚΕ.ΒΙ.	Εθνικό Κέντρο Βιβλίου
E.K.T.	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης
ΕΛ.Ο.Τ.	Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης
επιμ.	επιμελητής
Ιαν.	Ιανουάριος
Ιουλ.	Ιούλιος
κλπ	- και τα λοιπά
Μαρτ.	Μάρτιος
Μεταφρ.	μετάφραση
Νεομ.	Νοέμβριος
π.χ.	παραδείγματος χάριν
σ.	σελίδες
Σεπτ.	Σεπτέμβριος
τ.	τόμοι
Φεβ.	Φεβρουάριος
χ.ε.	χωρίς (όνομα) εκδότη
χ.τ.	χωρίς τόπο
χ.χ.	χωρίς χρονολογία
A.L.A.	American Library Association
A.R.A.	les amis de la reilure d' art
ed	adition
HEAL-link	Hellenic Academic Libraries
IFLA	International Federation of Library Association
Inc	Incorporated

LC	Library of Congress
MLA	Modern Language Association
N.C.	New Castle
N.Y.	New York
OPAC	Online Public Access Catalogue
UK	United Kingdom
vol	volume

ΔΕΛΤΙΟ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΑΝΑΓΡΑΦΗΣ

ΑΡΧΕΙΑ → ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΚΕΦΑΛΙΔΑ

Όνομα Συγγραφέα	Τίτλος έργου
↑	↑
8) Ritzentheler, Mary Lunn. <u>Preserving archives and manuscripts</u> . Chicago: Society of	
↓	↓
American Archivists, 1993	Τόπος έκδοσης
↓	↓
Αύξων	Εκδότης Χρόνος έκδοσης
Αριθμός	
Αναγραφής	

Οι τεχνικές, οι τρόποι αλλά και οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν έτσι ώστε να διατηρηθούν τα αρχεία και το υλικό τους για μεγάλο χρονικό διάστημα περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο έργο αυτό. Το υλικό από το οποίο έχουν δημιουργηθεί τα αρχεία είναι διαφορετικό, υπάρχουν όμως ειδικά κεφάλαια και κατηγορίες. Επίσης, υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

↓

Επιτομή

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ → ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΚΕΦΑΛΙΔΑ

Όνομα αρθρογράφου	Τίτλος άρθρου
↑	↑
152) Ταρίνας, Σ. «Ρωμιοί βιβλιοδέτες της Πόλης: Ο Μεγάλος Αριθμός Βιβλιοδετικών	
↓	Εργαστηρίων Μαρτυρεί Έντονη Παρουσία και Δραστηριότητα».
Η Καθημερινή:	8 Φεβρ. 1998
↓	↓
Αύξων	Αύξων
Αριθμός	Όνομα εφημερίδας Συχνότητα Έτος
Αναγραφής	εφημερίδας

Ο αρθρογράφος στο συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζει κάποια στοιχεία από την προσωπική του συλλογή για τους «Ρωμιούς βιβλιοδέτες της Πόλης». Η έρευνά του επίσης βασίστηκε σε εμπορικούς οδηγούς της εποχής, σε διαφημίσεις, σε τοπικά περιοδικά κλπ.

Παρουσιάζει αρκετά βιβλιοδετεία που λειτουργούσαν την εποχή εκείνη και κάνει αναφορά σε κάθε βιβλιοδέτη ξεχωριστά. Καταγράφεται η ιστορία της βιβλιοδεσίας στην Πόλη και δίνει στοιχεία της δουλειάς των βιβλιοδετών. Τέλος, περιέχει αλφαβητικό ευρετήριο των βιβλιοδετών και γλωσσάρι.

Επιτομή.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΛΕΞΙΚΑ → ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΠΙΚΕΦΑΛΙΔΑ

Όνομα αρθρογράφου

Τίτλος άρθρου

198) Huttner, S.F. "Bookbinding and the consternation of books: A Dictionary of

↓ Descriptive Terminology. Library Quarterly 54 (1984): 122-124

Αύξων

Τίτλος περιοδικού

Τόμος Έτος

Σελίδες

Αριθμός

Αναγραφής

Το συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζει ένα λεξικό, αρκετά περιγραφικό σε ορολογία, σχετική με τη βιβλιοδεσία και τη συντήρηση των βιβλίων. Παρέχει τις στοιχειώδεις πληροφορίες, ορισμούς, εργαλεία και μέσα που χρησιμοποιούνται. Περιέχει κατάλογο εννοιών, ευρετήριο όρων, βιβλιογραφία και βιβλιογραφικές παραπομπές. Οι γλώσσες που καταγράφονται είναι οι εξής: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά.

Επιτομή

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης. Κεντρική Βιβλιοθήκη. Κατάλογος (OPAC). VIRTUA ILS. 10 Νοεμ. 2005 <http://www.lib.teithe.gr>

Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Κεντρική Βιβλιοθήκη. Κατάλογος (OPAC). Horizon Vers. 7.3 10 Νοεμ. 2005. <http://www.lib.auth.gr>

BIBLIONET A.E. Εθνικό Κέντρο Βιβλίου. 10 Νοεμ. 2005 <http://www.biblionet.gr>

Γαννιάρης, Α. Χρ., Γιαννάρη, Φ.Α. Βιβλιοδεσία: Τέχνη και Τεχνική. Αθήνα: EOMMEX, 1987

Γκλήνος, Α. Τα βιβλία και τα αρχεία: Υγιεινή, παθήσεις, θεραπεία. Αθήνα: Οδυσσέας, 1995

Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης. Κατάλογος. Θεσσαλονίκη: Δημοτική Βιβλιοθήκη Θεσσαλονίκης {1900 ;}

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Αρχείο καθιερωμένων επικεφαλίδων. CD-ROM. Έκδοση 2003. Αθήνα: Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, 2003.

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Κατάλογος της βιβλιοθήκης (OPAC). 2005. 10 Νοεμ. 2005 <http://www.hlg.gr>.

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. Τμήμα καταλόγων. Ιωάννα Μανιάτη, επιμ. Κατάλογος θεματικών επικεφαλίδων. Αθήνας: Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, 1991.

Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης. Ελληνικό πρότυπο ΕΛΟΤ: Τεκμηρίωση - βιβλιογραφική περιγραφή και παραπομπές - συντομογραφίες τυπικών ελληνικών λέξεων. Αθήνα: Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης, 1994.

Λέγγας, Μ., επιμ. Περί βιβλιοδεσίας: Κείμενα για την ιστορία και την τεχνική. Αθήνα: Σύλλογος Εκδοτών Βιβλιοπωλών Αθηνών, 1995.

Μορελέλη - Κακούρη, Μερσίνη, επιμ. Οδηγός για τη σύνταξη βιβλιογραφίας και για βιβλιογραφικές παραπομπές. Θεσσαλονίκη: Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης, 2004.

Μπάγιας, Ανδρέας Φ. Αρχειονομία: Βασικές έννοιες και Αρχές: Η Οργάνωση των Αρχείων για τη Διοίκηση και την Έρευνα. 2^η εκδ. Αθήνα: Κριτική, 1999.

Πανεπιστήμιο Μακεδονίας. Βιβλιοθήκη. Κατάλογος (OPAC). Horizon vers. 7.3 10 Νοεμ. 2005.

Chapman, P. Guidelines on preservation and conservation policies in the archives and libraries heritage. Paris: Unesco, 1990.

Duraeu, J.M. και D.W.G. Clements. Principles for the preservation and Conservation of library materials. The Hague: IFLA, 1986.

Feather, J. Preservation and the management of library Collections. London: Library Association, 1991.

Fox, Lisa L. A Core Collection in preservation. Chicago: Association for Library Collections and Technical Services, 1993.

Green field, Jane Books: Their Care and Repair. New York: H.W. Wilson, 1984.

“International Standard for Permanent Paper” Restaurator 14(4)1993: 253-254.

Kyle, Hedi. Library materials preservation manual: Practical Methods for Preserving Books, Pamphlets and other printed Materials. Bronxville, NY: Nicolas T. Smith. 1983.

Library Binding Institute Standard for Library Binding. 8^η εκδ. Rochester: Library Binding Institute 1986.

Library of Congress. Cataloguing distribution service. Bibliographic products and services. Classification web - Library of Congress. Library of Congress. Cataloguing distribution service. Bibliographic products and services. 10 Νοεμ. <http://classificationweb.net>

Morrow, Carolyn Clark και Gay Wolker. The preservation Challenge: A Guide to Conserving Library Materials. Boston: G.K. Hall, 1989.

Ritzenthaler, Mary Lynn. Archives and Manuscripts: Conservation. Basic Manual Series. Chicago: Society of American Archivists, 1983.

Swartzburgi Susan G. Preserving Library Materials: A Manual. Metuchen, N.J: Scarecrow Press. 1995.

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

Αποθήκευση χειρογράφων

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑ**

Αποκατάσταση αρχειακού υλικού

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

Αποκατάσταση βιβλίων

βλέπε **ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Αποκατάσταση βιβλιοθηκονομικού υλικού

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΑΡΧΕΙΑ·

ΑΡΧΕΙΑ

βλέπε επίσης **ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ**

ΑΡΧΕΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ·

ΑΡΧΕΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΗΓΟΙ·

ΑΡΧΕΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ·

ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ·

ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ

βλέπε επίσης **ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ**

Αρχειακό υλικό - Αποκατάσταση

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ·

ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ.

ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΗΓΟΙ·

ΒΙΒΛΙΑ·

ΒΙΒΛΙΑ

βλέπε επίσης **ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ**

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΣΠΑΝΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ

Βιβλία - Αποκατάσταση

βλέπε **ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ·

ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ**

ΕΚΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΛΛΑΔΑ·

ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΛΛΑΔΑ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ·

ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΙΣΤΟΡΙΑ·

ΒΙΒΛΙΑ - ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ·

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ·

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΕΛΛΑΔΑ·

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΛΕΞΙΚΑ·

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ·

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΗΓΟΙ·

Βιβλία - Εκδόσεις

βλέπε **ΕΚΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ**

ΒΙΒΛΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ·

Βιβλία - φροντίδα

βλέπε **ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΑ**

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

βλέπε επίσης **ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)**

ΔΕΣΙΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)·

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 18^{ος} αιώνας·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 19^{ος} αιώνας·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΙΓΥΠΤΟΣ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΓΑΛΛΙΑ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΓΑΛΛΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΓΕΡΜΑΝΙΑ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ·

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΕΣ·

Βιβλιοδεσία - Εικόνες

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ**

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ**

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ ΙΣΤΟΡΙΑ - 20^{ος} αιώνας

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ- ΕΠΙΧΡΥΣΩΣΗ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ, ΔΥΤΙΚΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ - ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 18^{ος} αιώνας - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 18^{ος} αιώνας

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΛΕΞΙΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 17^{ος} αιώνας

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ- ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 18^{ος} αιώνας

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ

Βιβλιοδεσία - Μηχανήματα

βλέπε **ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑΣ**

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΥΛΙΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΥΛΙΚΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΥΛΙΚΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΑΓΓΛΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΑΓΓΛΙΑ - ΛΟΝΔΙΝΟ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΓΑΛΛΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΓΕΡΜΑΝΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ**

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΙ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ - ΛΕΞΙΚΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ - ΟΔΗΓΟΙ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΑ**

Βιβλιοθηκονομικό υλικό - Αποκατάσταση

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ·

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΙ·

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΙ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ**

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ·

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ·

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

βλέπε επίσης **ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ**

ΔΕΡΜΑ·

ΔΕΡΜΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ·

ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)·

Δερμάτινη βιβλιοδεσία

βλέπε **ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)**

ΔΕΣΙΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)·

Δέσιμο βιβλίων

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ**

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ·

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

βλέπε επίσης **ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ**

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ·

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ·

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ·

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ. ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ·

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ - ΕΛΛΑΔΑ·

Διακόσμηση χειρογράφων

βλέπε **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ**

ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΟ ΧΑΡΤΙ·

Διατήρηση αρχαιακού υλικού

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

Έγγραφα

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑ**

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ·

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ·

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

βλέπε επίσης **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ**

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ - ΕΛΛΑΔΑ - ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ·

Έκδοση βιβλίου

βλέπε **ΕΚΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ**

ΕΚΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ·

Ελληνικά χειρόγραφα

βλέπε **ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

Ελληνική τυπογραφία

βλέπε **ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ**

Εμπόριο βιβλίων

βλέπε **ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ**

ΕΠΙΧΡΥΣΩΣΗ·

ΕΠΙΧΡΥΣΩΣΗ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΠΙΧΡΥΣΩΣΗ**

ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΣΜΟΣ·

ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΣΜΟΣ

βλέπε επίσης **ΤΕΧΝΗ, ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗ**

ΕΡΓΑΛΕΙΑ·

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

βλέπε επίσης **ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ**

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ·

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ·

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ·

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΝΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ·

Μεσαιωνική βιβλιοδεσία

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ**

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑΣ·

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ·

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ·

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ·

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ, ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ - ΕΛΛΑΔΑ·

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ·

ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ·

ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ·

ΣΠΑΝΙΑ ΒΙΒΛΙΑ·

ΤΕΧΝΗ·

ΤΕΧΝΗ, ΑΡΧΑΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ·

ΤΕΧΝΗ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ·

ΤΕΧΝΗ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ·

ΤΕΧΝΗ ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗ

ΤΕΧΝΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ·

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ·

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ

βλέπε επίσης **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ**

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ·

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ·

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ·

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ. ·

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ·

ΥΛΙΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ·

ΥΛΙΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

βλέπε επίσης **ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ**

Υλικό, Αρχαιακό

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ**

Υλικό βιβλιοθήκης

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ**

ΧΑΡΤΙ·

ΧΑΡΤΙ

βλέπε επίσης **ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΟ ΧΑΡΤΙ**

ΧΑΡΤΙ, ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟ

ΧΑΡΤΙ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ·

ΧΑΡΤΙ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΛΕΞΙΚΑ·

ΧΑΡΤΙ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΗΓΟΙ·

ΧΑΡΤΙ - ΙΣΤΟΡΙΑ·

ΧΑΡΤΙ, ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟ·

ΧΑΡΤΙ, ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ·

Χαρτιά

βλέπε **ΧΑΡΤΙ**

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ·

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ

βλέπε επίσης **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ**

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ·

Χειρόγραφα - Αποθήκευση

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑ**

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ·

Χειρόγραφα, διατήρησή τους

βλέπε **ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

Χειρόγραφα - Εικόνες

βλέπε **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ**

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ·

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ)·

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ) - ΕΛΛΑΔΑ -

ΑΘΗΝΑ·

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ·

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ·

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ

βλέπε επίσης **ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ)**

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ - ΣΥΛΛΟΓΕΣ·

ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ

Αποθήκευση χειρογράφων

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑ**

Αποκατάσταση αρχειακού υλικού

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

Αποκατάσταση βιβλίων

βλέπε **ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Αποκατάσταση βιβλιοθηκονομικού υλικού

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΑΡΧΕΙΑ

1) Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τμήμα Βιβλιοθηκών. Διατήρηση και συντήρηση των βιβλιακών και αρχειακών συλλογών: Οδηγός για Βιβλιοθηκονόμους και Αρχειονόμους. Ναύπακτος. Παπαχαραλάμπειος Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου 2000.

Το τμήμα βιβλιοθηκών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με την έκδοση αυτή επιχειρεί να παρουσιάσει μερικές από τις αρχές που διέπουν τη διατήρηση και συντήρηση των βιβλιακών ή αρχειακών συλλογών. Είναι χρήσιμο βοήθημα τόσο για αρχειονόμους όσο και για βιβλιοθηκονόμους. Στο τέλος, περιέχει γλωσσάρι, παραρτήματα καθώς και κάποια βοηθήματα.

2) Dalley Jane. The conservation assessment guide for archives Canadian Council of Archives, 1995.

Ένα έργο το οποίο προέρχεται από το αρχείο του Καναδά και είναι βασισμένο σε αυτό που δημιούργησαν οι αμερικανοί αρχειονόμοι. Περιλαμβάνει οδηγίες και πρότυπα για τις πρακτικές που ακολουθούνται στη συντήρηση των αρχείων π.χ. εγκαταστάσεις, αποθηκευτικοί χώροι, σχέδια πρόληψης καταστροφών κλπ.

ΑΡΧΕΙΑ

βλέπε επίσης **ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ**

ΑΡΧΕΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

3) Σκεπαστιανού, Μαρία Γ. Διατήρηση τεκμηρίων βιβλιοθηκών και αρχείων Θεσσαλονίκη. Τυποφιλία, 1998.

Στο βιβλίο αυτό γίνεται αναφορά στις κυρίως αιτίες φθοράς των τεκμηρίων, στους τρόπους και μεθόδους διατήρησής τους. Η αναφορά στις μεθόδους συντήρησης περιορίζεται στην παρουσίασή τους και στα αποτελέσματα που η εφαρμογή τους έχει στα διάφορα τεκμήρια, ιδιαίτερα στα έντυπα. Δεν δίνονται τεχνικές πληροφορίες και περιγραφές για τους τρόπους πραγματοποίησης διαδικασιών συντήρησης. Το βιβλίο αυτό απευθύνεται στους σπουδαστές του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας, στους βιβλιοθηκονόμους που εργάζονται σε βιβλιοθήκες, αρχεία και κέντρα τεκμηρίωσης αλλά και σε όσους θέλουν να μάθουν πως μπορούν να διατηρήσουν τις προσωπικές τους συλλογές, αν αυτές αποτελούνται από βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, κλπ.

4) Dalley, Jane. The conservation assessment guide for archives. Canadian Council of Archives, 1995.

Ένα έργο το οποίο προέρχεται από το αρχείο του Καναδά και είναι βασισμένο σε αυτό που δημιούργησαν οι αμερικάνοι αρχειονόμοι. Περιλαμβάνει οδηγίες και πρότυπα για τις πρακτικές που ακολουθούνται στη συντήρηση των αρχείων πχ., εγκαταστάσεις, αποθηκευτικοί χώροι, σχέδια πρόληψης καταστροφών κλπ.

5) Lull, William P. και Paul Banks. New York State Conservation environment guidelines for libraries and archives. New York: New York State Library, 1990.

Πρόκειται για ένα βιβλίο το οποίο ασχολείται όχι μόνο με τις συνθήκες προστασίας του υλικού της βιβλιοθήκης ή του αρχειακού ιδρύματος αλλά και με τα βήματα εκείνα τα οποία πρέπει να γίνουν έτσι ώστε να διατηρηθεί ένα βιβλίο.

6) Γκλινός, Αντώνης. Τα βιβλία και τα αρχεία, υγιεινή, παθήσεις, θεραπεία. Αθήνα: Οδυσσεάς, 1995.

Μια ιδιαίτερη σημαντική έκδοση που αφορά τη συντήρηση και την αποκατάσταση βιβλίων αλλά και έντυπου υλικού γενικότερα. Περιγράφονται στο έργο, εκτός από τις εισαγωγικές πληροφορίες που δίνονται στην αρχή, όλες εκείνες οι διαδικασίες που είναι απαραίτητο να γίνουν έτσι ώστε να έχουμε άμεση και αποτελεσματική συντήρηση των έργων. Οι διαδικασίες αυτές αφορούν υλικό βιβλιοθήκης, αρχειακό υλικό κλπ. Το βιβλίο το συναντάμε σε βιβλιοθήκες κάθε είδους σε αρχειακά ιδρύματα κλπ.

7) Marreli, Nancy. Implementing preservation management: A How to Manual for Archives. Quebec: National library of Quebec, 1996.

Ένας τόμος ο οποίος είναι σχετικός με την αμερικανική ένωση των αρχειονόμων και παρουσιάζει πρακτικές και τεχνικές για την προστασία και την συντήρηση όχι μόνο των βιβλίων ή του έντυπου υλικού αλλά και οποιουδήποτε άλλου υλικού βρίσκεται στη βιβλιοθήκη. Περιλαμβάνονται επίσης και ερωτήσεις επί του θέματος με τις σχετικές απαντήσεις.

8) Ritzenthaler, Mary Lynn. Preserving archives and manuscripts. Chicago: Society of American Archivists, 1993.

Οι τεχνικές, οι τρόποι αλλά και οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν έτσι ώστε να διατηρηθούν τα αρχεία και το υλικό τους για μεγάλο χρονικό διάστημα περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο έργο αυτό. Το υλικό από το οποίο έχουν δημιουργηθεί τα αρχεία είναι διαφορετικοί υπάρχουν όμως ειδικά κεφάλαια και κατηγορίες. Επίσης, υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

ΑΡΧΕΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΗΓΟΙ

9) Dalley, Jane. The conservation assessment guide for archives. Canadian Council of Archives, 1995.

Ένα έργο το οποίο προέρχεται από το αρχείο του Καναδά και είναι βασισμένο σε αυτό που δημιούργησαν οι αμερικάνοι αρχειονόμοι. Περιλαμβάνει οδηγίες και πρότυπα για τις πρακτικές που ακολουθούνται στη συντήρηση των αρχείων πχ., εγκαταστάσεις, αποθηκευτικοί χώροι, σχέδια πρόληψης καταστροφών κλπ.

10) Drewes Jeanne και Julie A. Page. επιμ. Promoting preservation awareness: A Sourcebook for Academic, Public, School and Special Collections. Westport: Greenwood Press, 1997.

Έργο με πολλές και χρήσιμες πληροφορίες για βιβλιοθηκονόμους και αρχειονόμους οι οποίες αφορούν τη συντήρηση και τη προστασία του υλικού των βιβλιοθηκών και των αρχείων. Το χρησιμοποιούν αρκετά ακαδημαϊκά ιδρύματα, σχολεία, ειδικές συλλογές κλπ. Υπάρχουν και αρκετά παραδείγματα που διευκολύνουν την κατανόηση.

ΑΡΧΕΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

11) Odgen, Sherelyn, επιμ. Preservation of library and archival materials: A Manual 2^η έκδ. Andover: Northeast Document Conservation Center, 1999.

Ένα σημαντικό εγχειρίδιο, χρήσιμο για τις βιβλιοθήκες και τα αρχεία. Εκτός από τις γενικές πληροφορίες που δίνει περιέχει και αρκετά φυλλάδια, τα οποία εξηγούν τις τεχνικές με τις οποίες μπορεί να γίνει η συντήρηση των βιβλίων η οποιουδήποτε άλλου υλικού.

ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ

12) Ritzenthaler, Mary Lynn. Preserving archives and manuscripts. Chicago: Society of American Archivists, 1993.

Οι τεχνικές, οι τρόποι αλλά και οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν έτσι ώστε να διατηρηθούν τα αρχεία και το υλικό τους για μεγάλο χρονικό διάστημα περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο έργο αυτό. Το υλικό από το οποίο έχουν δημιουργηθεί τα αρχεία είναι διαφορετικοί υπάρχουν όμως ειδικά κεφάλαια και κατηγορίες. Επίσης, υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ

βλέπε επίσης **ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ**

Αρχειακό υλικό - Αποκατάσταση

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

13) Ritzenthaler, Mary Lynn. Preserving archives and manuscripts. Chicago: Society of American Archivists, 1993.

Οι τεχνικές, οι τρόποι αλλά και οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν έτσι ώστε να διατηρηθούν τα αρχεία και το υλικό τους για μεγάλο χρονικό διάστημα περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο έργο αυτό. Το υλικό από το οποίο έχουν δημιουργηθεί τα αρχεία είναι διαφορετικοί υπάρχουν όμως ειδικά κεφάλαια και κατηγορίες. Επίσης, υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

14) Smith, Keith A. Smith's Sewing Single Sheets: Non Adhesive Binding volume IV. Roctecter, NY: Keith Smith Books, 2001

Το έργο αυτό αποτελεί συνέχεια των παραπάνω τόμων που ασχολούνται με τη βιβλιοδεσία χωρίς χημικές ουσίες ή άλλων μορφών κόλλες. Εξειδικεύεται στις τεχνικές ραψίματος μεμονωμένων φύλλων. Οι πληροφορίες αλλά και οι τεχνικές που αναλύει είναι

ιδιαίτερα χρήσιμες για κάθε είδους αρχειακό υλικό, χαρτί, τον τρόπο επεξεργασίας του κλπ.

Στο τέλος υπάρχει γλωσσάρι.

ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ

15) Odgen, Shereilyn, επιμ. Preservation of library and archival materials: A Moanual. 2^η έκδ. Andover: Northeast Document Conservation Center, 1999.

Ένα σημαντικό εγχειρίδιο, χρήσιμο για τις βιβλιοθήκες και τα αρχεία. Εκτός από τις γενικές πληροφορίες που δίνει περιέχει και αρκετά φυλλάδια, τα οποία εξηγούν τις τεχνικές με τις οποίες μπορεί να γίνει η συντήρηση των βιβλίων ή οποιουδήποτε άλλου υλικού.

16) Marreli, Nancy. Implementing preservation management: A How to Manual for Archives. Quebec: National library of Quebec, 1996.

Ένας τόμος ο οποίος είναι σχετικός με την αμερικανική ένωση των αρχειονόμων και παρουσιάζει πρακτικές και τεχνικές για την προστασία και την συντήρηση όχι μόνο των βιβλίων ή του έντυπου υλικού αλλά και οποιουδήποτε άλλου υλικού βρίσκεται στη βιβλιοθήκη. Περιλαμβάνονται επίσης και ερωτήσεις επί του θέματος με τις σχετικές απαντήσεις.

17) Morris, John. The library dkaster prepardness hand book. Chicago: American Library Association, 1986.

Μια ιδιαίτερα σημαντική έκδοση τη A.L.A. που περιλαμβάνει τις ενέργειες οι οποίες πρέπει να γίνουν πριν προκύψει μια καταστροφή, αυτές που πρέπει να γίνουν στη συνέχεια και τέλος εκείνες οι οποίες θα αποκαταστήσουν το υλικό της βιβλιοθήκης ή του αρχείου. Οι καταστροφές μπορεί να έχουν τη μορφή κλοπής, να προκληθούν από αέρα, φωτιά, νερό κλπ.

18) Ballofet, Nelly. Emergency planning and recovery techniques: A Hand book for Libraries, Historical Societies and Archives in He Hudson Valley. New York: Lowor Hudson Conference, 1999.

Ένα χρήσιμο βιβλίο το οποίο παρουσιάζει πληροφορίες τόσο για την πρόληψη όσο και για την αποκατάσταση από μια καταστροφή. Απευθύνεται κυρίως σε βιβλιοθήκες και αρχεία της Νέας Υόρκης, αφού εκεί είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο. Ωστόσο αποτελεί έναν οδηγό απαραίτητο σε βιβλιοθήκες και ιδρύματα τα οποία έχουν κάποιο αρχείο.

19) Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τμήμα Βιβλιοθηκών. Διατήρηση και συντήρηση των βιβλιακών και αρχειακών συλλογών: Οδηγός για Βιβλιοθηκονόμους και Αρχειονόμους. Ναύπακτος. Παπαχαλαράμπειος Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου 2000.

Το τμήμα βιβλιοθηκών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με την έκδοση αυτή επιχειρεί να παρουσιάσει μερικές από τις αρχές που διέπουν τη διατήρηση και συντήρηση των βιβλιακών ή αρχειακών συλλογών. Είναι χρήσιμο βοήθημα τόσο για αρχειονόμους όσο και για βιβλιοθηκονόμους. Στο τέλος, περιέχει γλωσσάρι, παραρτήματα καθώς και κάποια βοηθήματα.

BIBΛΙΑ

20) Γλινός, Αντώνης. Μαθήματα ιστορίας διακοσμήσεως της βιβλιοδεσίας. Αθήνα. Υπουργείο Πολιτισμού, 1990.

Η διακόσμηση στη βιβλιοδεσία παίζει σημαντικό ρόλο όσο αφορά την αισθητική μορφή ενός έργου. Γίνεται από ειδικούς με συγκεκριμένες διαδικασίες και με τα κατάλληλα μέσα, υλικά ή τεχνικά. Εκδόθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού και είναι χρήσιμο σε βιβλιοθήκες, αρχεία, μουσεία κλπ.

21) Η Καθημερινή. Ελληνικό βιβλίο. Αθήνα: Η Καθημερινή, 2001

Το έργο αυτό αποτελεί μια έκδοση της εφημερίδας Καθημερινή σ' ένα αφιέρωμα που έκανε για το βιβλίο. Είναι μια αρκετά χρήσιμη έκδοση που περιλαμβάνει πολλές πληροφορίες για την ιστορία του βιβλίου, την πορεία του, τον τρόπο δημιουργίας του κλπ. Επίσης ασχολείται με την βιβλιοδετική τέχνη, την τυπογραφία κλπ. Η γλώσσα του είναι απλή και κατανοητή ακόμη και σε μικρά παιδιά.

ΒΙΒΛΙΑ

βλέπε επίσης **ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ**

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΣΠΑΝΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ

Βιβλία - Αποκατάσταση

βλέπε **ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ

22) Peacock John. Παραγωγή βιβλίου. Μεταφρ. Γ. Χατήρης. επιμ. Σταύρος Νούσιας. Αθήνα: Ιων, 1997

Η παραγωγή του βιβλίου είναι το θέμα του συγκεκριμένου έργου. Παρουσιάζεται δηλ. όλη η πορεία που ακολουθείται έτσι ώστε να φτάσουμε στο βιβλίο που όλοι παίρνουμε στα χέρια μας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και για τη σχέση που υπάρχει μεταξύ των βιβλίων και του εμπορίου. Για τη σχέση αυτή στο βιβλίο υπάρχει ειδικό κεφάλαιο.

23) Ryan, M. “Trade bookbinding in the British Isles 1660-1800” College and research libraries. 66 (2005): 278-279.

Πρόκειται για ένα άρθρο που αναφέρεται στην εμπορική κυρίως βιβλιοδεσία, στην περιοχή της Βρετανίας από το 1660 έως το 1800. Δίνονται λεπτομερώς οι τεχνικές της βιβλιοδεσίας και τα μέσα που χρησιμοποιούνταν εκείνη την περίοδο. Είναι αρκετά περιγραφικό και περιέχει γλωσσάρι για την επεξήγηση των όρων.

24) Palmer, E.W. A course in bookbinding for vocational training: Part 1 Elementary Section. New York: Employing bookbinders of America, Inc 1937.

Το βιβλίο αυτό παρά το γεγονός ότι είναι παλιό, αποτελεί ένα σημαντικό ξεκίνημα γι’ αυτούς που θέλουν να ασχοληθούν με την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Προσφέρει συμβουλές για τη σχέση της βιβλιοδεσίας με το εμπόριο, αλλά και κάποια κεφάλαια έχουν τη μορφή ερωτοαπαντήσεων για την καλύτερη κατανόηση. Οι ενότητες περιλαμβάνουν εξήγηση της χρησιμότητας της βιβλιοδεσίας, ετοιμασία μαθημάτων, εξοπλισμός, εργαλεία, υλικά. Τα κεφάλαια περιλαμβάνουν και ζητήματα σχετικά με το χαρτί, τη χρησιμότητά του. Όλο το έργο έχει τη μορφή σχολικού βιβλίου.

BIBLIA - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ

βλέπε επίσης **BIBΛΙΟΔΕΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ**
ΕΚΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

BIBLIA - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΛΛΑΔΑ

25) Peacock John. Παραγωγή βιβλίου. Μεταφρ. Γ. Χατήρης. επιμ. Σταύρος Νούσιας. Αθήνα: Ιων, 1997

Η παραγωγή του βιβλίου είναι το θέμα του συγκεκριμένου έργου. Παρουσιάζεται δηλ. όλη η πορεία που ακολουθείται έτσι ώστε να φτάσουμε στο βιβλίο που όλοι παίρνουμε στα χέρια μας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και για τη σχέση που υπάρχει μεταξύ των βιβλίων και του εμπορίου. Για τη σχέση αυτή στο βιβλίο υπάρχει ειδικό κεφάλαιο.

BIBLIA - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΛΛΑΔΑ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ κλπ.

26) ΕΚΕΒΙ. Έκθεση βιβλιοδεσίας. Αθήνα: ΑΡΑ- Εθνικό Κέντρο Βιβλίου, [199-].

Η έκθεση που έγινε στη Στοά του βιβλίου στις 20-30 Νοεμβρίου 1997 αφορούσε τη βιβλιοδεσία. Το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου μαζί με τους φίλους της βιβλιοδετικής τέχνης δημιούργησαν τη συγκεκριμένη έκδοση η οποία εκτός από γενικά στοιχεία γύρω από τη βιβλιοδεσία περιέχει και ζητήματα των ημερών της έκθεσης.

BIBLIA - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΙΣΤΟΡΙΑ

27) Peacock John. Παραγωγή βιβλίου. Μεταφρ. Γ. Χατήρης. επιμ. Σταύρος Νούσιας. Αθήνα: Ιων, 1997

Η παραγωγή του βιβλίου είναι το θέμα του συγκεκριμένου έργου. Παρουσιάζεται δηλ. όλη η πορεία που ακολουθείται έτσι ώστε να φτάσουμε στο βιβλίο που όλοι παίρνουμε στα χέρια μας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και για τη σχέση που υπάρχει μεταξύ των βιβλίων και του εμπορίου. Για τη σχέση αυτή στο βιβλίο υπάρχει ειδικό κεφάλαιο.

BIBLIA - BYZANTINΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

28) Szirmai, J. A. The archeology of medieval bookbinding. Aldeshot, UK: Ashgate Publishing Limited, 1999.

Πρόκειται για ένα έργο το οποίο κάνει σε βάθος περιγραφή των μεσαιωνικών τεχνικών βιβλιοδεσίας περιλαμβάνοντας πληροφορίες για αρκετά ζητήματα π.χ. εργαλεία, υλικά, χαρτί, δέρμα. Αναλύει επίσης και λεπτομέρειες που αφορούν τον τρόπο δημιουργίας ή επεξεργασίας τους. Κάποιες από τις τεχνικές που περιγράφει προέρχονται από τις περιοχές της Αιγύπτου από την εποχή του Βυζαντίου κλπ. Αρκετά σημαντικό έργο με πληροφορίες που έχουν τη μορφή ιστορικής αναδρομής.

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

29) Odgen, Sherelyn, επιμ. Preservation of library and archival materials: A Moanual. 2^η έκδ. Andover: Northeast Document Conservation Center, 1999

Ένα σημαντικό εγχειρίδιο, χρήσιμο για τις βιβλιοθήκες και τα αρχεία. Εκτός από τις γενικές πληροφορίες που δίνει περιέχει και αρκετά φυλλάδια, τα οποία εξηγούν τις τεχνικές με τις οποίες μπορεί να γίνει η συντήρηση των βιβλίων ή οποιουδήποτε άλλου υλικού

30) Κωνσταντίνου Ιωάννα. Το χειρόγραφο, το βιβλίο, τα ιστορικά αρχεία: Τεχνολογία Υλικών, Πρόληψη, Συντήρηση. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1988.

Η ιστορία των χειρογράφων, του βιβλίου καθώς και των ιστορικών αρχείων παρουσιάζεται στις σελίδες του βιβλίου της Ιωάννας Κωνσταντίνου. Συγκεκριμένα, αναφέρεται στα υλικά που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν έτσι ώστε να διατηρηθούν και να συντηρηθούν τα τεκμήρια για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η ποιότητα, η ποσότητα όπως και το είδος των υλικών έχουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία της συντήρησης.

31) Peterbrigde, Guy. Conservation of library and archive materials and the graphic arts. Boston: Butterworths, 1987.

Πρόκειται για μια συλλογή από συζητήσεις οι οποίες έχουν γίνει και αφορούν τη συντήρηση υλικών είτε σε βιβλιοθήκη, είτε σε αρχείο. Το έργο χωρίζεται σε ενότητες που αφορούν την συντήρηση των περγαμινών, των βιβλίων αλλά και των φωτογραφιών.

32) Greenfield, Jane. Books: Their Care and Repair. New York: H.W. Wlson, 1983.

Ένα κλασικό έργο το οποίο περιλαμβάνει βήμα - βήμα τις ενέργειες έτσι ώστε να διατηρηθεί ένα βιβλίο. Είναι γραμμένο με απλές συμβουλές γι' αυτό και είναι κατανοητό σε όλους.

33) Μαμαλίγκα, Μαρία. Πολιτική για τη διατήρηση και τη συντήρηση των συλλογών των βιβλιοθηκών. Αθήνα Βιβλιοθήκη Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών, 2000.

Η βιβλιοθήκη της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών δημιούργησε το συγκεκριμένο έργο με τη βοήθεια της Μαρίας Μαμαλίγκα. Το θέμα με το οποίο ασχολείται είναι οι αρχές οι οποίες διέπουν τη διατήρηση και τη συντήρηση των συλλογών της βιβλιοθήκης. Οι αρχές αυτές έχουν τη μορφή συμβουλών ή οδηγιών, ενώ στο τέλος υπάρχει ευρετήριο.

34) Banks, Paul και Roberta Pilette. Preservation: Issues and Planning Chicago: ALA, 2000.

Ένας τόμος της ALA ο οποίος περιλαμβάνει όχι μόνο γενικές πληροφορίες για την προστασία του υλικού αλλά αναφέρει και κάποιες τεχνικές όσον αφορά τη συντήρηση και την αποκατάσταση του υλικού.

35) Baird, Brian. Preservation strategies for small academic and public libraries. Lanham: The Scarecrow Press, 2003.

Το έργο αυτό είναι πρόσφατο και περιλαμβάνει όλες εκείνες τις λεπτομέρειες που είναι απαραίτητες έτσι ώστε να συντηρηθούν και να διατηρηθούν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα τα έντυπα ή μη υλικά. Περιλαμβάνει θεωρητικά στοιχεία, αλλά το σημαντικότερο από όλα είναι ότι αναλύει τις διαφορετικές στρατηγικές που ακολουθούν π.χ. οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, οι δημόσιες, οι παιδικές κλπ.

36) Higginbotham, Barbara και Mary E. Jackson. Advances in preservation access. 2τ Westport, 1992.

Το έργο αποτελείται από δύο τόμους οι οποίοι ασχολούνται με θέματα προστασίας έντυπου υλικού, ψηφιακής οργάνωσης, προστασία οπτικοακουστικού υλικού καθώς και κάποιες τεχνικές αποκατάστασης ύστερα από καταστροφή.

37) Smith, Keith A. Exposed spine sewings: Non - Adhesive Binding [vol.3]. Rochester NY: Keith Smith books, 1995.

Ο τρίτος τόμος του έργου ασχολείται αποκλειστικά με τη ράχη του βιβλίου και ιδιαίτερα τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται. Οι διαδικασίες περιγράφονται από τα αρχικά στάδια έως τις τελευταίες λεπτομέρειες. Κατά τη διάρκεια του ραψίματος της ράχης χρησιμοποιούνται πολλές διαφορετικές τεχνικές ανάλογα με τη χρησιμότητα, το μέγεθος και το είδος του βιβλίου.

38) Cockrell, Douglas. Bookbinding and the care of books. New York: Lyons and Burford, 1991.

Το έργο αυτό είναι ένα κλασικό εγχειρίδιο βιβλιοδεσίας το οποίο καλύπτει αρκετά στάδια της συγκεκριμένης τέχνης. Είναι χωρισμένο σε ενότητες οι οποίες ξεκινούν από την προετοιμασία που είναι απαραίτητο να γίνει, συνεχίζει με αναφορά που κάνει στο χαρτί γενικά, στα μέσα επεξεργασίας του π.χ. ράψιμο, πλύσιμο κλπ. Παρακάτω ασχολείται και με άλλα υλικά με τα οποία μπορεί να γίνει η βιβλιοδεσία πχ δέρμα. Υπάρχουν ειδικά κεφάλαια που αφορούν την καλλιτεχνική πλευρά του θέματος πχ. διακόσμηση του βιβλίου.

39) Moote, Cherryl. Simply bound: Beginnings in Bookbinding. Toronto: At your Easy Publications, 2001.

Ένα έργο που παρέχει πληροφορίες/ οδηγίες για τους διάφορους τρόπους με τους οποίους δύο τόμοι μπορούν να βιβλιοδετηθούν σε έναν. Οι πληροφορίες αυτές είναι όσο το δυνατόν πιο σαφείς και κατανοητές σε απλή γλώσσα. Υπάρχει επίσης γλωσσάρι και ευρετήριο για πιο εύκολη χρήση.

40) Drewes Jeanne και Julie A. Page. επιμ. Promoting preservation awareness: A Sourcebook for Academic, Public, School and Special Collections. Westport: Greenwood Press, 1997

Έργο με πολλές και χρήσιμες πληροφορίες για βιβλιοθηκονόμους και αρχειονόμους οι οποίες αφορούν τη συντήρηση και τη προστασία του υλικού των βιβλιοθηκών και των αρχείων. Το χρησιμοποιούν αρκετά ακαδημαϊκά ιδρύματα, σχολεία, ειδικές συλλογές κλπ. Υπάρχουν και αρκετά παραδείγματα που διευκολύνουν την κατανόηση.

41) Morris, Ann και Peter Linenthal. The bookmaking kit. San Francisco: Chronicle Press, 2001.

Έργο το οποίο περιλαμβάνει και επεξεργεί ένα - ένα τα σύνεργα της βιβλιοδεσίας. Αποτελεί συνοδευτικό υλικό στο κουτί βιβλιοδεσίας. Τα εξαρτήματα που περιέχει το κουτί είναι αρκετά επικίνδυνα για παιδιά κάτω των έξι ετών. Όλα αυτά, όπως επίσης και διάφορες συμβουλές και οδηγίες δίνονται από το βιβλίο σε απλή γλώσσα.

42) Nitzberg, N.H. "Bookbinding materials and techniques 1700-1920". Papers of the bibliographical Society of America. 98 (2004): 390-292.

Οι τεχνικές, οι τρόποι, οι διαδικασίες αλλά και τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τη βιβλιοδεσία την περίοδο 1700-1920 περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο άρθρο αυτό. Καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα μελέτης και πρακτικής της βιβλιοδεσίας. Εκτείνονται από την ιστορία του βιβλίου, της βιβλιοδεσίας, των ανθρώπων και των τεχνικών της, σε θέματα ορολογίας, μεθοδολογίας και τεκμηρίωσης. Υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

43) Cunha, George. Conservation of library materials: A Manual and Bibliography on the Care, Repair and Restoration of Library Materials. Metuchen: The Scarecrow Press, 1967.

Το παραπάνω εγχειρίδιο ασχολείται με τη διατήρηση και συντήρηση του υλικού της βιβλιοθήκης. Αναφέρεται στην φροντίδα, στους τρόπους δηλ. της επεξεργασίας, στα υλικά που χρησιμοποιούνται, στα εργαλεία που είναι απαραίτητα να υπάρχουν κλπ. Σημαντικό κομμάτι του έργου είναι και η ύπαρξη βιβλιογραφίας σχετικής με το θέμα διατήρησης του υλικού.

44) Sagraves, Barbara. A preservation guide: Saving the Past and the Present for the Future. Salt Lake City: Ancestry, 1995.

Η διατήρηση και συντήρηση του υλικού μιας βιβλιοθήκης είναι σημαντικό ζήτημα το οποίο χρειάζεται ειδική και προσεκτική μεταχείριση. Αυτό το βιβλίο λοιπόν, επιχειρεί να μας παρουσιάσει όλα τα μέσα εκείνα τα οποία πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να φτάσουμε σήμερα να διαθέτουμε κάτι που δημιουργήθηκε χρόνια πριν.

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΟΔΕΞΙΑ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ**

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΕΛΛΑΔΑ

45) Γκλινός, Αντώνης. Τα βιβλία και τα αρχεία, υγιεινή, παθήσεις, θεραπεία. Αθήνα: Οδυσσέας, 1995

Μια ιδιαίτερη σημαντική έκδοση που αφορά τη συντήρηση και την αποκατάσταση βιβλίων αλλά και έντυπου υλικού γενικότερα. Περιγράφονται στο έργο, εκτός από τις εισαγωγικές πληροφορίες που δίνονται στην αρχή, όλες εκείνες οι διαδικασίες που είναι απαραίτητο να γίνουν έτσι ώστε να έχουμε άμεση και αποτελεσματική συντήρηση των έργων. Οι διαδικασίες αυτές αφορούν υλικό βιβλιοθήκης, αρχειακό υλικό κλπ. Το βιβλίο το συναντάμε σε βιβλιοθήκες κάθε είδους σε αρχειακά ιδρύματα κλπ

46) Γαννιάρης Ανδρέας. Βιβλιοδεσία Γαννιάρη. Αθήνα. Αδάμ. 1997.

Το κύριο και σημαντικότερο θέμα του βιβλίου είναι η βιβλιοδεσία. Το έργο αυτό είναι ενός ανθρώπου που ασχολείται χρόνια με τη βιβλιοδεσία, τις τεχνικές, τα μέσα κλπ. Αναφέρεται όμως και σε άλλα ζητήματα όπως φωτογραφικά λευκώματα καθώς και στην βιβλιοδεσία που γίνεται στα φωτογραφικά λευκώματα.

BIBLIA - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΛΕΞΙΚΑ

47) Σκεπαστιάνου Μαρία Γ. Λεξικό όρων διατήρησης και συντήρησης έντυπου υλικού. Θεσσαλονίκη Τυποφιλία 2, 1995.

Οι όροι οι οποίοι χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες διατήρησης και συντήρησης έντυπου υλικού περιγράφονται και εξηγούνται αναλυτικά στη συγκεκριμένη έκδοση. Ο διαχωρισμός που γίνεται είναι σε βιβλιακά υλικά, βιβλία, χαρτί κλπ. Οι όροι εξηγούνται με σαφήνεια και απλό τρόπο έτσι ώστε να γίνονται κατανοητοί από βιβλιοθηκονόμους και μη.

48) Roberts, Matt. Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology. Washington D.C.: Library of Congress 1982.

Πρόκειται για μια έκδοση της βιβλιοθήκης του Κογκρέσου η οποία ασχολείται με την ερμηνεία των όρων που σχετίζονται με τη βιβλιοδεσία καθώς και με τους τρόπους της.

49) Etherington, Don και Matt Robers. Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology. Washington D.C. Preservation office, Library of Congress, 1982.

Το έργο αυτό είναι ένα λεξικό το οποίο εξηγεί με αρκετή ακρίβεια όρους της βιβλιοδετικής τέχνης. Απευθύνεται σε επαγγελματίες συντηρητές, σε βιβλιοθηκονόμους που ασχολούνται με τα σπάνια βιβλία αλλά και σε βιβλιοδέτες. Το 1994 δημιουργήθηκε και σε ηλεκτρονική μορφή.

BIBLIA - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

50) Wakeman, Geoffrey και Graham Pollrd. Fuctional developments in bookbinding. New Castle: Plaigh Press: 1993.

Πρόκειται για ένα έργο το οποίο αναφέρεται στη βιβλιοδεσία του 17^{ου} και 18^{ου} αι. στη Μεγάλη Βρετανία. Ασχολείται με την ιστορία της συγκεκριμένης τέχνης. Παρουσιάζει επίσης τις διαφορετικές τεχνικές από περιοχή σε περιοχή.

BIBLIA - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΗΓΟΙ

51) Dalley, Jane. The conservation assessment guide for archives. Canadian Council of Archives, 1995

Ένα έργο το οποίο προέρχεται από το αρχείο του Καναδά και είναι βασισμένο σε αυτό που δημιούργησαν οι αμερικάνοι αρχειονόμοι. Περιλαμβάνει οδηγίες και πρότυπα για τις πρακτικές που ακολουθούνται στη συντήρηση των αρχείων πχ., εγκαταστάσεις, αποθηκευτικοί χώροι, σχέδια πρόληψης καταστροφών κλπ.

52) Swartzuburg, Susan G. Preserving library material: A Manual. 2^η εκδ. Metuchen: The Scarecrow Press, 1995.

Ένας οδηγός ο οποίος απευθύνεται σε βιβλιοθήκες και ιδιαίτερα σ' αυτούς που θα ασχοληθούν με τη συντήρηση του υλικού της. Το υλικό μπορεί να είναι βιβλία, φυλλάδια, γενικά οτιδήποτε αποτελείται από χαρτί, κασέτες εικόνας ή ήχου κλπ. Περιλαμβάνει επίσης ένα εκτεταμένο γλωσσάρι καθώς και βιβλιογραφίες.

53) Young, Laura S. Bookbinding and conservation by hand: A Working Guide. New York: R.R. Bowker, 1981.

Όπως γίνεται κατανοητό από το τίτλο του, το έργο αυτό αποτελεί οδηγό εργασίας βιβλιοδεσίας και συντήρησης με το χέρι. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε ειδικούς της τέχνης της βιβλιοδεσίας καθώς και σε αυτούς που ασχολούνται ερασιτεχνικά με τη συγκεκριμένη ασχολία.

54) Frederiks, M. “Bookbinding and conservation by hand: A Working Guide”
Journal of the American Institute for Conservation. 38 (1999): 477-481.

Το άρθρο αυτό πρόκειται για μια δημοσίευση από το Αμερικόνικο Ινστιτούτο Συντήρησης και περιλαμβάνει τρόπους και τεχνικές βιβλιοδεσίας και συντήρησης με το χέρι. Έχει τη μορφή οδηγού και δίνει λύσεις και συμβουλές για να αντέξουν τα βιβλία που θα συντηρηθούν, όσο το δυνατόν περισσότερο στο χρόνο.

Βιβλία - Εκδόσεις

βλέπε **ΕΚΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ**

BIBLIA - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

55) Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Μια ματιά στην προϊστορία και την ιστορία του βιβλίου. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1995.

Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων που οργάνωσε το Υπουργείο Πολιτισμού «Μ' ένα βιβλίο Πετώ» (1995: 7-14 Μαΐου) εκδόθηκε και το συγκεκριμένο βιβλίο. Αναφέρεται σε αρκετά ζητήματα που απασχολούν το βιβλίο αλλά συγκεκριμένα ασχολείται με τα βιβλία που προορίζονται για παιδιά. Ένα μεγάλο επίσης κεφάλαιό του, είναι αυτό που ασχολείται με την εικονογράφηση.

56) Peacock John. Παραγωγή βιβλίου. Μεταφρ. Γ. Χατήρης. επιμ. Σταύρος Νούσιας. Αθήνα: Ιων, 1997

Η παραγωγή του βιβλίου είναι το θέμα του συγκεκριμένου έργου. Παρουσιάζεται δηλ. όλη η πορεία που ακολουθείται έτσι ώστε να φτάσουμε στο βιβλίο που όλοι παίρνουμε στα χέρια μας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και για τη σχέση που υπάρχει μεταξύ των βιβλίων και του εμπορίου. Για τη σχέση αυτή στο βιβλίο υπάρχει ειδικό κεφάλαιο.

57) Η Καθημερινή. Ελληνικό βιβλίο. Αθήνα: Η Καθημερινή, 2001

Το έργο αυτό αποτελεί μια έκδοση της εφημερίδας Καθημερινή σ' ένα αφιέρωμα που έκανε για το βιβλίο. Είναι μια αρκετά χρήσιμη έκδοση που περιλαμβάνει πολλές πληροφορίες για την ιστορία του βιβλίου, την πορεία του, τον τρόπο δημιουργίας του κλπ. Επίσης ασχολείται με την βιβλιοδετική τέχνη, την τυπογραφία κλπ. Η γλώσσα του είναι απλή και κατανοητή ακόμη και σε μικρά παιδιά

Βιβλία - Φροντίδα

βλέπε **ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

58) Ντελόπουλος, Κυριάκος. Οργάνωσε τη βιβλιοθήκη σου: Ένας Πρακτικός Οδηγός για την Οργάνωση Λαϊκών, Παιδικών, Σχολικών, Ιδιωτικών Βιβλιοθηκών. Αθήνα: Gutenberg, 1987.

Το έργο αυτό του Κυριάκου Ντελόπουλου αποτελεί έναν πρακτικό οδηγό για την οργάνωση λαϊκών, παιδικών, σχολικών ή ειδικών βιβλιοθηκών. Περιέχει πληροφορίες, συμβουλές, δίνει λύσεις σε πρακτικά ζητήματα που ίσως ανακύψουν και ο βιβλιοθηκονόμος πρέπει να τα αντιμετωπίσει. Μια σύντομη περιγραφή των όρων με τους οποίους ασχολείται είναι οι: ταξινόμηση, καταλογογράφηση, ευρετηρίαση, δελτιοκατάλογος, σύστημα δανεισμού κλπ. Ιδιαίτερα χρήσιμο σε βιβλιοθηκονόμους.

59) Cunha, George. Conservation of library materials: A Manual and Bibliography on the Care, Repair and Restoration of Library Materials. Metuchen: The Scarecrow Press, 1967.

Το παραπάνω εγχειρίδιο ασχολείται με τη διατήρηση και συντήρηση του υλικού της βιβλιοθήκης. Αναφέρεται στην φροντίδα, στους τρόπους δηλ. της επεξεργασίας, στα υλικά που χρησιμοποιούνται, στα εργαλεία που είναι απαραίτητα να υπάρχουν κλπ. Σημαντικό κομμάτι του έργου είναι και η ύπαρξη βιβλιογραφίας σχετικής με το θέμα διατήρησης του υλικού.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΑ**

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

60) Klinefelther, Lee M. Bookbinding made easy. New York: Bruce Publishing Company, 1934.

Πρόκειται για ένα έργο ιδιαίτερα χρήσιμο σε αυτούς τους οποίους ξεκινούν τώρα να ασχολούνται με τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Παρέχει γενικές πληροφορίες σε ότι αφορά τον εξοπλισμό, τα υλικά, την προετοιμασία και γενικά ότι είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η διαδικασία της βιβλιοδεσίας. Περιέχει επίσης γλωσσάρι όπως και λεξιλόγιο.

61) Laplantz, Shereen. The art of handmade books. Asheville, NC: Lark Books, 2001.

Έργο που έχει τη μορφή λεξιλογίου των όρων της βιβλιοδεσίας. Οι όροι αυτοί μπορεί να είναι τα εργαλεία, τα υλικά, οι τεχνικές αλλά και οτιδήποτε γίνεται στη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Είναι ιδιαίτερα εύχρηστο έργο, εξ' αιτίας της μορφής λεξιλογίου που έχει, αφού δίνει τη δυνατότητα στον οποιονδήποτε να αναζητήσει ότι θέλει αλφαβητικά.

62) Laplantz, Shereen. Innovative bookbinding. Bayside, CA: Press de Laplantz, 1997.

Η καινοτόμος αλλά και καλλιτεχνική βιβλιοδεσία είναι το θέμα του συγκεκριμένου έργου. Ασχολείται κυρίως με έργα ιδιαίτερης καλλιτεχνικής μορφής π.χ. σπάνια βιβλία ή βιβλία του παρελθόντος, βιβλία που έχουν δημιουργηθεί στο χέρι με παραδοσιακές μεθόδους κλπ.

63) Lewis, A.W. Basic bookbinding. New York: Dover Publications, 1957.

Απευθύνεται κυρίως σε ερασιτέχνες. Η γλώσσα του είναι απλή και κατανοητή. Η μορφή του είναι αρκετά εύχρηστη αφού διαβάζεται από πολλούς. Τα θέματα με τα οποία ασχολείται είναι τα υλικά, τα εργαλεία, οι τεχνικές, οι μέθοδοι αλλά και οι οποιεσδήποτε περιπτώσεις μπορεί να χρειάζονται βιβλιοδεσία.

64) Lhotka, Edward R ABC of bookmaking. Newcastle: Oak knoll Press, 2000.

Η βιβλιοδεσία με δέρμα παρουσιάζεται σ' αυτό το βιβλίο. Ξεκινά με μια ιστορική αναδρομή στον 19^ο και 20^ο αιώνα και στους τρόπους που χρησιμοποιούσαν τότε για να διατηρήσουν βιβλία ή άλλα τεκμήρια που ίσως έχουν φτάσει στις μέρες μας. Τα κεφάλαια τα οποία περιέχει ασχολούνται με την προετοιμασία, τη διαδικασία, τα υλικά, τα εργαλεία, τις τεχνικές και γενικά ότι είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η τέχνη της βιβλιοδεσίας. Το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων ασχολείται με το δέρμα και πως χρησιμοποιείται.

65) Marks, P.J.M. The British guide to bookbinding: History and Technique. London: The British Library, 1998.

Το βιβλίο αυτό επικεντρώνεται κυρίως στην ιστορία του βιβλίου. Εξετάζονται οι τρόποι και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνταν στο παρελθόν και γίνεται σύγκριση με τους σημερινούς. Τα κεφάλαια στα οποία χωρίζεται περιλαμβάνουν γενικές πληροφορίες, τα είδη των εργαλείων που χρειάζονται, τις τεχνικές με τις οποίες πραγματοποιούνται οι απαιτούμενες διαδικασίες κλπ. Χρησιμεύει σε επαγγελματίες ή ερασιτέχνες του χώρου.

66) Pleger, John J. The bookbinding. Chicago: Inland Printer Company, 1924.

Πρόκειται για ένα εγχειρίδιο που αναφέρεται στη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Είναι χρονολογικά παλιό αλλά οι πληροφορίες που προσφέρει είναι διαχρονικές και αποτέλεσαν τη βάση για πολλές θεωρίες γύρω από τη βιβλιοδεσία σήμερα. Οι επιλογές για ανάγνωση που παρέχει είναι αρκετές αφού μπορούν να το διαβάσουν οι επαγγελματίες αλλά και αυτοί οι οποίοι θέλουν να μάθουν κάτι παραπάνω για τη συγκεκριμένη τέχνη.

67) Reimer -Epp, Heid και Mary Reimer. The encyclopedia of parermaking and bookbinding: A Definitive Guide to Making, Embellishing and Repairing Paper, Books and Scrapbooks. Philadelphia: Running Press, 2002.

Η εγκυκλοπαίδεια της βιβλιοδεσίας αποτελεί ένα σημαντικό βοήθημα για τα εργαλεία, τις τεχνικές αλλά και τις ικανότητες τις οποίες χρειάζεται κάποιος για να δημιουργήσει κομψά και εντυπωσιακά έργα. Από τα περιεχόμενά της καταλαβαίνουμε ότι περιλαμβάνει πληροφορίες για τα εργαλεία, τον εξοπλισμό, τη διαδικασία, τη προετοιμασία, τις βασικές τεχνικές επεξεργασίας ενός φύλλου χαρτιού κλπ. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα συγκεκριμένα μέρη του βιβλίου καθώς και στην ειδική επεξεργασία που αυτά χρειάζονται. Ενδιαφέρον προκαλεί στο τέλος του βιβλίου η παρουσίαση ειδών βιβλιοδεσίας.

68) Young, Laura S. Bookbinding and conservation by hand: A Working Guide. New York: R.R. Bowker, 1981.

Όπως γίνεται κατανοητό από το τίτλο του, το έργο αυτό αποτελεί οδηγό εργασίας βιβλιοδεσίας και συντήρησης με το χέρι. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε ειδικούς της τέχνης της βιβλιοδεσίας καθώς και σε αυτούς που ασχολούνται ερασιτεχνικά με τη συγκεκριμένη ασχολία.

69) Rosati, Paola. Bookbinding basics. New York: Sterling Publishing CO, 2001

Σημαντικό κομμάτι στη βιβλιοδετική τέχνη αποτελεί και το καλλιτεχνικό μέρος. Για να γίνουν τα βιβλία όμορφα και ελκυστικά ακολουθούνται ορισμένες διαδικασίες και τεχνικές οι οποίες περιγράφονται σ' αυτό το βιβλίο. Τα υλικά τα οποία χρησιμοποιούνται μπορεί να είναι ύφασμα, δέρμα κλπ.

70) Rust, Marie. Handmade books and albums: An introduction to Creative Bookbinding's. New York: Design Books, 1999

Η βιβλιοδεσία δεν συναντάται μόνο στην προστασία και συντήρηση του έντυπου υλικού και ιδιαίτερα των βιβλίων αλλά και στη δημιουργία άλλων έργων π.χ. φωτογραφικών λευκωμάτων, χάρτινων ειδικών κουτιών μεγάλης καλλιτεχνικής αξίας κλπ. Το βιβλίο αυτό βοηθά σ' αυτόν τον σκοπό αφού παρέχει αρκετές πληροφορίες για τα υλικά, τα εργαλεία και τις τεχνικές. Η γλώσσα του είναι απλή, κατανοητή και στο τέλος του υπάρχει γλωσσάρι.

71) Shepherd, Rob. Handmade books: An Introduction to Bookbinding. Tunbridge Well (UK): Search Press Limited, 1994.

Η συγκεκριμένη έκδοση απευθύνεται σε ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Η γλώσσα είναι απλή και κατανοητή. Το βιβλίο είναι χωρισμένο σε κεφάλαια - ενότητες όπου το καθένα ασχολείται με διαφορετικές διαδικασίες. Τα βασικότερα κεφάλαια είναι αυτά που αναφέρονται στα υλικά, στα εργαλεία, στις τεχνικές και στις μεθόδους που είναι απαραίτητο να γίνουν. Σημαντική ευκολία του βιβλίου είναι και το γλωσσάρι που υπάρχει στο τέλος.

72) Town, Laurence. Bookbinding by hand for students and craftsman. London: Faber and Faber Limited, 1963.

Στο έργο αυτό περιγράφονται με ακρίβεια τα εργαλεία, τα υλικά αλλά και τα στάδια τα οποία προηγούνται ή έπονται της διαδικασίας της βιβλιοδεσίας. Υπάρχουν ειδικές λεπτομερείς αναφορές για τη χρήση των υλικών αλλά και το συνδυασμό των οποίων μπορούν να κάνουν για να έχουν καλύτερα αποτελέσματα.

73) Thompson, Jason. Making Journal hand: 20 creative projects for keeping Your Thoughts. Gloucester, MA: Rockport Publishers, 2000.

Όλο το βιβλίο έχει τη μορφή παραδειγμάτων και εξετάζει όλες τις πιθανές περιπτώσεις βιβλιοδεσίας. Ασχολείται με τα υλικά, τη χρησιμότητά τους, τη ποιότητά τους αλλά και το πώς αυτά ταιριάζουν με τις συγκεκριμένες μεθόδους που ακολουθούνται. Τα εργαλεία έχουν σημαντική θέση στον τομέα της βιβλιοδεσίας και η ανάλυσή τους στο έργο είναι λεπτομερής.

74) Johnson, Artur W. The Thames and Hudson manual of bookbinding. London: Thames and Hudson, 1978.

Ένα περιεκτικό εγχειρίδιο το οποίο παρουσιάζει το αγγλικό στυλ βιβλιοδεσίας. Περιλαμβάνει ενότητες οι οποίες αναφέρονται σε διάφορους τομείς π.χ. εξοπλισμός και εργαλεία, υλικά, τεχνικές καθώς και καλλιτεχνικές λεπτομέρειες που αποδεικνύουν το βρετανικό στυλ.

75) Hasluck, Paul. Bookbinding: With Numerals Engravings and Diagrams. Philadelphia: David McKay, 1912

Εγχειρίδιο το οποίο περιέχει τις παραδοσιακές τεχνικές βιβλιοδεσίας. Είναι χωρισμένο σε κεφάλαια όπου το καθένα ασχολείται με διαφορετικά κομμάτια της βιβλιοδετικής τέχνης, πχ. εργαλεία, εξοπλισμός, ειδικά φύλλα τυπογραφίας, τεχνικές διακόσμησης κλπ.

76) Hewit- Bates, J. S. Bookbinding. Leicester (UK): The Dryad Press, 1967.

Στο βιβλίο αυτό γίνεται παρουσίαση των σημερινών μεθόδων βιβλιοδεσίας καθώς και των υλικών που χρησιμοποιούνται. Το περιεχόμενο του βιβλίου είναι η ιστορία της βιβλιοδεσίας, ο απαραίτητος εξοπλισμός, τα υλικά που χρησιμοποιούνται για να πραγματοποιηθεί η εργασία κλπ. Περιλαμβάνει επίσης και τις επιμέρους τεχνικές πολύπλοκες ή μη ώστε ένα τεκμήριο να φτάσει στην τελική του μορφή.

77) Hollander, Annete. Easy-to -Make decorative boxes and desk access ories: 73 Projects Using Printed Papers and Fabrics. New York: Dover Publications, 1974.

Το συγκεκριμένο βιβλίο δεν αναφέρεται ακριβώς στη βιβλιοδεσία βιβλίων αλλά στη δημιουργία με παρόμοιο τρόπο αντικειμένων τα οποία χρησιμοποιούνται στο γραφείο π.χ. αποθηκευτικοί χώροι από χαρτί, δηλ. ειδικά κατασκευασμένοι φάκελοι. Παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν τα αντικείμενα αυτά.

78) James, Angela. The handmade book. Paunal (VT): Storey Books, 2000.

Σ' αυτό το βιβλίο γίνεται αναφορά και παρουσίαση των εργαλείων και των υλικών που χρειάζονται για να βιβλιοδετηθεί ένα βιβλίο. Για την πιο εύκολη κατανόηση υπάρχουν και αρκετά παραδείγματα για τη δημιουργία βιβλίων, λευκωμάτων από διάφορα υλικά πχ χαρτί, δέρμα, ξύλο κλπ.

79) Johnson Pauline. Creative Bookbinding. New York: Dover Publications 1963

Το έργο αυτό παρέχει τις αρχικές γνώσεις που θα πρέπει να έχει κάποιος ο οποίος επιθυμεί να ασχοληθεί με την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Αναφέρεται στην ιστορία του βιβλίου, τον τρόπο σχεδιασμού, τα υλικά, τα εργαλεία καθώς και οτιδήποτε είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η διαδικασία αυτή. Ειδικά κεφάλαια αναφέρονται σε επιπλέον εργασίες πχ διακόσμηση του χαρτιού, ειδικές τεχνικές εκτύπωσης κλπ. Τέλος, υπάρχουν επίσης κομμάτια που ασχολούνται με το δέρμα και την επιδιόρθωση ζημιών.

80) Smith, Keith A και Fred A. Jordan. Sewn and pasted cloth or leather bookbinding for book artists recurring no special tools or equipment. Rochester, NY: Kleith Smith Books, 1998.

Όπως αναφέρει ο τίτλος του βιβλίου πρόκειται για την παρουσίαση των τεχνικών εκείνων οι οποίες επιτρέπουν να βιβλιοδετηθεί ένα έργο χωρίς τη βοήθεια ειδικών εργαλείων ή εξοπλισμού. Οι τεχνικές αυτές αφορούν είτε ύφασμα είτε δέρμα. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι στο τέλος του έργου το γλωσσάρι. Αυτό επιτρέπει τη γρήγορη εξήγηση των άγνωστων όρων.

81) Groneman, Chris. General bookbinding. Bloomington: McKnight and McKnight, 1946

Το βιβλίο παρουσιάζει τις διάφορες τεχνικές οι οποίες χρησιμοποιούνται στην τέχνη της βιβλιοδεσίας. Δίνει σαφείς οδηγίες και κατευθυντήριες γραμμές έτσι ώστε οι τεχνικές αυτές να αποδίδουν. Με τις οδηγίες αυτές μπορούν να δημιουργηθούν μικρού μεγέθους βιβλία και όχι μόνο. Είναι γραμμένο το 1946 και μέσα από τις παρελθοντικές διαδικασίες μπορούμε καλύτερα να κατανοήσουμε τις σημερινές.

82) Ashman, John. Bookbinding: A Beginner's manual. London: Charles and Adam Black, 1981.

Αυτοί που θέλουν να ασχοληθούν με τη βιβλιοδεσία θα βρουν αρκετά στοιχεία σ' αυτό το βιβλίο. Οι πληροφορίες οι οποίες παρέχει είναι αναλυτικές αφού ξεκινούν από το εξώφυλλο, το κάλυμμα, τις ξεχωριστές σελίδες, το ράψιμο μεταξύ τους καθώς και πολλές άλλες λεπτομέρειες για τη διαδικασία της βιβλιοδεσίας.

83) Mathwess, William F. Bookbinding: A Manual for those interested in the Craft of Bookbinding. New York: E.P. Dutton and Co, Inc, [xx].

Σκοπός του εγχειριδίου είναι να δώσει στα παιδιά αλλά και στους ερασιτέχνες του είδους, τις πιο ολοκληρωμένες προτάσεις όσον αφορά τις μεθόδους της βιβλιοδεσίας. Χωρίζεται σε ενότητες για τη βιβλιοδεσία διαφόρων περιπτώσεων πχ του υλικού της βιβλιοθήκης, φωτογραφικών λευκωμάτων κλπ.

84) Moote, Cheryl. Simply bound: Beginnings in Bookbinding. Toronto: At your Easy Publications, 2001.

Ένα έργο που παρέχει πληροφορίες/ οδηγίες για τους διάφορους τρόπους με τους οποίους δύο τόμοι μπορούν να βιβλιοδετηθούν σε έναν. Οι πληροφορίες αυτές είναι όσο το δυνατόν πιο σαφείς και κατανοητές σε απλή γλώσσα. Υπάρχει επίσης γλωσσάρι και ευρετήριο για πιο εύκολη χρήση.

85) Riberholt, K και A. Drastrup Bookbinding at home: The Basics of Bookbinding Simply Explained in Words and Diagrams. Welling borough (UK): Thorsons Publishers Limited, 1978.

Η τέχνη της βιβλιοδεσίας δεν είναι απλή. Για το λόγο αυτό το συγκεκριμένο βιβλίο απευθύνεται στους ερασιτέχνες της βιβλιοδεσίας ενώ οι πληροφορίες και οι γνώσεις που παρέχει είναι κατανοητές από όλους. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι απλή και κατανοητή χωρίς επιστημονικούς όρους, Χωρίζεται σε κεφάλαια τα οποία αναφέρονται στα υλικά και στα εργαλεία αλλά και στους τρόπους με τους οποίους γίνεται η επεξεργασία των διαφόρων κομματιών.

86) McCathy, Mary and Philip Mamma. Making books by hand: A step - by - step - Guide. Gloucester, MA: Quarry Books, 1997.

Ο συγκεκριμένος οδηγός παρέχει πληροφορίες για οτιδήποτε είναι απαραίτητο στη διαδικασία της βιβλιοδεσίας. Τέτοιες μπορεί να είναι η ιστορία του χαρτιού, τα υλικά που χρησιμοποιούνται, τα εργαλεία τα οποία είναι απαραίτητα κλπ. Δίνονται επίσης και συμβουλές για τον τρόπο δημιουργίας κάποιων δύσκολων κομματιών πχ γωνίες, εξώφυλλα κλπ.

87) ΕΚΕΒΙ Έκθεση Βιβλιοδεσίας. Αθήνα ΑΡΑ - Εθνικό Κέντρο Βιβλίου [199-].

Η έκθεση που έγινε στη Στοά του Βιβλίου στις 20-30 Νοεμβρίου 1997 αφορούσε τη βιβλιοδεσία. Το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου μαζί με τους φίλους της Βιβλιοδετικής Τέχνης δημιούργησαν τη συγκεκριμένη έκδοση η οποία εκτός από γενικά στοιχεία γύρω απ' τη βιβλιοδεσία περιέχει και ζητήματα των ημερών της Έκθεσης.

88) Smith, F.R. Bookbinding. New York: Pitman Publishing, n.d.

Το έργο αυτό αναφέρεται στις διαδικασίες εκείνες οι οποίες πρέπει να γίνουν για να γίνει η βιβλιοδεσία πιο γρήγορα, εύκολα αλλά όπου είναι εφικτό πιο οικονομικά. Τα κεφάλαια τα οποία περιέχει παρέχουν πληροφορίες οι οποίες αφορούν τα εργαλεία και τη χρήση τους, τα υλικά και την ποιότητά τους, την προετοιμασία που είναι απαραίτητο να

γίνει κλπ. Τέλος υπάρχουν επίσης και κάποιες μικρές ενότητες για τους τρόπους διακόσμησης.

89) Smith, Philip. New directions in bookbinding. London: Studio Vista, 1974.

Το έργο αυτό περιγράφει τη στενή σχέση που υπάρχει μεταξύ της βιβλιοδεσίας και της εικονογράφησης των βιβλίων, χρησιμοποιώντας παραδείγματα από το έργο της Keith Smith. Τα κεφάλαια περιλαμβάνουν πληροφορίες για βιβλία, για βιβλία με καλλιτεχνική επεξεργασία, φωτογραφικά λευκώματα, βιβλία φτιαγμένα από δέρμα, από ύφασμα, βιβλία που περιέχουν μεταλλικές λεπτομέρειες κλπ. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και στη σχέση μεταξύ δημιουργίας και συντήρησης βιβλιακού υλικού και όχι μόνο.

90) Καλόφωνος, Γεώργιος. «Βιβλιοδεσία» Προβληματισμοί για το σήμερα». Καθημερινή 19 Δεκ. 2004.

Η σύγχρονη βιβλιοδεσία αντιπροσωπεύεται στο τόμο σε μια σειρά άρθρων βιβλιοδετών που εικονογραφούνται με δείγματα της δουλειάς τους. Ο Ανδρέας Γανιάρης και Σωτήρης Κουτσιαντής συνεισφέρουν άρθρα - μαρτυρίες όπου αποτυπώνουν τον προβληματισμό της εποχής μας για το περιεχόμενο και τη θέση της τέχνης αυτής σε μια μαζικοποιημένη κοινωνία. Η Ευαγγελία Μπίζα παρουσιάζει τη χρήση μη συμβατικών υλικών στις σύγχρονες εφαρμογές της βιβλιοδεσίας.

91) Blake, Kathy. Handmade books: A Step - by - Step Guide to Crafting Your Own Books. Boston: Bullfinch Press Book, 1997.

Σ' αυτό το βιβλίο παρουσιάζεται με λίγα λόγια η ιστορία του χαρτιού στον τομέα της βιβλιοδεσίας. Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο είδος του χαρτιού, στον εξοπλισμό, στη δημιουργία μονών ή διπλών σελίδων, στα σκληρά ή μαλακά εξώφυλλα.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ

βλέπε επίσης ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)

ΔΕΣΙΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ

92) Middleton, Bernard C. A History of English craft bookbinding technique. New Castle, DE” Oak knoll Press, 1996.

Το έργο αυτό είναι μια παρουσίαση της αγγλικής τέχνης της βιβλιοδεσίας. Για να γίνει πιο κατανοητή η ιστορική αναδρομή χωρίζεται σε μέρη ανάλογα με την εργασία που πραγματοποιείται. Υπάρχουν επίσης και παρουσιάσεις των εργαλείων, των υλικών και των τεχνικών βιβλιοδεσίας.

93) Johnson, Arthur W. The practical guide to book restoration and conservation. London: Thames and Hudson, 1988.

Πρόκειται για ένα βιβλίο το οποίο αφορά τη συντήρηση και αποκατάσταση των βιβλίων γενικά. Διαθέτει κεφάλαια όπως: οι αρχές της αποκατάστασης, ο απαραίτητος εξοπλισμός, τα χημικά στοιχεία που ίσως χρησιμοποιηθούν, γενικές πληροφορίες για το είδος του χαρτιού, συμβουλές επιδιόρθωσης, φροντίδα των βιβλίων που βρίσκονται σε βιβλιοθήκη και τέλος διαθέτει γλωσσάρι και ευρετήριο.

94) Shepherd, Rob. Hand- mode books: An Introduction to Bookbinding. Tunbridge Well (UK): Search Press Limited, 1994.

Η συγκεκριμένη έκδοση απευθύνεται σε ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Η γλώσσα είναι απλή και κατανοητή. Το βιβλίο είναι χωρισμένο σε κεφάλαια - ενότητες όπου το καθένα ασχολείται με διαφορετικές διαδικασίες. Τα βασικότερα κεφάλαια είναι αυτά που αναφέρονται στα υλικά, στα εργαλεία, στις τεχνικές και στις μεθόδους που είναι απαραίτητο να γίνουν. Σημαντική ευκολία του βιβλίου είναι και το γλωσσάρι που υπάρχει στο τέλος.

95) Hewit- Bates, J. S. Bookbinding. Leicester (UK): The Dryad Press, 1967.

Στο βιβλίο αυτό γίνεται παρουσίαση των σημερινών μεθόδων βιβλιοδεσίας καθώς και των υλικών που χρησιμοποιούνται. Το περιεχόμενο του βιβλίου είναι η ιστορία της βιβλιοδεσίας, ο απαραίτητος εξοπλισμός, τα υλικά που χρησιμοποιούνται για να πραγματοποιηθεί η εργασία κλπ. Περιλαμβάνει επίσης και τις επιμέρους τεχνικές πολύπλοκες ή μη ώστε ένα τεκμήριο να φτάσει στην τελική του μορφή.

96) Mitchell, John. A craftsman's guide: An Introduction to Gold. West Sussex, UK: The Standing Press, 1995

Χρήσιμος οδηγός για όσους ασχολούνται ή θέλουν να ασχοληθούν με την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Δίνονται οδηγίες για ορισμένα μέρη ενός βιβλίου, πως δημιουργούνται, με τι τρόπο κλπ., τι είδους εργαλεία θα χρησιμοποιηθούν και με ποιον τρόπο, η προτεραιότητα που θα ακολουθηθεί κλπ.

97) Darley John. Introduction to bookbinding. London: Faber and Faber, 1976.

Το συγκεκριμένο έργο απευθύνεται σε φιλόδοξους ερασιτέχνες της βιβλιοδεσίας. Η γλώσσα και η γραφή του είναι απλές εξ' αιτίας του κοινού στο οποίο απευθύνεται, Χωρισμένο σε κεφάλαια κάνει ακόμα πιο κατανοητό το περιεχόμενό του. Ασχολείται με τα χρήσιμα για τη δουλειά εργαλεία, το υλικό που θα χρησιμοποιηθεί, τους τρόπους με τους οποίους θα γίνει όλη η εργασία κλπ. Εκτός από τα ειδικά κεφάλαια διαθέτει ευρετήριο και λεξιλόγιο.

BΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

98) Middleton, Bernard C. A History of English craft bookbinding technique New Castle, DE" Oak knoll Press, 1996.

Το έργο αυτό είναι μια παρουσίαση της αγγλικής τέχνης της βιβλιοδεσίας. Για να γίνει πιο κατανοητή η ιστορική αναδρομή χωρίζεται σε μέρη ανάλογα με την εργασία που πραγματοποιείται. Υπάρχουν επίσης και παρουσιάσεις των εργαλείων, των υλικών και των τεχνικών βιβλιοδεσίας.

99) Lhotka, Edward R ABC of bookmaking. Newcastle: Oak knoll Press, 2000.

Η βιβλιοδεσία με δέρμα παρουσιάζεται σ' αυτό το βιβλίο. Ξεκινά με μια ιστορική αναδρομή στον 19^ο και 20^ο αιώνα και στους τρόπους που χρησιμοποιούσαν τότε για να διατηρήσουν βιβλία ή άλλα τεκμήρια που ίσως έχουν φτάσει στις μέρες μας. Τα κεφάλαια τα οποία περιέχει ασχολούνται με την προετοιμασία, τη διαδικασία, τα υλικά, τα εργαλεία, τις τεχνικές και γενικά ότι είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η τέχνη της βιβλιοδεσίας. Το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων ασχολείται με το δέρμα και πως χρησιμοποιείται.

100) Johnson, Artur W. The Thames and Hudson manual of bookbinding. London: Thames and Hudson, 1978.

Ένα περιεκτικό εγχειρίδιο το οποίο παρουσιάζει το αγγλικό στυλ βιβλιοδεσίας. Περιλαμβάνει ενότητες οι οποίες αναφέρονται σε διάφορους τομείς π.χ. εξοπλισμός και εργαλεία, υλικά, τεχνικές καθώς και καλλιτεχνικές λεπτομέρειες που αποδεικνύουν το βρετανικό στυλ.

BΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ – ΙΣΤΟΡΙΑ - 18^{ος} αιώνας

101) Middleton, Bernard C. A History of English craft bookbinding technique New Castle, DE” Oak knoll Press, 1996.

Το έργο αυτό είναι μια παρουσίαση της αγγλικής τέχνης της βιβλιοδεσίας. Για να γίνει πιο κατανοητή η ιστορική αναδρομή χωρίζεται σε μέρη ανάλογα με την εργασία που πραγματοποιείται. Υπάρχουν επίσης και παρουσιάσεις των εργαλείων, των υλικών και των τεχνικών βιβλιοδεσίας.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 19^{ος} αιώνας

102) Lhotka, Edward R ABC of bookmaking. Newcastle: Oak knoll Press, 2000.

Η βιβλιοδεσία με δέρμα παρουσιάζεται σ' αυτό το βιβλίο. Ξεκινά με μια ιστορική αναδρομή στον 19^ο και 20^ο αιώνα και στους τρόπους που χρησιμοποιούσαν τότε για να διατηρήσουν βιβλία ή άλλα τεκμήρια που ίσως έχουν φτάσει στις μέρες μας. Τα κεφάλαια τα οποία περιέχει ασχολούνται με την προετοιμασία, τη διαδικασία, τα υλικά, τα εργαλεία, τις τεχνικές και γενικά ότι είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η τέχνη της βιβλιοδεσίας. Το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων ασχολείται με το δέρμα και πως χρησιμοποιείται

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

103) Matthwes, William F. Simple bookbinding for Junior Schools. London: Pitman and Sons, Ltd, 1930.

Πρόκειται για ένα βιβλίο ευανάγνωστο παρά το γεγονός ότι γράφτηκε το 1930. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι απλή και εύκολη αφού προορίζεται για δασκάλους οι οποίοι θα διδάξουν βιβλιοδεσία σε μικρά παιδιά. Ειδικά κεφάλαια υπάρχουν και αναφέρονται στη δημιουργία κόλλας, χρωμάτων ή άλλων υλικών απαραίτητων στη συνέχεια.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΙΓΥΠΤΟΣ

104) Szirmai, J. A. The archeology of medieval bookbinding. Aldeshot, UK: Ash gate Publishing Limited, 1999.

Πρόκειται για ένα έργο το οποίο κάνει σε βάθος περιγραφή των μεσαιωνικών τεχνικών βιβλιοδεσίας περιλαμβάνοντας πληροφορίες για αρκετά ζητήματα π.χ. εργαλεία, υλικά, χαρτί, δέρμα. Αναλύει επίσης και λεπτομέρειες που αφορούν τον τρόπο δημιουργίας ή επεξεργασίας τους. Κάποιες από τις τεχνικές που περιγράφει προέρχονται από τις περιοχές της Αιγύπτου από την εποχή του Βυζαντίου κλπ. Αρκετά σημαντικό έργο με πληροφορίες που έχουν τη μορφή ιστορικής αναδρομής.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

105) Greenfield, Jane. Books: Their Care and Repair. New York: H.W. Wilson, 1983.

Ένα κλασικό έργο το οποίο περιλαμβάνει βήμα - βήμα τις ενέργειες έτσι ώστε να διατηρηθεί ένα βιβλίο. Είναι γραμμένο με απλές συμβουλές γι' αυτό και είναι κατανοητό σε όλους.

106) Moote, Cherrye. Sleight of binding. North York, Ontario: Moote Points, 2002.

Το έργο αυτό αποτελεί μια εισαγωγή στη βιβλιοδεσία βιβλίων ειδικά σχεδιασμένα για παιδιά. Τα συγκεκριμένα φτιάχνονται με ιδιαίτερες τεχνικές και λεπτομέρειες με αποτέλεσμα και η συντήρησή τους να είναι ακόμη πιο προσεκτική. Είναι χωρισμένο σε κεφάλαια που περιλαμβάνουν τα απαραίτητα υλικά, τα εργαλεία, τις μεθόδους κλπ. Η γλώσσα του είναι απλή και κατανοητή και μπορεί να διαβαστεί όχι μόνο από ειδικούς.

107) Horton, Carolyn. Cleaning and preserving bindings and related materials. Chicago: American Library Association, 1976.

Το συγκεκριμένο έργο περιλαμβάνει εικόνες οι οποίες συνοδεύονται από κείμενο που εξηγεί βήμα - βήμα τις απλές διαδικασίες έτσι ώστε να συντηρηθεί και να διασωθεί ένα βιβλίο. Είναι εύχρηστο αφού περιέχει διαγράμματα καθώς και γλωσσάρι.

108) Lanender, Kenneth. Book repair: A How to Do it Manual. New York: Neal - Schulman Riblishess, 2001

Οι τεχνικές, οι τρόποι και οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν, έτσι ώστε να διατηρηθούν τα βιβλία για μεγάλο χρονικό διάστημα, παρουσιάζονται σ' αυτό το βιβλίο με αρκετή ακρίβεια. Διαθέτει κεφάλαια όπως οι αρχές της αποκατάστασης, ο απαραίτητος εξοπλισμός, τα εργαλεία, γενικές πληροφορίες για το είδος του χαρτιού, συμβουλές συντήρησης κλπ. Διαθέτει γλωσσάρι και ευρετήριο.

109) Gross, Henri. Simplified bookbinding. New York: Charles Scribner's and Sons, 1976.

Στο συγκεκριμένο έργο περιγράφονται αναλυτικά με κατανοητό τρόπο και απλή γλώσσα όλα όσα είναι απαραίτητα για τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Εργαλεία, υλικά, τεχνικές, παρουσιάζονται προτάσεις δημιουργίας, διάφορες μορφές, είδη κλπ. Αυτά που δημιουργούνται μπορεί να είναι βιβλία, ημερολόγια, λευκώματα, καθώς επίσης δίνονται και προτάσεις αποκατάστασης.

110) Richmond, Pamela. Bookbinding: A Manual of Techniques. Wiltshire (UK): Crowood Press, 1989.

Το συγκεκριμένο εγχειρίδιο περιγράφει όλη σχεδόν τη διαδικασία βιβλιοδεσίας και αποκατάστασης ενός βιβλίου. Εργαλεία, εξοπλισμός, υλικά καθώς και η ιστορία του βιβλίου, αναλύονται στο έργο αυτό. Αναφορά γίνεται επίσης και στις ειδικές τεχνικές που χρησιμοποιούν οι βιβλιοθήκες για να διατηρήσουν τα έργα τους. Ιδιαίτερα εύχρηστο είναι και το γλωσσάρι που υπάρχει στο τέλος του βιβλίου και εξηγεί σχεδόν όλους τους όρους που εμπλέκονται στη τέχνη της βιβλιοδεσίας.

111) Dressel, Gila. Buchbinden für Einteiger. Augsburg: Augustus Verlag, 1998.

Στο βιβλίο περιέχονται βασικές οδηγίες για ερασιτέχνες βιβλιοδέτες και γι' αυτούς που θέλουν απλά να πληροφορηθούν για τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Περιγράφονται με κατανοητό τρόπο υλικά, εργαλεία, καθώς επίσης παρέχονται και οδηγίες βιβλιοδετικής αποκατάστασης.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ

112) Johnson, Arthur W. The practical guide to book restoration and conservation. London: Thames and Hudson, 1988.

Πρόκειται για ένα βιβλίο το οποίο αφορά τη συντήρηση και αποκατάσταση των βιβλίων γενικά. Διαθέτει κεφάλαια όπως: οι αρχές της αποκατάστασης, ο απαραίτητος εξοπλισμός, τα χημικά στοιχεία που ίσως χρησιμοποιηθούν, γενικές πληροφορίες για το είδος του χαρτιού, συμβουλές επιδιόρθωσης, φροντίδα των βιβλίων που βρίσκονται σε βιβλιοθήκη και τέλος διαθέτει γλωσσάρι και ευρετήριο.

113) Johnson Arthur W. The repair of cloth binding: A Manual. New Castle DC: Oak Knoll Press, 2002.

Το έργο αυτό περιλαμβάνει κεφάλαια τα οποία περιγράφουν τα βήματα και τα υλικά που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία της αποκατάστασης. Υπάρχουν επίσης ειδικά σημεία στα οποία αναφέρεται η επιδιόρθωση των βιβλίων εκείνων που είναι φτιαγμένα από πιο ευαίσθητα υλικά πχ. ειδικά υφάσματα, χαρτί κλπ. Ένας αρκετά χρήσιμος διαχωρισμός είναι και αυτός που γίνεται ανάλογα με το είδος της ζημιάς.

114) Kyle, Hedi. Library materials preservation manual: Practical Methods for Preserving Books, Pamphlets and other Printed Material. New York: The New York Botanical Gardens, 1983.

Ένα καλά οργανωμένο και εικονογραφημένο έργο σχετικά με την αποκατάσταση υλικού της βιβλιοθήκης. Το βιβλίο περιγράφει όλες τις διαδικασίες από την αρχή έτσι ώστε το υλικό να μπορέσει να διατηρηθεί και να χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

115) Huttner, X.F. “Bookbinding and the conservation of books: A Dictio navy of Descriptive Terminology” Library Quarterly. 54 (1984): 122-124.

Το συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζει ένα λεξικό, αρκετά περιγραφικό σε ορολογία, σχετική με τη βιβλιοδεσία και τη συντήρηση των βιβλίων. Παρέχει τις στοιχειώδεις πληροφορίες, ορισμούς, εργαλεία που χρησιμοποιούνται. Περιέχει κατάλογο εννοιών, ευρετήριο όρων, βιβλιογραφία και βιβλιογραφικές παραπομπές. Οι γλώσσες που καταγράφονται είναι οι εξής: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά.

116) McCrank, L.J. “Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology”. College and research libraries. 44 (1983): 500.

Το άρθρο αυτό αποτελεί έκδοση ενός ακαδημαϊκού περιοδικού που ασχολείται με τη βιβλιοδεσία και τη συντήρηση των βιβλίων. Παρουσιάζει ένα ερμηνευτικό λεξικό αρκετά περιγραφικό. Το κυρίως μέρος χωρίζεται σε πέντε στήλες ανά σελίδα και κάθε στήλη αποτελεί και μια διαφορετική γλώσσα. Οι γλώσσες που καταγράφονται είναι οι εξής: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ

117) Szirmai, J. A. The archeology of medieval bookbinding. Aldeshot, UK: Ashgate Publishing Limited, 1999.

Πρόκειται για ένα έργο το οποίο κάνει σε βάθος περιγραφή των μεσαιωνικών τεχνικών βιβλιοδεσίας περιλαμβάνοντας πληροφορίες για αρκετά ζητήματα π.χ. εργαλεία, υλικά, χαρτί, δέρμα. Αναλύει επίσης και λεπτομέρειες που αφορούν τον τρόπο δημιουργίας ή επεξεργασίας τους. Κάποιες από τις τεχνικές που περιγράφει προέρχονται από τις περιοχές της Αιγύπτου από την εποχή του Βυζαντίου κλπ. Αρκετά σημαντικό έργο με πληροφορίες που έχουν τη μορφή ιστορικής αναδρομής.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΓΑΛΛΙΑ

118) Nogueira, Carment Crespo. Glossary of basic archival and library conservation terms. New York: K.G. Saur, 1988.

Λεξικό το οποίο αναφέρεται σε βασικούς όρους οι οποίοι σχετίζονται με τη βιβλιοδεσία. Οι όροι μπορεί να αναφέρονται όχι μόνο σ' αυτούς που αφορούν τις βιβλιοθήκες και το υλικό τους αλλά αναφέρονται και σε αρχαιικά ιδρύματα. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι όροι αυτοί μεταφράζονται σε αρκετές γλώσσες όπως ισπανικά, γερμανικά, ιταλικά, γαλλικά και ρωσικά.

119) Bibliothèque Nationale. Les tranchefiles brodée. Paris : Bibliothèque Nationale, 1989.

Πρόκειται για μια έκδοση της εθνικής βιβλιοθήκης της Γαλλίας, η οποία αναφέρεται στη βιβλιοδεσία γενικά όσο και στις διάφορες τεχνικές της. Παρουσιάζονται μέσα από φωτογραφίες, οι τρόποι με τους οποίους γίνονταν η βιβλιοδεσία στο παρελθόν. Ιδιαίτερα χρήσιμο έργο γι' αυτούς που θέλουν να ενημερωθούν γενικά για τη βιβλιοδεσία όσο και γι' αυτούς που ασχολούνται με το συγκεκριμένο θέμα.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΓΑΛΛΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

120) Ρούβαλης, Βασίλης «Η επανάσταση των βιβλιοδετών» Ελευθεροτυπία: Απογευματινή Αδέσμευτη Εφημερίδα. 15 Μαρτ. 2002.

Η τέχνη της βιβλιοδεσίας είναι ευφάνταστη και δυναμική, προσδίδει στην εμφάνιση και τονίζει το περιεχόμενο ενός βιβλίου. Από την απλή συρραφή των σελίδων, τη συντήρηση έως τις διακοσμητικές επεμβάσεις, το καλλιτεχνικό αισθητήριο του βιβλιοδέτη εξελίσσεται συνεχώς. Οι διαφοροποιήσεις στις τεχνικές είναι δεδομένες και ευδιάκριτες, έχει γίνει μια φοβερή επανάσταση από τις αρχές του αιώνα χάρη στην επιρροή των πρωτοποριακών κινημάτων, με δεσπόζουσα τη γαλλική δημιουργία και αργότερα με τις ανατροπές που έγιναν στη Βρετανία τόσο στη δισδιάστατη εμφάνιση όσο και στην επιφάνεια του βιβλίου. Οι αλλαγές των τελευταίων χρόνων είναι εμφανείς, αν η δραστηριότητα ενός χειροτέχνη - βιβλιοδέτη επεκτεινόταν στη διδασκαλία, στη

συντήρηση παλιών βιβλίων και στη δημιουργία μοντέρνων, το '80 παρατηρήθηκε ένα μείρασμα που διαχώρισε αυτούς τους τρεις τομείς.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΓΕΡΜΑΝΙΑ

121) Nogueira, Carment Crespo. Glossary of basic archival and library conservation terms. New York: K.G. Saur, 1988.

Λεξικό το οποίο αναφέρεται σε βασικούς όρους οι οποίοι σχετίζονται με τη βιβλιοδεσία. Οι όροι μπορεί να αναφέρονται όχι μόνο σ' αυτούς που αφορούν τις βιβλιοθήκες και το υλικό τους αλλά αναφέρονται και σε αρχειακά ιδρύματα. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι όροι αυτοί μεταφράζονται σε αρκετές γλώσσες όπως ισπανικά, γερμανικά, ιταλικά, γαλλικά και ρωσικά.

122) Dressel, Gila. Buchbinden für Einteiger. Augsburg: Augustus Verlag, 1998.

Στο βιβλίο περιέχονται βασικές οδηγίες για ερασιτέχνες βιβλιοδέτες και γι' αυτούς που θέλουν απλά να πληροφορηθούν για τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Περιγράφονται με κατανοητό τρόπο υλικά, εργαλεία, καθώς επίσης παρέχονται και οδηγίες βιβλιοδετικής αποκατάστασης.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

123) Diehl, Edith. Bookbinding: Its Background and Technique. New York: Dover Publications, 1980.

Το έργο αποτελείται από δύο τόμους οι οποίοι όμως είναι ενωμένοι σε έναν. Παρουσιάζεται η ιστορία του βιβλίου, η ιστορία της βιβλιοδετικής τέχνης, τα εργαλεία και ο εξοπλισμός ο οποίος είναι απαραίτητος. Αναφορά γίνεται επίσης και στις ενέργειες που μας οδηγούν στην τελική φάση της δημιουργίας πχ. ένα βιβλιοδετημένο βιβλίο το οποίο θα αντέξει στο χρόνο.

124) Ettlenger, J. "Bookbinding and conservation by hand: A Working guide". Canadian Library Journal. 39 (1982): 406-406.

Όπως γίνεται κατανοητό από τον τίτλο το συγκεκριμένο άρθρο έχει τη μορφή οδηγού εργασίας βιβλιοδεσίας και συντήρησης με το χέρι. Αναλύει βήμα - βήμα τα στάδια που περνάει ένα βιβλίο μέχρι να βιβλιοδετηθεί ή να συντηρηθεί. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε ειδικούς της τέχνης της βιβλιοδεσίας καθώς και σ' αυτούς που ασχολούνται ερασιτεχνικά μ' αυτή. Περιλαμβάνει ευρετήριο και γλωσσάρι.

125) Γαννιάρης Ανδρέας. Βιβλιοδεσία Γαννιάρη. Αθήνα. Αδάμ. 1997.

Το κύριο και σημαντικότερο θέμα του βιβλίου είναι η βιβλιοδεσία. Το έργο αυτό είναι ενός ανθρώπου που ασχολείται χρόνια με τη βιβλιοδεσία, τις τεχνικές, τα μέσα κλπ. Αναφέρεται όμως και σε άλλα ζητήματα όπως φωτογραφικά λευκώματα καθώς και στην βιβλιοδεσία που γίνεται στα φωτογραφικά λευκώματα.

126) Muir, David. Binding and repairing books by hand. New York: Arco Publishing Co, 1978.

Στόχος του βιβλίου είναι να εμπλουτίσει το ενδιαφέρον αυτών που ασχολούνται με τη βιβλιοδεσία είτε είναι επαγγελματίες, είτε είναι ερασιτέχνες. Οι πληροφορίες που προσφέρει αφορούν κυρίως την αποκατάσταση και τη συντήρηση. Περιλαμβάνει ενότητες για εργαλεία, τα υλικά, τα μηχανήματα καθώς και τις τεχνικές εργασίας. Υπάρχουν ειδικά κεφάλαια για τη βιβλιοδεσία με δέρμα, χρυσό ή ύφασμα.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ

127) Swartzuburg, Susan G. Preserving library material: A Manual. 2^η εκδ. Metuchen: The Scarecrow Press, 1995.

Ένας οδηγός ο οποίος απευθύνεται σε βιβλιοθήκες και ιδιαίτερα σ' αυτούς που θα ασχοληθούν με τη συντήρηση του υλικού της. Το υλικό μπορεί να είναι βιβλία, φυλλάδια, γενικά οτιδήποτε αποτελείται από χαρτί, κασέτες εικόνας ή ήχου κλπ. Περιλαμβάνει επίσης ένα εκτεταμένο γλωσσάρι καθώς και βιβλιογραφίες.

128) Matthwess, William F. Bookbinding: A Manual for those interested in the Craft of Bookbinding. New York: E.P. Dutton and Co, Inc, [xx].

Σκοπός του εγχειριδίου είναι να δώσει στα παιδιά αλλά και στους ερασιτέχνες του είδους, τις πιο ολοκληρωμένες προτάσεις όσον αφορά τις μεθόδους της βιβλιοδεσίας. Χωρίζεται σε ενότητες για τη βιβλιοδεσία διαφόρων περιπτώσεων πχ του υλικού της βιβλιοθήκης, φωτογραφικών λευκωμάτων κλπ.

129) American Library Association. Development of performance Standard for binding used in libraries. Chicago: [X.E], 1966.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί μια έκδοση της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών. Είναι ένα κλασικό εγχειρίδιο βιβλιοδεσίας το οποίο καλύπτει σχεδόν όλα τα στάδια της συγκεκριμένης τέχνης. Είναι χωρισμένο σε ενότητες οι οποίες ξεκινούν από την προετοιμασία που γίνεται στις βιβλιοθήκες μέχρι να βιβλιοδετηθούν τα βιβλία. Συνεχίζει με αναφορά που κάνει στο χαρτί, γενικά, στα μέσα επεξεργασίας του π.χ. ράψιμο, πλύσιμο, κλπ. Αναφορά γίνεται επίσης και στις ενέργειες που μας οδηγούν στην τελική φάση της δημιουργίας π.χ. ένα βιβλιοδετημένο βιβλίο το οποίο θα αντέξει στο χρόνο.

130) Burdett, Eric. The craft of bookmaking: A Practical Handbook. London: David and Charles, 1975.

Ένα περιεκτικό εγχειρίδιο το οποίο καλύπτει όλες σχεδόν τις φάσεις της βιβλιοδετικής τέχνης. Οι ενότητες ξεκινούν με την παρουσίαση του χώρου εργασίας, των εργαλείων, των προκαταρκτικών ενεργειών, των ενεργειών που αφορούν το κυρίως μέρος καθώς και τη δημιουργία των καλυμμάτων. Τέλος, αναφέρονται οι εργασίες εκείνες που αφορούν το τελικό στάδιο της δημιουργίας, καθώς επίσης παρουσιάζονται και τα εργαλεία τα οποία χρησιμοποιήθηκαν.

131) Harrison, T. Fragments of bookbinding technique. London: London School of Printing, 1950.

Το συγκεκριμένο έργο αποτελεί ένα εγχειρίδιο το οποίο είναι χρισμένο σε τέσσερα μέρη. Στο κάθε μέρος περιγράφονται τέσσερις διαφορετικές τεχνικές και οδηγίες οι οποίες αναφέρονται είτε στην επεξεργασία απλών βιβλίων, είτε σπάνιων, είτε οποιουδήποτε άλλου τεκμηρίου χρειάζεται βιβλιοδεσία.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΕΣ

132) Smith, Keith A. 1-2 και 3 - Section Sewing: Non - Adhesive binding [vol.2]. Rochester NY: Keith Smith Books, 1995.

Ο δεύτερος τόμος του έργου ασχολείται κυρίως με τη διακόσμηση κατά τη διάρκεια της βιβλιοδεσίας. Ιδιαίτερα παρουσιάζει τη διαδικασία που ακολουθείται κατά την επεξεργασία της ράχης του βιβλίου. Η ράχη ενός βιβλίου είναι πολύ σημαντικό κομμάτι αφού αποτελεί ένα από τα στηρίγματά του. Στο τέλος του τόμου υπάρχει γλωσσάρι για την επεξήγηση των λέξεων.

133) Reimer -Epp, Heid και Mary Reimer. The encyclopedia of paper making and bookbinding: A Definitive Guide to Making, Embellishing and Repairing Paper, Books and Scrapbooks. Philadelphia: Running Press, 2002.

Η εγκυκλοπαίδεια της βιβλιοδεσίας αποτελεί ένα σημαντικό βοήθημα για τα εργαλεία, τις τεχνικές αλλά και τις ικανότητες τις οποίες χρειάζεται κάποιος για να δημιουργήσει κομψά και εντυπωσιακά έργα. Από τα περιεχόμενά της καταλαβαίνουμε ότι περιλαμβάνει πληροφορίες για τα εργαλεία, τον εξοπλισμό, τη διαδικασία, τη προετοιμασία, τις βασικές τεχνικές επεξεργασίας ενός φύλλου χαρτιού κλπ. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα συγκεκριμένα μέρη του βιβλίου καθώς και στην ειδική επεξεργασία που αυτά χρειάζονται. Ενδιαφέρον προκαλεί στο τέλος του βιβλίου η παρουσίαση ειδών βιβλιοδεσίας.

134) Smith, Keith A. Exposed spine sewings: Non - Adhesive Binding [vol.3]. Rochester NY: Keith Smith books, 1995.

Ο τρίτος τόμος του έργου ασχολείται αποκλειστικά με τη ράχη του βιβλίου και ιδιαίτερα τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται. Οι διαδικασίες περιγράφονται από τα αρχικά στάδια έως τις τελευταίες λεπτομέρειες. Κατά τη διάρκεια του ραψίματος της ράχης χρησιμοποιούνται πολλές διαφορετικές τεχνικές ανάλογα με τη χρησιμότητα, το μέγεθος και το είδος του βιβλίου.

135) Smith, Keith A. Smith's Sewing Single Sheets: Non Adhesive Binding volume IV. Rochester, NY: Keith Smith Books, 2001

Το έργο αυτό αποτελεί συνέχεια των παραπάνω τόμων που ασχολούνται με τη βιβλιοδεσία χωρίς χημικές ουσίες ή άλλων μορφών κόλλες. Εξειδικεύεται στις τεχνικές ραψίματος μεμονωμένων φύλλων. Οι πληροφορίες αλλά και οι τεχνικές που αναλύει είναι ιδιαίτερα χρήσιμες για κάθε είδους αρχαικό υλικό, χαρτί, τον τρόπο επεξεργασίας του κλπ. Στο τέλος υπάρχει γλωσσάρι.

Βιβλιοδεσία - εικόνες

βλέπε ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

136) Horton, Carolyn. Cleaning and preserving bindings and related materials. Chicago: American Library Association, 1976.

Το συγκεκριμένο έργο περιλαμβάνει εικόνες οι οποίες συνοδεύονται από κείμενο που εξηγεί βήμα - βήμα τις απλές διαδικασίες έτσι ώστε να συντηρηθεί και να διασωθεί ένα βιβλίο. Είναι εύχρηστο αφού περιέχει διαγράμματα καθώς και γλωσσάρι.

137) Foot, M. “Illustrated dictionary of bookbinding”. Book Collector 53 (2004): 308-309.

Άρθρο που έχει τη μορφή κριτικής για ένα εικονογραφημένο λεξικό βιβλιοδεσίας. Δίνονται ορισμοί βασικών εννοιών της τέχνης, βασικών εργαλείων και υλικών που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία της βιβλιοδεσίας. Είναι τετράγλωσσο, περιέχει πολλές εικόνες και σχήματα, βιβλιογραφία, ευρετήριο και γλωσσάρι.

138) Kyle, Hedi. Library materials preservation manual: Practical Methods for Preserving Books, Pamphlets and other Printed Material. New York: The New York Botanical Gardens, 1983.

Ένα καλά οργανωμένο και εικονογραφημένο έργο σχετικά με την αποκατάσταση υλικού της βιβλιοθήκης. Το βιβλίο περιγράφει όλες τις διαδικασίες από την αρχή έτσι ώστε το υλικό να μπορέσει να διατηρηθεί και να χρησιμοποιηθεί στη συνέχεια.

139) Καλόφωνος, Γεώργιος. «Βιβλιοδεσία: Μάρτυρας Πολιτισμός». Καθημερινή 19 Δεκ. 2004.

Όσο η τεχνολογία προχωρά προς νέες απλές μορφές κυκλοφορίας και αναπαραγωγής των κειμένων, τόσο η υλική υπόσταση του βιβλίου γίνεται περισσότερο εμφανής στον αναγνώστη: η αίσθηση του εξώφυλλου, η μυρωδιά του χαρτιού, της κόλλας, του υφάσματος, το σχήμα των σελίδων, τα γράμματα, τα περιθώρια, οι εικόνες αλλά και πριν ακόμα αρχίσει η ανάγνωση, η όψη του εξώφυλλου που μας καλεί να το ανοίξουμε και να βυθιστούμε μέσα στο βιβλίο. Και αυτό που κάνει το βιβλίο, βιβλίο, είναι ακριβώς η βιβλιοδεσία που μετατρέπει έναν αριθμό γραμμένων σελίδων σε ένα σώμα με κάλυμμα ευτελές ή περίτεχνο, ένα αντικείμενο που μπορείς εύκολα να το κρατήσεις, να το μεταφέρεις, να το φυλλομετρήσεις.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ

βλέπε επίσης ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΚΘΕΣΕΙΣ

140) Τζανετάτου, Ευαγγελία. Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: Θησαυροί της Γενναδείου βιβλιοθήκης. Αθήνα: Γεννάδειος βιβλιοθήκη, Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, 2002.

Το έργο αποτελεί μια πολιτιστική κληρονομιά όχι μόνο για τη Γεννάδειο βιβλιοθήκη αλλά και για όλη την Ελλάδα. Παρέχει πληροφορίες που αφορούν τόσο τη Γεννάδειο βιβλιοθήκη γενικά, αλλά και τη βιβλιοδεσία ειδικότερα. Η έκδοση προέρχεται από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, είναι χρονολογικά από τις πιο πρόσφατες και πλούσιες όσον αφορά το περιεχόμενο.

141) Σπυροπούλου, Λιάνα. «Η βιβλιοδεσία θέλει το μεράκι της». Ελευθεροτυπία: Απογευματινή Αδέσμευτη Εφημερίδα. 7 Νοεμ. 2002.

Το συγκεκριμένο άρθρο είναι μια προσωπική συνέντευξη από έναν ειδικό στον τομέα της βιβλιοδεσίας, που έπειτα από 27 χρόνια ενασχόλησης με αυτή, μας δίνει για άλλη μια φορά την ευκαιρία να θαυμάσουμε σπάνιες εκδόσεις εξαιρετικά δεμένες από τον ίδιο. Πρόκειται για το Νίκο Τζιλάκο. Γίνεται αναφορά σε μια έκθεση των έργων του που περιλαμβάνει 75 βιβλία κυρίως λογοτεχνικά, ιστορικά, λευκώματα, βιβλία τέχνης και λαογραφίας. Επίσης ο ίδιος αναφέρει ότι: «Είναι αλήθεια ότι η εποχή των μερακλήδων βιβλιοδετών σβήνει σιγά - σιγά. Πολλοί αγοράζουν πανάκριβες εκδόσεις αλλά δεν δίνουν χρήματα για να τα συντηρήσουν ή να τα δέσουν. Δεν ξέρω πόσο θα αντέξει η βιβλιοδεσία όπως πάνε τα πράγματα. Τα βιβλία που φτιάχνουμε είναι όμορφα. Έχουν πάνω τους πόνο, ψυχή, έχουν αγάπη. Γιατί η βιβλιοδεσία θέλει το μεράκι της».

142) Αγγελόπουλος, Γιώργος. «Ζακί Βινιόν». Τα νέα 28 Φεβρ. 2004.

Δέρματα προσεκτικά επεξεργασμένα, χρωματισμένα, κεντημένα, στολισμένα με μαργαριτάρια. Μετάξι, μέταλλο, χαρτί κολλαρισμένο σε λινό, βιβλία παλιά με καλλιτεχνικά δεσίματα και πολλά άλλα αναφέρονται σ' αυτό το άρθρο που είναι αφιέρωμα στο «Ζακί Βανιόν» και τις εκθέσεις του. Περιλαμβάνει βιογραφικά στοιχεία του Βινιόν, δείγματα εργασίας του καθώς και την πορεία εξέλιξης του από τη μέρα που ξεκίνησε και ασχολείται με τη βιβλιοδεσία μέχρι σήμερα.

143) Δούση, Βασιλική, Ευαγγελία Τζανετάτου και Θεοδώρα Μπουρλογιάννη - Αποκρίτου. Διεθνές forum καλλιτεχνικής βιβλιοδεσίας. Αθήνα: ARA, 2002.

Η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία είναι ένα σημαντικό μέρος της τέχνης της βιβλιοδεσίας γενικά. Από το έργο αυτό παρέχονται πληροφορίες και γνώσεις οι οποίες αφορούν τη καλλιτεχνική διάσταση ενός έργου. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι τα κείμενα υπάρχουν σε τρεις γλώσσες ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά.

144) ΕΚΕΒΙ Έκθεση Βιβλιοδεσίας. Αθήνα ARA - Εθνικό Κέντρο Βιβλίου [199-].

Η έκθεση που έγινε στη Στοά του Βιβλίου στις 20-30 Νοεμβρίου 1997 αφορούσε τη βιβλιοδεσία. Το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου μαζί με τους φίλους της Βιβλιοδετικής Τέχνης δημιούργησαν τη συγκεκριμένη έκδοση η οποία εκτός από γενικά στοιχεία γύρω απ' τη βιβλιοδεσία περιέχει και ζητήματα των ημερών της Έκθεσης.

145) Τσιρώνη, Νίκη και Μπάμπης Λέγγας. Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: Οι θησαυροί της Πόλης των Ιωαννίνων: κατάλογος έκθεσης. Αθήνα: Φοίνικας, 2003.

Η Ήπειρος και ιδιαίτερα η πόλη των Ιωαννίνων έχει μεγάλη ιστορία όσον αφορά τα βιβλία, τα χειρόγραφα και τη βιβλιοδεσία γενικά. Η έκθεση στην οποία αναφέρεται το συγκεκριμένο βιβλίο περιλαμβάνει πληροφορίες για την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Οι πληροφορίες που παρέχονται αφορούν την ιστορία, την εξέλιξη καθώς και τη σημερινή κατάσταση που επικρατεί στο χώρο της βιβλιοδεσίας.

146) Βαρδακώστα, Ελένη. «Έκθεση βιβλιοδεσίας με έργα Δ. Κρομμύδα στη Βιβλιοθήκη Κοραή». Τοπική Εφημερίδα της Χίου. 9 Ιουλ. 2003

Πρόκειται για ένα άρθρο που παρουσιάζει την έκθεση βιβλιοδεσίας με έργα του αξέχαστου βιβλιοδέτη - καλλιτέχνη Δ. Κρομμύδα. Σε αυτή την έκθεση παρουσιάζεται μέρος της δουλειάς του, όπου ο καθένας μπορεί να δει και να θαυμάσει βιβλία πραγματικά έργα τέχνης. Χρησιμοποιώντας απλά υλικά, υπήρξε ο πρώτος που αποδεικνύει με το μεράκι και τις ικανότητές του τη βιβλιοδεσία σε τέχνη υψηλής αισθητικής. Μέσα στο άρθρο γίνεται μια ιστορική αναδρομή για τη βιβλιοδεσία τέχνης, καθώς και τον ορισμό της. Η βιβλιοδεσία αρχίζει να υφίσταται ως τεχνική λίγο μετά την εμφάνιση της γραφής και έχει σκοπό να συνενώνει τα λυτά φύλλα του έγγραφου υλικού με ενιαίο ή όχι περιεχόμενο και παράλληλα να τα συντηρεί.

Η τέχνη και η τεχνική της χειροποίητης βιβλιοδεσίας αποκτά καθημερινά όλο και περισσότερους θαυμαστές και παραμένει μια δυναμική τέχνη που σέβεται τις παραδοσιακές τεχνικές, αλλά επιχειρεί και πειραματισμούς με νέα υλικά και τεχνικές, με κύριο στόχο να κάνει τους αναγνώστες να χαρούν και να αγαπήσουν ακόμη περισσότερο το βιβλίο.

147) Καρκαγιάννης, Αντώνης. «Διεθνής Έκθεση Καλλιτεχνικής βιβλιοδεσίας στην Αθήνα» Καθημερινή. 3 Νοεμ. 2002.

Γίνεται αναφορά στην κλασσική και κυρίως την καλλιτεχνική βιβλιοδεσία. Ο τεχνίτης στη κλασσική βιβλιοδεσία χρησιμοποιεί ειδικά δέρματα διαφόρων χρωμάτων ή δέρμα με ειδικό πανί, καλό χαρτόνι με κατάλληλη φορά των νερών για να μη σκεβρώνει, καλό ράψιμο και προσεγμένη κύρτωση της ράχης. Υπάρχει όμως και η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία όπου ο τεχνίτης ξεκινάει να κάνει ένα ξεχωριστό αντικείμενο, ένα έργο τέχνης, μόνος του ή σε συνεργασία με άλλους καλλιτέχνες, ζωγράφους και σχεδιαστές. Χρησιμοποιεί περισσότερα υλικά. Η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία διδάσκεται σε πολλές χώρες και καλλιεργείται από επαγγελματίες και πολλούς ερασιτέχνες.

148) Αδαμοπούλου, Μαίρη. «Νίκος Τζιλιάκος: Έδωσε καλλιτεχνικά 2000 βιβλία»
Τα νέα 13 Νοεμ. 2002

Στο άρθρο αυτό, η αρθρογράφος κάνει αναφορά σε έναν αξέχαστο βιβλιοδέτη - καλλιτέχνη, το Νίκο Τζιλιάκο. Μας δίνει ένα δείγμα της δουλειάς του. Από τα χέρια του έχουν περάσει περισσότερα από 2.000 βιβλία. Εκδόσεις παλιές ή πιο σύγχρονες που τις ενώνει η εξωτερική τους εμφάνιση. Φροντισμένη και καμωμένη από δέρμα, πανί, λιγιστά χρώματα και τη φαντασία του.

149) Βραβορίτου Αγνή. «Η μαγική τέχνη της βιβλιοδεσίας». Ελευθεροτυπία: Απογευματινή Αδέσμευτη Εφημερίδα. 12 Δεκ. 2001.

Το άρθρο αυτό παρουσιάζει μια έκθεση βιβλιοδεσίας, στην οποία ξετυλίγεται η μαγική τέχνη της βιβλιοδεσίας. Η έκθεση έχει τίτλο «Η τέχνη της βιβλιοδεσίας από το Βυζάντιο ως τις μέρες μας». Η τέχνη του δεσίματος των βιβλίων ξεκινά από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες και στη μακραίωνη πορεία του πνεύματος ακολουθεί, επιδρά και επηρεάζεται από τα εικαστικά ρεύματα της κάθε εποχής. Στα χρόνια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας τα βιβλία δένονταν με πολύτιμα υλικά, όπως βελούδο, μετάξι, ασήμι, χρυσό και διακοσμούνταν με σμάλτο, μαργαριτάρια, πολύτιμους και ημιπολύτιμους λίθους. Εξαίρεση αποτελούν οι πολυτελείς σταχώσεις με χρυσοκεντήματα, ασήμια και διακοσμημένα βελούδα που προορίζονται για Ευαγγέλια και άλλα λειτουργικά βιβλία.

150) Κεχαγιά, Αγγελική. «Η προστασία και η συντήρηση είναι επιστήμη και τέχνη». Αποψη: Δεκαπενθήμερη εφημερίδα της Σύρου. 30 Σεπτ. 2005.

Το συγκεκριμένο άρθρο πρόκειται για μια συνέντευξη με τη συριανή συντηρήτρια Αγγελική Κεχαγιά. Η ίδια θεωρεί ότι η συντήρηση είναι συνισταμένη επιστημονικών και καλλιτεχνικών γνώσεων, ενώ αναφέρεται στην εμπειρία της από τη συντήρηση του Ι.Ν. Αγ. Νικολάου Ερμούπολης και του δημαρχιακού μεγάρου Ερμούπολης. Στο άρθρο αυτό κάνει λόγο για τις σπουδές της και τις γνώσεις που τις παρείχαν, για τα έργα με τα οποία ασχολήθηκε καθώς και για τις δυσκολίες αλλά και τους τρόπους με τους οποίους γίνεται το έργο της συντήρησης.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

151) Γκλινός, Αντώνης. Μαθήματα ιστορίας διακοσμήσεως της βιβλιοδεσίας. Αθήνα: Υπουργείο Πολιτισμού, 1990.

Η διακόσμηση στη βιβλιοδεσία παίζει σημαντικό ρόλο όσον αφορά την αισθητική μορφή ενός έργου. Γίνεται από ειδικούς με συγκεκριμένες διαδικασίες και με τα κατάλληλα μέσα, υλικά ή τεχνικά. Εκδόθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού και είναι χρήσιμο σε βιβλιοθήκες, αρχεία, μουσεία, κλπ.

152), Σ. «Ρωμιοί βιβλιοδέτες της Πόλης: Ο Μεγάλος Αριθμός Βιβλιοδετικών Εργαστηρίων Μαρτυρεί Έντονη Παρουσία και Δραστηριότητα». Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ο αρθρογράφος στο συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζει κάποια στοιχεία από την προσωπική του συλλογή για τους «Ρωμιούς βιβλιοδέτες της Πόλης». Η έρευνά του επίσης βασίστηκε σε εμπορικούς οδηγούς της εποχής, σε διαφημίσεις σε τοπικά περιοδικά κλπ. Παρουσιάζει αρκετά βιβλιοδετεία που λειτουργούσαν την εποχή εκείνη και κάνει αναφορά σε κάθε βιβλιοδέτη ξεχωριστά. Καταγράφεται η ιστορία της βιβλιοδεσίας στην Πόλη και δίνει στοιχεία της δουλειάς των βιβλιοδετών. Τέλος, περιέχει αλφαβητικό ευρετήριο των βιβλιοδετών και γλωσσάρι.

153) Ρούβαλης, Βασίλης «Η επανάσταση των βιβλιοδετών» Ελευθεροτυπία: Απογευματινή Αδέσμευτη Εφημερίδα. 15 Μαρτ. 2002.

Η τέχνη της βιβλιοδεσίας είναι ευφάνταστη και δυναμική, προσδίδει στην εμφάνιση και τονίζει το περιεχόμενο ενός βιβλίου. Από την απλή συρραφή των σελίδων, τη συντήρηση έως τις διακοσμητικές επεμβάσεις, το καλλιτεχνικό αισθητήριο του βιβλιοδέτη εξελίσσεται συνεχώς. Οι διαφοροποιήσεις στις τεχνικές είναι δεδομένες και ευδιάκριτες, έχει γίνει μια φοβερή επανάσταση από τις αρχές του αιώνα χάρη στην επιρροή των πρωτοποριακών κινημάτων, με δεσπόζουσα τη γαλλική δημιουργία και αργότερα με τις ανατροπές που έγιναν στη Βρετανία τόσο στη δισδιάστατη εμφάνιση όσο και στην επιφάνεια του βιβλίου. Οι αλλαγές των τελευταίων χρόνων είναι εμφανείς, αν η δραστηριότητα ενός χειροτέχνη - βιβλιοδέτη επεκτεινόταν στη διδασκαλία, στη

συντήρηση παλιών βιβλίων και στη δημιουργία μοντέρνων, το '80 παρατηρήθηκε ένα μοίρασμα που διαχώρισε αυτούς τους τρεις τομείς.

154) Βιβλιαμφιαστής περιοδική έκδοση για την ελληνική βιβλιοδεσία Αθήνα: Εργαστήριο βιβλιοδεσιών Μπάμπη Λεγγα, 1999.

Ο Βιβλιαμφιαστής είναι περιοδική έκδοση για την ελληνική βιβλιοδεσία. Η έκδοσή του γίνεται από το εργαστήριο βιβλιοδεσιών του Μπάμπη Λεγγα ένα από τα σημαντικότερα εργαστήρια της Ελλάδας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη βιβλιοδεσία της Ελλάδας καθώς και στην ιστορία της από το ξεκίνημά της έως τις μέρες μας.

155) Καλόφωνος, Γεώργιος. «Βιβλιοδεσία: συστηματική μελέτη» Καθημερινή 19 Δεκ. 2004

Το άρθρο αυτό αφορά την κριτική ενός βιβλίου, του «Βιβλιοαμφιαστή», τη στροφή του ενδιαφέροντος προς την αγνοημένη τέχνη της βιβλιοδεσίας και την έναρξη της συστηματικής επιστημονικής μελέτης της ως αυτόνομου αντικειμένου, σηματοδότησε στην Ελλάδα η έκδοση πριν από λίγα χρόνια του πρώτου τόμου του «Βιβλιοαμφιαστή». Είναι επιστημονικό, τυποτεχνικό και βιβλιοδετικό επίτευγμα. Έχει πλούσια ύλη, είναι εικονογραφημένο και περιλαμβάνει περιλήψεις στα αγγλικά. Τέλος, καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα θεμάτων μελέτης και πρακτικής της βιβλιοδεσίας. Εκτείνονται από την ιστορία του βιβλίου, της βιβλιοδεσίας, των ανθρώπων και των τεχνικών της, σε θέματα ορολογίας, και μεθοδολογίας.

156) Ρουστάνης, Ζαχαρίας. «Επάγγελμα βιβλιοδέτης: το δέσιμο στέλνει ένα βιβλίο στο χρόνο. Τα νέα. 26 Φεβρ. 2000.

Το άρθρο αυτό αναφέρεται στη βιβλιοδεσία γενικά και κάνει κριτική στους πιο γνωστούς βιβλιοδέτες που ασχολούνται με το αντικείμενο. Η βιβλιοδεσία είναι μια δραστηριότητα εξοστρακισμένη από τη μαζική παραγωγή του βιβλίου, διαθέτει ωστόσο και μερακλήδες υπηρέτες. Ένας από τους πλέον ταλαντούχους είναι ο Μπάμπης Λέγγας. Επίσης τη καλύτερη φήμη στο χώρο της Ελληνικής βιβλιοδεσίας διατήρησε για περισσότερα από 50 χρόνια ο Ανδρέας Γανιάρης.

Κάνει αναφορά και σε πολλούς άλλους ταλαντούχους βιβλιοδέτες. Έχει τη μορφή βιογραφικού λεξικού βιβλιοδεσίας.

157) Καλόφωνος, Γεώργιος. «Βιβλιοδεσία» Προβληματισμοί για το σήμερα». Καθημερινή 19 Δεκ. 2004.

Η σύγχρονη βιβλιοδεσία αντιπροσωπεύεται στο τόμο σε μια σειρά άρθρων βιβλιοδετών που εικονογραφούνται με δείγματα της δουλειάς τους. Ο Ανδρέας Γανιάρης και Σωτήρης Κουτσιαντής συνεισφέρουν άρθρα - μαρτυρίες όπου αποτυπώνουν τον προβληματισμό της εποχής μας για το περιεχόμενο και τη θέση της τέχνης αυτής σε μια μαζικοποιημένη κοινωνία. Η Ευαγγελία Μπίζα παρουσιάζει τη χρήση μη συμβατικών υλικών στις σύγχρονες εφαρμογές της βιβλιοδεσίας.

158) Παναρέτου, Αννίτα. «Η τέχνη της βιβλιοδεσίας» Το Βήμα. 26 Ιαν. 1997.

Με το άρθρο αυτό η Αννίτα Παναρέτου επιχειρεί να κάνει μια βιβλιοκριτική και ταυτόχρονα παρουσίαση του βιβλίου του Ανδρέα Γανιάρη «Δώδεκα βιβλία δεμένα». Ο Ανδρέας Γανιάρης είναι βιβλιοδέτης. Με αυτό το βιβλίο επιχειρεί να καταθέσει την περιπέτεια μιας τέχνης και την περιπέτεια μιας ζωής διηθημένης μέσα από αυτήν. Πρόκειται για ένα αφήγημα που συναρπάζει από την πρώτη ως την τελευταία του σελίδα, κρατώντας το ενδιαφέρον αμείωτο, με στιγμές έντασης και με περιστάσεις που ανάγονται σε ψυχικά γεγονότα. Ζεστό και βαθύτατα ανθρώπινο, ξεδιπλώνει τη μακρόχρονη σχέση του συγγραφέα με την τέχνη του. Αποτελεί χωρίς να το επιδιώκει μια γενναία πράξη αντίστασης καθώς εκφράζει την άρνηση του συγγραφέα του, να συμμορφωθεί στα σημεία των καιρών.

159) Βραβορίτου Αγνή. «Η μαγική τέχνη της βιβλιοδεσίας». Ελευθεροτυπία: Απογευματινή Αδέσμευτη Εφημερίδα. 12 Δεκ. 2001.

Το άρθρο αυτό παρουσιάζει μια έκθεση βιβλιοδεσίας, στην οποία ξετυλίγεται η μαγική τέχνη της βιβλιοδεσίας. Η έκθεση έχει τίτλο «Η τέχνη της βιβλιοδεσίας από το Βυζάντιο ως τις μέρες μας». Η τέχνη του δεσίματος των βιβλίων ξεκινά από τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες και στη μακράιωνη πορεία του πνεύματος ακολουθεί, επιδρά και επηρεάζεται από τα εικαστικά ρεύματα της κάθε εποχής. Στα χρόνια της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας τα βιβλία δένονταν με πολύτιμα υλικά, όπως βελούδο, μετάξι, ασήμι, χρυσό και διακοσμούσαν με σμάλτο, μαργαριτάρια, πολύτιμους και ημιπολύτιμους λίθους. Εξαιρεση αποτελούν οι πολυτελείς σταχώσεις με χρυσοκεντήματα, ασήμια και διακοσμημένα βελούδα που προορίζονται για Ευαγγέλια και άλλα λειτουργικά βιβλία.

160) Βαρλάμης, Γιωργής. «Τέχνη και καλλιτεχνία: η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία εκφράζει το πνεύμα του συγγραφέα με εικαστική γλώσσα». Η Καθημερινή. 8 Φεβρ. 1998.

Στο άρθρο αυτό, ο αρθρογράφος μας παραθέτει την διαδικασία που ακολουθείται στο στάδιο της βιβλιοδεσίας. Η βιβλιοδεσία περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια: το δίπλωμα των τυπογραφικών φύλλων, το μάγεμα, τη προσθήκη εσώφυλλων, το ψαροκόλλημα, την τοποθέτηση κεφαλαριού, το ντύσιμο του καλύμματος και το πέραςμα. Στο τελευταίο στάδιο, τη διακόσμηση, στο κάλυμμα σταμπάρονται τα γράμματα και διακοσμείται.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 20^{ος} αιώνας

161) Τσιρώνη, Νίκη και Μπάμπης Λέγγας. Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: Οι θησαυροί της Πόλης των Ιωαννίνων: κατάλογος έκθεσης. Αθήνα: Φοίνικας, 2003.

Η Ήπειρος και ιδιαίτερα η πόλη των Ιωαννίνων έχει μεγάλη ιστορία όσον αφορά τα βιβλία, τα χειρόγραφα και τη βιβλιοδεσία γενικά. Η έκθεση στην οποία αναφέρεται το συγκεκριμένο βιβλίο περιλαμβάνει πληροφορίες για την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Οι πληροφορίες που παρέχονται αφορούν την ιστορία, την εξέλιξη καθώς και τη σημερινή κατάσταση που επικρατεί στο χώρο της βιβλιοδεσίας.

162) Βαλάσης Δ. «Εκμάθηση βιβλιοδεσίας: Από τη Μαθητεία Δίπλα σε Μαστόρους, στις Σχολές και στα Εργαστήρια Βιβλιοδεσίας Σήμερα». Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Στο άρθρο αυτό παρουσιάζεται η τέχνη της βιβλιοδεσίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Η βιβλιοδεσία σαν τέχνη είναι τόσο παλιά όσο και η γραφή. Κύριος σκοπός της είναι να προστατεύσει και να διαφυλάξει το γραπτό κείμενο «μέσα στο χρόνο». Κάνει αναφορά στις δύο λειτουργίες της βιβλιοδεσίας. Η πρώτη είναι η καθαρά τεχνική και η δεύτερη είναι η προσπάθεια του τεχνίτη όταν αυτός προικισμένος με το χάρισμα, να επιτύχει και να τον δικαιώσει το αποτέλεσμα. Τις δύο αυτές λειτουργίες είναι δυνατόν ο βιβλιοδέτης να τις μάθει μόνος του ή να τις διδαχθεί σε σχολείο. Τέλος, παρουσιάζει όλες τις τεχνικές της βιβλιοδεσίας που εφαρμόζονται στα εργαστήρια π.χ. το ράψιμο, το κεφαλάρι, τα εσώφυλλα, το κάλυμμα με δέρμα, με ύφασμα, η διακόσμηση κλπ.

163) Βιβλιοαμφιαστής περιοδική έκδοση για την ελληνική βιβλιοδεσία Αθήνα: Εργαστήριο βιβλιοδεσιών Μπάμπη Λεγγα, 1999.

Ο Βιβλιοαμφιαστής είναι περιοδική έκδοση για την ελληνική βιβλιοδεσία. Η έκδοσή του γίνεται από το εργαστήριο βιβλιοδεσιών του Μπάμπη Λεγγα ένα από τα σημαντικότερα εργαστήρια της Ελλάδας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη βιβλιοδεσία της Ελλάδας καθώς και στην ιστορία της από το ξεκίνημά της έως τις μέρες μας.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΠΙΧΡΥΣΩΣΗ

164) Mitchell, John. A craftsman's guide: An Introduction to Gold. West Sussex, UK: The Standing Press, 1995.

Χρήσιμος οδηγός για όσους ασχολούνται ή θέλουν να ασχοληθούν με τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Δίνονται οδηγίες για ορισμένα μέρη ενός βιβλίου, πως δημιουργούνται, με τι τρόπο κλπ, τι είδους εργαλεία θα χρησιμοποιηθούν και με ποιον τρόπο, η προτεραιότητα που θα ακολουθηθεί κλπ.

165) Muir, David. Binding and repairing books by hand. New York: Arco Publishing CO., 1978.

Στόχος του βιβλίου είναι να εμπλουτίσει το ενδιαφέρον αυτών που ασχολούνται με τη βιβλιοδεσία είτε είναι επαγγελματίες, είτε είναι ερασιτέχνες. Οι πληροφορίες που προσφέρει αφορούν κυρίως την αποκατάσταση και τη συντήρηση. Περιλαμβάνει ενότητες για εργαλεία, τα υλικά, τα μηχανήματα καθώς και τις τεχνικές εργασίας. Υπάρχουν ειδικά κεφάλαια για τη βιβλιοδεσία με δέρμα, χρυσό ή ύφασμα.

BΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ

166) Klinefelther, Lee M. Bookbinding made easy. New York: Bruce Publishing Company, 1934.

Πρόκειται για ένα έργο ιδιαίτερα χρήσιμο σε αυτούς τους οποίους ξεκινούν τώρα να ασχολούνται με τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Παρέχει γενικές πληροφορίες σε ότι αφορά τον εξοπλισμό, τα υλικά, την προετοιμασία και γενικά ότι είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η διαδικασία της βιβλιοδεσίας. Περιέχει επίσης γλωσσάρι όπως και λεξιλόγιο.

167) Pleger, John J. The bookbinding. Chicago: Inland Printer Company, 1924.

Πρόκειται για ένα εγχειρίδιο που αναφέρεται στη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Είναι χρονολογικά παλιό αλλά οι πληροφορίες που προσφέρει είναι διαχρονικές και αποτέλεσαν τη βάση για πολλές θεωρίες γύρω από τη βιβλιοδεσία σήμερα. Οι επιλογές για ανάγνωση που παρέχει είναι αρκετές αφού μπορούν να το διαβάσουν οι επαγγελματίες αλλά και αυτοί οι οποίοι θέλουν να μάθουν κάτι παραπάνω για τη συγκεκριμένη τέχνη.

168) Crimm, Francis W. A printer to bookbinding. Boston: Houghton Mifflin Company, 1939.

Είναι από τα πρώτα βιβλία που γράφτηκαν και αφορούν τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Έχει τη μορφή εγχειριδίου γι' αυτό και παρέχει πληροφορίες οι οποίες είναι χρήσιμες σε κάποιον που ξεκινά τώρα να ασχολείται με τη τέχνη αυτή. Οι πληροφορίες που παρέχει είναι γενικές και αναφέρονται πχ. στο χαρτί, στις παλιότερες αλλά και νεότερες τεχνικές βιβλιοδεσίας, στους τρόπους, στα υλικά καθώς και στα αποτελέσματα αυτών των τεχνικών πχ βιβλία, κουτιά, λευκώματα.

169) Corderoy, John. Bookbinding for beginners. New York: Watson Guptill Publications, 1967.

Ένα εγχειρίδιο απαραίτητο σ' αυτούς που ξεκινούν και θέλουν να μάθουν την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Παρουσιάζονται με απλό τρόπο τα εργαλεία, ο ειδικός εξοπλισμός, τα υλικά, οι τρόποι εργασίας και δημιουργίας του εξωφύλλου, των επιμέρους σελίδων, του οπισθόφυλλου κλπ. Περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες - συμβουλές για τη διακόσμηση, το δέσιμο με δέρμα καθώς και τη βιβλιοδεσία η οποία γίνεται για λόγους αναβιβλιοδέτησης - «επισκευής» ενός βιβλίου.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ, ΔΥΤΙΚΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ - ΕΚΘΕΣΕΙΣ

170) Γαννιάρη - Βασιάδη, Φ. «Η Βιβλιοδεσία στη Δ. Ευρώπη: Τα Πρώτα Σπάνια και Ανεκτίμητα Βιβλία του 12^{ου} αι. έως τα Τολμηρά Δεσίματα του 19^{ου} αι.» Η Καθημερινή. 8 Φεβρ. 1998.

Το άρθρο αυτό αποτελεί μια ιστορική αναδρομή στην τέχνη της βιβλιοδεσίας από το 12^ο έως τον 19^ο αιώνα στη Δυτική Ευρώπη. Στην Ευρώπη μέχρι τον 12^ο αιώνα τα πρώτα βιβλία είναι σπάνια και ανεκτίμητα, όχι μόνο επειδή τη συγγραφή τους έχουν αναλάβει οι «αντιγραφείς» στις βιβλιοθήκες των μοναστηριών αλλά κυρίως επειδή η βιβλιοδεσία τους είναι έργο αργυροχρυσοχόων. Με την οικονομική άνθιση του 12^{ου} αι. δημιουργείται μια πολιτιστική αναγέννηση. Οι βιβλιοδέτες δεν εργάζονται πια μόνο στα μοναστήρια αλλά εγκαθίστανται δίπλα στα Πανεπιστήμια. Το αναγνωστικό κοινό

μεγαλώνει και απαιτούνται πλέον βιβλία μικρότερα σε σχήμα, περισσότερο εύχρηστα αλλά και πολύ πιο ανθεκτικά.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ

171) Mason, John. A practical course in bookcrafts and bookbinding. Leicester, UK: Edgar Backus, 1947

Η μορφή του έργου, αφού είναι μαθήματα που αφορούν τη βιβλιοδεσία, το κάνει ιδιαίτερα εύχρηστο για μαθητές οι οποίοι θέλουν να μάθουν κάτι παραπάνω για την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Ξεκινά με την παρουσίαση της ιστορικής ανάπτυξης του βιβλίου, τη χρήση του δέρματος κατά τη διάρκεια της πορείας του, την ιστορία του χαρτιού κλπ.

172) Γαννιάρη - Βασιιάδη, Φ. «Η Βιβλιοδεσία στη Δ. Ευρώπη: Τα Πρώτα Σπάνια και Ανεκτίμητα Βιβλία του 12^{ου} αι. έως τα Τολμηρά Δεσίματα του 19^{ου} αι.» Η Καθημερινή. 8 Φεβρ. 1998.

Το άρθρο αυτό αποτελεί μια ιστορική αναδρομή στην τέχνη της βιβλιοδεσίας από το 12^ο έως τον 19^ο αιώνα στη Δυτική Ευρώπη. Στην Ευρώπη μέχρι τον 12^ο αιώνα τα πρώτα βιβλία είναι σπάνια και ανεκτίμητα, όχι μόνο επειδή τη συγγραφή τους έχουν αναλάβει οι «αντιγραφείς» στις βιβλιοθήκες των μοναστηριών αλλά κυρίως επειδή η βιβλιοδεσία τους είναι έργο αργυροχρυσοχόων. Με την οικονομική άνθιση του 12^{ου} αι. δημιουργείται μια πολιτιστική αναγέννηση. Οι βιβλιοδέτες δεν εργάζονται πια μόνο στα μοναστήρια αλλά εγκαθίστανται δίπλα στα Πανεπιστήμια. Το αναγνωστικό κοινό μεγαλώνει και απαιτούνται πλέον βιβλία μικρότερα σε σχήμα, περισσότερο εύχρηστα αλλά και πολύ πιο ανθεκτικά.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ- 18^{ος} αιώνας - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

173) Γαννιάρη - Βασιάδη, Φ. «Η Βιβλιοδεσία στη Δ. Ευρώπη: Τα Πρώτα Σπάνια και Ανεκτίμητα Βιβλία του 12^{ου} αι. έως τα Τολμηρά Δεσίματα του 19^{ου} αι.» Η Καθημερινή, 8 Φεβρ. 1998.

Το άρθρο αυτό αποτελεί μια ιστορική αναδρομή στην τέχνη της βιβλιοδεσίας από το 12^ο έως τον 19^ο αιώνα στη Δυτική Ευρώπη. Στην Ευρώπη μέχρι τον 12^ο αιώνα τα πρώτα βιβλία είναι σπάνια και ανεκτίμητα, όχι μόνο επειδή τη συγγραφή τους έχουν αναλάβει οι «αντιγραφείς» στις βιβλιοθήκες των μοναστηριών αλλά κυρίως επειδή η βιβλιοδεσία τους είναι έργο αργυροχρυσόχων. Με την οικονομική άνθιση του 12^{ου} αι. δημιουργείται μια πολιτιστική αναγέννηση. Οι βιβλιοδέτες δεν εργάζονται πια μόνο στα μοναστήρια αλλά εγκαθίστανται δίπλα στα Πανεπιστήμια. Το αναγνωστικό κοινό μεγαλώνει και απαιτούνται πλέον βιβλία μικρότερα σε σχήμα, περισσότερο εύχρηστα αλλά και πολύ πιο ανθεκτικά.

174) Τζανετάτου, Ευαγγελία. Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: Θησαυροί της Γεννάδειου βιβλιοθήκης. Αθήνα: Γεννάδειος βιβλιοθήκη, Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, 2002.

Το έργο αποτελεί μια πολιτιστική κληρονομιά όχι μόνο για τη Γεννάειο βιβλιοθήκη αλλά και για όλη την Ελλάδα. Παρέχει πληροφορίες που αφορούν τόσο τη Γεννάειο βιβλιοθήκη γενικά, αλλά και τη βιβλιοδεσία ειδικότερα. Η έκδοση προέρχεται από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, είναι χρονολογικά από τις πιο πρόσφατες και πλούσιες όσον αφορά το περιεχόμενο.

175) Ταρίνας, Σ. «Ρωμιοί βιβλιοδέτες της Πόλης: Ο Μεγάλος Αριθμός Βιβλιοδετικών Εργαστηρίων Μαρτυρεί Έντονη Παρουσία και Δραστηριότητα». Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ο αρθρογράφος στο συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζει κάποια στοιχεία από την προσωπική του συλλογή για τους «Ρωμιούς βιβλιοδέτες της Πόλης». Η έρευνά του επίσης βασίστηκε σε εμπορικούς οδηγούς της εποχής, σε διαφημίσεις σε τοπικά περιοδικά κλπ. Παρουσιάζει αρκετά βιβλιοδετεία που λειτουργούσαν την εποχή εκείνη και κάνει αναφορά σε κάθε βιβλιοδέτη ξεχωριστά. Καταγράφεται η ιστορία της βιβλιοδεσίας στην Πόλη και δίνει στοιχεία της δουλειάς των βιβλιοδετών. Τέλος, περιέχει αλφαβητικό ευρετήριο των βιβλιοδετών και γλωσσάρι.

176) Σπυροπούλου, Λιάνα. «Η βιβλιοδεσία θέλει το μεράκι της». Ελευθεροτυπία: Απογευματινή Αδέσμευτη Εφημερίδα. 7 Νοεμ. 2002.

Το συγκεκριμένο άρθρο είναι μια προσωπική συνέντευξη από έναν ειδικό στον τομέα της βιβλιοδεσίας, που έπειτα από 27 χρόνια ενασχόλησης με αυτή, μας δίνει για άλλη μια φορά την ευκαιρία να θαυμάσουμε σπάνιες εκδόσεις εξαιρετικά δεμένες από τον ίδιο. Πρόκειται για το Νίκο Τζιλάκο. Γίνεται αναφορά σε μια έκθεση των έργων του που περιλαμβάνει 75 βιβλία κυρίως λογοτεχνικά, ιστορικά, λευκώματα, βιβλία τέχνης και λαογραφίας. Επίσης ο ίδιος αναφέρει ότι: «Είναι αλήθεια ότι η εποχή των μερακλήδων βιβλιοδετών σβήνει σιγά - σιγά. Πολλοί αγοράζουν πανάκριβες εκδόσεις αλλά δεν δίνουν χρήματα για να τα συντηρήσουν ή να τα δέσουν. Δεν ξέρω πόσο θα αντέξει η βιβλιοδεσία όπως πάνε τα πράγματα. Τα βιβλία που φτιάχνουμε είναι όμορφα. Έχουν πάνω τους πόνο, ψυχή, έχουν αγάπη. Γιατί η βιβλιοδεσία θέλει το μεράκι της».

177) Αγγελόπουλος, Γιώργος. «Ζακί Βινιόν». Τα νέα 28 Φεβρ. 2004.

Δέρματα προσεκτικά επεξεργασμένα, χρωματισμένα, κεντημένα, στολισμένα με μαργαριτάρια. Μετάξι, μέταλλο, χαρτί κολλαρισμένο σε λινό, βιβλία παλιά με καλλιτεχνικά δεσίματα και πολλά άλλα αναφέρονται σ' αυτό το άρθρο που είναι αφιέρωμα στο «Ζακί Βανιόν» και τις εκθέσεις του. Περιλαμβάνει βιογραφικά στοιχεία του Βινιόν, δείγματα εργασίας του καθώς και την πορεία εξέλιξης του από τη μέρα που ξεκίνησε και ασχολείται με τη βιβλιοδεσία μέχρι σήμερα.

178) Αδαμοπούλου, Μαίρη. «Νίκος Τζιλιάκος: Έδωσε καλλιτεχνικά 2000 βιβλία»
Τα νέα 13 Νοεμ. 2002

Στο άρθρο αυτό, η αρθρογράφος κάνει αναφορά σε έναν αξέχαστο βιβλιοδέτη - καλλιτέχνη, το Νίκο Τζιλιάκο. Μας δίνει ένα δείγμα της δουλειάς του. Από τα χέρια του έχουν περάσει περισσότερα από 2.000 βιβλία. Εκδόσεις παλιές ή πιο σύγχρονες που τις ενώνει η εξωτερική τους εμφάνιση. Φροντισμένη και καμωμένη από δέρμα, πανί, λιγοστά χρώματα και τη φαντασία του.

179) Βαρδακώστα, Ελένη. «Έκθεση βιβλιοδεσίας με έργα Δ. Κρομμύδα στη Βιβλιοθήκη Κοραή». Τοπική Εφημερίδα της Χίου. 9 Ιουλ. 2003

Πρόκειται για ένα άρθρο που παρουσιάζει την έκθεση βιβλιοδεσίας με έργα του αξέχαστου βιβλιοδέτη - καλλιτέχνη Δ. Κρομμύδα. Σε αυτή την έκθεση παρουσιάζεται μέρος της δουλειάς του, όπου ο καθένας μπορεί να δει και να θαυμάσει βιβλία πραγματικά έργα τέχνης. Χρησιμοποιώντας απλά υλικά, υπήρξε ο πρώτος που αποδεικνύει με το μεράκι και τις ικανότητές του τη βιβλιοδεσία σε τέχνη υψηλής αισθητικής. Μέσα στο άρθρο γίνεται μια ιστορική αναδρομή για τη βιβλιοδεσία τέχνης, καθώς και τον ορισμό της. Η βιβλιοδεσία αρχίζει να υφίσταται ως τεχνική λίγο μετά την εμφάνιση της γραφής και έχει σκοπό να συνενώνει τα λυτά φύλλα του έγγραφου υλικού με ενιαίο ή όχι περιεχόμενο και παράλληλα να τα συντηρεί.

Η τέχνη και η τεχνική της χειροποίητης βιβλιοδεσίας αποκτά καθημερινά όλο και περισσότερους θαυμαστές και παραμένει μια δυναμική τέχνη που σέβεται τις παραδοσιακές τεχνικές, αλλά επιχειρεί και πειραματισμούς με νέα υλικά και τεχνικές, με κύριο στόχο να κάνει τους αναγνώστες να χαρούν και να αγαπήσουν ακόμη περισσότερο το βιβλίο.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

180) Marks, P.J.M. The British guide to bookbinding: History and Technique. London: The British Library, 1998.

Το βιβλίο αυτό επικεντρώνεται κυρίως στην ιστορία του βιβλίου. Εξετάζονται οι τρόποι και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνταν στο παρελθόν και γίνεται σύγκριση με τους σημερινούς. Τα κεφάλαια στα οποία χωρίζεται περιλαμβάνουν γενικές πληροφορίες, τα είδη των εργαλείων που χρειάζονται, τις τεχνικές με τις οποίες πραγματοποιούνται οι απαιτούμενες διαδικασίες κλπ. Χρησιμεύει σε επαγγελματίες ή ερασιτέχνες του χώρου.

181) Forsyth, Marjorie K. Bookbinding for teachers, students and amateurs. London: A. and C. Black, 1932.

Το συγκεκριμένο βιβλίο είναι από τα πρώτα τα οποία γράφτηκαν για το θέμα της βιβλιοδεσίας. Αναφέρεται στην ιστορία της βιβλιοδεσίας και απευθύνεται κυρίως σε δασκάλους, μαθητές και ερασιτέχνες βιβλιοδέτες.

182) Diehl, Edith. Bookbinding: Its Background and Technique. New York: Dover Publications, 1980.

Το έργο αποτελείται από δύο τόμους οι οποίοι όμως είναι ενωμένοι σε έναν. Παρουσιάζεται η ιστορία του βιβλίου, η ιστορία της βιβλιοδετικής τέχνης, τα εργαλεία και ο εξοπλισμός ο οποίος είναι απαραίτητος. Αναφορά γίνεται επίσης και στις ενέργειες που μας οδηγούν στην τελική φάση της δημιουργίας πχ. ένα βιβλιοδετημένο βιβλίο το οποίο θα αντέξει στο χρόνο.

183) Government Printing Office. Theory and practice of bookbinding Washington, D.C.: Government Printing Office, 1962.

Πρόκειται για ένα έργο ιδιαίτερα περιεκτικό σε πληροφορίες και γνώσεις τις οποίες προσφέρει όχι μόνο στους επαγγελματίες βιβλιοδέτες αλλά και σ' αυτούς που το βλέπουν σαν μια δημιουργική ασχολία. Είναι μια κυβερνητική έκδοση η οποία αναφέρεται στη βιβλιοδεσία του παρελθόντος, που γίνονταν με το χέρι, αλλά και στη σημερινή εποχή με όλα τα επιτεύγματα που χρησιμοποιεί. Αυτά μπορεί να είναι υλικά, εργαλεία, διαφόρων ειδών μηχανήματα κλπ. Δίνει στοιχεία όχι μόνο για το δέσιμο βιβλίων, αλλά και για τη δημιουργία πχ. κουτιών, φωτογραφικών λευκωμάτων, χαρτιών κλπ. Περιλαμβάνει απαντήσεις σε πιθανές ερωτήσεις που μπορεί να κάνουν οι αναγνώστες, ενώ δεν περιέχει εικόνες.

184) Groneman, Chris. General bookbinding. Bloomington: McKnight and McKnight, 1946

Το βιβλίο παρουσιάζει τις διάφορες τεχνικές οι οποίες χρησιμοποιούνται στην τέχνη της βιβλιοδεσίας. Δίνει σαφείς οδηγίες και κατευθυντήριες γραμμές έτσι ώστε οι τεχνικές αυτές να αποδίδουν. Με τις οδηγίες αυτές μπορούν να δημιουργηθούν μικρού μεγέθους βιβλία και όχι μόνο. Είναι γραμμένο το 1946 και μέσα από τις παρελθοντικές διαδικασίες μπορούμε καλύτερα να κατανοήσουμε τις σημερινές.

185) Bearman G. "For the love of the binding: Studies in bookbinding history". Library 3 (2002): 417-418

Η δημοσίευση αυτή που έγινε σε μηνιαίο περιοδικό αφορά μια ιστορική αναδρομή και μελέτη από την ύπαρξη της βιβλιοδεσίας, τους τρόπους με τους οποίους γίνεται, τα εργαλεία και τα υλικά που χρησιμοποιούνται, μέχρι και σήμερα. Περιλαμβάνει γλωσσάρι για την επεξήγηση των όρων καθώς και ευρετήριο για την εύκολη ανεύρεσή τους.

186) McAdams, J. “For love of the binding: Studies in Bookbinding History” Libraries and Culture, 38 (2003): 277-278.

Η δημοσίευση αυτή που έγινε σε μηνιαίο περιοδικό αφορά μια ιστορική αναδρομή και μελέτη από την ύπαρξη της βιβλιοδεσίας, τους τρόπους με τους οποίους γίνεται, τα εργαλεία και τα υλικά που χρησιμοποιούνται, μέχρι και σήμερα. Περιλαμβάνει γλωσσάρι για την επεξήγηση των όρων καθώς και ευρετήριο για την εύκολη ανεύρεσή τους.

187) Καλόφωνος, Γεώργιος. «Βιβλιοδεσία: συστηματική μελέτη» Καθημερινή 19 Δεκ. 2004

Το άρθρο αυτό αφορά την κριτική ενός βιβλίου, του «Βιβλιοαμφιαστή», τη στροφή του ενδιαφέροντος προς την αγνοημένη τέχνη της βιβλιοδεσίας και την έναρξη της συστηματικής επιστημονικής μελέτης της ως αυτόνομου αντικειμένου, σηματοδότησε στην Ελλάδα η έκδοση πριν από λίγα χρόνια του πρώτου τόμου του «Βιβλιοαμφιαστή». Είναι επιστημονικό, τυποτεχνικό και βιβλιοδετικό επίτευγμα. Έχει πλούσια ύλη, είναι εικονογραφημένο και περιλαμβάνει περιλήψεις στα αγγλικά. Τέλος, καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα θεμάτων μελέτης και πρακτικής της βιβλιοδεσίας. Εκτείνονται από την ιστορία του βιβλίου, της βιβλιοδεσίας, των ανθρώπων και των τεχνικών της, σε θέματα ορολογίας, και μεθοδολογίας.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 18^{ος} αιώνας

188) Λέγγας, Μπάμπης. «Στα χρόνια του Όθωνα: Η βιβλιοδεσία Προσανατολίζεται προς την Ευρώπη». Η Καθημερινή. 8 Φεβρ. 1998.

Στο συγκεκριμένο άρθρο γίνεται μια ιστορική αναδρομή σχετικά με τη βιβλιοδεσία από τα χρόνια του Όθωνα και την μετέπειτα εξέλιξή της. Η μοναστηριακή βιβλιοδεσία εφαρμόστηκε κυρίως σε χειρόγραφα ή έντυπα βιβλία, σε χώρους όχι κάποιου μεγάλου τυπογραφείου, μιας βασιλικής βιβλιοθήκης ή κάποιου πανεπιστημίου, αντίθετα με τη δυτική τέχνη που είχε εξελιχθεί ήδη προκειμένου να εξυπηρετήσει τη μαζική παραγωγή βιβλίων και τις πνευματικές επιλογές της νέας άρχουσας τάξης. Ενώ πολλοί απόηχοι της δυτικής τέχνης αφομοιώθηκαν στη μοναστηριακή βιβλιοδεσία, η τελευταία δεν μπόρεσε ή δεν επεδίωξε να φτάσει στο σημείο εκείνο ώστε να ανταποκριθεί σε

απαιτήσεις που η σύσταση του κράτους επέβαλλε με αποτέλεσμα να μην εξελιχθεί ανάλογα με τη δυτική τέχνη, η οποία είχε ήδη μακράιωνη παράδοση.

189) Παυλόπουλος, Δημήτρης. «Βιβλιοδετεία της Αθήνας: Οργανωμένες βιβλιοδετικές Μονάδες και Βιβλιοδέτες από το 1880 έως τα Πρώτα Μεταπολεμικά χρόνια. Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Η βιβλιοδεσία άρχισε να υφίσταται ως τέχνη, από τότε που υπάρχει η γραφή. Έτσι λοιπόν στην Αθήνα τα βιβλιοδετεία άρχισαν να χρησιμοποιούνται από το 1882, όπου και αυξάνονταν συνεχώς. Αυτά παρουσιάζει στο άρθρο του ο Δημήτρης Παυλόπουλος και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται. Αναφέρεται ένα - ένα τα βιβλιοδετεία που υπήρχαν από το 1882 έως τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ

190) Harvey, Ross. Preservation in libraries: Principles, Strategies and Practices for Librarians. New York: Bowker - Saur, 1993.

Το συγκεκριμένο έργο είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τις βιβλιοθήκες καθώς και για τους βιβλιοθηκονόμους. Περιλαμβάνει οδηγίες και τεχνικές οι οποίες είναι χρήσιμες για τη συντήρηση και αποκατάσταση του υλικού της βιβλιοθήκης.

191) Hammack, Rita. Anyone can made a book. Portland: Rita Hammack 1995.

Βιβλίο το οποίο παρέχει οδηγίες και πρότυπα για τη βιβλιοδεσία όχι μόνο απλών βιβλίων αλλά και πιο περίπλοκων περιπτώσεων. Αποτελεί ένα σημαντικό βοήθημα για τους βιβλιοθηκονόμους και ιδιαίτερα γι' αυτούς που εργάζονται σε σχολικές βιβλιοθήκες αφού εκεί τα βιβλία περνούν από πολλά παιδικά χέρια.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

192) McCathy, Mary and Philip Mamma. Making books by hand: A step - by - step - Guide. Gloucester, MA: Quarry Books, 1997.

Ο συγκεκριμένος οδηγός παρέχει πληροφορίες για οτιδήποτε είναι απαραίτητο στη διαδικασία της βιβλιοδεσίας. Τέτοιες μπορεί να είναι η ιστορία του χαρτιού, τα υλικά που χρησιμοποιούνται, τα εργαλεία τα οποία είναι απαραίτητα κλπ. Δίνονται επίσης και συμβουλές για τον τρόπο δημιουργίας κάποιων δύσκολων κομματιών πχ γωνίες, εξώφυλλα κλπ.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΛΕΞΙΚΑ

193) McCrank, L.J. “Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology”. College and research libraries. 44 (1983): 500.

Το άρθρο αυτό αποτελεί έκδοση ενός ακαδημαϊκού περιοδικού που ασχολείται με τη βιβλιοδεσία και τη συντήρηση των βιβλίων. Παρουσιάζει ένα ερμηνευτικό λεξικό αρκετά περιγραφικό. Το κυρίως μέρος χωρίζεται σε πέντε στήλες ανά σελίδα και κάθε στήλη αποτελεί και μια διαφορετική γλώσσα. Οι γλώσσες που καταγράφονται είναι οι εξής: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά.

194) Etherington, Don και Matt Robers. Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology. Washington D.C. Preservation office, Library of Congress, 1982.

Το έργο αυτό είναι ένα λεξικό το οποίο εξηγεί με αρκετή ακρίβεια όρους της βιβλιοδετικής τέχνης. Απευθύνεται σε επαγγελματίες συντηρητές, σε βιβλιοθηκονόμους που ασχολούνται με τα σπάνια βιβλία αλλά και σε βιβλιοδέτες. Το 1994 δημιουργήθηκε και σε ηλεκτρονική μορφή.

195) Roberts, Matt. Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology. Washington D.C.: Library of Congress 1982.

Πρόκειται για μια έκδοση της βιβλιοθήκης του Κογκρέσου η οποία ασχολείται με την ερμηνεία των όρων που σχετίζονται με τη βιβλιοδεσία καθώς και με τους τρόπους της.

196) Nogueira, Carment Crespo. Glossary of basic archival and library conservation terms. New York: K.G. Saur, 1988.

Λεξικό το οποίο αναφέρεται σε βασικούς όρους οι οποίοι σχετίζονται με τη βιβλιοδεσία. Οι όροι μπορεί να αναφέρονται όχι μόνο σ' αυτούς που αφορούν τις βιβλιοθήκες και το υλικό τους αλλά αναφέρονται και σε αρχαιακά ιδρύματα. Αξιοσημείωτο είναι ότι οι όροι αυτοί μεταφράζονται σε αρκετές γλώσσες όπως ισπανικά, γερμανικά, ιταλικά, γαλλικά και ρωσικά.

197) Lundeen, G. "Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology". Journal of library history philosophy and comparative librarianship. 19 (1984): 349-351.

Το συγκεκριμένο άρθρο είναι κριτική για ένα λεξικό βιβλιοδεσίας και συντήρησης των βιβλίων. Είναι ερμηνευτικό και περιλαμβάνει όλους τους όρους που περικλείει η διαδικασία της βιβλιοδεσίας και της συντήρησης, καθώς δίνει ονομασίες και ορισμούς των εργαλείων και των υλικών που χρησιμοποιούνται. Το κυρίως μέρος χωρίζεται σε τέσσερις στήλες ανά σελίδα και κάθε στήλη αποτελεί μια διαφορετική γλώσσα.

198) Huttner, S.F. "Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology" Library Quarterly. 54 (1984): 122-124.

Το συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζει ένα λεξικό, αρκετά περιγραφικό σε ορολογία, σχετική με τη βιβλιοδεσία και τη συντήρηση των βιβλίων. Παρέχει τις στοιχειώδεις πληροφορίες, ορισμούς, εργαλεία που χρησιμοποιούνται. Περιέχει κατάλογο εννοιών, ευρετήριο όρων, βιβλιογραφία και βιβλιογραφικές παραπομπές. Οι γλώσσες που καταγράφονται είναι οι εξής: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά.

199) Laplantz, Shereen. The art of handmade books. Asheville, NC: Lark Books, 2001.

Έργο που έχει τη μορφή λεξιλογίου των όρων της βιβλιοδεσίας. Οι όροι αυτοί μπορεί να είναι τα εργαλεία, τα υλικά, οι τεχνικές αλλά και οτιδήποτε γίνεται στη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Είναι ιδιαίτερα εύχρηστο έργο, εξ' αιτίας της μορφής λεξιλογίου που έχει, αφού δίνει τη δυνατότητα στον οποιονδήποτε να αναζητήσει ότι θέλει αλφαβητικά.

200) Foot, M. "Illustrated dictionary of bookbinding". Book Collector 53 (2004): 308-309.

Άρθρο που έχει τη μορφή κριτικής για ένα εικονογραφημένο λεξικό βιβλιοδεσίας. Δίνονται ορισμοί βασικών εννοιών της τέχνης, βασικών εργαλείων και υλικών που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία της βιβλιοδεσίας. Είναι τετράγωνο, περιέχει πολλές εικόνες και σχήματα, βιβλιογραφία, ευρετήριο και γλωσσάρι.

201) Greenfield, Jane. ABC of bookbinding: a unique glossary with over 700 illustrations for collectors and librarians. New Castle, D.C.: Plough Press, 2002.

Το συγκεκριμένο λεξικό ασχολείται με την τέχνη της βιβλιοδεσίας καθώς εξηγεί με πάνω από 700 εικόνες τους τρόπους με τους οποίους μπορεί κάποιος συλλέκτης ή βιβλιοθηκονόμος, να συντηρήσει ότι είναι απαραίτητο στη βιβλιοθήκη του.

202) Ρουστάνης, Ζαχαρίας. «Επάγγελμα βιβλιοδέτης: το δέσιμο στέλνει ένα βιβλίο στο χρόνο. Τα νέα. 26 Φεβρ. 2000.

Το άρθρο αυτό αναφέρεται στη βιβλιοδεσία γενικά και κάνει κριτική στους πιο γνωστούς βιβλιοδέτες που ασχολούνται με το αντικείμενο. Η βιβλιοδεσία είναι μια δραστηριότητα εξοστρακισμένη από τη μαζική παραγωγή του βιβλίου, διαθέτει ωστόσο και μερακλήδες υπηρέτες. Ένας από τους πλέον ταλαντούχους είναι ο Μπάμπης Λέγγας. Επίσης τη καλύτερη φήμη στο χώρο της Ελληνικής βιβλιοδεσίας διατήρησε για περισσότερα από 50 χρόνια ο Ανδρέας Γανιάρης.

Κάνει αναφορά και σε πολλούς άλλους ταλαντούχους βιβλιοδέτες. Έχει τη μορφή βιογραφικού λεξικού βιβλιοδεσίας.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 17^{ος} αιώνας

203) Ryan, M. "Trade bookbinding in the British Isles 1660-1800" College and research libraries. 66 (2005): 278-279.

Πρόκειται για ένα άρθρο που αναφέρεται στην εμπορική κυρίως βιβλιοδεσία, στην περιοχή της Βρετανίας από το 1660 έως το 1800. Δίνονται λεπτομερώς οι τεχνικές της βιβλιοδεσίας και τα μέσα που χρησιμοποιούνταν εκείνη την περίοδο. Είναι αρκετά περιγραφικό και περιέχει γλωσσάρι για την επεξήγηση των όρων.

204) Wakeman, Geoffrey και Graham Pollrd. Fuctional developments in bookbinding. New Castle: Plaigh Press: 1993.

Πρόκειται για ένα έργο το οποίο αναφέρεται στη βιβλιοδεσία του 17^{ου} και 18^{ου} αι. στη Μεγάλη Βρετανία. Ασχολείται με την ιστορία της συγκεκριμένης τέχνης. Παρουσιάζει επίσης τις διαφορετικές τεχνικές από περιοχή σε περιοχή

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 18^{ος} αιώνας

205) Ryan, M. "Trade bookbinding in the British Isles 1660-1800" College and research libraries. 66 (2005): 278-279.

Πρόκειται για ένα άρθρο που αναφέρεται στην εμπορική κυρίως βιβλιοδεσία, στην περιοχή της Βρετανίας από το 1660 έως το 1800. Δίνονται λεπτομερώς οι τεχνικές της βιβλιοδεσίας και τα μέσα που χρησιμοποιούνταν εκείνη την περίοδο. Είναι αρκετά περιγραφικό και περιέχει γλωσσάρι για την επεξήγηση των όρων.

206) Wakeman, Geoffrey και Graham Pollrd. Fuctional developments in bookbinding. New Castle: Plaigh Press: 1993.

Πρόκειται για ένα έργο το οποίο αναφέρεται στη βιβλιοδεσία του 17^{ου} και 18^{ου} αι. στη Μεγάλη Βρετανία. Ασχολείται με την ιστορία της συγκεκριμένης τέχνης. Παρουσιάζει επίσης τις διαφορετικές τεχνικές από περιοχή σε περιοχή

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

207) Johnson, Artur W. The Thames and Hudson manual of bookbinding. London: Thames and Hudson, 1978.

Ένα περιεκτικό εγχειρίδιο το οποίο παρουσιάζει το αγγλικό στυλ βιβλιοδεσίας. Περιλαμβάνει ενότητες οι οποίες αναφέρονται σε διάφορους τομείς π.χ. εξοπλισμός και εργαλεία, υλικά, τεχνικές καθώς και καλλιτεχνικές λεπτομέρειες που αποδεικνύουν το βρετανικό στυλ.

208) Johnson, Arthur W. The practical guide to craft bookbinding. London: Thames and Hudson, 1985.

Το συγκεκριμένο εγχειρίδιο χρησιμοποιείται αρκετά από μαθητές στα σχολεία των οποίων γίνονται κάποια μαθήματα βιβλιοδεσίας. Είναι αρκετά εύχρηστο για μαθητές αφού είναι χωρισμένο σε ενότητες εργασίας π.χ. η κάθε ενότητα ξεχωριστά παρουσιάζει κάθε ξεχωριστό στάδιο εργασίας. Στη συνέχεια υπάρχουν περιπτώσεις βιβλιοδεσίας π.χ. βιβλιοδεσία φυλλαδίων, μικρών βιβλίων, λευκωμάτων κλπ. Στο τέλος του βιβλίου υπάρχουν λεξιλόγια.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

209) Greenfield, Jane. Books: Their Care and Repair. New York: H.W. Wlson, 1983.

Ένα κλασικό έργο το οποίο περιλαμβάνει βήμα - βήμα τις ενέργειες έτσι ώστε να διατηρηθεί ένα βιβλίο. Είναι γραμμένο με απλές συμβουλές γι' αυτό και είναι κατανοητό σε όλους.

210) Matthwes, William F. Simple bookbinding for Junior Schools. London: Pitman and Sons, Ltd, 1930.

Πρόκειται για ένα βιβλίο ευανάγνωστο παρά το γεγονός ότι γράφτηκε το 1930. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι απλή και εύκολη αφού προορίζεται για δασκάλους οι οποίοι θα διδάξουν βιβλιοδεσία σε μικρά παιδιά. Ειδικά κεφάλαια υπάρχουν και αναφέρονται στη δημιουργία κόλλας, χρωμάτων ή άλλων υλικών απαραίτητων στη συνέχεια.

211) Perry, Keneth F. και Clarence T. Baab. The binding of books. Bloomington IL: McKnight and McKnight Publising CO, 1967.

Το συγκεκριμένο βιβλίο απευθύνεται κυρίως σ' αυτούς που ασχολούνται με την επαγγελματική βιβλιοδεσία. Είναι σημαντικό βοήθημα για τις μικρές βιομηχανίες βιβλιοδεσίας. Περιλαμβάνει όλους τους τρόπους βιβλιοδεσίας, εργαλεία, εξοπλισμό, υλικά, εξηγεί την προετοιμασία που είναι απαραίτητη όπως επίσης αναδεικνύει τις ειδικές τεχνικές και δίνει απαντήσεις στα τυχόν ερωτήματα που θα προκύψουν. Κάποιες επιπλέον ενότητες αναφέρονται στη μαζική παραγωγή συγκεκριμένων έργων πχ η Βίβλος, ή σε άλλα έργα τα οποία απαιτούν ειδική επεξεργασία και βιβλιοδεσία πολυτελείας.

212) Mason, John. A practical course in bookcrafts and bookbinding. Leicester, UK: Edgar Backus, 1947

Η μορφή του έργου, αφού είναι μαθήματα που αφορούν τη βιβλιοδεσία, το κάνει ιδιαίτερα εύχρηστο για μαθητές οι οποίοι θέλουν να μάθουν κάτι παραπάνω για την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Ξεκινά με την παρουσίαση της ιστορικής ανάπτυξης του βιβλίου, τη χρήση του δέρματος κατά τη διάρκεια της πορείας του, την ιστορία του χαρτιού κλπ

213) Thompson, Jason. Making Journal hand: 20 creative projects for keeping Your Thoughts. Gloucester, MA: Rockport Publishers, 2000.

Όλο το βιβλίο έχει τη μορφή παραδειγμάτων και εξετάζει όλες τις πιθανές περιπτώσεις βιβλιοδεσίας. Ασχολείται με τα υλικά, τη χρησιμότητά τους, τη ποιότητά τους αλλά και το πώς αυτά ταιριάζουν με τις συγκεκριμένες μεθόδους που ακολουθούνται. Τα εργαλεία έχουν σημαντική θέση στον τομέα της βιβλιοδεσίας και η ανάλυσή τους στο έργο είναι λεπτομερής

214) Town, Laurence. Bookbinding by hand for students and craftsman. London: Faber and Faber Limited, 1963.

Στο έργο αυτό περιγράφονται με ακρίβεια τα εργαλεία, τα υλικά αλλά και τα στάδια τα οποία προηγούνται ή έπονται της διαδικασίας της βιβλιοδεσίας. Υπάρχουν ειδικές λεπτομερείς αναφορές για τη χρήση των υλικών αλλά και το συνδυασμό των οποίων μπορούν να κάνουν για να έχουν καλύτερα αποτελέσματα.

215) Forsyth, Marjorie K. Bookbinding for teachers, students and amateurs. London: A. and C. Black, 1932.

Το συγκεκριμένο βιβλίο είναι από τα πρώτα τα οποία γράφτηκαν για το θέμα της βιβλιοδεσίας. Αναφέρεται στην ιστορία της βιβλιοδεσίας και απευθύνεται κυρίως σε δασκάλους, μαθητές και ερασιτέχνες βιβλιοδέτες.

216) Καλόφωνος, Γεώργιος. «Βιβλιοδεσία: συστηματική μελέτη» Καθημερινή 19 Δεκ. 2004

Το άρθρο αυτό αφορά την κριτική ενός βιβλίου, του «Βιβλιοαμφιαστή», τη στροφή του ενδιαφέροντος προς την αγνοημένη τέχνη της βιβλιοδεσίας και την έναρξη της συστηματικής επιστημονικής μελέτης της ως αυτόνομου αντικειμένου, σηματοδότησε στην Ελλάδα η έκδοση πριν από λίγα χρόνια του πρώτου τόμου του «Βιβλιοαμφιαστή». Είναι επιστημονικό, τυποτεχνικό και βιβλιοδετικό επίτευγμα. Έχει πλούσια ύλη, είναι εικονογραφημένο και περιλαμβάνει περιλήψεις στα αγγλικά. Τέλος, καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα θεμάτων μελέτης και πρακτικής της βιβλιοδεσίας. Εκτείνονται από την

ιστορία του βιβλίου, της βιβλιοδεσίας, των ανθρώπων και των τεχνικών της, σε θέματα ορολογίας, και μεθοδολογίας.

217) Johnson, Arthur W. The practical guide to craft bookbinding. London: Thames and Hudson, 1985.

Το συγκεκριμένο εγχειρίδιο χρησιμοποιείται αρκετά από μαθητές στα σχολεία των οποίων γίνονται κάποια μαθήματα βιβλιοδεσίας. Είναι αρκετά εύχρηστο για μαθητές αφού είναι χωρισμένο σε ενότητες εργασίας π.χ. η κάθε ενότητα ξεχωριστά παρουσιάζει κάθε ξεχωριστό στάδιο εργασίας. Στη συνέχεια υπάρχουν περιπτώσεις βιβλιοδεσίας π.χ. βιβλιοδεσία φυλλαδίων, μικρών βιβλίων, λευκωμάτων κλπ. Στο τέλος του βιβλίου υπάρχουν λεξιλόγια.

218) Bean, Florence O. και John C. Brodhead. Bookbinding for beginners Worcester MA: The Davis Press, 1931.

Το συγκεκριμένο βιβλίο είναι γραμμένο για τη διδασκαλία της τέχνης της βιβλιοδεσίας σε αρχικά στάδια. Περιέχει ενότητες οι οποίες αφορούν τον εξοπλισμό, τα υλικά, τις μεθόδους, τα σχέδια κλπ. Αναφέρεται επίσης και στη δημιουργία τμημάτων που αποτελούν το βιβλίο είτε είναι εξώφυλλο, οι σελίδες, το οπισθόφυλλο κλπ. Ειδικό κομμάτι ασχολείται και με άλλα είδη πχ. χάρτινα κουτιά, βιβλία με σκληρά εξώφυλλα, καλύμματα κλπ.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ

219) Szirmai, J. A. The archeology of medieval bookbinding. Aldeshot, UK: Ash gate Publishing Limited, 1999.

Πρόκειται για ένα έργο το οποίο κάνει σε βάθος περιγραφή των μεσαιωνικών τεχνικών βιβλιοδεσίας περιλαμβάνοντας πληροφορίες για αρκετά ζητήματα π.χ. εργαλεία, υλικά, χαρτί, δέρμα. Αναλύει επίσης και λεπτομέρειες που αφορούν τον τρόπο δημιουργίας ή επεξεργασίας τους. Κάποιες από τις τεχνικές που περιγράφει προέρχονται από τις περιοχές της Αιγύπτου από την εποχή του Βυζαντίου κλπ. Αρκετά σημαντικό έργο με πληροφορίες που έχουν τη μορφή ιστορικής αναδρομής.

220) Pickwood, N. “Bookbinding materials and technique 1700-1920” **Book Collector**. 53 (2004): 632-633.

Οι τεχνικές, οι τρόποι, οι διαδικασίες αλλά και τα υλικά που χρησιμοποιούνταν για τη βιβλιοδεσία την περίοδο 1700-1920. Περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο άρθρο αυτό. Καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα θεμάτων μελέτης και πρακτικής της βιβλιοδεσίας. Εκτείνονται από την ιστορία του βιβλίου, της βιβλιοδεσίας, των ανθρώπων και των τεχνικών της, σε θέματα ορολογίας, μεθοδολογίας και τεκμηρίωσης. Υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ

221) Pickwood, N. “Bookbinding materials and technique 1700-1920” **Book Collector**. 53 (2004): 632-633.

Οι τεχνικές, οι τρόποι, οι διαδικασίες αλλά και τα υλικά που χρησιμοποιούνταν για τη βιβλιοδεσία την περίοδο 1700-1920. Περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο άρθρο αυτό. Καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα θεμάτων μελέτης και πρακτικής της βιβλιοδεσίας. Εκτείνονται από την ιστορία του βιβλίου, της βιβλιοδεσίας, των ανθρώπων και των τεχνικών της, σε θέματα ορολογίας, μεθοδολογίας και τεκμηρίωσης. Υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

Βιβλιοδεσία - Μηχανήματα

βλέπε **ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑΣ**

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

222) Lundeen, G. “Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology”. Journal of library history philosophy and comparative librarianship. 19 (1984): 349-351.

Το συγκεκριμένο άρθρο είναι κριτική για ένα λεξικό βιβλιοδεσίας και συντήρησης των βιβλίων. Είναι ερμηνευτικό και περιλαμβάνει όλους τους όρους που περικλείει η διαδικασία της βιβλιοδεσίας και της συντήρησης, καθώς δίνει ονομασίες και ορισμούς των

εργαλείων και των υλικών που χρησιμοποιούνται. Το κυρίως μέρος χωρίζεται σε τέσσερις στήλες ανά σελίδα και κάθε στήλη αποτελεί μια διαφορετική γλώσσα.

223) Huttner, S.F. “Bookbinding and the conservation of books: A Dictio navy of Descriptive Terminology” Library Quarterly. 54 (1984): 122-124.

Το συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζει ένα λεξικό, αρκετά περιγραφικό σε ορολογία, σχετική με τη βιβλιοδεσία και τη συντήρηση των βιβλίων. Παρέχει τις στοιχειώδεις πληροφορίες, ορισμούς, εργαλεία που χρησιμοποιούνται. Περιέχει κατάλογο εννοιών, ευρετήριο όρων, βιβλιογραφία και βιβλιογραφικές παραπομπές. Οι γλώσσες που καταγράφονται είναι οι εξής: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά.

224) Etherington, Don και Matt Robers. Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology. Washington D.C. Preservation office, Library of Congress, 1982.

Το έργο αυτό είναι ένα λεξικό το οποίο εξηγεί με αρκετή ακρίβεια όρους της βιβλιοδετικής τέχνης. Απευθύνεται σε επαγγελματίες συντηρητές, σε βιβλιοθηκονόμους που ασχολούνται με τα σπάνια βιβλία αλλά και σε βιβλιοδέτες. Το 1994 δημιουργήθηκε και σε ηλεκτρονική μορφή.

225) Kay, J. Bookbinding for befmmners. London: Cassel and Company, Ltd, 1930.

Το συγκεκριμένο βιβλίο απευθύνεται στους ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Περιέχει κεφάλαια και ενότητες οι οποίες ασχολούνται με τα υλικά, τα εργαλεία κλπ. Περιλαμβάνει επίσης και ειδικές πληροφορίες για κάθε είδους αντικείμενο που μπορεί να βιβλιοδετηθεί πχ. βιβλία, περιοδικά, ημερολόγια, φωτογραφικά λευκώματα κλπ.

226) Foot, M. “Illustrated dictionary of bookbinding”. Book Collector 53 (2004): 308-309.

Άρθρο που έχει τη μορφή κριτικής για ένα εικονογραφημένο λεξικό βιβλιοδεσίας. Δίνονται ορισμοί βασικών εννοιών της τέχνης, βασικών εργαλείων και υλικών που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία της βιβλιοδεσίας. Είναι τετράγωνο, περιέχει πολλές εικόνες και σχήματα, βιβλιογραφία, ευρετήριο και γλωσσάρι.

227) Βιβλιοαμφιαστής περιοδική έκδοση για την ελληνική βιβλιοδεσία Αθήνα: Εργαστήριο βιβλιοδεσιών Μπάμπη Λεγγα, 1999.

Ο Βιβλιοαμφιαστής είναι περιοδική έκδοση για την ελληνική βιβλιοδεσία. Η έκδοσή του γίνεται από το εργαστήριο βιβλιοδεσιών του Μπάμπη Λεγγα ένα από τα σημαντικότερα εργαστήρια της Ελλάδας. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στη βιβλιοδεσία της Ελλάδας καθώς και στην ιστορία της από το ξεκίνημά της έως τις μέρες μας.

228) Pickwood, N. “Bookbinding materials and technique 1700-1920” Book Collector. 53 (2004): 632-633.

Οι τεχνικές, οι τρόποι, οι διαδικασίες αλλά και τα υλικά που χρησιμοποιούνταν για τη βιβλιοδεσία την περίοδο 1700-1920. Περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο άρθρο αυτό. Καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα θεμάτων μελέτης και πρακτικής της βιβλιοδεσίας. Εκτείνονται από την ιστορία του βιβλίου, της βιβλιοδεσίας, των ανθρώπων και των τεχνικών της, σε θέματα ορολογίας, μεθοδολογίας και τεκμηρίωσης. Υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

229) Frederiks, M. “Bookbinding and conservation by hand: A Working Guide” Journal of the American Institute for Conservation. 38 (1999): 477-481.

Το άρθρο αυτό πρόκειται για μια δημοσίευση από το Αμερικόνικο Ινστιτούτο Συντήρησης και περιλαμβάνει τρόπους και τεχνικές βιβλιοδεσίας και συντήρησης με το χέρι. Έχει τη μορφή οδηγού και δίνει λύσεις και συμβουλές για να αντέξουν τα βιβλία που θα συντηρηθούν, όσο το δυνατόν περισσότερο στο χρόνο.

230) Καλόφωνος, Γεώργιος. «Βιβλιοδεσία: Μάρτυρας Πολιτισμός». Καθημερινή 19 Δεκ. 2004.

Όσο η τεχνολογία προχωρά προς νέες απλές μορφές κυκλοφορίας και αναπαραγωγής των κειμένων, τόσο η υλική υπόσταση του βιβλίου γίνεται περισσότερο εμφανής στον αναγνώστη: η αίσθηση του εξώφυλλου, η μυρωδιά του χαρτιού, της κόλλας, του υφάσματος, το σχήμα των σελίδων, τα γράμματα, τα περιθώρια, οι εικόνες αλλά και πριν ακόμα αρχίσει η ανάγνωση, η όψη του εξώφυλλου που μας καλεί να το ανοίξουμε και να βυθιστούμε μέσα στο βιβλίο. Και αυτό που κάνει το βιβλίο, βιβλίο, είναι ακριβώς η βιβλιοδεσία που μετατρέπει έναν αριθμό γραμμένων σελίδων σε ένα σώμα με κάλυμμα ευτελές ή περίτεχνο, ένα αντικείμενο που μπορείς εύκολα να το κρατήσεις, να το μεταφέρεις, να το φυλλομετρήσεις.

231) Ettlinger, J. “Bookbinding and conservation by hand: A Working guide”. Canadian Library Journal. 39 (1982): 406-406.

Όπως γίνεται κατανοητό από τον τίτλο το συγκεκριμένο άρθρο έχει τη μορφή οδηγού εργασίας βιβλιοδεσίας και συντήρησης με το χέρι. Αναλύει βήμα - βήμα τα στάδια που περνάει ένα βιβλίο μέχρι να βιβλιοδετηθεί ή να συντηρηθεί. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε ειδικούς της τέχνης της βιβλιοδεσίας καθώς και σ’ αυτούς που ασχολούνται ερασιτεχνικά μ’ αυτή. Περιλαμβάνει ευρετήριο και γλωσσάρι.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΥΛΙΚΑ

232) Perry, Kenneth F. και Clarence T. Baab. The binding of books. Bloomington IL: McKnight and McKnight Publishing CO, 1967.

Το συγκεκριμένο βιβλίο απευθύνεται κυρίως σ’ αυτούς που ασχολούνται με την επαγγελματική βιβλιοδεσία. Είναι σημαντικό βοήθημα για τις μικρές βιομηχανίες βιβλιοδεσίας. Περιλαμβάνει όλους τους τρόπους βιβλιοδεσίας, εργαλεία, εξοπλισμό, υλικά, εξηγεί την προετοιμασία που είναι απαραίτητη όπως επίσης αναδεικνύει τις ειδικές τεχνικές και δίνει απαντήσεις στα τυχόν ερωτήματα που θα προκύψουν. Κάποιες επιπλέον ενότητες αναφέρονται στη μαζική παραγωγή συγκεκριμένων έργων πχ η Βίβλος, ή σε άλλα έργα τα οποία απαιτούν ειδική επεξεργασία και βιβλιοδεσία πολυτελείας.

233) Lundeen, G. "Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology". Journal of library history philosophy and comparative librarianship. 19 (1984): 349-351.

Το συγκεκριμένο άρθρο είναι κριτική για ένα λεξικό βιβλιοδεσίας και συντήρησης των βιβλίων. Είναι ερμηνευτικό και περιλαμβάνει όλους τους όρους που περικλείει η διαδικασία της βιβλιοδεσίας και της συντήρησης, καθώς δίνει ονομασίες και ορισμούς των εργαλείων και των υλικών που χρησιμοποιούνται. Το κυρίως μέρος χωρίζεται σε τέσσερις στήλες ανά σελίδα και κάθε στήλη αποτελεί μια διαφορετική γλώσσα.

234) La Plantz, Shereen. The art of handmade books. Asheville, NC: Lark Books, 2001.

Έργο που έχει τη μορφή λεξιλογίου των όρων της βιβλιοδεσίας. Οι όροι αυτοί μπορεί να είναι τα εργαλεία, τα υλικά, οι τεχνικές αλλά και οτιδήποτε γίνεται στη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Είναι ιδιαίτερα εύχρηστο έργο, εξ' αιτίας της μορφής λεξιλογίου που έχει, αφού δίνει τη δυνατότητα στον οποιονδήποτε να αναζητήσει ότι θέλει αλφαβητικά.

235) La Plantz, Shereen. Cover to cover. Asheville NC: Lark Books 1995.

Τα κεφάλαια που περιέχει το βιβλίο αυτό ασχολούνται με βασικά ζητήματα της βιβλιοδεσίας π.χ. εργαλεία, υλικά, τεχνικές κλπ. Όλες οι πληροφορίες που περιέχουν μπορούν να χρησιμοποιηθούν όχι μόνο από τους ειδικούς της τέχνης αυτής αλλά και από τους απλούς αναγνώστες του θέματος.

236) Lewis, A.W. Basic bookbinding. New York: Dover Publications, 1957.

Απευθύνεται κυρίως σε ερασιτέχνες. Η γλώσσα του είναι απλή και κατανοητή. Η μορφή του είναι αρκετά εύχρηστη αφού διαβάζεται από πολλούς. Τα θέματα με τα οποία ασχολείται είναι τα υλικά, τα εργαλεία, οι τεχνικές, οι μέθοδοι αλλά και οι οποιεσδήποτε περιπτώσεις μπορεί να χρειάζονται βιβλιοδεσία.

237) Thompson, Jason. Making Journal hand: 20 creative projects for keeping Your Thoughts. Gloucester, MA: Rockport Publishers, 2000.

Όλο το βιβλίο έχει τη μορφή παραδειγμάτων και εξετάζει όλες τις πιθανές περιπτώσεις βιβλιοδεσίας. Ασχολείται με τα υλικά, τη χρησιμότητά τους, τη ποιότητά τους αλλά και το πώς αυτά ταιριάζουν με τις συγκεκριμένες μεθόδους που ακολουθούνται. Τα εργαλεία έχουν σημαντική θέση στον τομέα της βιβλιοδεσίας και η ανάλυσή τους στο έργο είναι λεπτομερής.

238) Shepherd, Rob. Hand- mode books: An Introduction to Bookbinding. Tunbridge Well (UK): Search Press Limited, 1994.

Η συγκεκριμένη έκδοση απευθύνεται σε ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Η γλώσσα είναι απλή και κατανοητή. Το βιβλίο είναι χωρισμένο σε κεφάλαια - ενότητες όπου το καθένα ασχολείται με διαφορετικές διαδικασίες. Τα βασικότερα κεφάλαια είναι αυτά που αναφέρονται στα υλικά, στα εργαλεία, στις τεχνικές και στις μεθόδους που είναι απαραίτητο να γίνουν. Σημαντική ευκολία του βιβλίου είναι και το γλωσσάρι που υπάρχει στο τέλος.

239) Town, Laurence. Bookbinding by hand for students and craftsman. London: Faber and Faber Limited, 1963.

Στο έργο αυτό περιγράφονται με ακρίβεια τα εργαλεία, τα υλικά αλλά και τα στάδια τα οποία προηγούνται ή έπονται της διαδικασίας της βιβλιοδεσίας. Υπάρχουν ειδικές λεπτομερείς αναφορές για τη χρήση των υλικών αλλά και το συνδυασμό των οποίων μπορούν να κάνουν για να έχουν καλύτερα αποτελέσματα.

240) Gross, Henri. Simplified bookbinding. New York: Charles Scribner's and Sons, 1976.

Στο συγκεκριμένο έργο περιγράφονται αναλυτικά με κατανοητό τρόπο και απλή γλώσσα όλα όσα είναι απαραίτητα για τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Εργαλεία, υλικά, τεχνικές, παρουσιάζονται προτάσεις δημιουργίας, διάφορες μορφές, είδη κλπ. Αυτά που

δημιουργούνται μπορεί να είναι βιβλία, ημερολόγια, λευκώματα, καθώς επίσης δίνονται και προτάσεις αποκατάστασης.

241) Kay, J. Advanced Bookbinding. London: Cassel and Company, Ltd, 1947.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί συνέχεια του έργου «Bookbinding for beginners» του 1930. Οι ενότητες στις οποίες χωρίζεται το βιβλίο πραγματεύονται τα απαραίτητα εργαλεία, τα υλικά και γενικά οτιδήποτε χρειάζεται για να γίνει η βιβλιοδεσία ενός έργου. Οι περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται μπορεί να είναι βιβλιοδεσία του υλικού της βιβλιοθήκης, υλικών ή τεκμηρίων που χρησιμοποιούνται συνέχεια, συμβουλές για καλλιτεχνική δημιουργία κλπ.

242) Government Printing Office. Theory and practice of bookbinding Washington, D.C.: Government Printing Office, 1962.

Πρόκειται για ένα έργο ιδιαίτερα περιεκτικό σε πληροφορίες και γνώσεις τις οποίες προσφέρει όχι μόνο στους επαγγελματίες βιβλιοδέτες αλλά και σ' αυτούς που το βλέπουν σαν μια δημιουργική ασχολία. Είναι μια κυβερνητική έκδοση η οποία αναφέρεται στη βιβλιοδεσία του παρελθόντος, που γίνονταν με το χέρι, αλλά και στη σημερινή εποχή με όλα τα επιτεύγματα που χρησιμοποιεί. Αυτά μπορεί να είναι υλικά, εργαλεία, διαφόρων ειδών μηχανήματα κλπ. Δίνει στοιχεία όχι μόνο για το δέσιμο βιβλίων, αλλά και για τη δημιουργία πχ. κουτιών, φωτογραφικών λευκωμάτων, χαρτιών κλπ. Περιλαμβάνει απαντήσεις σε πιθανές ερωτήσεις που μπορεί να κάνουν οι αναγνώστες, ενώ δεν περιέχει εικόνες.

243) Banister, Manly. The craft of bookmaking. New York: Dover Publications, 1993.

Εκτός από τις θεωρητικές πληροφορίες ιδιαίτερα χρήσιμες είναι και οι πρακτικές λεπτομέρειες της βιβλιοδεσίας. Αυτές αφορούν το υλικό το οποίο είναι απαραίτητο, τα μέσα τα οποία θα χρησιμοποιηθούν πχ. δέρμα, χαρτί, χαρτόνι, κλπ.

244) Riberholt, K και A. Drastrup Bookbinding at home: The Basics of Bookbinding Simply Explained in Words and Diagrams. Welling borough (UK): Thorsons Publishers Limited, 1978.

Η τέχνη της βιβλιοδεσίας δεν είναι απλή. Για το λόγο αυτό το συγκεκριμένο βιβλίο απευθύνεται στους ερασιτέχνες της βιβλιοδεσίας ενώ οι πληροφορίες και οι γνώσεις που παρέχει είναι κατανοητές από όλους. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι απλή και κατανοητή χωρίς επιστημονικούς όρους. Χωρίζεται σε κεφάλαια τα οποία αναφέρονται στα υλικά και στα εργαλεία αλλά και στους τρόπους με τους οποίους γίνεται η επεξεργασία των διαφόρων κομματιών.

245) Darley John. Introduction to bookbinding. London: Faber and Faber, 1976.

Το συγκεκριμένο έργο απευθύνεται σε φιλόδοξους ερασιτέχνες της βιβλιοδεσίας. Η γλώσσα και η γραφή του είναι απλές εξ' αιτίας του κοινού στο οποίο απευθύνεται. Χωρισμένο σε κεφάλαια κάνει ακόμα πιο κατανοητό το περιεχόμενό του. Ασχολείται με τα χρήσιμα για τη δουλειά εργαλεία, το υλικό που θα χρησιμοποιηθεί, τους τρόπους με τους οποίους θα γίνει όλη η εργασία κλπ. Εκτός από τα ειδικά κεφάλαια διαθέτει ευρετήριο και λεξιλόγιο.

246) Bean, Florence O. και John C. Brodhead. Bookbinding for beginners Worcester MA: The Davis Press, 1931.

Το συγκεκριμένο βιβλίο είναι γραμμένο για τη διδασκαλία της τέχνης της βιβλιοδεσίας σε αρχικά στάδια. Περιέχει ενότητες οι οποίες αφορούν τον εξοπλισμό, τα υλικά, τις μεθόδους, τα σχέδια κλπ. Αναφέρεται επίσης και στη δημιουργία τμημάτων που αποτελούν το βιβλίο είτε είναι εξώφυλλο, οι σελίδες, το οπισθόφυλλο κλπ. Ειδικό κομμάτι ασχολείται και με άλλα είδη πχ. χάρτινα κουτιά, βιβλία με σκληρά εξώφυλλα, καλύμματα κλπ.

247) Smith, F.R. Bookbinding. New York: Pitman Publishing, n.d.

Το έργο αυτό αναφέρεται στις διαδικασίες εκείνες οι οποίες πρέπει να γίνουν για να γίνει η βιβλιοδεσία πιο γρήγορα, εύκολα αλλά όπου είναι εφικτό πιο οικονομικά. Τα κεφάλαια τα οποία περιέχει παρέχουν πληροφορίες οι οποίες αφορούν τα εργαλεία και τη χρήση τους, τα υλικά και την ποιότητά τους, την προετοιμασία που είναι απαραίτητο να γίνει κλπ. Τέλος υπάρχουν επίσης και κάποιες μικρές ενότητες για τους τρόπους διακόσμησης.

248) Doggett, Sue. Bookworks: Books, Memory and Photo Albums, Journal and Diaries Made by Hand. New York: Watson - Guptill Publications 1998.

Η βιβλιοδετική τέχνη χρησιμοποιεί διάφορες τεχνικές για να κατορθώσει να διατηρήσει ένα βιβλίο, ή άλλο υλικό για περισσότερο χρονικό διάστημα. Υπάρχει όμως και η καλλιτεχνική πλευρά του θέματος η οποία σημαίνει ότι κατασκευάζονται βιβλία, αναμνηστικά η φωτογραφικά λευκώματα, ημερολόγια κλπ. με κάποιες πιο ειδικές τεχνικές. Αυτές οι ειδικές τεχνικές παρουσιάζονται σ' αυτό το έργο μαζί με τα εργαλεία, το υλικό και οτιδήποτε είναι απαραίτητο να γίνει.

249) Fox, Gabrielle. The essential guide to making handmade books. Cincinnati: North Light Books, 2000.

Το έργο αυτό αποτελεί έναν οδηγό ο οποίος εξηγεί σε όλες τις φάσεις την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Ξεκινά από τα υλικά, τα εργαλεία και συνεχίζει την επεξήγηση της διαδικασίας του δεσίματος του βιβλίου. Στο τέλος υπάρχει λεξιλόγιο για τη διευκρίνιση των όρων που δεν είναι κατανοητοί.

250) Pickwood, N. “Bookbinding materials and technique 1700-1920” Book Collector. 53 (2004): 632-633.

Οι τεχνικές, οι τρόποι, οι διαδικασίες αλλά και τα υλικά που χρησιμοποιούνταν για τη βιβλιοδεσία την περίοδο 1700-1920. Περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο άρθρο αυτό. Καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα θεμάτων μελέτης και πρακτικής της βιβλιοδεσίας. Εκτείνονται από την ιστορία του βιβλίου, της βιβλιοδεσίας, των ανθρώπων και των τεχνικών της, σε θέματα ορολογίας, μεθοδολογίας και τεκμηρίωσης. Υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

251) Smith, Keith A. Non - adhesive binding: Books Without Paste or Glue. [vol 1] Fairport, N.Y.: Sigma Foundation Inc. 1991.

Κατά τη διάρκεια της βιβλιοδετικής επεξεργασίας χρησιμοποιούνται μέσα και υλικά για να φτάσουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα. Το συγκεκριμένο βιβλίο αναλύει τους τρόπους και τις τεχνικές εκείνες οι οποίες γίνονται χωρίς την υπερβολική χρήση χημικών ή άλλων ουσιών. Αναφέρει επίσης και διαδικασίες που δεν είναι απαραίτητη η χρήση χημικών ουσιών ή κόλλας.

252) Nitzberg, N.H. “Bookbinding materials and techniques 1700-1920”. Papers of the bibliographical Society of America. 98 (2004): 390-292.

Οι τεχνικές, οι τρόποι, οι διαδικασίες αλλά και τα υλικά που χρησιμοποιούνται για τη βιβλιοδεσία την περίοδο 1700-1920 περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο άρθρο αυτό. Καλύπτει ένα ευρύτατο φάσμα μελέτης και πρακτικής της βιβλιοδεσίας. Εκτείνονται από την ιστορία του βιβλίου, της βιβλιοδεσίας, των ανθρώπων και των τεχνικών της, σε θέματα ορολογίας, μεθοδολογίας και τεκμηρίωσης. Υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

253) Saagraves, Barbara. A preservation guide: Saving the Past and the Present for the future. Salt Lake City: Ancestry, 1995.

Η διατήρηση και η συντήρηση του υλικού μιας βιβλιοθήκης είναι σημαντικό ζήτημα το οποίο χρειάζεται ειδική και προσεκτική μεταχείριση. Αυτό το βιβλίο λοιπόν, επιχειρεί να μας παρουσιάσει όλα τα μέσα εκείνα τα οποία πρέπει να χρησιμοποιηθούν για να φτάσουμε σήμερα να διαθέτουμε κάτι που δημιουργήθηκε χρόνια πριν.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΥΛΙΚΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

254) Mason, John. A practical course in bookcrafts and bookbinding. Leicester, UK: Edgar Backus, 1947

Η μορφή του έργου, αφού είναι μαθήματα που αφορούν τη βιβλιοδεσία, το κάνει ιδιαίτερα εύχρηστο για μαθητές οι οποίοι θέλουν να μάθουν κάτι παραπάνω για την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Ξεκινά με την παρουσίαση της ιστορικής ανάπτυξης του βιβλίου, τη χρήση του δέρματος κατά τη διάρκεια της πορείας του, την ιστορία του χαρτιού κλπ

255) Hewit- Bates, J. S. Bookbinding. Leicester (UK): The Dryad Press, 1967.

Στο βιβλίο αυτό γίνεται παρουσίαση των σημερινών μεθόδων βιβλιοδεσίας καθώς και των υλικών που χρησιμοποιούνται. Το περιεχόμενο του βιβλίου είναι η ιστορία της βιβλιοδεσίας, ο απαραίτητος εξοπλισμός, τα υλικά που χρησιμοποιούνται για να πραγματοποιηθεί η εργασία κλπ. Περιλαμβάνει επίσης και τις επιμέρους τεχνικές πολύπλοκες ή μη ώστε ένα τεκμήριο να φτάσει στην τελική του μορφή.

256) Grimm, Francis W. A printer to bookbinding. Boston: Houghton Mifflin Company, 1939.

Είναι από τα πρώτα βιβλία που γράφτηκαν και αφορούν τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Έχει τη μορφή εγχειριδίου γι' αυτό και παρέχει πληροφορίες οι οποίες είναι χρήσιμες σε κάποιον που ξεκινά τώρα να ασχολείται με τη τέχνη αυτή. Οι πληροφορίες που παρέχει είναι γενικές και αναφέρονται πχ. στο χαρτί, στις παλιότερες αλλά και νεότερες τεχνικές βιβλιοδεσίας, στους τρόπους, στα υλικά καθώς και στα αποτελέσματα αυτών των τεχνικών πχ βιβλία, κουτιά, λευκώματα.

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΥΛΙΚΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

257) Huttner, S.F. "Bookbinding and the conservation of books: A Dictio navy of Descriptive Terminology" Library Quarterly. 54 (1984): 122-124.

Το συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζει ένα λεξικό, αρκετά περιγραφικό σε ορολογία, σχετική με τη βιβλιοδεσία και τη συντήρηση των βιβλίων. Παρέχει τις στοιχειώδεις πληροφορίες, ορισμούς, εργαλεία που χρησιμοποιούνται. Περιέχει κατάλογο εννοιών, ευρετήριο όρων, βιβλιογραφία και βιβλιογραφικές παραπομπές. Οι γλώσσες που καταγράφονται είναι οι εξής: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά

258) McCrank, L.J. "Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology". College and research libraries. 44 (1983): 500.

Το άρθρο αυτό αποτελεί έκδοση ενός ακαδημαϊκού περιοδικού που ασχολείται με τη βιβλιοδεσία και τη συντήρηση των βιβλίων. Παρουσιάζει ένα ερμηνευτικό λεξικό αρκετά περιγραφικό. Το κυρίως μέρος χωρίζεται σε πέντε στήλες ανά σελίδα και κάθε στήλη αποτελεί και μια διαφορετική γλώσσα. Οι γλώσσες που καταγράφονται είναι οι εξής: αγγλικά, γαλλικά, γερμανικά και ιταλικά.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ

259) Klinefelther, Lee M. Bookbinding made easy. New York: Bruce Publishing Company, 1934.

Πρόκειται για ένα έργο ιδιαίτερα χρήσιμο σε αυτούς τους οποίους ξεκινούν τώρα να ασχολούνται με τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Παρέχει γενικές πληροφορίες σε ότι αφορά τον εξοπλισμό, τα υλικά, την προετοιμασία και γενικά ότι είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η διαδικασία της βιβλιοδεσίας. Περιέχει επίσης γλωσσάρι όπως και λεξιλόγιο.

260) Government Printing Office. Theory and practice of bookbinding Washington, D.C.: Government Printing Office, 1962.

Πρόκειται για ένα έργο ιδιαίτερα περιεκτικό σε πληροφορίες και γνώσεις τις οποίες προσφέρει όχι μόνο στους επαγγελματίες βιβλιοδέτες αλλά και σ' αυτούς που το βλέπουν σαν μια δημιουργική ασχολία. Είναι μια κυβερνητική έκδοση η οποία αναφέρεται στη βιβλιοδεσία του παρελθόντος, που γίνονταν με το χέρι, αλλά και στη σημερινή εποχή με όλα τα επιτεύγματα που χρησιμοποιεί. Αυτά μπορεί να είναι υλικά, εργαλεία, διαφόρων ειδών μηχανήματα κλπ. Δίνει στοιχεία όχι μόνο για το δέσιμο βιβλίων, αλλά και για τη δημιουργία πχ. κουτιών, φωτογραφικών λευκωμάτων, χαρτιών κλπ. Περιλαμβάνει απαντήσεις σε πιθανές ερωτήσεις που μπορεί να κάνουν οι αναγνώστες, ενώ δεν περιέχει εικόνες.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ

261) Johnson, Arthur W. The practical guide to book restoration and conservation. London: Thames and Hudson, 1988.

Πρόκειται για ένα βιβλίο το οποίο αφορά τη συντήρηση και αποκατάσταση των βιβλίων γενικά. Διαθέτει κεφάλαια όπως: οι αρχές της αποκατάστασης, ο απαραίτητος εξοπλισμός, τα χημικά στοιχεία που ίσως χρησιμοποιηθούν, γενικές πληροφορίες για το είδος του χαρτιού, συμβουλές επιδιόρθωσης, φροντίδα των βιβλίων που βρίσκονται σε βιβλιοθήκη και τέλος διαθέτει γλωσσάρι και ευρετήριο.

262) Kay, J. Advanced Bookbinding. London: Cassel and Company, Ltd, 1947.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί συνέχεια του έργου «Bookbinding for beginners» του 1930. Οι ενότητες στις οποίες χωρίζεται το βιβλίο πραγματεύονται τα απαραίτητα εργαλεία, τα υλικά και γενικά οτιδήποτε χρειάζεται για να γίνει η βιβλιοδεσία ενός έργου. Οι περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται μπορεί να είναι βιβλιοδεσία του υλικού της βιβλιοθήκης, υλικών ή τεκμηρίων που χρησιμοποιούνται συνέχεια, συμβουλές για καλλιτεχνική δημιουργία κλπ.

263) Snau, Phebe. How a book is made. London: Routledge and Kegan Paul, 1960.

Σ' αυτό το έργο γίνεται η περιγραφή της διαδικασίας κατά τη διάρκεια της οποίας δημιουργείται ένα βιβλίο. Χωρίζεται σε κεφάλαια τα οποία περιλαμβάνουν: παρουσίαση πρωτοποριακών, για την εποχή, μηχανών, δημιουργίας και επεξεργασίας χαρτιού, τρόπων εικονογράφησης κλπ. Η γλώσσα του βιβλίου είναι απλή και κατανοητή. Το περιεχόμενο του έργου αποτελεί ένα σημαντικό βοήθημα για επαγγελματίες ή ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Οι πληροφορίες που παρέχει είναι ολοκληρωμένες και πλούσιες για την εποχή εκείνη.

BIBΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΑΓΓΛΙΑ - ΛΟΝΔΙΝΟ

264) Forsyth, Marjorie K. Bookbinding for teachers, students and amateurs. London: A. and C. Black, 1932.

Το συγκεκριμένο βιβλίο είναι από τα πρώτα τα οποία γράφτηκαν για το θέμα της βιβλιοδεσίας. Αναφέρεται στην ιστορία της βιβλιοδεσίας και απευθύνεται κυρίως σε δασκάλους, μαθητές και ερασιτέχνες βιβλιοδέτες.

265) Matthwes, William F. Simple bookbinding for Junior Schools. London: Pitman and Sons, Ltd, 1930.

Πρόκειται για ένα βιβλίο ευανάγνωστο παρά το γεγονός ότι γράφτηκε το 1930. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι απλή και εύκολη αφού προορίζεται για δασκάλους οι οποίοι θα διδάξουν βιβλιοδεσία σε μικρά παιδιά. Ειδικά κεφάλαια υπάρχουν και αναφέρονται στη δημιουργία κόλλας, χρωμάτων ή άλλων υλικών απαραίτητων στη συνέχεια.

266) Marks, P.J.M. The British guide to bookbinding: History and Technique. London: The British Library, 1998.

Το βιβλίο αυτό επικεντρώνεται κυρίως στην ιστορία του βιβλίου. Εξετάζονται οι τρόποι και οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνταν στο παρελθόν και γίνεται σύγκριση με τους σημερινούς. Τα κεφάλαια στα οποία χωρίζεται περιλαμβάνουν γενικές πληροφορίες, τα είδη των εργαλείων που χρειάζονται, τις τεχνικές με τις οποίες πραγματοποιούνται οι απαιτούμενες διαδικασίες κλπ. Χρησιμεύει σε επαγγελματίες ή ερασιτέχνες του χώρου.

267) Robinson Ivor. Introducing bookbinding. London: B.I. Bats ford Limited 1968.

Βιβλίο το οποίο απευθύνεται και αφορά τους ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Διαθέτει ένα ιδιαίτερα πλούσιο λεξιλόγιο βιβλιοδετικών όρων, απαριθμεί τα εργαλεία, τον εξοπλισμό, το υλικό αλλά και οτιδήποτε άλλο είναι απαραίτητο. Αναφέρεται επίσης στις διακοσμητικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται στη βιβλιοδεσία με δέρμα ή κάτι άλλο.

268) Darley John. Introduction to bookbinding. London: Faber and Faber, 1976.

Το συγκεκριμένο έργο απευθύνεται σε φιλόδοξους ερασιτέχνες της βιβλιοδεσίας. Η γλώσσα και η γραφή του είναι απλές εξ' αιτίας του κοινού στο οποίο απευθύνεται, Χωρισμένο σε κεφάλαια κάνει ακόμα πιο κατανοητό το περιεχόμενό του. Ασχολείται με τα χρήσιμα για τη δουλειά εργαλεία, το υλικό που θα χρησιμοποιηθεί, τους τρόπους με τους οποίους θα γίνει όλη η εργασία κλπ. Εκτός από τα ειδικά κεφάλαια διαθέτει ευρετήριο και λεξιλόγιο.

ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΓΑΛΛΙΑ

269) Ρούβαλης, Βασίλης «Η επανάσταση των βιβλιοδετών» Ελευθεροτυπία: Απογευματινή Αδέσμευτη Εφημερίδα. 15 Μαρτ. 2002.

Η τέχνη της βιβλιοδεσίας είναι ευφάνταστη και δυναμική, προσδίδει στην εμφάνιση και τονίζει το περιεχόμενο ενός βιβλίου. Από την απλή συρραφή των σελίδων, τη συντήρηση έως τις διακοσμητικές επεμβάσεις, το καλλιτεχνικό αισθητήριο του βιβλιοδέτη εξελίσσεται συνεχώς. Οι διαφοροποιήσεις στις τεχνικές είναι δεδομένες και ευδιάκριτες, έχει γίνει μια φοβερή επανάσταση από τις αρχές του αιώνα χάρη στην επιρροή των πρωτοποριακών κινημάτων, με δεσπόζουσα τη γαλλική δημιουργία και αργότερα με τις ανατροπές που έγιναν στη Βρετανία τόσο στη δισδιάστατη εμφάνιση όσο και στην επιφάνεια του βιβλίου. Οι αλλαγές των τελευταίων χρόνων είναι εμφανείς, αν η δραστηριότητα ενός χειροτέχνη - βιβλιοδέτη επεκτεινόταν στη διδασκαλία, στη συντήρηση παλιών βιβλίων και στη δημιουργία μοντέρνων, το '80 παρατηρήθηκε ένα μείρασμα που διαχώρισε αυτούς τους τρεις τομείς.

270) Αγγελόπουλος, Γιώργος. «Ζακί Βινιόν». Τα νέα 28 Φεβρ. 2004.

Δέρματα προσεκτικά επεξεργασμένα, χρωματισμένα, κεντημένα, στολισμένα με μαργαριτάρια. Μετάξι, μέταλλο, χαρτί κολλαρισμένο σε λινό, βιβλία παλιά με καλλιτεχνικά δεσίματα και πολλά άλλα αναφέρονται σ' αυτό το άρθρο που είναι αφιέρωμα στο «Ζακί Βανιόν» και τις εκθέσεις του. Περιλαμβάνει βιογραφικά στοιχεία του Βινιόν, δείγματα εργασίας του καθώς και την πορεία εξέλιξης του από τη μέρα που ξεκίνησε και ασχολείται με τη βιβλιοδεσία μέχρι σήμερα.

271) Bibliothèque Nationale. Les tranchefiles brodée. Paris : Bibliothèque Nationale, 1989.

Πρόκειται για μια έκδοση της εθνικής βιβλιοθήκης της Γαλλίας, η οποία αναφέρεται στη βιβλιοδεσία γενικά όσο και στις διάφορες τεχνικές της. Παρουσιάζονται μέσα από φωτογραφίες, οι τρόποι με τους οποίους γίνονταν η βιβλιοδεσία στο παρελθόν. Ιδιαίτερα χρήσιμο έργο γι' αυτούς που θέλουν να ενημερωθούν γενικά για τη βιβλιοδεσία όσο και γι' αυτούς που ασχολούνται με το συγκεκριμένο θέμα.

BIBΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΓΕΡΜΑΝΙΑ

272) Dressel, Gila. Buchbinden für Einteiger. Augsburg: Augustus Verlag, 1998.

Στο βιβλίο περιέχονται βασικές οδηγίες για ερασιτέχνες βιβλιοδέτες και γι' αυτούς που θέλουν απλά να πληροφορηθούν για τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Περιγράφονται με κατανοητό τρόπο υλικά, εργαλεία, καθώς επίσης παρέχονται και οδηγίες βιβλιοδετικής αποκατάστασης.

BIBΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ

273) Ταρίνας, Σ. «Ρωμιοί βιβλιοδέτες της Πόλης: Ο Μεγάλος Αριθμός Βιβλιοδετικών Εργαστηρίων Μαρτυρεί Έντονη Παρουσία και Δραστηριότητα». Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ο αρθρογράφος στο συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζει κάποια στοιχεία από την προσωπική του συλλογή για τους «Ρωμιούς βιβλιοδέτες της Πόλης». Η έρευνά του επίσης βασίστηκε σε εμπορικούς οδηγούς της εποχής, σε διαφημίσεις σε τοπικά περιοδικά κλπ. Παρουσιάζει αρκετά βιβλιοδετεία που λειτουργούσαν την εποχή εκείνη και κάνει αναφορά σε κάθε βιβλιοδέτη ξεχωριστά. Καταγράφεται η ιστορία της βιβλιοδεσίας στην Πόλη και δίνει στοιχεία της δουλειάς των βιβλιοδετών. Τέλος, περιέχει αλφαβητικό ευρετήριο των βιβλιοδετών και γλωσσάρι.

274) Βαλάσης Δ. «Εκμάθηση βιβλιοδεσίας: Από τη Μαθητεία Δίπλα σε Μαστόρους, στις Σχολές και στα Εργαστήρια Βιβλιοδεσίας Σήμερα». Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Στο άρθρο αυτό παρουσιάζεται η τέχνη της βιβλιοδεσίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Η βιβλιοδεσία σαν τέχνη είναι τόσο παλιά όσο και η γραφή. Κύριος σκοπός της είναι να προστατεύσει και να διαφυλάξει το γραπτό κείμενο «μέσα στο χρόνο». Κάνει αναφορά στις δύο λειτουργίες της βιβλιοδεσίας. Η πρώτη είναι η καθαρά τεχνική και η δεύτερη είναι η προσπάθεια του τεχνίτη όταν αυτός προικισμένος με το χάρισμα, να επιτύχει και να τον δικαιώσει το αποτέλεσμα. Τις δύο αυτές λειτουργίες είναι δυνατόν ο βιβλιοδέτης να τις μάθει μόνος του ή να τις διδαχθεί σε σχολείο. Τέλος, παρουσιάζει όλες

τις τεχνικές της βιβλιοδεσίας που εφαρμόζονται στα εργαστήρια π.χ. το ράψιμο, το κεφαλάρι, τα εσώφυλλα, το κάλυμμα με δέρμα, με ύφασμα, η διακόσμηση κλπ

275) Σπυροπούλου, Λιάνα. «Η βιβλιοδεσία θέλει το μεράκι της». Ελευθεροτυπία: Απογευματινή Αδέσμευτη Εφημερίδα. 7 Νοεμ. 2002.

Το συγκεκριμένο άρθρο είναι μια προσωπική συνέντευξη από έναν ειδικό στον τομέα της βιβλιοδεσίας, που έπειτα από 27 χρόνια ενασχόλησης με αυτή, μας δίνει για άλλη μια φορά την ευκαιρία να θαυμάσουμε σπάνιες εκδόσεις εξαιρετικά δεμένες από τον ίδιο. Πρόκειται για το Νίκο Τζιλάκο. Γίνεται αναφορά σε μια έκθεση των έργων του που περιλαμβάνει 75 βιβλία κυρίως λογοτεχνικά, ιστορικά, λευκώματα, βιβλία τέχνης και λαογραφίας. Επίσης ο ίδιος αναφέρει ότι: «Είναι αλήθεια ότι η εποχή των μερακλήδων βιβλιοδετών σβήνει σιγά - σιγά. Πολλοί αγοράζουν πανάκριβες εκδόσεις αλλά δεν δίνουν χρήματα για να τα συντηρήσουν ή να τα δέσουν. Δεν ξέρω πόσο θα αντέξει η βιβλιοδεσία όπως πάνε τα πράγματα. Τα βιβλία που φτιάχνουμε είναι όμορφα. Έχουν πάνω τους πόνο, ψυχή, έχουν αγάπη. Γιατί η βιβλιοδεσία θέλει το μεράκι της».

276) Παυλόπουλος, Δημήτρης. «Βιβλιοδετεία της Αθήνας: Οργανωμένες βιβλιοδετικές Μονάδες και Βιβλιοδέτες από το 1880 έως τα Πρώτα Μεταπολεμικά χρόνια. Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Η βιβλιοδεσία άρχισε να υφίσταται ως τέχνη, από τότε που υπάρχει η γραφή. Έτσι λοιπόν στην Αθήνα τα βιβλιοδετεία άρχισαν να χρησιμοποιούνται από το 1882, όπου και αυξάνονταν συνεχώς. Αυτά παρουσιάζει στο άρθρο του ο Δημήτρης Παυλόπουλος και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται. Αναφέρεται ένα - ένα τα βιβλιοδετεία που υπήρχαν από το 1882 έως τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια.

277) Αδαμοπούλου, Μαίρη. «Νίκος Τζιλιάκος: Έδωσε καλλιτεχνικά 2000 βιβλία»
Τα νέα 13 Νοεμ. 2002

Στο άρθρο αυτό, η αρθρογράφος κάνει αναφορά σε έναν αξέχαστο βιβλιοδέτη - καλλιτέχνη, το Νίκο Τζιλιάκο. Μας δίνει ένα δείγμα της δουλειάς του. Από τα χέρια του έχουν περάσει περισσότερα από 2.000 βιβλία. Εκδόσεις παλιές ή πιο σύγχρονες που τις ενώνει η εξωτερική τους εμφάνιση. Φροντισμένη και καμωμένη από δέρμα, πανί, λιγοςτά χρώματα και τη φαντασία του.

278) Ρουστάνης, Ζαχαρίας. «Επάγγελμα βιβλιοδέτης: το δέσιμο στέλνει ένα βιβλίο στο χρόνο. Τα νέα. 26 Φεβρ. 2000.

Το άρθρο αυτό αναφέρεται στη βιβλιοδεσία γενικά και κάνει κριτική στους πιο γνωστούς βιβλιοδέτες που ασχολούνται με το αντικείμενο. Η βιβλιοδεσία είναι μια δραστηριότητα εξοστρακισμένη από τη μαζική παραγωγή του βιβλίου, διαθέτει ωστόσο και μερακλήδες υπηρέτες. Ένας από τους πλέον ταλαντούχους είναι ο Μπάμπης Λέγγας. Επίσης τη καλύτερη φήμη στο χώρο της Ελληνικής βιβλιοδεσίας διατήρησε για περισσότερα από 50 χρόνια ο Ανδρέας Γανιάρης.

Κάνει αναφορά και σε πολλούς άλλους ταλαντούχους βιβλιοδέτες. Έχει τη μορφή βιογραφικού λεξικού βιβλιοδεσίας.

279) Καλόφωνος, Γεώργιος. «Βιβλιοδεσία» Προβληματισμοί για το σήμερα». Καθημερινή 19 Δεκ. 2004.

Η σύγχρονη βιβλιοδεσία αντιπροσωπεύεται στο τόμο σε μια σειρά άρθρων βιβλιοδετών που εικονογραφούνται με δείγματα της δουλειάς τους. Ο Ανδρέας Γανιάρης και Σωτήρης Κουτσιαντής συνεισφέρουν άρθρα - μαρτυρίες όπου αποτυπώνουν τον προβληματισμό της εποχής μας για το περιεχόμενο και τη θέση της τέχνης αυτής σε μια μαζικοποιημένη κοινωνία. Η Ευαγγελία Μπίζα παρουσιάζει τη χρήση μη συμβατικών υλικών στις σύγχρονες εφαρμογές της βιβλιοδεσίας

280) Παναρέτου, Αννίτα. «Η τέχνη της βιβλιοδεσίας» Το Βήμα. 26 Ιαν. 1997.

Με το άρθρο αυτό η Αννίτα Παναρέτου επιχειρεί να κάνει μια βιβλιοκριτική και ταυτόχρονα παρουσίαση του βιβλίου του Ανδρέα Γανιάρη «Δώδεκα βιβλία δεμένα». Ο Ανδρέας Γανιάρης είναι βιβλιοδέτης. Με αυτό το βιβλίο επιχειρεί να καταθέσει την περιπέτεια μιας τέχνης και την περιπέτεια μιας ζωής διηθημένης μέσα από αυτήν. Πρόκειται για ένα αφήγημα που συναρπάζει από την πρώτη ως την τελευταία του σελίδα, κρατώντας το ενδιαφέρον αμείωτο, με στιγμές έντασης και με περιστάσεις που ανάγονται σε ψυχικά γεγονότα. Ζεστό και βαθύτατα ανθρώπινο, ξεδιπλώνει τη μακρόχρονη σχέση του συγγραφέα με την τέχνη του. Αποτελεί χωρίς να το επιδιώκει μια γενναία πράξη αντίστασης καθώς εκφράζει την άρνηση του συγγραφέα του, να συμμορφωθεί στα σημεία των καιρών.

BIBΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

281) Ashman, John. Bookbinding: A Beginner's manual. London: Charles and Adam Black, 1981.

Αυτοί που θέλουν να ασχοληθούν με τη βιβλιοδεσία θα βρουν αρκετά στοιχεία σ' αυτό το βιβλίο. Οι πληροφορίες οι οποίες παρέχει είναι αναλυτικές αφού ξεκινούν από το εξώφυλλο, το κάλυμμα, τις ξεχωριστές σελίδες, το ράψιμο μεταξύ τους καθώς και πολλές άλλες λεπτομέρειες για τη διαδικασία της βιβλιοδεσίας.

282) Riberholt, K και A. Drastrup Bookbinding at home: The Basics of Bookbinding Simply Explained in Words and Diagrams. Welling borough (UK): Thorsons Publishers Limited, 1978.

Η τέχνη της βιβλιοδεσίας δεν είναι απλή. Για το λόγο αυτό το συγκεκριμένο βιβλίο απευθύνεται στους ερασιτέχνες της βιβλιοδεσίας ενώ οι πληροφορίες και οι γνώσεις που παρέχει είναι κατανοητές από όλους. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι απλή και κατανοητή χωρίς επιστημονικούς όρους, Χωρίζεται σε κεφάλαια τα οποία αναφέρονται στα υλικά και στα εργαλεία αλλά και στους τρόπους με τους οποίους γίνεται η επεξεργασία των διαφόρων κομματιών.

BIBΛΙΟΔΕΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

283) Klinefelther, Lee M. Bookbinding made easy. New York: Bruce Publishing Company, 1934.

Πρόκειται για ένα έργο ιδιαίτερα χρήσιμο σε αυτούς τους οποίους ξεκινούν τώρα να ασχολούνται με τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Παρέχει γενικές πληροφορίες σε ότι αφορά τον εξοπλισμό, τα υλικά, την προετοιμασία και γενικά ότι είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η διαδικασία της βιβλιοδεσίας. Περιέχει επίσης γλωσσάρι όπως και λεξιλόγιο.

284) Perry, Keneth F. και Clarence T. Baab. The binding of books. Bloomington IL: McKnight and McKnight Publising CO, 1967.

Το συγκεκριμένο βιβλίο απευθύνεται κυρίως σ' αυτούς που ασχολούνται με την επαγγελματική βιβλιοδεσία. Είναι σημαντικό βοήθημα για τις μικρές βιομηχανίες βιβλιοδεσίας. Περιλαμβάνει όλους τους τρόπους βιβλιοδεσίας, εργαλεία, εξοπλισμό, υλικά, εξηγεί την προετοιμασία που είναι απαραίτητη όπως επίσης αναδεικνύει τις ειδικές τεχνικές και δίνει απαντήσεις στα τυχόν ερωτήματα που θα προκύψουν. Κάποιες επιπλέον ενότητες αναφέρονται στη μαζική παραγωγή συγκεκριμένων έργων πχ η Βίβλος, ή σε άλλα έργα τα οποία απαιτούν ειδική επεξεργασία και βιβλιοδεσία πολυτελείας.

285) Gross, Henri. Simplified bookbinding. New York: Charles Scribner's and Sons, 1976.

Στο συγκεκριμένο έργο περιγράφονται αναλυτικά με κατανοητό τρόπο και απλή γλώσσα όλα όσα είναι απαραίτητα για τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Εργαλεία, υλικά, τεχνικές, παρουσιάζονται προτάσεις δημιουργίας, διάφορες μορφές, είδη κλπ. Αυτά που δημιουργούνται μπορεί να είναι βιβλία, ημερολόγια, λευκώματα, καθώς επίσης δίνονται και προτάσεις αποκατάστασης.

286) Palmer, E.W. A course in bookbinding for vocational training: Part 1 Elementary Section. New York: Employing bookbinders of America, Inc 1937.

Το βιβλίο αυτό παρά το γεγονός ότι είναι παλιό, αποτελεί ένα σημαντικό ξεκίνημα γι' αυτούς που θέλουν να ασχοληθούν με την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Προσφέρει συμβουλές για τη σχέση της βιβλιοδεσίας με το εμπόριο, αλλά και κάποια κεφάλαια έχουν τη μορφή ερωτοαπαντήσεων για την καλύτερη κατανόηση. Οι ενότητες περιλαμβάνουν εξήγηση της χρησιμότητας της βιβλιοδεσίας, ετοιμασία μαθημάτων, εξοπλισμός, εργαλεία, υλικά. Τα κεφάλαια περιλαμβάνουν και ζητήματα σχετικά με το χαρτί, τη χρησιμότητά του. Όλο το έργο έχει τη μορφή σχολικού βιβλίου.

BIBΛΙΟΘΗΚΕΣ

287) Σεμερτζάκη, Εύα. Αρχές της IFLA για την φροντίδα και μεταχείριση του υλικού της βιβλιοθήκης. Αθήνα: Σύγχρονη Βιβλιοθήκη 1998.

Η διεθνής ένωση βιβλιοθηκάρων έχει εκδώσει κάποιες αρχές/ συμβουλές για την καλύτερη και λεπτομερέστερη φροντίδα, διαχείριση αλλά και μεταχείριση του υλικού των βιβλιοθηκών. Η Εύα Σεμερτζάκη έκανε μια σημαντική προσπάθεια να μεταφράσει κάποιες από αυτές έτσι ώστε να αποτελούν ένα σημαντικό βοήθημα για τον έλληνα βιβλιοθηκονόμο ή αρχειονόμο.

288) Baird, Brian. Preservation strategies for small academic and public libraries. Lanham: The Scarecrow Press, 2003.

Το έργο αυτό είναι πρόσφατο και περιλαμβάνει όλες εκείνες τις λεπτομέρειες που είναι απαραίτητες έτσι ώστε να συντηρηθούν και να διατηρηθούν μεγαλύτερο χρονικό διάστημα τα έντυπα ή μη υλικά. Περιλαμβάνει θεωρητικά στοιχεία, αλλά το σημαντικότερο από όλα είναι ότι αναλύει τις διαφορετικές στρατηγικές που ακολουθούν π.χ. οι ακαδημαϊκές βιβλιοθήκες, οι δημόσιες, οι παιδικές κλπ.

289) Harvey, Ross. Preservation in libraries: Principles, Strategies and Practices for Librarians. New York: Bowker - Saur, 1993.

Το συγκεκριμένο έργο είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τις βιβλιοθήκες καθώς και για τους βιβλιοθηκονόμους. Περιλαμβάνει οδηγίες και τεχνικές οι οποίες είναι χρήσιμες για τη συντήρηση και αποκατάσταση του υλικού της βιβλιοθήκης.

290) American Library Association. Development of performance Standard for binding used in libraries. Chicago: [X.E], 1966.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί μια έκδοση της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών. Είναι ένα κλασικό εγχειρίδιο βιβλιοδεσίας το οποίο καλύπτει σχεδόν όλα τα στάδια της συγκεκριμένης τέχνης. Είναι χωρισμένο σε ενότητες οι οποίες ξεκινούν από την προετοιμασία που γίνεται στις βιβλιοθήκες μέχρι να βιβλιοδετηθούν τα βιβλία. Συνεχίζει με αναφορά που κάνει στο χαρτί, γενικά, στα μέσα επεξεργασίας του π.χ. ράψιμο, πλύσιμο, κλπ. Αναφορά γίνεται επίσης και στις ενέργειες που μας οδηγούν στην τελική φάση της δημιουργίας

BIBΛΙΟΘΗΚΕΣ

βλέπε επίσης **BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ**

BIBΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΙ

BIBΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ

291) Τζανετάτου, Ευαγγελία. Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: Θησαυροί της Γενναδείου βιβλιοθήκης. Αθήνα: Γεννάδειος βιβλιοθήκη, Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, 2002.

Το έργο αποτελεί μια πολιτιστική κληρονομιά όχι μόνο για τη Γεννάειο βιβλιοθήκη αλλά και για όλη την Ελλάδα. Παρέχει πληροφορίες που αφορούν τόσο τη Γεννάειο βιβλιοθήκη γενικά, αλλά και τη βιβλιοδεσία ειδικότερα. Η έκδοση προέρχεται από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, είναι χρονολογικά από τις πιο πρόσφατες και πλούσιες όσον αφορά το περιεχόμενο.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

292) Βαρδακώστα, Ελένη. «Έκθεση βιβλιοδεσίας με έργα Δ. Κρομμύδα στη Βιβλιοθήκη Κοραή». Τοπική Εφημερίδα της Χίου. 9 Ιουλ. 2003

Πρόκειται για ένα άρθρο που παρουσιάζει την έκθεση βιβλιοδεσίας με έργα του αξέχαστου βιβλιοδέτη - καλλιτέχνη Δ. Κρομμύδα. Σε αυτή την έκθεση παρουσιάζεται μέρος της δουλειάς του, όπου ο καθένας μπορεί να δει και να θαυμάσει βιβλία πραγματικά έργα τέχνης. Χρησιμοποιώντας απλά υλικά, υπήρξε ο πρώτος που αποδεικνύει με το μεράκι και τις ικανότητές του τη βιβλιοδεσία σε τέχνη υψηλής αισθητικής. Μέσα στο άρθρο γίνεται μια ιστορική αναδρομή για τη βιβλιοδεσία τέχνης, καθώς και τον ορισμό της. Η βιβλιοδεσία αρχίζει να υφίσταται ως τεχνική λίγο μετά την εμφάνιση της γραφής και έχει σκοπό να συνενώνει τα λυτά φύλλα του έγγραφου υλικού με ενιαίο ή όχι περιεχόμενο και παράλληλα να τα συντηρεί.

Η τέχνη και η τεχνική της χειροποίητης βιβλιοδεσίας αποκτά καθημερινά όλο και περισσότερους θαυμαστές και παραμένει μια δυναμική τέχνη που σέβεται τις παραδοσιακές τεχνικές, αλλά επιχειρεί και πειραματισμούς με νέα υλικά και τεχνικές, με κύριο στόχο να κάνει τους αναγνώστες να χαρούν και να αγαπήσουν ακόμη περισσότερο το βιβλίο.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ - ΛΕΞΙΚΑ

293) Σκεπασιανού, Μαρία Γ. Λεξικό όρων διατήρησης και συντήρησης έντυπου υλικού. Θεσσαλονίκη: Τυποφιλία 2, 1995.

Οι όροι οι οποίοι χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες διατήρησης και συντήρησης έντυπου υλικού περιγράφονται και εξηγούνται αναλυτικά στη συγκεκριμένη έκδοση. Ο διαχωρισμός που γίνεται είναι σε βιβλιακά υλικά, βιβλία, χαρτί κλπ. Οι όροι εξηγούνται με σαφήνεια και απλό τρόπο έτσι ώστε να γίνονται κατανοητοί από βιβλιοθηκονόμους και μη.

BIBΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ - ΟΔΗΓΟΙ

294) Ντελόπουλος, Κυριάκος. Οργάνωσε τη βιβλιοθήκη σου: Ένας Πρακτικός Οδηγός για την Οργάνωση Λαϊκών, Παιδικών, Σχολικών, Ιδιωτικών Βιβλιοθηκών. Αθήνα: Gutenberg, 1987.

Το έργο αυτό του Κυριάκου Ντελόπουλου αποτελεί έναν πρακτικό οδηγό για την οργάνωση λαϊκών, παιδικών, σχολικών ή ειδικών βιβλιοθηκών. Περιέχει πληροφορίες, συμβουλές, δίνει λύσεις σε πρακτικά ζητήματα που ίσως ανακύψουν και ο βιβλιοθηκονόμος πρέπει να τα αντιμετωπίσει. Μια σύντομη περιγραφή των όρων με τους οποίους ασχολείται είναι οι: ταξινόμηση, καταλογογράφηση, ευρετηρίαση, δελτιοκατάλογος, σύστημα δανεισμού κλπ. Ιδιαίτερα χρήσιμο σε βιβλιοθηκονόμους.

BIBΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΑΤΑΝΙΑ

295) Richmond, Pamela. Bookbinding: A Manual of Techniques. Wiltshire (UK): Crowood Press, 1989.

Το συγκεκριμένο εγχειρίδιο περιγράφει όλη σχεδόν τη διαδικασία βιβλιοδεσίας και αποκατάστασης ενός βιβλίου. Εργαλεία, εξοπλισμός, υλικά καθώς και η ιστορία του βιβλίου, αναλύονται στο έργο αυτό. Αναφορά γίνεται επίσης και στις ειδικές τεχνικές που χρησιμοποιούν οι βιβλιοθήκες για να διατηρήσουν τα έργα τους. Ιδιαίτερα εύχρηστο είναι και το γλωσσάρι που υπάρχει στο τέλος του βιβλίου και εξηγεί σχεδόν όλους τους όρους που εμπλέκονται στη τέχνη της βιβλιοδεσίας.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

296) Morris, John. The library disaster preparedness hand book. Chicago: American Library Association, 1986.

Μια ιδιαίτερα σημαντική έκδοση τη A.L.A. που περιλαμβάνει τις ενέργειες οι οποίες πρέπει να γίνουν πριν προκύψει μια καταστροφή, αυτές που πρέπει να γίνουν στη συνέχεια και τέλος εκείνες οι οποίες θα αποκαταστήσουν το υλικό της βιβλιοθήκης ή του αρχείου. Οι καταστροφές μπορεί να έχουν τη μορφή κλοπής, να προκληθούν από αέρα, φωτιά, νερό κλπ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ

297) Ballofet, Nelly. Emergency planning and recovery techniques: A Hand book for Libraries, Historical Societies and Archives in He Hudson Valley. New York: Lower Hudson Conference, 1999.

Ένα χρήσιμο βιβλίο το οποίο παρουσιάζει πληροφορίες τόσο για την πρόληψη όσο και για την αποκατάσταση από μια καταστροφή. Απευθύνεται κυρίως σε βιβλιοθήκες και αρχεία της Νέας Υόρκης, αφού εκεί είναι ιδιαίτερα διαδεδομένο. Ωστόσο αποτελεί έναν οδηγό απαραίτητο σε βιβλιοθήκες και ιδρύματα τα οποία έχουν κάποιο αρχείο

298) American Library Association. Development of performance Standard for binding used in libraries. Chicago: [X.E], 1966.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί μια έκδοση της Αμερικανικής Ένωσης Βιβλιοθηκών. Είναι ένα κλασικό εγχειρίδιο βιβλιοδεσίας το οποίο καλύπτει σχεδόν όλα τα στάδια της συγκεκριμένης τέχνης. Είναι χωρισμένο σε ενότητες οι οποίες ξεκινούν από την προετοιμασία που γίνεται στις βιβλιοθήκες μέχρι να βιβλιοδετηθούν τα βιβλία. Συνεχίζει με αναφορά που κάνει στο χαρτί, γενικά, στα μέσα επεξεργασίας του π.χ. ράψιμο, πλύσιμο, κλπ. Αναφορά γίνεται επίσης και στις ενέργειες που μας οδηγούν στην τελική φάση της δημιουργίας π.χ. ένα βιβλιοδετημένο βιβλίο το οποίο θα αντέξει στο χρόνο.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑ

299) Ντελόπουλος, Κυριάκος. Οργάνωσε τη βιβλιοθήκη σου: Ένας Πρακτικός Οδηγός για την Οργάνωση Λαϊκών, Παιδικών, Σχολικών, Ιδιωτικών Βιβλιοθηκών. Αθήνα: Gutenberg, 1987.

Το έργο αυτό του Κυριάκου Ντελόπουλου αποτελεί έναν πρακτικό οδηγό για την οργάνωση λαϊκών, παιδικών, σχολικών ή ειδικών βιβλιοθηκών. Περιέχει πληροφορίες, συμβουλές, δίνει λύσεις σε πρακτικά ζητήματα που ίσως ανακύψουν και ο βιβλιοθηκονόμος πρέπει να τα αντιμετωπίσει. Μια σύντομη περιγραφή των όρων με τους οποίους ασχολείται είναι οι: ταξινόμηση, καταλογογράφηση, ευρετηρίαση, δελτιοκατάλογος, σύστημα δανεισμού κλπ. Ιδιαίτερα χρήσιμο σε βιβλιοθηκονόμους.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

300) Σεμερτζάκη, Εύα. Αρχές της IFLA για την φροντίδα και μεταχείριση του υλικού της βιβλιοθήκης. Αθήνα: Σύγχρονη Βιβλιοθήκη 1998.

Η διεθνής ένωση βιβλιοθηκαρίων έχει εκδώσει κάποιες αρχές/ συμβουλές για την καλύτερη και λεπτομερέστερη φροντίδα, διαχείριση αλλά και μεταχείριση του υλικού των βιβλιοθηκών. Η Εύα Σεμερτζάκη έκανε μια σημαντική προσπάθεια να μεταφράσει κάποιες από αυτές έτσι ώστε να αποτελούν ένα σημαντικό βοήθημα για τον έλληνα βιβλιοθηκονόμο ή αρχειονόμο.

301) Higginbotham, Barbara και Mary E. Jackson. Advances in preservation access. 2τ Westport, 1992.

Το έργο αποτελείται από δύο τόμους οι οποίοι ασχολούνται με θέματα προστασίας έντυπου υλικού, ψηφιακής οργάνωσης, προστασία οπτικοακουστικού υλικού καθώς και κάποιες τεχνικές αποκατάστασης ύστερα από καταστροφή.

302) Hollander, Annete. Easy-to -Make decorative boxes and desk access ories: 73 Projects Using Printed Papers and Fabrics. New York: Dover Publications, 1974.

Το συγκεκριμένο βιβλίο δεν αναφέρεται ακριβώς στη βιβλιοδεσία βιβλίων αλλά στη δημιουργία με παρόμοιο τρόπο αντικειμένων τα οποία χρησιμοποιούνται στο γραφείο π.χ. αποθηκευτικοί χώροι από χαρτί, δηλ. ειδικά κατασκευασμένοι φάκελοι. Παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν τα αντικείμενα αυτά.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΑ**

Βιβλιοθηκονομικό υλικό - Αποκατάσταση

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

303) Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Τμήμα Βιβλιοθηκών. Διατήρηση και συντήρηση των βιβλιακών και αρχειακών συλλογών: Οδηγός για Βιβλιοθηκονόμους και Αρχειονόμους. Ναύπακτος. Παπαχαραλάμπειος Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Ναυπάκτου 2000.

Το τμήμα βιβλιοθηκών του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων με την έκδοση αυτή επιχειρεί να παρουσιάσει μερικές από τις αρχές που διέπουν τη διατήρηση και συντήρηση των βιβλιακών ή αρχειακών συλλογών. Είναι χρήσιμο βοήθημα τόσο για αρχειονόμους όσο και για βιβλιοθηκονόμους. Στο τέλος, περιέχει γλωσσάρι, παραρτήματα καθώς και κάποια βοηθήματα.

304) Σκεπαστιανού, Μαρία Γ. Διατήρηση τεκμηρίων βιβλιοθηκών και αρχείων Θεσσαλονίκη. Τυποφιλία, 1998.

Στο βιβλίο αυτό γίνεται αναφορά στις κυρίως αιτίες φθοράς των τεκμηρίων, στους τρόπους και μεθόδους διατήρησής τους. Η αναφορά στις μεθόδους συντήρησης περιορίζεται στην παρουσίασή τους και στα αποτελέσματα που η εφαρμογή τους έχει στα διάφορα τεκμήρια, ιδιαίτερα στα έντυπα. Δεν δίνονται τεχνικές πληροφορίες και περιγραφές για τους τρόπους πραγματοποίησης διαδικασιών συντήρησης. Το βιβλίο αυτό απευθύνεται στους σπουδαστές του τμήματος Βιβλιοθηκονομίας, στους βιβλιοθηκονόμους που εργάζονται σε βιβλιοθήκες, αρχεία και κέντρα τεκμηρίωσης αλλά και σε όσους θέλουν να μάθουν πως μπορούν να διατηρήσουν τις προσωπικές τους συλλογές, αν αυτές αποτελούνται από βιβλία, περιοδικά, εφημερίδες, κλπ.

305) Lull, William P. και Paul Banks. New York State Conservation environment guidelines for libraries and archives. New York: New York State Library, 1990.

Πρόκειται για ένα βιβλίο το οποίο ασχολείται όχι μόνο με τις συνθήκες προστασίας του υλικού της βιβλιοθήκης ή του αρχειακού ιδρύματος αλλά και με τα βήματα εκείνα τα οποία πρέπει να γίνουν έτσι ώστε να διατηρηθεί ένα βιβλίο

306) Γκλινός, Αντώνης. Τα βιβλία και τα αρχεία, υγιεινή, παθήσεις, θεραπεία. Αθήνα: Οδυσσέας, 1995

Μια ιδιαίτερη σημαντική έκδοση που αφορά τη συντήρηση και την αποκατάσταση βιβλίων αλλά και έντυπου υλικού γενικότερα. Περιγράφονται στο έργο, εκτός από τις εισαγωγικές πληροφορίες που δίνονται στην αρχή, όλες εκείνες οι διαδικασίες που είναι απαραίτητο να γίνουν έτσι ώστε να έχουμε άμεση και αποτελεσματική συντήρηση των έργων. Οι διαδικασίες αυτές αφορούν υλικό βιβλιοθήκης, αρχειακό υλικό κλπ. Το βιβλίο το συναντάμε σε βιβλιοθήκες κάθε είδους σε αρχειακά ιδρύματα κλπ

307) Μαμαλίγκα, Μαρία. Πολιτική για τη διατήρηση και τη συντήρηση των συλλογών των βιβλιοθηκών. Αθήνα Βιβλιοθήκη Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών, 2000.

Η βιβλιοθήκη της Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών δημιούργησε το συγκεκριμένο έργο με τη βοήθεια της Μαρίας Μαμαλίγκα. Το θέμα με το οποίο ασχολείται είναι οι αρχές οι οποίες διέπουν τη διατήρηση και τη συντήρηση των συλλογών της βιβλιοθήκης. Οι αρχές αυτές έχουν τη μορφή συμβουλών ή οδηγιών, ενώ στο τέλος υπάρχει ευρετήριο.

308) Rust, Marie. Handmade books and albums: An introduction to Creative Bookbinding's. New York: Design Books, 1999

Η βιβλιοδεσία δεν συναντάται μόνο στην προστασία και συντήρηση του έντυπου υλικού και ιδιαίτερα των βιβλίων αλλά και στη δημιουργία άλλων έργων π.χ. φωτογραφικών λευκωμάτων, χάρτινων ειδικών κουτιών μεγάλης καλλιτεχνικής αξίας κλπ. Το βιβλίο αυτό βοηθά σ' αυτόν τον σκοπό αφού παρέχει αρκετές πληροφορίες για τα υλικά, τα εργαλεία και τις τεχνικές. Η γλώσσα του είναι απλή, κατανοητή και στο τέλος του υπάρχει γλωσσάρι.

309) Greenfield, Jane. ABC of bookbinding: a unique glossary with over 700 illustrations for collectors and librarians. New Castle, D.C.: Plough Press, 2002.

Το συγκεκριμένο λεξικό ασχολείται με την τέχνη της βιβλιοδεσίας καθώς εξηγεί με πάνω από 700 εικόνες τους τρόπους με τους οποίους μπορεί κάποιος συλλέκτης ή βιβλιοθηκονόμος, να συντηρήσει ότι είναι απαραίτητο στη βιβλιοθήκη του.

310) Cunha, George. Conservation of library materials: A Manual and Bibliography on the Care, Repair and Restoration of Library Materials. Metuchen: The Scarecrow Press, 1967.

Το παραπάνω εγχειρίδιο ασχολείται με τη διατήρηση και συντήρηση του υλικού της βιβλιοθήκης. Αναφέρεται στην φροντίδα, στους τρόπους δηλ. της επεξεργασίας, στα υλικά που χρησιμοποιούνται, στα εργαλεία που είναι απαραίτητα να υπάρχουν κλπ. Σημαντικό κομμάτι του έργου είναι και η ύπαρξη βιβλιογραφίας σχετικής με το θέμα διατήρησης του υλικού.

BIBΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΙ

311) Harvey, Ross. Preservation in libraries: Principles, Strategies and Practices for Librarians. New York: Bowker - Saur, 1993.

Το συγκεκριμένο έργο είναι ιδιαίτερα χρήσιμο για τις βιβλιοθήκες καθώς και για τους βιβλιοθηκονόμους. Περιλαμβάνει οδηγίες και τεχνικές οι οποίες είναι χρήσιμες για τη συντήρηση και αποκατάσταση του υλικού της βιβλιοθήκης.

BIBΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΙ

βλέπε επίσης **BIBΛΙΟΘΗΚΕΣ**

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

312) Τζανετάτου, Ευαγγελία. Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: Θησαυροί της Γενναδείου βιβλιοθήκης. Αθήνα: Γεννάδειος βιβλιοθήκη, Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, 2002.

Το έργο αποτελεί μια πολιτιστική κληρονομιά όχι μόνο για τη Γεννάδειο βιβλιοθήκη αλλά και για όλη την Ελλάδα. Παρέχει πληροφορίες που αφορούν τόσο τη Γεννάδειο βιβλιοθήκη γενικά, αλλά και τη βιβλιοδεσία ειδικότερα. Η έκδοση προέρχεται από την Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών, είναι χρονολογικά από τις πιο πρόσφατες και πλούσιες όσον αφορά το περιεχόμενο.

313) Peterbrigde, Guy. Conservation of library and archive materials and the graphic arts. Boston: Butterworths, 1987.

Πρόκειται για μια συλλογή από συζητήσεις οι οποίες έχουν γίνει και αφορούν τη συντήρηση υλικών είτε σε βιβλιοθήκη, είτε σε αρχείο. Το έργο χωρίζεται σε ενότητες που αφορούν την συντήρηση των περγαμινών, των βιβλίων αλλά και των φωτογραφιών.

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ

βλέπε επίσης **ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ**

ΔΕΡΜΑ

314) Rosati, Paola. Bookbinding basics. New York: Sterling Publishing CO, 2001

Σημαντικό κομμάτι στη βιβλιοδετική τέχνη αποτελεί και το καλλιτεχνικό μέρος. Για να γίνουν τα βιβλία όμορφα και ελκυστικά ακολουθούνται ορισμένες διαδικασίες και τεχνικές οι οποίες περιγράφονται σ' αυτό το βιβλίο. Τα υλικά τα οποία χρησιμοποιούνται μπορεί να είναι ύφασμα, δέρμα κλπ.

315) Smith, Keith A και Fred A. Jordan. Sewn and pasted cloth or leather bookbinding for book artists recurring no special tools or equipment. Rochester, NY: Kleith Smith Books, 1998.

Όπως αναφέρει ο τίτλος του βιβλίου πρόκειται για την παρουσίαση των τεχνικών εκείνων οι οποίες επιτρέπουν να βιβλιοδετηθεί ένα έργο χωρίς τη βοήθεια ειδικών εργαλείων ή εξοπλισμού. Οι τεχνικές αυτές αφορούν είτε ύφασμα είτε δέρμα. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι στο τέλος του έργου το γλωσσάρι. Αυτό επιτρέπει τη γρήγορη εξήγηση των άγνωστων όρων.

ΔΕΡΜΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

316) Σκεπαστιανού, Μαρία Γ. Λεξικό όρων διατήρησης και συντήρησης έντυπου υλικού. Θεσσαλονίκη: Τυποφιλία 2, 1995.

Οι όροι οι οποίοι χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες διατήρησης και συντήρησης έντυπου υλικού περιγράφονται και εξηγούνται αναλυτικά στη συγκεκριμένη έκδοση. Ο διαχωρισμός που γίνεται είναι σε βιβλιακά υλικά, βιβλία, χαρτί κλπ. Οι όροι εξηγούνται με σαφήνεια και απλό τρόπο έτσι ώστε να γίνονται κατανοητοί από βιβλιοθηκονόμους και μη.

317) James, Angela. The handmade book. Paunal (VT): Storey Books, 2000.

Σ' αυτό το βιβλίο γίνεται αναφορά και παρουσίαση των εργαλείων και των υλικών που χρειάζονται για να βιβλιοδετηθεί ένα βιβλίο. Για την πιο εύκολη κατανόηση υπάρχουν και αρκετά παραδείγματα για τη δημιουργία βιβλίων, λευκωμάτων από διάφορα υλικά πχ χαρτί, δέρμα, ξύλο κλπ.

318) Johnson Pauline. Creative Bookbinding. New York: Dover Publications 1963

Το έργο αυτό παρέχει τις αρχικές γνώσεις που θα πρέπει να έχει κάποιος ο οποίος επιθυμεί να ασχοληθεί με την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Αναφέρεται στην ιστορία του βιβλίου, τον τρόπο σχεδιασμού, τα υλικά, τα εργαλεία καθώς και οτιδήποτε είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η διαδικασία αυτή. Ειδικά κεφάλαια αναφέρονται σε επιπλέον εργασίες πχ διακόσμηση του χαρτιού, ειδικές τεχνικές εκτύπωσης κλπ. Τέλος, υπάρχουν επίσης κομμάτια που ασχολούνται με το δέρμα και την επιδιόρθωση ζημιών.

319) Smith, Keith A. Quick leather bindings: Non Adhesive Binding Volumev. Roshester NY: Keith Smith Books, 2002.

Η παρούσα έκδοση είναι μεταγενέστερη της προηγούμενης χρονιάς. Ασχολείται περισσότερο με τα εργαλεία, τα υλικά, τον εξοπλισμό αλλά και τις τεχνικές που είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν όσον αφορά τη βιβλιοδεσία με δέρμα. Δίνονται οδηγίες και περιγραφές ενώ στο τέλος υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός παραρτημάτων και παραδειγμάτων τα οποία διευκολύνουν αρκετά τον αναγνώστη.

320) Smith, Keith A και Fred A. Jordan. Sewn and pasted cloth or leather bookbinding for book artists recurring no special tools or equipment. Rochester, NY: Kleith Smith Books, 1998.

Όπως αναφέρει ο τίτλος του βιβλίου πρόκειται για την παρουσίαση των τεχνικών εκείνων οι οποίες επιτρέπουν να βιβλιοδετηθεί ένα έργο χωρίς τη βοήθεια ειδικών εργαλείων ή εξοπλισμού. Οι τεχνικές αυτές αφορούν είτε ύφασμα είτε δέρμα. Ιδιαίτερα σημαντικό είναι στο τέλος του έργου το γλωσσάρι. Αυτό επιτρέπει τη γρήγορη εξήγηση των άγνωστων όρων.

321) Cockrell, Douglas. Bookbinding and the care of books. New York: Lyons and Burford, 1991.

Το έργο αυτό είναι ένα κλασικό εγχειρίδιο βιβλιοδεσίας το οποίο καλύπτει αρκετά στάδια της συγκεκριμένης τέχνης. Είναι χωρισμένο σε ενότητες οι οποίες ξεκινούν από την προετοιμασία που είναι απαραίτητο να γίνει, συνεχίζει με αναφορά που κάνει στο χαρτί γενικά, στα μέσα επεξεργασίας του π.χ. ράψιμο, πλύσιμο κλπ. Παρακάτω ασχολείται και με άλλα υλικά με τα οποία μπορεί να γίνει η βιβλιοδεσία πχ δέρμα. Υπάρχουν ειδικά κεφάλαια που αφορούν την καλλιτεχνική πλευρά του θέματος πχ. διακόσμηση του βιβλίου.

322) Banister, Manly. The craft of bookmaking. New York: Dover Publications, 1993.

Εκτός από τις θεωρητικές πληροφορίες ιδιαίτερα χρήσιμες είναι και οι πρακτικές λεπτομέρειες της βιβλιοδεσίας. Αυτές αφορούν το υλικό το οποίο είναι απαραίτητο, τα μέσα τα οποία θα χρησιμοποιηθούν πχ. δέρμα, χαρτί, χαρτόνι, κλπ.

323) Mucci, Paul και Mary Boccacio. Paper and leather conservation: A Manual [X.T]: Mid Atlantic Regional Archives Conference, 1978.

Εκτός από το χαρτί για τη συντήρηση των βιβλίων χρησιμοποιείται και το δέρμα σε διάφορες μορφές. Το εγχειρίδιο αυτό προσπαθεί να παρουσιάσει τους τρόπους με τους οποίους γίνεται η επεξεργασία και στη συνέχεια η χρήση του δέρματος για τους σκοπούς της βιβλιοδεσίας.

ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)

324) Corderoy, John. Bookbinding for beginners. New York: Watson Guptill Publications, 1967.

Ένα εγχειρίδιο απαραίτητο σ' αυτούς που ξεκινούν και θέλουν να μάθουν την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Παρουσιάζονται με απλό τρόπο τα εργαλεία, ο ειδικός εξοπλισμός, τα υλικά, οι τρόποι εργασίας και δημιουργίας του εξωφύλλου, των επιμέρους σελίδων, του οπισθόφυλλου κλπ. Περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες - συμβουλές για τη διακόσμηση, το δέσιμο με δέρμα καθώς και τη βιβλιοδεσία η οποία γίνεται για λόγους αναβιβλιοδέτησης - «επισκευής» ενός βιβλίου.

325) Mason, John. A practical course in bookcrafts and bookbinding. Leicester, UK: Edgar Backus, 1947

Η μορφή του έργου, αφού είναι μαθήματα που αφορούν τη βιβλιοδεσία, το κάνει ιδιαίτερα εύχρηστο για μαθητές οι οποίοι θέλουν να μάθουν κάτι παραπάνω για την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Ξεκινά με την παρουσίαση της ιστορικής ανάπτυξης του βιβλίου, τη χρήση του δέρματος κατά τη διάρκεια της πορείας του, την ιστορία του χαρτιού κλπ.

326) Lhotka, Edward R ABC of bookmaking. Newcastle: Oak knoll Press, 2000.

Η βιβλιοδεσία με δέρμα παρουσιάζεται σ' αυτό το βιβλίο. Ξεκινά με μια ιστορική αναδρομή στον 19^ο και 20^ο αιώνα και στους τρόπους που χρησιμοποιούσαν τότε για να διατηρήσουν βιβλία ή άλλα τεκμήρια που ίσως έχουν φτάσει στις μέρες μας. Τα κεφάλαια τα οποία περιέχει ασχολούνται με την προετοιμασία, τη διαδικασία, τα υλικά, τα εργαλεία, τις τεχνικές και γενικά ότι είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η τέχνη της βιβλιοδεσίας. Το μεγαλύτερο μέρος των κεφαλαίων ασχολείται με το δέρμα και πως χρησιμοποιείται.

327) Smith, Keith A. Quick leather bindings: Non Adhesive Binding Volumev. Roshester NY: Keith Smith Books, 2002.

Η παρούσα έκδοση είναι μεταγενέστερη της προηγούμενης χρονιάς. Ασχολείται περισσότερο με τα εργαλεία, τα υλικά, τον εξοπλισμό αλλά και τις τεχνικές που είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν όσον αφορά τη βιβλιοδεσία με δέρμα. Δίνονται οδηγίες και περιγραφές ενώ στο τέλος υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός παραρτημάτων και παραδειγμάτων τα οποία διευκολύνουν αρκετά τον αναγνώστη.

328) Χούλης Κων. «Η βιβλιοδεσία στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο: Από τη Βυζαντινή Στάχωση έως τη Βιβλιοδεσία Alla Greca». Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ο Κων/νος Χούλης, επίκουρος καθηγητής του τμήματος συντήρησης αρχαιοτήτων και έργων τέχνης παρουσιάζει σ' αυτό το άρθρο τα στάδια της βιβλιοδεσίας από τη βυζαντινή στην μεταβυζαντινή περίοδο. Η βυζαντινή βιβλιοδεσία αποτελεί ξεχωριστό κεφάλαιο στην ιστορία της βιβλιοδεσίας κυρίως για τα ιδιόμορφα εξωτερικά γνωρίσματα και για τα πρωτότυπα διακοσμητικά θέματα του καλύμματος. Οι βυζαντινές βιβλιοδεσίες χαρακτηρίζονται από τη λεία ράχη, εξογκωμένα κεφαλάρια και ένθετα μεταλλικά στοιχεία όπως τα κλείστρα και οι γόμφοι (κεφαλόκαρφα). Στη διακόσμηση των δερμάτινων καλυμμάτων, μέσα σε αυστηρά γεωμετρική σύνθεση, επικρατούν φυτομορφικά θέματα, ο δικέφαλος αετός και μεγάλη ποικιλία από φανταστικά και μυθολογικά ζώα.

Δερμάτινη βιβλιοδεσία

βλέπε **ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)**

ΔΕΣΙΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)

329) Ryst, Marie. Handmade books and albums: An introduction to Creative Bookbinding's. New York: Design Books, 1999

Η βιβλιοδεσία δεν συναντάται μόνο στην προστασία και συντήρηση του έντυπου υλικού και ιδιαίτερα των βιβλίων αλλά και στη δημιουργία άλλων έργων π.χ. φωτογραφικών λευκωμάτων, χάρτινων ειδικών κουτιών μεγάλης καλλιτεχνικής αξίας κλπ. Το βιβλίο αυτό βοηθά σ' αυτόν τον σκοπό αφού παρέχει αρκετές πληροφορίες για τα υλικά, τα εργαλεία και τις τεχνικές. Η γλώσσα του είναι απλή, κατανοητή και στο τέλος του υπάρχει γλωσσάρι.

Δέσιμο βιβλίων

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ**

ΔΙΑΣΚΟΜΗΣΗ

330) Hollander, Annete. Easy-to -Make decorative boxes and desk access ories: 73 Projects Using Printed Papers and Fabrics. New York: Dover Publications, 1974.

Το συγκεκριμένο βιβλίο δεν αναφέρεται ακριβώς στη βιβλιοδεσία βιβλίων αλλά στη δημιουργία με παρόμοιο τρόπο αντικειμένων τα οποία χρησιμοποιούνται στο γραφείο π.χ. αποθηκευτικοί χώροι από χαρτί, δηλ. ειδικά κατασκευασμένοι φάκελοι. Παρουσιάζονται οι τρόποι με τους οποίους είναι δυνατόν να δημιουργηθούν τα αντικείμενα αυτά.

331) Robinson Ivor. Introducing bookbinding. London: B.I. Bats ford Limited 1968.

Βιβλίο το οποίο απευθύνεται και αφορά τους ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Διαθέτει ένα ιδιαίτερα πλούσιο λεξιλόγιο βιβλιοδετικών όρων, απαριθμεί τα εργαλεία, τον εξοπλισμό, το υλικό αλλά και οτιδήποτε άλλο είναι απαραίτητο. Αναφέρεται επίσης στις διακοσμητικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται στη βιβλιοδεσία με δέρμα ή κάτι άλλο.

332) Smith, F.R. Bookbinding. New York: Pitman Publishing, [X.X]

Το έργο αυτό αναφέρεται στις διαδικασίες εκείνες οι οποίες πρέπει να γίνουν για να γίνει η βιβλιοδεσία πιο γρήγορα, εύκολα αλλά όπου είναι εφικτό πιο οικονομικά. Τα κεφάλαια τα οποία περιέχει παρέχουν πληροφορίες οι οποίες αφορούν τα εργαλεία και τη χρήση τους, τα υλικά και την ποιότητά τους, την προετοιμασία που είναι απαραίτητο να γίνει κλπ. Τέλος υπάρχουν επίσης και κάποιες μικρές ενότητες για τους τρόπους διακόσμησης.

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ

βλέπε επίσης **ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ**

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

333) Γλινός, Αντώνης. Μαθήματα ιστορίας διακοσμήσεως της βιβλιοδεσίας. Αθήνα. Υπουργείο Πολιτισμού, 1990.

Η διακόσμηση στη βιβλιοδεσία παίζει σημαντικό ρόλο όσο αφορά την αισθητική μορφή ενός έργου. Γίνεται από ειδικούς με συγκεκριμένες διαδικασίες και με τα κατάλληλα μέσα, υλικά ή τεχνικά. Εκδόθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού και είναι χρήσιμο σε βιβλιοθήκες, αρχεία, μουσεία κλπ.

334) La Plantz, Shereen. The art of handmade books. Asheville, NC: Lark Books, 2001.

Έργο που έχει τη μορφή λεξιλογίου των όρων της βιβλιοδεσίας. Οι όροι αυτοί μπορεί να είναι τα εργαλεία, τα υλικά, οι τεχνικές αλλά και οτιδήποτε γίνεται στη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Είναι ιδιαίτερα εύχρηστο έργο, εξ' αιτίας της μορφής λεξιλογίου που έχει, αφού δίνει τη δυνατότητα στον οποιονδήποτε να αναζητήσει ότι θέλει αλφαβητικά.

335) Hasluck, Paul. Bookbinding: With Numerals Engravings and Diagrams. Philadelphia: David McKay, 1912

Εγχειρίδιο το οποίο περιέχει τις παραδοσιακές τεχνικές βιβλιοδεσίας. Είναι χωρισμένο σε κεφάλαια όπου το καθένα ασχολείται με διαφορετικά κομμάτια της βιβλιοδετικής τέχνης, πχ. εργαλεία, εξοπλισμός, ειδικά φύλλα τυπογραφίας, τεχνικές διακόσμησης κλπ.

336) McAdams, J. "For love of the binding: Studies in Bookbinding History" Libraries and Culture. 38 (2003): 277-278.

Η δημοσίευση αυτή που έγινε σε μηνιαίο περιοδικό αφορά μια ιστορική αναδρομή και μελέτη από την ύπαρξη της βιβλιοδεσίας, τους τρόπους με τους οποίους γίνεται, τα εργαλεία και τα υλικά που χρησιμοποιούνται, μέχρι και σήμερα. Περιλαμβάνει γλωσσάρι για την επεξήγηση των όρων καθώς και ευρετήριο για την εύκολη ανεύρεσή τους.

337) Feliciano, Kristina. Making memory books by hand. Gloucester: Quarry books, 1999.

Η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία χρησιμοποιείται κυρίως για λόγους ομορφιάς και αισθητικής εικόνας ενός έργου πχ. βιβλίου. Το συγκεκριμένο βιβλίο διαβάζεται κυρίως από αυτούς που όχι μόνο θέλουν να δέσουν ένα βιβλίο αλλά και απ' αυτούς που θέλουν να το ομορφύνουν με διάφορους τρόπους.

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

338) Hasluck, Paul. Bookbinding: With Numerals Engravings and Diagrams. Philadelphia: David McKay, 1912

Εγχειρίδιο το οποίο περιέχει τις παραδοσιακές τεχνικές βιβλιοδεσίας. Είναι χωρισμένο σε κεφάλαια όπου το καθένα ασχολείται με διαφορετικά κομμάτια της βιβλιοδετικής τέχνης, πχ. εργαλεία, εξοπλισμός, ειδικά φύλλα τυπογραφίας, τεχνικές διακόσμησης κλπ.

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

339) Χούλης Κων. «Η βιβλιοδεσία στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο: Από τη Βυζαντινή Στάχωση έως τη Βιβλιοδεσία Alla Greca». Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ο Κων/νος Χούλης, επίκουρος καθηγητής του τμήματος συντήρησης αρχαιοτήτων και έργων τέχνης παρουσιάζει σ' αυτό το άρθρο τα στάδια της βιβλιοδεσίας από τη βυζαντινή στην μεταβυζαντινή περίοδο. Η βυζαντινή βιβλιοδεσία αποτελεί ξεχωριστό κεφάλαιο στην ιστορία της βιβλιοδεσίας κυρίως για τα ιδιόμορφα εξωτερικά γνωρίσματα και για τα πρωτότυπα διακοσμητικά θέματα του καλύμματος. Οι βυζαντινές βιβλιοδεσίες χαρακτηρίζονται από τη λεία ράχη, εξογκωμένα κεφαλάρια και ένθετα μεταλλικά στοιχεία όπως τα κλείστρα και οι γόμφοι (κεφαλόκαρφα). Στη διακόσμηση των δερμάτινων καλυμμάτων, μέσα σε αυστηρά γεωμετρική σύνθεση, επικρατούν φυτομορφικά θέματα, ο δικέφαλος αετός και μεγάλη ποικιλία από φανταστικά και μυθολογικά ζώα.

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ

340) Λέγγας, Μπάμπης και Νίκη Τσιρώνη. Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: από το Βυζάντιο ως τις Μέρες μας. Ιωάννινα: Φοίνικας, 2003.

Το έργο αυτό παρουσιάζει το Βυζάντιο όσον αφορά την τέχνη της βιβλιοδεσίας, τους τρόπους της εποχής εκείνης, τα υλικά που χρησιμοποιούσαν, τα εργαλεία κλπ. Γίνεται παρουσίαση των τρόπων βιβλιοδεσίας πχ καλλιτεχνική καθώς επίσης και των πληροφοριών εκείνων οι οποίες είναι απαραίτητες για να κατανοήσουμε την ιστορική πορεία της.

ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ - ΕΛΛΑΔΑ

341) Καρκαγιάννης, Αντώνης. «Διεθνής Έκθεση Καλλιτεχνικής βιβλιοδεσίας στην Αθήνα» Καθημερινή. 3 Νοεμ. 2002.

Γίνεται αναφορά στην κλασσική και κυρίως την καλλιτεχνική βιβλιοδεσία. Ο τεχνίτης στη κλασσική βιβλιοδεσία χρησιμοποιεί ειδικά δέρματα διαφόρων χρωμάτων ή δέρμα με ειδικό πανί, καλό χαρτόνι με κατάλληλη φορά των νερών για να μη σκεβρώνει, καλό ράψιμο και προσεγμένη κύρτωση της ράχης. Υπάρχει όμως και η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία όπου ο τεχνίτης ξεκινάει να κάνει ένα ξεχωριστό αντικείμενο, ένα έργο τέχνης, μόνος του ή σε συνεργασία με άλλους καλλιτέχνες, ζωγράφους και σχεδιαστές. Χρησιμοποιεί περισσότερα υλικά. Η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία διδάσκεται σε πολλές χώρες και καλλιεργείται από επαγγελματίες και πολλούς ερασιτέχνες.

342) Ρούβαλης, Βασίλης. «Ντύνοντας όμορφα τα βιβλία» Ελευθεροτυπία: Απογευματινή αδέσμευτη εφημερίδα. 20 Νοεμ. 2002.

Η αμφίεση ενός βιβλίου, το περιτύλιγμά του, η αγαστή σύμβαση περιεχομένου και εμφάνισης, έγκειται στην καλλιτεχνική ευαισθησία του δημιουργού του. Κι αν η σύγχρονη μαζική βιβλιοπαραγωγή αλλά και το ηλεκτρονικό βιβλίο έχουν επιβληθεί, η καλλιτεχνική χειροποίητη βιβλιοδεσία αποτελεί τέχνη εξελισσόμενη, που φτάνει στις μέρες μας από πολλών αιώνων διακοσμητική εμπειρία και ποικίλες τεχνικές κατασκευής. Όλα αυτά παρουσιάζονται στο άρθρο αυτό του Βασίλη Ρούβαλη.

Διακόσμηση Χειρογράφων

βλέπε **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ**

ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΟ ΧΑΡΤΙ

434) Kropper, Jean G. Handmade books and cards. Worcester, MA: Davis Publications, 1997.

Το συγκεκριμένο έργο απευθύνεται κυρίως στους καλλιτέχνες του βιβλίου. Οι ενότητες που περιλαμβάνει αφορούν την ιστορία του βιβλίου, βασικές τεχνικές και εργαλεία που χρησιμοποιούνται, την τυπογραφία και την εκτύπωση, διακοσμημένα χαρτιά κλπ. Χρησιμεύει σε όσα έργα ή τεκμήρια έχουν φτιαχτεί ή δημιουργηθεί με το χέρι, βιβλία, φωτογραφικά λευκώματα, μινιατούρες κλπ.

344) Johnson Pauline. Creative Bookbinding. New York: Dover Publications 1963

Το έργο αυτό παρέχει τις αρχικές γνώσεις που θα πρέπει να έχει κάποιος ο οποίος επιθυμεί να ασχοληθεί με την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Αναφέρεται στην ιστορία του βιβλίου, τον τρόπο σχεδιασμού, τα υλικά, τα εργαλεία καθώς και οτιδήποτε είναι απαραίτητο για να πραγματοποιηθεί η διαδικασία αυτή. Ειδικά κεφάλαια αναφέρονται σε επιπλέον εργασίες πχ διακόσμηση του χαρτιού, ειδικές τεχνικές εκτύπωσης κλπ. Τέλος, υπάρχουν επίσης κομμάτια που ασχολούνται με το δέρμα και την επιδιόρθωση ζημιών.

Διατήρηση αρχειακού υλικού

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

Διατήρηση βιβλιοθηκονομικού υλικού

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

Έγγραφα

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑ**

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΒΙΒΛΙΑ

345) Foot, M. “Illustrated dictionary of bookbinding”. Book Collector 53 (2004): 308-309.

Άρθρο που έχει τη μορφή κριτικής για ένα εικονογραφημένο λεξικό βιβλιοδεσίας. Δίνονται ορισμοί βασικών εννοιών της τέχνης, βασικών εργαλείων και υλικών που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία της βιβλιοδεσίας. Είναι τετράγωνο, περιέχει πολλές εικόνες και σχήματα, βιβλιογραφία, ευρετήριο και γλωσσάρι.

346) Smith, Philip. New directions in bookbinding. London: Studio Vista, 1974.

Το έργο αυτό περιγράφει τη στενή σχέση που υπάρχει μεταξύ της βιβλιοδεσίας και της εικονογράφησης των βιβλίων, χρησιμοποιώντας παραδείγματα από το έργο της Keith Smith. Τα κεφάλαια περιλαμβάνουν πληροφορίες για βιβλία, για βιβλία με καλλιτεχνική επεξεργασία, φωτογραφικά λευκώματα, βιβλία φτιαγμένα από δέρμα, από ύφασμα, βιβλία που περιέχουν μεταλλικές λεπτομέρειες κλπ. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται και στη σχέση μεταξύ δημιουργίας και συντήρησης βιβλιακού υλικού και όχι μόνο.

347) Greenfield, Jane. ABC of bookbinding: a unique glossary with over 700 illustrations for collectors and librarians. New Castle, D.C.: Plough Press, 2002.

Το συγκεκριμένο λεξικό ασχολείται με την τέχνη της βιβλιοδεσίας καθώς εξηγεί με πάνω από 700 εικόνες τους τρόπους με τους οποίους μπορεί κάποιος συλλέκτης ή βιβλιοθηκονόμος, να συντηρήσει ότι είναι απαραίτητο στη βιβλιοθήκη του.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

348) Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Μια ματιά στην προϊστορία και την ιστορία του βιβλίου. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1995.

Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων που οργάνωσε το Υπουργείο Πολιτισμού «Μ' ένα βιβλίο Πετάω» (1995: 7-14 Μαΐου) εκδόθηκε και το συγκεκριμένο βιβλίο. Αναφέρεται σε αρκετά ζητήματα που απασχολούν το βιβλίο αλλά συγκεκριμένα ασχολείται με τα βιβλία που προορίζονται για παιδιά. Ένα μεγάλο επίσης κεφάλαιό του, είναι αυτό που ασχολείται με την εικονογράφηση.

349) Horton, Carolyn. Cleaning and preserving bindings and related materials. Chicago: American Library Association, 1976.

Το συγκεκριμένο έργο περιλαμβάνει εικόνες οι οποίες συνοδεύονται από κείμενο που εξηγεί βήμα - βήμα τις απλές διαδικασίες έτσι ώστε να συντηρηθεί και να διασωθεί ένα βιβλίο. Είναι εύχρηστο αφού περιέχει διαγράμματα καθώς και γλωσσάρι.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ

βλέπε επίσης **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ**

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ - ΕΛΛΑΔΑ - ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

350) Ταρίνας, Σ. «Ρωμιοί βιβλιοδέτες της Πόλης: Ο Μεγάλος Αριθμός Βιβλιοδετικών Εργαστηρίων Μαρτυρεί Έντονη Παρουσία και Δραστηριότητα». Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ο αρθρογράφος στο συγκεκριμένο άρθρο παρουσιάζει κάποια στοιχεία από την προσωπική του συλλογή για τους «Ρωμιούς βιβλιοδέτες της Πόλης». Η έρευνά του επίσης βασίστηκε σε εμπορικούς οδηγούς της εποχής, σε διαφημίσεις σε τοπικά περιοδικά κλπ. Παρουσιάζει αρκετά βιβλιοδετεία που λειτουργούσαν την εποχή εκείνη και κάνει αναφορά σε κάθε βιβλιοδέτη ξεχωριστά. Καταγράφεται η ιστορία της βιβλιοδεσίας στην Πόλη και δίνει στοιχεία της δουλειάς των βιβλιοδετών. Τέλος, περιέχει αλφαβητικό ευρετήριο των βιβλιοδετών και γλωσσάρι.

Έκδοση βιβλίου

βλέπε **ΕΚΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ**

ΕΚΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

351) Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Μια ματιά στην προϊστορία και την ιστορία του βιβλίου. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1995.

Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων που οργάνωσε το Υπουργείο Πολιτισμού «Μ' ένα βιβλίο Πετώ» (1995: 7-14 Μαΐου) εκδόθηκε και το συγκεκριμένο βιβλίο. Αναφέρεται σε αρκετά ζητήματα που απασχολούν το βιβλίο αλλά συγκεκριμένα ασχολείται με τα βιβλία που προορίζονται για παιδιά. Ένα μεγάλο επίσης κεφάλαιό του, είναι αυτό που ασχολείται με την εικονογράφηση.

Ελληνικά Χειρόγραφα

βλέπε **ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ**

Ελληνική Τυπογραφία

βλέπε **ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ**

Εμπόριο βιβλίων

βλέπε **ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ**

ΕΠΙΧΡΥΣΩΣΗ

352) Smith, Keith A. 1-2 και 3 - Section Sewing: Non - Adhesive binding [vol.2]. Rochester NY: Keith Smith Books, 1995.

Ο δεύτερος τόμος του έργου ασχολείται κυρίως με τη διακόσμηση κατά τη διάρκεια της βιβλιοδεσίας. Ιδιαίτερα παρουσιάζει τη διαδικασία που ακολουθείται κατά την επεξεργασία της ράχης του βιβλίου. Η ράχη ενός βιβλίου είναι πολύ σημαντικό κομμάτι αφού αποτελεί ένα από τα στηρίγματά του. Στο τέλος του τόμου υπάρχει γλωσσάρι για την επεξήγηση των λέξεων.

353) Robinson Ivor. Introducing bookbinding. London: B.I. Bats ford Limited 1968.

Βιβλίο το οποίο απευθύνεται και αφορά τους ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Διαθέτει ένα ιδιαίτερα πλούσιο λεξιλόγιο βιβλιοδετικών όρων, απαριθμεί τα εργαλεία, τον εξοπλισμό, το υλικό αλλά και οτιδήποτε άλλο είναι απαραίτητο. Αναφέρεται επίσης στις διακοσμητικές τεχνικές που χρησιμοποιούνται στη βιβλιοδεσία με δέρμα ή κάτι άλλο.

ΕΠΙΧΡΥΣΩΣΗ

βλέπε επίσης **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΠΙΧΡΥΣΩΣΗ**

ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΣΜΟΣ

354) Palmer, E.W. A course in bookbinding for vocational training: Part 1 Elementary Section. New York: Employing bookbinders of America, Inc 1937.

Το βιβλίο αυτό παρά το γεγονός ότι είναι παλιό, αποτελεί ένα σημαντικό ξεκίνημα γι' αυτούς που θέλουν να ασχοληθούν με την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Προσφέρει συμβουλές για τη σχέση της βιβλιοδεσίας με το εμπόριο, αλλά και κάποια κεφάλαια έχουν τη μορφή ερωτοαπαντήσεων για την καλύτερη κατανόηση. Οι ενότητες περιλαμβάνουν εξήγηση της χρησιμότητας της βιβλιοδεσίας, ετοιμασία μαθημάτων, εξοπλισμός, εργαλεία, υλικά. Τα κεφάλαια περιλαμβάνουν και ζητήματα σχετικά με το χαρτί, τη χρησιμότητά του. Όλο το έργο έχει τη μορφή σχολικού βιβλίου.

355) Young, Laura S. Bookbinding and conservation by hand: A Working Guide. New York: R.R. Bowker, 1981.

Όπως γίνεται κατανοητό από το τίτλο του, το έργο αυτό αποτελεί οδηγό εργασίας βιβλιοδεσίας και συντήρησης με το χέρι. Είναι ιδιαίτερα χρήσιμο σε ειδικούς της τέχνης της βιβλιοδεσίας καθώς και σε αυτούς που ασχολούνται ερασιτεχνικά με τη συγκεκριμένη ασχολία.

356) Kay, J. Bookbinding for befmners. London: Cassel and Company, Ltd, 1930.

Το συγκεκριμένο βιβλίο απευθύνεται στους ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Περιέχει κεφάλαια και ενότητες οι οποίες ασχολούνται με τα υλικά, τα εργαλεία κλπ. Περιλαμβάνει επίσης και ειδικές πληροφορίες για κάθε είδους αντικείμενο που μπορεί να βιβλιοδετηθεί πχ. βιβλία, περιοδικά, ημερολόγια, φωτογραφικά λευκώματα κλπ.

357) Mathwess, William F. Bookbinding: A Manual for those interested in the Craft of Bookbinding. New York: E.P. Dutton and Co, Inc, [xx].

Σκοπός του εγχειριδίου είναι να δώσει στα παιδιά αλλά και στους ερασιτέχνες του είδους, τις πιο ολοκληρωμένες προτάσεις όσον αφορά τις μεθόδους της βιβλιοδεσίας. Χωρίζεται σε ενότητες για τη βιβλιοδεσία διαφόρων περιπτώσεων πχ του υλικού της βιβλιοθήκης, φωτογραφικών λευκωμάτων κλπ.

ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΣΜΟΣ

βλέπε επίσης **ΤΕΧΝΗ, ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗ**

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

358) Banks, Paul και Roberta Pilette. Preservation: Issues and Planning Chicago: ALA, 2000.

Ένας τόμος της ALA ο οποίος περιλαμβάνει όχι μόνο γενικές πληροφορίες για την προστασία του υλικού αλλά αναφέρει και κάποιες τεχνικές όσον αφορά τη συντήρηση και την αποκατάσταση του υλικού.

359) La Plantz, Shereen. Cover to cover. Aw heville NC: Larc Books 1995.

Τα κεφάλαια που περιέχει το βιβλίο αυτό ασχολούνται με βασικά ζητήματα της βιβλιοδεσίας π.χ. εργαλεία, υλικά, τεχνικές κλπ. Όλες οι πληροφορίες που περιέχουν μπορούν να χρησιμοποιηθούν όχι μόνο από τους ειδικούς της τέχνης αυτής αλλά και από τους απλούς αναγνώστες του θέματος.

360) Kay, J. Advanced Bookbinding. London: Cassel and Company, Ltd, 1947.

Το βιβλίο αυτό αποτελεί συνέχεια του έργου «Bookbinding for beginners» του 1930. Οι ενότητες στις οποίες χωρίζεται το βιβλίο πραγματεύονται τα απαραίτητα εργαλεία, τα υλικά και γενικά οτιδήποτε χρειάζεται για να γίνει η βιβλιοδεσία ενός έργου. Οι περιπτώσεις στις οποίες αναφέρεται μπορεί να είναι βιβλιοδεσία του υλικού της βιβλιοθήκης, υλικών ή τεκμηρίων που χρησιμοποιούνται συνέχεια, συμβουλές για καλλιτεχνική δημιουργία κλπ.

361) Banister, Manly. The craft of bookmaking. New York: Dover Publications, 1993.

Εκτός από τις θεωρητικές πληροφορίες ιδιαίτερα χρήσιμες είναι και οι πρακτικές λεπτομέρειες της βιβλιοδεσίας. Αυτές αφορούν το υλικό το οποίο είναι απαραίτητο, τα μέσα τα οποία θα χρησιμοποιηθούν πχ. δέρμα, χαρτί, χαρτόνι, κλπ.

362) Morris, Ann και Peter Linenthal. The bookmaking kit. San Francisco: Chronicle Press, 2001.

Έργο το οποίο περιλαμβάνει και επεξεργεί ένα - ένα τα σύνεργα της βιβλιοδεσίας. Αποτελεί συνοδευτικό υλικό στο κουτί βιβλιοδεσίας. Τα εξαρτήματα που περιέχει το κουτί είναι αρκετά επικίνδυνα για παιδιά κάτω των έξι ετών. Όλα αυτά, όπως επίσης και διάφορες συμβουλές και οδηγίες δίνονται από το βιβλίο σε απλή γλώσσα.

363) Smith, Keith A. Non - adhesive binding: Books Without Paste or Glue. [vol 1] Fairport, N.Y.: Sigma Foundation Inc. 1991.

Κατά τη διάρκεια της βιβλιοδετικής επεξεργασίας χρησιμοποιούνται μέσα και υλικά για να φτάσουμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα. Το συγκεκριμένο βιβλίο αναλύει τους τρόπους και τις τεχνικές εκείνες οι οποίες γίνονται χωρίς την υπερβολική χρήση χημικών ή άλλων ουσιών. Αναφέρει επίσης και διαδικασίες που δεν είναι απαραίτητη η χρήση χημικών ουσιών ή κόλλας.

364) Harrison, T. Fragments of bookbinding technique. London: London School of Printing, 1950.

Το συγκεκριμένο έργο αποτελεί ένα εγχειρίδιο το οποίο είναι χρισμένο σε τέσσερα μέρη. Στο κάθε μέρος περιγράφονται τέσσερις διαφορετικές τεχνικές και οδηγίες οι οποίες αναφέρονται είτε στην επεξεργασία απλών βιβλίων, είτε σπάνιων, είτε οποιουδήποτε άλλου τεκμηρίου χρειάζεται βιβλιοδεσία.

365) «Συντήρηση έντυπων έργων με νέα εργαλεία: Αντιμέτωποι με πολλά εμπόδια και περιορισμούς οι Επιστήμονες Καθημερινή. 9 Ιουλ. 2005.

Στο άρθρο αυτό παρουσιάζονται νέοι τρόποι με τους οποίους μπορεί να γίνει η διατήρηση και η συντήρηση των έργων. Τα εκθέματα, όπως κάθε μορφή καλλιτεχνήματος, μπορούν να είναι φτιαγμένα από οτιδήποτε, ακόμα και από ουσίες που ούτε παρασκευάζονται, ούτε χρησιμοποιούνται επί αιώνες και βέβαια διαθέτουν κάθε πιθανό ή απίθανο σχήμα και μέγεθος. Επιπλέον, οι επιστήμονες πρέπει να μελετήσουν την τέχνη χωρίς να την καταστρέφουν, γεγονός που περιορίζει την επιλογή των διαδικασιών αποκατάστασης. Οι επιστήμονες χρησιμοποιούν τη φαντασία τους για να αντιμετωπίσουν την πληθώρα των ειδικών προβλημάτων.

ΕΡΓΑΛΕΙΑ

βλέπε επίσης **ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ**

ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

366) Κεχαγιά, Αγγελική. «Η προστασία και η συντήρηση είναι επιστήμη και τέχνη». **Αποψη: Δεκαπενθήμερη εφημερίδα της Σύρου**. 30 Σεπτ. 2005.

Το συγκεκριμένο άρθρο πρόκειται για μια συνέντευξη με τη συριανή συντηρήτρια Αγγελική Κεχαγιά. Η ίδια θεωρεί ότι η συντήρηση είναι συνισταμένη επιστημονικών και καλλιτεχνικών γνώσεων, ενώ αναφέρεται στην εμπειρία της από τη συντήρηση του Ι.Ν. Αγ. Νικολάου Ερμούπολης και του δημαρχιακού μεγάρου Ερμούπολης. Στο άρθρο αυτό κάνει λόγο για τις σπουδές της και τις γνώσεις που τις παρείχαν, για τα έργα με τα οποία ασχολήθηκε καθώς και για τις δυσκολίες αλλά και τους τρόπους με τους οποίους γίνεται το έργο της συντήρησης.

367) «Συντήρηση έντυπων έργων με νέα εργαλεία: Αντιμέτωποι με πολλά εμπόδια και περιορισμούς οι Επιστήμονες Καθημερινή. 9 Ιουλ. 2005.

Στο άρθρο αυτό παρουσιάζονται νέοι τρόποι με τους οποίους μπορεί να γίνει η διατήρηση και η συντήρηση των έργων. Τα εκθέματα, όπως κάθε μορφή καλλιτεχνήματος, μπορούν να είναι φτιαγμένα από οτιδήποτε, ακόμα και από ουσίες που ούτε παρασκευάζονται, ούτε χρησιμοποιούνται επί αιώνες και βέβαια διαθέτουν κάθε πιθανό ή απίθανο σχήμα και μέγεθος. Επιπλέον, οι επιστήμονες πρέπει να μελετήσουν την τέχνη χωρίς να την καταστρέφουν, γεγονός που περιορίζει την επιλογή των διαδικασιών αποκατάστασης. Οι επιστήμονες χρησιμοποιούν τη φαντασία τους για να αντιμετωπίσουν την πληθώρα των ειδικών προβλημάτων.

368) Kropfer, Jean G. Handmade books and cards. Worcester, MA: Davis Publications, 1997.

Το συγκεκριμένο έργο απευθύνεται κυρίως στους καλλιτέχνες του βιβλίου. Οι ενότητες που περιλαμβάνει αφορούν την ιστορία του βιβλίου, βασικές τεχνικές και εργαλεία που χρησιμοποιούνται, την τυπογραφία και την εκτύπωση, διακοσμημένα χαρτιά, κλπ. Χρησιμοποιεί σε όσα έργα ή τεκμήρια έχουν φτιαχτεί ή δημιουργηθεί με χέρι, βιβλία, φωτογραφικά λευκώματα, μινιατούρες κλπ.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

369) La Plantz, Shereen. Innovative bookbinding. Bayside, CA: Press de La Plantz, 1997.

Η καινοτόμος αλλά και καλλιτεχνική βιβλιοδεσία είναι το θέμα του συγκεκριμένου έργου. Ασχολείται κυρίως με έργα ιδιαίτερης καλλιτεχνικής μορφής π.χ. σπάνια βιβλία ή βιβλία του παρελθόντος, βιβλία που έχουν δημιουργηθεί στο χέρι με παραδοσιακές μεθόδους κλπ.

370) Johnson, Artur W. The Thames and Hudson manual of bookbinding. London: Thames and Hudson, 1978.

Ένα περιεκτικό εγχειρίδιο το οποίο παρουσιάζει το αγγλικό στυλ βιβλιοδεσίας. Περιλαμβάνει ενότητες οι οποίες αναφέρονται σε διάφορους τομείς π.χ. εξοπλισμός και εργαλεία, υλικά, τεχνικές καθώς και καλλιτεχνικές λεπτομέρειες που αποδεικνύουν το βρετανικό στυλ.

371) Δούση, Βασιλική, Ευαγγελία Τζανετάτου και Θεοδώρα Μπουρλογιάννη - Αποκρίτου. Διεθνές forum καλλιτεχνικής βιβλιοδεσίας. Αθήνα: ARA, 2002.

Η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία είναι ένα σημαντικό μέρος της τέχνης της βιβλιοδεσίας γενικά. Από το έργο αυτό παρέχονται πληροφορίες και γνώσεις οι οποίες αφορούν τη καλλιτεχνική διάσταση ενός έργου. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι τα κείμενα υπάρχουν σε τρεις γλώσσες ελληνικά, αγγλικά, γαλλικά.

372) Feliciano, Kristina. Making memory books by hand. Gloucester: Quarry books, 1999.

Η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία χρησιμοποιείται κυρίως για λόγους ομορφιάς και αισθητικής εικόνας ενός έργου πχ. βιβλίου. Το συγκεκριμένο βιβλίο διαβάζεται κυρίως από αυτούς που όχι μόνο θέλουν να δέσουν ένα βιβλίο αλλά και απ' αυτούς που θέλουν να το ομορφύνουν με διάφορους τρόπους.

373) Αδαμοπούλου, Μαίρη. «Νίκος Τζιλάκος: Έδεσε καλλιτεχνικά 2000 βιβλία» Τα νέα 13 Νοεμ. 2002

Στο άρθρο αυτό, η αρθρογράφος κάνει αναφορά σε έναν αξέχαστο βιβλιοδέτη - καλλιτέχνη, το Νίκο Τζιλάκο. Μας δίνει ένα δείγμα της δουλειάς του. Από τα χέρια του έχουν περάσει περισσότερα από 2.000 βιβλία. Εκδόσεις παλιές ή πιο σύγχρονες που τις ενώνει η εξωτερική τους εμφάνιση. Φροντισμένη και καμωμένη από δέρμα, πανί, λιγιστά χρώματα και τη φαντασία του.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ

374) Rosati, Paola. Bookbinding basics. New York: Sterling Publishing CO, 2001

Σημαντικό κομμάτι στη βιβλιοδετική τέχνη αποτελεί και το καλλιτεχνικό μέρος. Για να γίνουν τα βιβλία όμορφα και ελκυστικά ακολουθούνται ορισμένες διαδικασίες και τεχνικές οι οποίες περιγράφονται σ' αυτό το βιβλίο. Τα υλικά τα οποία χρησιμοποιούνται μπορεί να είναι ύφασμα, δέρμα κλπ.

375) Αγγελόπουλος, Γιώργος. «Ζακί Βινιόν». Τα νέα 28 Φεβρ. 2004.

Δέρματα προσεκτικά επεξεργασμένα, χρωματισμένα, κεντημένα, στολισμένα με μαργαριτάρια. Μετάξι, μέταλλο, χαρτί κολλαρισμένο σε λινό, βιβλία παλιά με καλλιτεχνικά δεσίματα και πολλά άλλα αναφέρονται σ' αυτό το άρθρο που είναι αφιέρωμα στο «Ζακί Βινιόν» και τις εκθέσεις του. Περιλαμβάνει βιογραφικά στοιχεία του Βινιόν, δείγματα εργασίας του καθώς και την πορεία εξέλιξης του από τη μέρα που ξεκίνησε και ασχολείται με τη βιβλιοδεσία μέχρι σήμερα.

376) Καρκαγιάννης, Αντώνης. «Διεθνής Έκθεση Καλλιτεχνικής βιβλιοδεσίας στην Αθήνα» Καθημερινή. 3 Νοεμ. 2002.

Γίνεται αναφορά στην κλασσική και κυρίως την καλλιτεχνική βιβλιοδεσία. Ο τεχνίτης στη κλασσική βιβλιοδεσία χρησιμοποιεί ειδικά δέρματα διαφόρων χρωμάτων ή δέρμα με ειδικό πανί, καλό χαρτόνι με κατάλληλη φορά των νερών για να μη σκεβρώνει, καλό ράψιμο και προσεγμένη κύρτωση της ράχης. Υπάρχει όμως και η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία όπου ο τεχνίτης ξεκινάει να κάνει ένα ξεχωριστό αντικείμενο, ένα έργο τέχνης, μόνος του ή σε συνεργασία με άλλους καλλιτέχνες, ζωγράφους και σχεδιαστές. Χρησιμοποιεί περισσότερα υλικά. Η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία διδάσκεται σε πολλές χώρες και καλλιεργείται

377) Βαρλάμης, Γιωργής. «Τέχνη και καλλιτεχνία: η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία εκφράζει το πνεύμα του συγγραφέα με εικαστική γλώσσα». Η Καθημερινή. 8 Φεβρ. 1998.

Στο άρθρο αυτό, ο αρθρογράφος μας παραθέτει την διαδικασία που ακολουθείται στο στάδιο της βιβλιοδεσίας. Η βιβλιοδεσία περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια: το δίπλωμα των τυπογραφικών φύλλων, το μάγεμα, τη προσθήκη εσώφυλλων, το ψαροκόλλημα, την τοποθέτηση κεφαλαριού, το ντύσιμο του καλύμματος και το πέραςμα. Στο τελευταίο στάδιο, τη διακόσμηση, στο κάλυμμα σταμπάρονται τα γράμματα και διακοσμείται.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

378) Λέγγας, Μπάμπης. «Στα χρόνια του Όθωνα: Η βιβλιοδεσία Προσανατολίζεται προς την Ευρώπη». Η Καθημερινή. 8 Φεβρ. 1998.

Στο συγκεκριμένο άρθρο γίνεται μια ιστορική αναδρομή σχετικά με τη βιβλιοδεσία από τα χρόνια του Όθωνα και την μετέπειτα εξέλιξή της. Η μοναστηριακή βιβλιοδεσία εφαρμόστηκε κυρίως σε χειρόγραφα ή έντυπα βιβλία, σε χώρους όχι κάποιου μεγάλου τυπογραφείου, μιας βασιλικής βιβλιοθήκης ή κάποιου πανεπιστημίου, αντίθετα με τη δυτική τέχνη που είχε εξελιχθεί ήδη προκειμένου να εξυπηρετήσει τη μαζική παραγωγή βιβλίων και τις πνευματικές επιλογές της νέας άρχουσας τάξης. Ενώ πολλοί απόηχοι της δυτικής τέχνης αφομοιώθηκαν στη μοναστηριακή βιβλιοδεσία, η τελευταία δεν μπόρεσε ή δεν επεδίωξε να φτάσει στο σημείο εκείνο ώστε να ανταποκριθεί σε απαιτήσεις που η σύσταση του κράτους επέβαλλε με αποτέλεσμα να μην εξελιχθεί ανάλογα με τη δυτική τέχνη, η οποία είχε ήδη μακράιωνα παράδοση.

Μεσαιωνική βιβλιοδεσία

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ**

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΔΕΣΙΑΣ

379) Middleton, Bernard C. A History of English craft bookbinding technique New Castle, DE” Oak knoll Press, 1996.

Το έργο αυτό είναι μια παρουσίαση της αγγλικής τέχνης της βιβλιοδεσίας. Για να γίνει πιο κατανοητή η ιστορική αναδρομή χωρίζεται σε μέρη ανάλογα με την εργασία που πραγματοποιείται. Υπάρχουν επίσης και παρουσιάσεις των εργαλείων, των υλικών και των τεχνικών βιβλιοδεσίας.

380) Banks, Paul και Roberta Pilette. Preservation: Issues and Planning Chicago: ALA, 2000.

Ένας τόμος της ALA ο οποίος περιλαμβάνει όχι μόνο γενικές πληροφορίες για την προστασία του υλικού αλλά αναφέρει και κάποιες τεχνικές όσον αφορά τη συντήρηση και την αποκατάσταση του υλικού.

381) Snau, Phebe. How a book is made. London: Routledge and Kegan Paul, 1960.

Σ’ αυτό το έργο γίνεται η περιγραφή της διαδικασίας κατά τη διάρκεια της οποίας δημιουργείται ένα βιβλίο. Χωρίζεται σε κεφάλαια τα οποία περιλαμβάνουν: παρουσίαση πρωτοποριακών, για την εποχή, μηχανών, δημιουργίας και επεξεργασίας χαρτιού, τρόπων εικονογράφησης κλπ. Η γλώσσα του βιβλίου είναι απλή και κατανοητή. Το περιεχόμενο του έργου αποτελεί ένα σημαντικό βοήθημα για επαγγελματίες ή ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Οι πληροφορίες που παρέχει είναι ολοκληρωμένες και πλούσιες για την εποχή εκείνη.

382) Παυλόπουλος, Δημήτρης. «Βιβλιοδετεία της Αθήνας: Οργανωμένες βιβλιοδετικές Μονάδες και Βιβλιοδέτες από το 1880 έως τα Πρώτα Μεταπολεμικά χρόνια. Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Η βιβλιοδεσία άρχισε να υφίσταται ως τέχνη, από τότε που υπάρχει η γραφή. Έτσι λοιπόν στην Αθήνα τα βιβλιοδετεία άρχισαν να χρησιμοποιούνται από το 1882, όπου και αυξάνονταν συνεχώς. Αυτά παρουσιάζει στο άρθρο του ο Δημήτρης Παυλόπουλος και τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται. Αναφέρεται ένα - ένα τα βιβλιοδετεία που υπήρχαν από το 1882 έως τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ

383) Λέγγας, Μπάμπης. «Μοναστηριακή βιβλιοδεσία: Τα βιβλιοδετικά εργαστήρια Μονής Μ. Δουσίκου, Αγίου Όρους και Πατριαρχείου Ιεροσολύμων τον 19^{ος} και 20^ο αιώνα» Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ως φυσική συνέχεια της Ίδρυσης Τυπογραφείων και της λειτουργίας τους από το έτος 1853 ήταν και η οργάνωση βιβλιοδετείου για τα βιβλία που τυπώνονται εκεί. Στο άρθρο αυτό παρουσιάζονται ένα - ένα τα βιβλιοδετικά εργαστήρια της Μονής Δουσίκου, Αγίου Όρους και του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων. Επίσης καταγράφονται με ακρίβεια τα εργαλεία από τα οποία αποτελούνταν: 2 τροχοί χρυσώματος, 4 ημικύκλια, 9 σφραγίδες, 1 συνθετήριο, 1 γραμμή, 1 στιλβωτήριο, 136 ψηφία με πνεύματα και 55 διαστήματα, 3 πιεστήρια ξύλινα, 18 λαβίδες των εργαλείων και 1 διαβήτης.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ

384) Λέγγας, Μπάμπης. «Μοναστηριακή βιβλιοδεσία: Τα βιβλιοδετικά εργαστήρια Μονής Μ. Δουσίκου, Αγίου Όρους και Πατριαρχείου Ιεροσολύμων τον 19^{ος} και 20^ο αιώνα» Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ως φυσική συνέχεια της Ίδρυσης Τυπογραφείων και της λειτουργίας τους από το έτος 1853 ήταν και η οργάνωση βιβλιοδετείου για τα βιβλία που τυπώνονται εκεί. Στο άρθρο αυτό παρουσιάζονται ένα - ένα τα βιβλιοδετικά εργαστήρια της Μονής Δουσίκου, Αγίου Όρους και του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων. Επίσης καταγράφονται με ακρίβεια τα εργαλεία από τα οποία αποτελούνταν: 2 τροχοί χρυσώματος, 4 ημικύκλια, 9 σφραγίδες, 1 συνθετήριο, 1 γραμμή, 1 στιλβωτήριο, 136 ψηφία με πνεύματα και 55 διαστήματα, 3 πιεστήρια ξύλινα, 18 λαβίδες των εργαλείων και 1 διαβήτης.

385) Λέγγας, Μπάμπης. «Στα χρόνια του Όθωνα: Η βιβλιοδεσία Προσανατολίζεται προς την Ευρώπη». Η Καθημερινή. 8 Φεβρ. 1998.

Στο συγκεκριμένο άρθρο γίνεται μια ιστορική αναδρομή σχετικά με τη βιβλιοδεσία από τα χρόνια του Όθωνα και την μετέπειτα εξέλιξή της. Η μοναστηριακή βιβλιοδεσία εφαρμόστηκε κυρίως σε χειρόγραφα ή έντυπα βιβλία, σε χώρους όχι κάποιου μεγάλου τυπογραφείου, μιας βασιλικής βιβλιοθήκης ή κάποιου πανεπιστημίου, αντίθετα με τη δυτική τέχνη που είχε εξελιχθεί ήδη προκειμένου να εξυπηρετήσει τη μαζική παραγωγή βιβλίων και τις πνευματικές επιλογές της νέας άρχουσας τάξης. Ενώ πολλοί απόηχοι της δυτικής τέχνης αφομοιώθηκαν στη μοναστηριακή βιβλιοδεσία, η τελευταία δεν μπόρεσε ή δεν επεδίωξε να φτάσει στο σημείο εκείνο ώστε να ανταποκριθεί σε απαιτήσεις που η σύσταση του κράτους επέβαλλε με αποτέλεσμα να μην εξελιχθεί ανάλογα με τη δυτική τέχνη, η οποία είχε ήδη μακράιωνη παράδοση.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

386) Λέγγας, Μπάμπης. «Μοναστηριακή βιβλιοδεσία: Τα βιβλιοδετικά εργαστήρια Μονής Μ. Δουσίκου, Αγίου Όρους και Πατριαρχείου Ιεροσολύμων τον 19^{ος} και 20^ο αιώνα» Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ως φυσική συνέχεια της Ίδρυσης Τυπογραφείων και της λειτουργίας τους από το έτος 1853 ήταν και η οργάνωση βιβλιοδετείου για τα βιβλία που τυπώνονται εκεί. Στο άρθρο αυτό παρουσιάζονται ένα - ένα τα βιβλιοδετικά εργαστήρια της Μονής Δουσίκου, Αγίου Όρους και του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων. Επίσης καταγράφονται με ακρίβεια τα εργαλεία από τα οποία αποτελούνταν: 2 τροχοί χρυσώματος, 4 ημικύκλια, 9 σφραγίδες, 1 συνθετήριο, 1 γραμμή, 1 στιλβωτήριο, 136 ψηφία με πνεύματα και 55 διαστήματα, 3 πιεστήρια ξύλινα, 18 λαβίδες των εργαλείων και 1 διαβήτης.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ, ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΑΝΑΤΟΛΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ

387) Λέγγας, Μπάμπης. «Μοναστηριακή βιβλιοδεσία: Τα βιβλιοδετικά εργαστήρια Μονής Μ. Δουσίκου, Αγίου Όρους και Πατριαρχείου Ιεροσολύμων τον 19^{ος} και 20^ο αιώνα» Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ως φυσική συνέχεια της Ίδρυσης Τυπογραφείων και της λειτουργίας τους από το έτος 1853 ήταν και η οργάνωση βιβλιοδετείου για τα βιβλία που τυπώνονται εκεί. Στο άρθρο αυτό παρουσιάζονται ένα - ένα τα βιβλιοδετικά εργαστήρια της Μονής Δουσίκου, Αγίου Όρους και του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων. Επίσης καταγράφονται με ακρίβεια τα εργαλεία από τα οποία αποτελούνταν: 2 τροχοί χρυσώματος, 4 ημικύκλια, 9 σφραγίδες, 1 συνθετήριο, 1 γραμμή, 1 στιλβωτήριο, 136 ψηφία με πνεύματα και 55 διαστήματα, 3 πιεστήρια ξύλινα, 18 λαβίδες των εργαλείων και 1 διαβήτης.

ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ, ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΑΝΑΤΟΛΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ

388) Λέγγας, Μπάμπης. «Μοναστηριακή βιβλιοδεσία: Τα βιβλιοδετικά εργαστήρια Μονής Μ. Δουσίκου, Αγίου Όρους και Πατριαρχείου Ιεροσολύμων τον 19^{ος} και 20^ο αιώνα» Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ως φυσική συνέχεια της Ίδρυσης Τυπογραφείων και της λειτουργίας τους από το έτος 1853 ήταν και η οργάνωση βιβλιοδετείου για τα βιβλία που τυπώνονται εκεί. Στο άρθρο αυτό παρουσιάζονται ένα - ένα τα βιβλιοδετικά εργαστήρια της Μονής Δουσίκου, Αγίου Όρους και του Πατριαρχείου Ιεροσολύμων. Επίσης καταγράφονται με ακρίβεια τα εργαλεία από τα οποία αποτελούνταν: 2 τροχοί χρυσώματος, 4 ημικύκλια, 9 σφραγίδες, 1 συνθετήριο, 1 γραμμή, 1 στιλβωτήριο, 136 ψηφία με πνεύματα και 55 διαστήματα, 3 πιεστήρια ξύλινα, 18 λαβίδες των εργαλείων και 1 διαβήτης.

ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ

389) Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Μια ματιά στην προϊστορία και την ιστορία του βιβλίου. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1995.

Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων που οργάνωσε το Υπουργείο Πολιτισμού «Μ' ένα βιβλίο Πετάω» (1995: 7-14 Μαΐου) εκδόθηκε και το συγκεκριμένο βιβλίο. Αναφέρεται σε αρκετά ζητήματα που απασχολούν το βιβλίο αλλά συγκεκριμένα ασχολείται με τα βιβλία που προορίζονται για παιδιά. Ένα μεγάλο επίσης κεφάλαιό του, είναι αυτό που ασχολείται με την εικονογράφηση.

390) Moote, Cherrye. Sleight of binding. North York, Ontario: Moote Points, 2002.

Το έργο αυτό αποτελεί μια εισαγωγή στη βιβλιοδεσία βιβλίων ειδικά σχεδιασμένα για παιδιά. Τα συγκεκριμένα φτιάχνονται με ιδιαίτερες τεχνικές και λεπτομέρειες με αποτέλεσμα και η συντήρησή τους να είναι ακόμη πιο προσεκτική. Είναι χωρισμένο σε κεφάλαια που περιλαμβάνουν τα απαραίτητα υλικά, τα εργαλεία, τις μεθόδους κλπ. Η γλώσσα του είναι απλή και κατανοητή και μπορεί να διαβαστεί όχι μόνο από ειδικούς.

391) Hammack, Rita. Anyone can made a book. Portland: Rita Hammack 1995.

Βιβλίο το οποίο παρέχει οδηγίες και πρότυπα για τη βιβλιοδεσία όχι μόνο απλών βιβλίων αλλά και πιο περίπλοκων περιπτώσεων. Αποτελεί ένα σημαντικό βοήθημα για τους βιβλιοθηκονόμους και ιδιαίτερα γι' αυτούς που εργάζονται σε σχολικές βιβλιοθήκες αφού εκεί τα βιβλία περνούν από πολλά παιδικά χέρια.

ΣΠΑΝΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

392) Matthwes, William F. Simple bookbinding for Junior Schools. London: Pitman and Sons, Ltd, 1930.

Πρόκειται για ένα βιβλίο ευανάγνωστο παρά το γεγονός ότι γράφτηκε το 1930. Η γλώσσα που χρησιμοποιεί είναι απλή και εύκολη αφού προορίζεται για δασκάλους οι οποίοι θα διδάξουν βιβλιοδεσία σε μικρά παιδιά. Ειδικά κεφάλαια υπάρχουν και αναφέρονται στη δημιουργία κόλλας, χρωμάτων ή άλλων υλικών απαραίτητων στη συνέχεια.

393) La Plantz, Shereen. Innovative bookbinding. Bayside, CA: Press de La Plantz, 1997.

Η καινοτόμος αλλά και καλλιτεχνική βιβλιοδεσία είναι το θέμα του συγκεκριμένου έργου. Ασχολείται κυρίως με έργα ιδιαίτερης καλλιτεχνικής μορφής π.χ. σπάνια βιβλία ή βιβλία του παρελθόντος, βιβλία που έχουν δημιουργηθεί στο χέρι με παραδοσιακές μεθόδους κλπ.

394) Etherington, Don και Matt Robers. Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology. Washington D.C. Preservation office, Library of Congress, 1982.

Το έργο αυτό είναι ένα λεξικό το οποίο εξηγεί με αρκετή ακρίβεια όρους της βιβλιοδετικής τέχνης. Απευθύνεται σε επαγγελματίες συντηρητές, σε βιβλιοθηκονόμους που ασχολούνται με τα σπάνια βιβλία αλλά και σε βιβλιοδέτες. Το 1994 δημιουργήθηκε και σε ηλεκτρονική μορφή.

ΤΕΧΝΗ

395) Mitchell, John. A craftsman's guide: An Introduction to Gold. West Sussex, UK: The Standing Press, 1995.

Χρήσιμος οδηγός για όσους ασχολούνται ή θέλουν να ασχοληθούν με τη τέχνη της βιβλιοδεσίας. Δίνονται οδηγίες για ορισμένα μέρη ενός βιβλίου, πως δημιουργούνται, με τι τρόπο κλπ, τι είδους εργαλεία θα χρησιμοποιηθούν και με ποιον τρόπο, η προτεραιότητα που θα ακολουθηθεί κλπ.

396) Burdett, Eric. The craft of bookmaking: A Practical Handbook. London: David and Charles, 1975.

Ένα περιεκτικό εγχειρίδιο το οποίο καλύπτει όλες σχεδόν τις φάσεις της βιβλιοδετικής τέχνης. Οι ενότητες ξεκινούν με την παρουσίαση του χώρου εργασίας, των εργαλείων, των προκαταρκτικών ενεργειών, των ενεργειών που αφορούν το κυρίως μέρος καθώς και τη δημιουργία των καλυμμάτων. Τέλος, αναφέρονται οι εργασίες εκείνες που αφορούν το τελικό στάδιο της δημιουργίας, καθώς επίσης παρουσιάζονται και τα εργαλεία τα οποία χρησιμοποιήθηκαν.

ΤΕΧΝΗ, ΑΡΧΑΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ

397) Βαλάσης Δ. «Εκμάθηση βιβλιοδεσίας: Από τη Μαθητεία Δίπλα σε Μαστόρους, στις Σχολές και στα Εργαστήρια Βιβλιοδεσίας Σήμερα». Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Στο άρθρο αυτό παρουσιάζεται η τέχνη της βιβλιοδεσίας από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Η βιβλιοδεσία σαν τέχνη είναι τόσο παλιά όσο και η γραφή. Κύριος σκοπός της είναι να προστατεύσει και να διαφυλάξει το γραπτό κείμενο «μέσα στο χρόνο». Κάνει αναφορά στις δύο λειτουργίες της βιβλιοδεσίας. Η πρώτη είναι η καθαρά τεχνική και η δεύτερη είναι η προσπάθεια του τεχνίτη όταν αυτός προικισμένος με το χάρισμα, να επιτύχει και να τον δικαιώσει το αποτέλεσμα. Τις δύο αυτές λειτουργίες είναι δυνατόν ο βιβλιοδέτης να τις μάθει μόνος του ή να τις διδαχθεί σε σχολείο. Τέλος, παρουσιάζει όλες τις τεχνικές της βιβλιοδεσίας που εφαρμόζονται στα εργαστήρια π.χ. το ράψιμο, το κεφαλάρι, τα εσώφυλλα, το κάλυμμα με δέρμα, με ύφασμα, η διακόσμηση κλπ.

ΤΕΧΝΗ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ

398) Χούλης Κων. «Η βιβλιοδεσία στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο: Από τη Βυζαντινή Στάχωση έως τη Βιβλιοδεσία Alla Greca». Η Καθημερινή 8 Φεβρ. 1998.

Ο Κων/νος Χούλης, επίκουρος καθηγητής του τμήματος συντήρησης αρχαιοτήτων και έργων τέχνης παρουσιάζει σ' αυτό το άρθρο τα στάδια της βιβλιοδεσίας από τη βυζαντινή στην μεταβυζαντινή περίοδο. Η βυζαντινή βιβλιοδεσία αποτελεί ξεχωριστό κεφάλαιο στην ιστορία της βιβλιοδεσίας κυρίως για τα ιδιόμορφα εξωτερικά γνωρίσματα και για τα πρωτότυπα διακοσμητικά θέματα του καλύμματος. Οι βυζαντινές βιβλιοδεσίες χαρακτηρίζονται από τη λεία ράχη, εξογκωμένα κεφαλάρια και ένθετα μεταλλικά στοιχεία όπως τα κλείστρα και οι γόμφοι (κεφαλόκαρφα). Στη διακόσμηση των δερμάτινων καλυμμάτων, μέσα σε αυστηρά γεωμετρική σύνθεση, επικρατούν φυτομορφικά θέματα, ο δικέφαλος αετός και μεγάλη ποικιλία από φανταστικά και μυθολογικά ζώα.

399) Λέγγας, Μπάμπης και Νίκη Τσιρώνη. Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: από το Βυζάντιο ως τις Μέρες μας. Ιωάννινα: Φοίνικας, 2003.

Το έργο αυτό παρουσιάζει το Βυζάντιο όσον αφορά την τέχνη της βιβλιοδεσίας, τους τρόπους της εποχής εκείνης, τα υλικά που χρησιμοποιούσαν, τα εργαλεία κλπ. Γίνεται παρουσίαση των τρόπων βιβλιοδεσίας πχ καλλιτεχνική καθώς επίσης και των πληροφοριών εκείνων οι οποίες είναι απαραίτητες για να κατανοήσουμε την ιστορική πορεία της.

ΤΕΧΝΗ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ

400) Παναρέτου, Αννίτα. «Η τέχνη της βιβλιοδεσίας» Το Βήμα. 26 Ιαν. 1997.

Με το άρθρο αυτό η Αννίτα Παναρέτου επιχειρεί να κάνει μια βιβλιοκριτική και ταυτόχρονα παρουσίαση του βιβλίου του Ανδρέα Γανιάρη «Δώδεκα βιβλία δεμένα». Ο Ανδρέας Γανιάρης είναι βιβλιοδέτης. Με αυτό το βιβλίο επιχειρεί να καταθέσει την περιπέτεια μιας τέχνης και την περιπέτεια μιας ζωής διηθημένης μέσα από αυτήν. Πρόκειται για ένα αφήγημα που συναρπάζει από την πρώτη ως την τελευταία του σελίδα, κρατώντας το ενδιαφέρον αμείωτο, με στιγμές έντασης και με περιστάσεις που ανάγονται σε ψυχικά γεγονότα. Ζεστό και βαθύτατα ανθρώπινο, ξεδιπλώνει τη μακρόχρονη σχέση του συγγραφέα με την τέχνη του. Αποτελεί χωρίς να το επιδιώκει μια γενναία πράξη αντίστασης καθώς εκφράζει την άρνηση του συγγραφέα του, να συμμορφωθεί στα σημεία των καιρών.

ΤΕΧΝΗ, ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗ

401) Lewis, A.W. Basic bookbinding. New York: Dover Publications, 1957.

Απευθύνεται κυρίως σε ερασιτέχνες. Η γλώσσα του είναι απλή και κατανοητή. Η μορφή του είναι αρκετά εύχρηστη αφού διαβάζεται από πολλούς. Τα θέματα με τα οποία ασχολείται είναι τα υλικά, τα εργαλεία, οι τεχνικές, οι μέθοδοι αλλά και οι οποιεσδήποτε περιπτώσεις μπορεί να χρειάζονται βιβλιοδεσία.

402) Ashman, John. Bookbinding: A Beginner's manual. London: Charles and Adam Black, 1981.

Αυτοί που θέλουν να ασχοληθούν με τη βιβλιοδεσία θα βρουν αρκετά στοιχεία σ' αυτό το βιβλίο. Οι πληροφορίες οι οποίες παρέχει είναι αναλυτικές αφού ξεκινούν από το εξώφυλλο, το κάλυμμα, τις ξεχωριστές σελίδες, το ράψιμο μεταξύ τους καθώς και πολλές άλλες λεπτομέρειες για τη διαδικασία της βιβλιοδεσίας.

ΤΕΧΝΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ

403) Palmer, E.W. A course in bookbinding for vocational training: Part 1 Elementary Section. New York: Employing bookbinders of America, Inc 1937.

Το βιβλίο αυτό παρά το γεγονός ότι είναι παλιό, αποτελεί ένα σημαντικό ξεκίνημα γι' αυτούς που θέλουν να ασχοληθούν με την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Προσφέρει συμβουλές για τη σχέση της βιβλιοδεσίας με το εμπόριο, αλλά και κάποια κεφάλαια έχουν τη μορφή ερωτοαπαντήσεων για την καλύτερη κατανόηση. Οι ενότητες περιλαμβάνουν εξήγηση της χρησιμότητας της βιβλιοδεσίας, ετοιμασία μαθημάτων, εξοπλισμός, εργαλεία, υλικά. Τα κεφάλαια περιλαμβάνουν και ζητήματα σχετικά με το χαρτί, τη χρησιμότητά του. Όλο το έργο έχει τη μορφή σχολικού βιβλίου.

404) Λέγγας, Μπάμπης και Νίκη Τσιρώνη. Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: από το Βυζάντιο ως τις Μέρες μας. Ιωάννινα: Φοίνικας, 2003.

Το έργο αυτό παρουσιάζει το Βυζάντιο όσον αφορά την τέχνη της βιβλιοδεσίας, τους τρόπους της εποχής εκείνης, τα υλικά που χρησιμοποιούσαν, τα εργαλεία κλπ. Γίνεται παρουσίαση των τρόπων βιβλιοδεσίας πχ καλλιτεχνική καθώς επίσης και των πληροφοριών εκείνων οι οποίες είναι απαραίτητες για να κατανοήσουμε την ιστορική πορεία της.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ

405) Hasluck, Paul. Bookbinding: With Numerals Engravings and Diagrams. Philadelphia: David McKay, 1912

Εγχειρίδιο το οποίο περιέχει τις παραδοσιακές τεχνικές βιβλιοδεσίας. Είναι χωρισμένο σε κεφάλαια όπου το καθένα ασχολείται με διαφορετικά κομμάτια της βιβλιοδετικής τέχνης, πχ. εργαλεία, εξοπλισμός, ειδικά φύλλα τυπογραφίας, τεχνικές διακόσμησης κλπ.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ

βλέπε επίσης **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ**

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ

406) Η Καθημερινή. Ελληνικό βιβλίο. Αθήνα: Η Καθημερινή, 2001

Το έργο αυτό αποτελεί μια έκδοση της εφημερίδας Καθημερινή σ' ένα αφιέρωμα που έκανε για το βιβλίο. Είναι μια αρκετά χρήσιμη έκδοση που περιλαμβάνει πολλές πληροφορίες για την ιστορία του βιβλίου, την πορεία του, τον τρόπο δημιουργίας του κλπ. Επίσης ασχολείται με την βιβλιοδετική τέχνη, την τυπογραφία κλπ. Η γλώσσα του είναι απλή και κατανοητή ακόμη και σε μικρά παιδιά.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ

407) Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Η Τέχνη του βιβλίου. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1995).

Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων που οργάνωσε το Υπουργείο Πολιτισμού «Μ' ένα βιβλίο Πετάω» (1995: 7-14 Μαΐου), εκδόθηκε και το συγκεκριμένο βιβλίο. Αναφέρεται σε αρκετά ζητήματα που απασχολούν το βιβλίο αλλά συγκεκριμένα ασχολείται με τα βιβλία που προορίζονται για παιδιά. Ένα μεγάλο επίσης κεφάλαιό του είναι αυτό που ασχολείται με την εικονογράφηση.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ

408) Η Καθημερινή. Ελληνικό βιβλίο. Αθήνα: Η Καθημερινή, 2001

Το έργο αυτό αποτελεί μια έκδοση της εφημερίδας Καθημερινή σ' ένα αφιέρωμα που έκανε για το βιβλίο. Είναι μια αρκετά χρήσιμη έκδοση που περιλαμβάνει πολλές πληροφορίες για την ιστορία του βιβλίου, την πορεία του, τον τρόπο δημιουργίας του κλπ. Επίσης ασχολείται με την βιβλιοδετική τέχνη, την τυπογραφία κλπ. Η γλώσσα του είναι απλή και κατανοητή ακόμη και σε μικρά παιδιά.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΓΧΕΙΡΙΣΙΑ, κλπ.

409) Blake, Kathy. Handmade books: A Step - by - Step Guide to Crafting Your Own Books. Boston: Bullfinch Press Book, 1997.

Σ' αυτό το βιβλίο παρουσιάζεται με λίγα λόγια η ιστορία του χαρτιού στον τομέα της βιβλιοδεσίας. Γίνεται ιδιαίτερη αναφορά στο είδος του χαρτιού, στον εξοπλισμό, στη δημιουργία μονών ή διπλών σελίδων, στα σκληρά ή μαλακά εξώφυλλα.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

410) Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης. Η Τέχνη του βιβλίου. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1995).

Με την ευκαιρία των εκδηλώσεων που οργάνωσε το Υπουργείο Πολιτισμού «Μ' ένα βιβλίο Πετάω» (1995: 7-14 Μαΐου), εκδόθηκε και το συγκεκριμένο βιβλίο. Αναφέρεται σε αρκετά ζητήματα που απασχολούν το βιβλίο αλλά συγκεκριμένα ασχολείται με τα βιβλία που προορίζονται για παιδιά. Ένα μεγάλο επίσης κεφάλαιό του είναι αυτό που ασχολείται με την εικονογράφηση.

ΥΛΙΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

411) Smith, Keith A. 1-2 και 3 - Section Sewing: Non - Adhesive binding [vol.2]. Rochester NY: Keith Smith Books, 1995.

Ο δεύτερος τόμος του έργου ασχολείται κυρίως με τη διακόσμηση κατά τη διάρκεια της βιβλιοδεσίας. Ιδιαίτερα παρουσιάζει τη διαδικασία που ακολουθείται κατά την επεξεργασία της ράχης του βιβλίου. Η ράχη ενός βιβλίου είναι πολύ σημαντικό κομμάτι αφού αποτελεί ένα από τα στηρίγματά του. Στο τέλος του τόμου υπάρχει γλωσσάρι για την επεξήγηση των λέξεων.

412) Ryst, Marie. Handmade books and albums: An introduction to Creative Bookbinding's. New York: Design Books, 1999

Η βιβλιοδεσία δεν συναντάται μόνο στην προστασία και συντήρηση του έντυπου υλικού και ιδιαίτερα των βιβλίων αλλά και στη δημιουργία άλλων έργων π.χ. φωτογραφικών λευκωμάτων, χάρτινων ειδικών κουτιών μεγάλης καλλιτεχνικής αξίας κλπ. Το βιβλίο αυτό βοηθά σ' αυτόν τον σκοπό αφού παρέχει αρκετές πληροφορίες για τα υλικά, τα εργαλεία και τις τεχνικές. Η γλώσσα του είναι απλή, κατανοητή και στο τέλος του υπάρχει γλωσσάρι.

413) Kay, J. Bookbinding for befmners. London: Cassel and Company, Ltd, 1930.

Το συγκεκριμένο βιβλίο απευθύνεται στους ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Περιέχει κεφάλαια και ενότητες οι οποίες ασχολούνται με τα υλικά, τα εργαλεία κλπ. Περιλαμβάνει επίσης και ειδικές πληροφορίες για κάθε είδους αντικείμενο που μπορεί να βιβλιοδετηθεί πχ. βιβλία, περιοδικά, ημερολόγια, φωτογραφικά λευκώματα κλπ.

ΥΛΙΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

βλέπε επίσης **ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ**

Υλικό, Αρχειακό

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ**

Υλικό βιβλιοθήκης

βλέπε **ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ**

ΧΑΡΤΙ

414) Clapp, Anne F. Curatorial care of works of art on paper: Basic Procedures for Paper Preservation. Oberlin: Intermission Conservation Association, 1987.

Τα βιβλία τα οποία απεικονίζουν ή περιέχουν έργα τέχνης στις σελίδες τους έχουν δημιουργηθεί με ιδιαίτερη φροντίδα. Είναι φυσικό λοιπόν να χρειάζονται και ιδιαίτερη προσοχή όσον αφορά τη συντήρηση και την προστασία τους. Αυτό ακριβώς κάνει αυτός ο τόμος που αναφέρει με ποιους τρόπους και πως θα πρέπει να συντηρούνται τέτοιου είδους έργα.

415) Σκεπαστιανού, Μαρία Γ. Λεξικό όρων διατήρησης και συντήρησης έντυπου υλικού. Θεσσαλονίκη: Τυποφιλία 2, 1995.

Οι όροι οι οποίοι χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες διατήρησης και συντήρησης έντυπου υλικού περιγράφονται και εξηγούνται αναλυτικά στη συγκεκριμένη έκδοση. Ο διαχωρισμός που γίνεται είναι σε βιβλιακά υλικά, βιβλία, χαρτί κλπ. Οι όροι εξηγούνται με σαφήνεια και απλό τρόπο έτσι ώστε να γίνονται κατανοητοί από βιβλιοθηκονόμους και μη.

ΧΑΡΤΙ

βλέπε επίσης **ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΟ ΧΑΡΤΙ**

ΧΑΡΤΙ, ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟ

ΧΑΡΤΙ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

416) Clapp, Anne F. Curatorial care of works of art on paper: Basic Procedures for Paper Preservation. Oberlin: Intermission Conservation Association, 1987.

Τα βιβλία τα οποία απεικονίζουν ή περιέχουν έργα τέχνης στις σελίδες τους έχουν δημιουργηθεί με ιδιαίτερη φροντίδα. Είναι φυσικό λοιπόν να χρειάζονται και ιδιαίτερη προσοχή όσον αφορά τη συντήρηση και την προστασία τους. Αυτό ακριβώς κάνει αυτός ο τόμος που αναφέρει με ποιους τρόπους και πως θα πρέπει να συντηρούνται τέτοιου είδους έργα.

417) Lanender, Kenneth. Book repair: A How to Do it Manual. New York: Neal - Schulman Riblishess, 2001

Οι τεχνικές, οι τρόποι και οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν, έτσι ώστε να διατηρηθούν τα βιβλία για μεγάλο χρονικό διάστημα, παρουσιάζονται σ' αυτό το βιβλίο με αρκετή ακρίβεια. Διαθέτει κεφάλαια όπως οι αρχές της αποκατάστασης, ο απαραίτητος εξοπλισμός, τα εργαλεία, γενικές πληροφορίες για το είδος του χαρτιού, συμβουλές συντήρησης κλπ. Διαθέτει γλωσσάρι και ευρετήριο.

418) James, Angela. The handmade book. Paunal (VT): Storey Books, 2000.

Σ' αυτό το βιβλίο γίνεται αναφορά και παρουσίαση των εργαλείων και των υλικών που χρειάζονται για να βιβλιοδετηθεί ένα βιβλίο. Για την πιο εύκολη κατανόηση υπάρχουν και αρκετά παραδείγματα για τη δημιουργία βιβλίων, λευκωμάτων από διάφορα υλικά πχ χαρτί, δέρμα, ξύλο κλπ.

419) Mucci, Paul και Mary Boccacio. Paper and leather conservation: A Manual [X.T]: Mid Atlantic Regional Archives Conference, 1978.

Εκτός από το χαρτί για τη συντήρηση των βιβλίων χρησιμοποιείται και το δέρμα σε διάφορες μορφές. Το εγχειρίδιο αυτό προσπαθεί να παρουσιάσει τους τρόπους με τους οποίους γίνεται η επεξεργασία και στη συνέχεια η χρήση του δέρματος για τους σκοπούς της βιβλιοδεσίας.

ΧΑΡΤΙ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΛΕΞΙΚΑ

420) Σκεπαστιανού, Μαρία Γ. Λεξικό όρων διατήρησης και συντήρησης έντυπου υλικού. Θεσσαλονίκη: Τυποφιλία 2, 1995.

Οι όροι οι οποίοι χρησιμοποιούνται στις διαδικασίες διατήρησης και συντήρησης έντυπου υλικού περιγράφονται και εξηγούνται αναλυτικά στη συγκεκριμένη έκδοση. Ο διαχωρισμός που γίνεται είναι σε βιβλιακά υλικά, βιβλία, χαρτί κλπ. Οι όροι εξηγούνται με σαφήνεια και απλό τρόπο έτσι ώστε να γίνονται κατανοητοί από βιβλιοθηκονόμους και μη.

ΧΑΡΤΙ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΗΓΟΙ

421) Swartzburg, Susan G. Preserving library material: A Manual. 2^η εκδ. Metuchen: The Scarecrow Press, 1995.

Ένας οδηγός ο οποίος απευθύνεται σε βιβλιοθήκες και ιδιαίτερα σ' αυτούς που θα ασχοληθούν με τη συντήρηση του υλικού της. Το υλικό μπορεί να είναι βιβλία, φυλλάδια, γενικά οτιδήποτε αποτελείται από χαρτί, κασέτες εικόνας ή ήχου κλπ. Περιλαμβάνει επίσης ένα εκτεταμένο γλωσσάρι καθώς και βιβλιογραφίες.

422) Reimer -Epp, Heid και Mary Reimer. The encyclopedia of parermaking and bookbinding: A Definitive Guide to Making, Embellishing and Repairing Paper, Books and Scrapbooks. Philadelphia: Running Press, 2002.

Η εγκυκλοπαίδεια της βιβλιοδεσίας αποτελεί ένα σημαντικό βοήθημα για τα εργαλεία, τις τεχνικές αλλά και τις ικανότητες τις οποίες χρειάζεται κάποιος για να δημιουργήσει κομψά και εντυπωσιακά έργα. Από τα περιεχόμενά της καταλαβαίνουμε ότι περιλαμβάνει πληροφορίες για τα εργαλεία, τον εξοπλισμό, τη διαδικασία, τη προετοιμασία, τις βασικές τεχνικές επεξεργασίας ενός φύλλου χαρτιού κλπ. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στα συγκεκριμένα μέρη του βιβλίου καθώς και στην ειδική επεξεργασία που αυτά χρειάζονται. Ενδιαφέρον προκαλεί στο τέλος του βιβλίου η παρουσίαση ειδών βιβλιοδεσίας.

ΧΑΡΤΙ - ΙΣΤΟΡΙΑ

423) Palmer, E.W. A course in bookbinding for vocational training: Part 1 Elementary Section. New York: Employing bookbinders of America, Inc 1937.

Το βιβλίο αυτό παρά το γεγονός ότι είναι παλιό, αποτελεί ένα σημαντικό ξεκίνημα γι' αυτούς που θέλουν να ασχοληθούν με την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Προσφέρει συμβουλές για τη σχέση της βιβλιοδεσίας με το εμπόριο, αλλά και κάποια κεφάλαια έχουν τη μορφή ερωτοαπαντήσεων για την καλύτερη κατανόηση. Οι ενότητες περιλαμβάνουν εξήγηση της χρησιμότητας της βιβλιοδεσίας, ετοιμασία μαθημάτων, εξοπλισμός, εργαλεία, υλικά. Τα κεφάλαια περιλαμβάνουν και ζητήματα σχετικά με το χαρτί, τη χρησιμότητά του. Όλο το έργο έχει τη μορφή σχολικού βιβλίου.

424) Snau, Phebe. How a book is made. London: Routledge and Kegan Paul, 1960.

Σ' αυτό το έργο γίνεται η περιγραφή της διαδικασίας κατά τη διάρκεια της οποίας δημιουργείται ένα βιβλίο. Χωρίζεται σε κεφάλαια τα οποία περιλαμβάνουν: παρουσίαση πρωτοποριακών, για την εποχή, μηχανών, δημιουργίας και επεξεργασίας χαρτιού, τρόπων εικονογράφησης κλπ. Η γλώσσα του βιβλίου είναι απλή και κατανοητή. Το περιεχόμενο

του έργου αποτελεί ένα σημαντικό βοήθημα για επαγγελματίες ή ερασιτέχνες βιβλιοδέτες. Οι πληροφορίες που παρέχει είναι

ΧΑΡΤΙ, ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟ

425) Kropper, Jean G. Handmade books and cards. Worcester, MA: Davis Publications, 1997.

Το συγκεκριμένο έργο απευθύνεται κυρίως στους καλλιτέχνες του βιβλίου. Οι ενότητες που περιλαμβάνει αφορούν την ιστορία του βιβλίου, βασικές τεχνικές και εργαλεία που χρησιμοποιούνται, την τυπογραφία και την εκτύπωση, διακοσμημένα χαρτιά κλπ. Χρησιμεύει σε όσα έργα ή τεκμήρια έχουν φτιαχτεί ή δημιουργηθεί με το χέρι, βιβλία, φωτογραφικά λευκώματα, μινιατούρες κλπ.

426) Ρούβαλης, Βασίλης. «Ντύνοντας όμορφα τα βιβλία» Ελευθεροτυπία: Απογευματινή αδέσμευτη εφημερίδα. 20 Νοεμ. 2002.

Η αμφίεση ενός βιβλίου, το περιτύλιγμά του, η αγαστή σύμβαση περιεχομένου και εμφάνισης, έγκειται στην καλλιτεχνική ευαισθησία του δημιουργού του. Κι αν η σύγχρονη μαζική βιβλιοπαραγωγή αλλά και το ηλεκτρονικό βιβλίο έχουν επιβληθεί, η καλλιτεχνική χειροποίητη βιβλιοδεσία αποτελεί τέχνη εξελισσόμενη, που φτάνει στις μέρες μας από πολλών αιώνων διακοσμητική εμπειρία και ποικίλες τεχνικές κατασκευής. Όλα αυτά παρουσιάζονται στο άρθρο αυτό του Βασίλη Ρούβαλη.

ΧΑΡΤΙ, ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ

427) Johnson Arthur W. The repair of cloth binding: A Manual. New Castle DC: Oak Knoll Press, 2002.

Το έργο αυτό περιλαμβάνει κεφάλαια τα οποία περιγράφουν τα βήματα και τα υλικά που χρησιμοποιούνται στη διαδικασία της αποκατάστασης. Υπάρχουν επίσης ειδικά σημεία στα οποία αναφέρεται η επιδιόρθωση των βιβλίων εκείνων που είναι φτιαγμένα από πιο ευαίσθητα υλικά πχ. ειδικά υφάσματα, χαρτί κλπ. Ένας αρκετά χρήσιμος διαχωρισμός είναι και αυτός που γίνεται ανάλογα με το είδος της ζημιάς.

Χαρτιά

βλέπε ΧΑΡΤΙ

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ

428) Ritzenthaler, Mary Lynn. Preserving archives and manuscripts. Chicago: Society of American Archivists, 1993.

Οι τεχνικές, οι τρόποι αλλά και οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν έτσι ώστε να διατηρηθούν τα αρχεία και το υλικό τους για μεγάλο χρονικό διάστημα περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο έργο αυτό. Το υλικό από το οποίο έχουν δημιουργηθεί τα αρχεία είναι διαφορετικοί υπάρχουν όμως ειδικά κεφάλαια και κατηγορίες. Επίσης, υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

429) Κωνσταντίνου Ιωάννα. Το χειρόγραφο, το βιβλίο, τα ιστορικά αρχεία: Τεχνολογία Υλικών, Πρόληψη, Συντήρηση. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1988.

Η ιστορία των χειρογράφων, του βιβλίου καθώς και των ιστορικών αρχείων παρουσιάζεται στις σελίδες του βιβλίου της Ιωάννας Κωνσταντίνου. Συγκεκριμένα, αναφέρεται στα υλικά που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν έτσι ώστε να διατηρηθούν και να συντηρηθούν τα τεκμήρια για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η ποιότητα, η ποσότητα όπως και το είδος των υλικών έχουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία της συντήρησης.

430) Cains, A.G. “The bindings of thw Ellesmere Chaucer and bookbinding manuscript Preservation”. Huntington Library Quarterly, 58 (1996): 127-157.

Στο άρθρο αυτό παρουσιάζεται η ιστορία των χειρογράφων, των βιβλίων καθώς και άλλων έντυπων έργων και αναφέρεται ο τρόπος και τα υλικά που χρησιμοποιούνται έτσι ώστε να διατηρηθούν και να συντηρηθούν τα τεκμήρια για μεγάλο χρονικό διάστημα.

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ

βλέπε επίσης **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ**

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ

Χειρόγραφα - Αποθήκευση

βλέπε **ΑΡΧΕΙΑ**

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ

431) British Museum. Dept of manuscripts. Guide to the manuscripts, autographs, chapters, seals, illuminations and bindings exhibited in the Department of Manuscripts and in the Granville library. London: [χ.ε], 1906.

Η συγκεκριμένη έκδοση του τμήματος χειρογράφων του Βρετανικού Μουσείου, αποτελεί έναν οδηγό συντήρησης έργων, είτε αυτά είναι χειρόγραφα, είτε είναι αυτοβιογραφίες, είτε είναι επιμέρους τμήματα/ κεφάλαια που έχουν διασωθεί από μεγαλύτερα έργα.

432) Cains, A.G. “The bindings of thw Ellesmere Chaucer and bookbinding manuscript Preservation”. Huntington Library Quarterly, 58 (1996): 127-157.

Στο άρθρο αυτό παρουσιάζεται η ιστορία των χειρογράφων, των βιβλίων καθώς και άλλων έντυπων έργων και αναφέρεται ο τρόπος και τα υλικά που χρησιμοποιούνται έτσι ώστε να διατηρηθούν και να συντηρηθούν τα τεκμήρια για μεγάλο χρονικό διάστημα.

433) Ritzenthaler, Mary Lynn. Preserving archives and manuscripts. Chicago: Society of American Archivists, 1993.

Οι τεχνικές, οι τρόποι αλλά και οι διαδικασίες που θα πρέπει να ακολουθηθούν έτσι ώστε να διατηρηθούν τα αρχεία και το υλικό τους για μεγάλο χρονικό διάστημα περιλαμβάνονται και περιγράφονται στο έργο αυτό. Το υλικό από το οποίο έχουν δημιουργηθεί τα αρχεία είναι διαφορετικοί υπάρχουν όμως ειδικά κεφάλαια και κατηγορίες. Επίσης, υπάρχουν εικόνες και παραρτήματα.

Χειρόγραφα, διατήρησή τους

βλέπε **ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ**

Χειρόγραφα - Εικόνες

βλέπε **ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ**

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ

434) Λέγγας, Μπάμπης. «Στα χρόνια του Όθωνα: Η βιβλιοδεσία Προσανατολίζεται προς την Ευρώπη». Η Καθημερινή. 8 Φεβρ. 1998.

Στο συγκεκριμένο άρθρο γίνεται μια ιστορική αναδρομή σχετικά με τη βιβλιοδεσία από τα χρόνια του Όθωνα και την μετέπειτα εξέλιξή της. Η μοναστηριακή βιβλιοδεσία εφαρμόστηκε κυρίως σε χειρόγραφα ή έντυπα βιβλία, σε χώρους όχι κάποιου μεγάλου τυπογραφείου, μιας βασιλικής βιβλιοθήκης ή κάποιου πανεπιστημίου, αντίθετα με τη δυτική τέχνη που είχε εξελιχθεί ήδη προκειμένου να εξυπηρετήσει τη μαζική παραγωγή βιβλίων και τις πνευματικές επιλογές της νέας άρχουσας τάξης. Ενώ πολλοί απόηχοι της δυτικής τέχνης αφομοιώθηκαν στη μοναστηριακή βιβλιοδεσία, η τελευταία

δεν μπόρεσε ή δεν επεδίωξε να φτάσει στο σημείο εκείνο ώστε να ανταποκριθεί σε απαιτήσεις που η σύσταση του κράτους επέβαλλε με αποτέλεσμα να μην εξελιχθεί ανάλογα με τη δυτική τέχνη, η οποία είχε ήδη μακραίωνη παράδοση.

435) Κωνσταντίνου Ιωάννα. Το χειρόγραφο, το βιβλίο, τα ιστορικά αρχεία: Τεχνολογία Υλικών, Πρόληψη, Συντήρηση. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1988.

Η ιστορία των χειρογράφων, του βιβλίου καθώς και των ιστορικών αρχείων παρουσιάζεται στις σελίδες του βιβλίου της Ιωάννας Κωνσταντίνου. Συγκεκριμένα, αναφέρεται στα υλικά που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν έτσι ώστε να διατηρηθούν και να συντηρηθούν τα τεκμήρια για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η ποιότητα, η ποσότητα όπως και το είδος των υλικών έχουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία της συντήρησης.

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ)

436) Κωνσταντίνου Ιωάννα. Το χειρόγραφο, το βιβλίο, τα ιστορικά αρχεία: Τεχνολογία Υλικών, Πρόληψη, Συντήρηση. Αθήνα: Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 1988.

Η ιστορία των χειρογράφων, του βιβλίου καθώς και των ιστορικών αρχείων παρουσιάζεται στις σελίδες του βιβλίου της Ιωάννας Κωνσταντίνου. Συγκεκριμένα, αναφέρεται στα υλικά που θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν έτσι ώστε να διατηρηθούν και να συντηρηθούν τα τεκμήρια για μεγάλο χρονικό διάστημα. Η ποιότητα, η ποσότητα όπως και το είδος των υλικών έχουν σημαντικό ρόλο στη διαδικασία της συντήρησης.

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΑΘΗΝΑ

437) Τσιρώνη, Νίκη και Μπάμπης Λέγγας. Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: Οι θησαυροί της Πόλης των Ιωαννίνων: κατάλογος έκθεσης. Αθήνα: Φοίνικας, 2003.

Η Ήπειρος και ιδιαίτερα η πόλη των Ιωαννίνων έχει μεγάλη ιστορία όσον αφορά τα βιβλία, τα χειρόγραφα και τη βιβλιοδεσία γενικά. Η έκθεση στην οποία αναφέρεται το συγκεκριμένο βιβλίο περιλαμβάνει πληροφορίες για την τέχνη της βιβλιοδεσίας. Οι πληροφορίες που παρέχονται αφορούν την ιστορία, την εξέλιξη καθώς και τη σημερινή κατάσταση που επικρατεί στο χώρο της βιβλιοδεσίας.

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

438) Morketsova. I. "Russian medieval bookbinding". Restaurator - International Journal for the preservation of library archival material. 16 (1995): 100-122.

Πρόκειται για ένα άρθρο που αναφέρεται στη βιβλιοδεσία στην περιοχή της Βορειοδυτικής Ρωσίας στα χρόνια του μεσαίωνα. Δίνονται οι τεχνικές που χρησιμοποιούσαν εκεί και μας πληροφορεί ότι η βιβλιοδεσία τους, βασίσθηκε σε 127 χειρόγραφα της Ρωσικής Πολιτείας.

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ

439) Morketsova. I. "Russian medieval bookbinding". Restaurator - International Journal for the preservation of library archival material. 16 (1995): 100-122.

Πρόκειται για ένα άρθρο που αναφέρεται στη βιβλιοδεσία στην περιοχή της Βορειοδυτικής Ρωσίας στα χρόνια του μεσαίωνα. Δίνονται οι τεχνικές που χρησιμοποιούσαν εκεί και μας πληροφορεί ότι η βιβλιοδεσία τους, βασίσθηκε σε 127 χειρόγραφα της Ρωσικής Πολιτείας.

ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ - ΣΥΛΛΟΓΕΣ

440) British Museum. Dept of manuscripts. Guide to the manuscripts, autographs, chapters, seals, illuminations and bindings exhibited in the Department of Manuscripts and in the Granville library. London: [χ.ε], 1906.

Η συγκεκριμένη έκδοση του τμήματος χειρογράφων του Βρετανικού Μουσείου, αποτελεί έναν οδηγό συντήρησης έργων, είτε αυτά είναι χειρόγραφα, είτε είναι αυτοβιογραφίες, είτε είναι επιμέρους τμήματα/ κεφάλαια που έχουν διασωθεί από μεγαλύτερα έργα.

441) Peterbrigde, Guy. Conservation of library and archive materials and the graphic arts. Boston: Butterworths, 1987.

Πρόκειται για μια συλλογή από συζητήσεις οι οποίες έχουν γίνει και αφορούν τη συντήρηση υλικών είτε σε βιβλιοθήκη, είτε σε αρχείο. Το έργο χωρίζεται σε ενότητες που αφορούν την συντήρηση των περγαμινών, των βιβλίων αλλά και των φωτογραφιών.

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ - ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΩΝ (ΕΛΛΗΝΩΝ)

A

- Αδαμοπούλου, Μαίρη 148, 178, 277, 373
- Αγγελόπουλος, Γιώργος 142, 177, 270, 375

B

- Βαλάσης, Δ. 162, 274, 397
- Βαρδακώστα, Ελένη 146, 179, 292
- Βραβορίτου, Αγνη 149, 159

T

- Γαννιάρη - Βασιάδη, Φ. 170, 173
- Γαννιάρης, Ανδρέας 46, 125
- Γλινός, Αντώνης 6, 20, 45, 151, 306, 333

A

- Δούση, Βασιλική 143, 371

E

- ΕΚΕΒΙ 87, 144

H

- Η Καθημερινή 21, 57, 365, 406, 408

K

- Καλόφωνος, Γιώργος 90, 139, 155, 157, 187, 216, 230, 279

- Καρκαγιάννης, Αντώνης 147, 341, 376
- Κεχαγιά, Αγγελική 150, 366
- Κωνσταντίνου, Ιωάννα 30, 429, 435, 436

Λ

- Λέγγας, Μπάμπης 145, 161, 188, 340, 378, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 399, 404, 434, 437

Μ

- Μαμαλίγκα, Μαρία 33, 307
- Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης 55, 348, 351, 389, 407, 410
- Μπουρλογιάννη - Αποκρίτου, Θεοδώρα 371

Ν

- Νούσιας, Σταύρος 56
- Ντελόπουλος, Κυριάκος 58, 294, 299

Π

- Παναρέτου, Αννίτα 158, 280, 400
- Παυλόπουλος, Δημήτρης 189, 276, 382

Ρ

- Ρούβαλης, Βασίλης 120, 153, 269, 342, 426
- Ρουστάκης Ζαχαρίας 156, 202, 278

Σ

- Σεμερτζάκη, Εύα 278, 300
- Σκεπαστιανού, Μαρία Γ. 3, 47, 293, 304, 316, 415, 420
- Σπυροπούλου Λιάνα 141, 176, 275

Τ

- Ταρίνας, Σ. 152, 175, 273, 350
- Τσιρώνη, Νίκη 145, 161, 399, 437
- Τζανετάτου, Ευαγγελία 140, 174, 291, 312, 371

Υ

- Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων 1, 19, 303

Χ

- Χατήρης, Γ. 22,25,27,56
- Χούλης, Κων 328, 339, 398

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ - ΑΡΘΡΟΓΡΑΦΩΝ (ΞΕΝΩΝ)

A

- American Library Association 129, 290, 298
- Ashman, John 82, 281, 402

B

- Baab, Clarence T. 211, 232, 284
- Baird, Brian 35, 288
- Ballofet, Nelly 18, 297
- Banister, Manly 243, 322, 361
- Banks, Paul 5, 34, 305, 358, 380
- Bean, Florence 218, 246
- Bearman, F. 185
- Bibliothedue Nationale 119, 271
- Blake, Kathy 91, 409
- Boccacio, Mary 323, 419
- Brodhead, John C. 218, 246
- Burdett, Eric 130, 396

C

- Cains, A.G. 430, 432
- Carderoy, John 169, 324
- Clapp, Anne 414, 416
- Cockrel, Daiglas 38, 321
- Cunha, George 43, 59, 310

D

- Dalley, Jane 2, 4, 9, 51
- Darley, Lionel S. 97, 245, 268
- Diehl, Edith 123, 182

- Dogget, Sue 248
- Drastrup, A. 85, 244, 282
- Dressel, Gila 111, 122, 272
- Drewes, Jeanne 10, 40

E

- Etherington, Don 49, 194, 224, 394
- Ettlinger, J. 124, 231

F

- Feliciano, Kristina 337, 372
- Foot, M. 137, 200, 226, 345
- Forsyth, Marjorie 181, 215, 264
- Fox, Gabrielle 249
- Frederiks, M 54, 229

G

- Griensfield, Jane 32, 105, 201, 209, 309, 347
- Grimm, Francis 168, 256
- Groneman, Chris 81, 184
- Gross, Henri 109, 240, 285

H

- Hammack, Rita 191, 391
- Harrison, T. 131, 364
- Harvey, Ross 190, 289, 311
- Hasluck, Paul 75, 335, 338, 405
- Hewit- Bates, J.S. 76, 95, 255
- Higginbotham, Barbara 36, 301
- Hollander, Annethe 77, 302, 330

- Horton, Carolyn 107, 136, 349
- Huter, S.F. 115, 198, 223, 257

J

- Jackson, Mary E. 36, 301
- James, Angela 78, 317, 418
- Johnson, Arthur W. 74, 93, 100, 112, 113, 207, 208, 217, 261, 370, 427
- Johnson, Pauline 79, 318, 344
- Jordan, Fred A. 80, 315, 320

K

- Kay, J. 225, 241, 262, 356, 360, 413
- Klinefelther, Lee M. 60, 166, 259, 283
- Kropper, Jean G. 343, 368, 425
- Kyle, Hedi 114, 138

L

- La Plantz, Shereen 61, 62, 199, 234, 235, 334, 359, 369, 393
- Lavender, Kenneth 108, 417
- Lewis, A.W. 63, 236, 401
- Lhtoka, Edward 64, 99, 102, 326
- Linethal, Peter 41, 362
- Lull, William P. 5, 305
- Lundeen, G. 197, 222, 233

M

- Mamma, Philip 86, 192
- Marks, P.J.M. 65, 180, 266
- Marreli, Nancy 7, 16
- Mason, John 171, 212, 254, 325
- Mattwess, William F. 83, 103, 128, 210, 265, 357, 392
- McAdams, J. 186, 336
- McCarthy, Mary 86, 192
- McCrank, L.J. 116, 193, 258
- Middleton, Bernard C. 2, 98, 101, 379
- Mitchell, John A. 96, 164, 395
- Moote, Cheryl 39, 84, 106, 390
- Morketsova, I. 438, 439
- Morris, John 17, 296
- Mucci, Paul 323, 419
- Muir, David 126, 165

N

- Nitzeberg, N.H. 42, 252
- Nogueira, Carment Grespo 118, 121, 196

O

- Odgen, Sherelyn 11, 15, 29

P

- Palmer, E.W. 24, 286, 354, 403, 423
- Page, Julie A. 10, 40
- Peacock, John 22, 27, 56
- Perry, Kenneth 211, 232, 284

- Petherbrigde, Guy 31, 313, 441
- Pleger, John J. 66, 167
- Pickwood, N. 220, 221, 228, 250
- Pilette, Roberda 34, 380
- Pollard, Graham 50, 204, 206

R

- Reimer - Epp, Heidi 67, 133, 422
- Reimer, Mary 67, 133, 422
- Riberholt, K. 85, 244, 282
- Richmond, Pamela 110, 295
- Ritzenthaler, Mary Lynn 8, 12, 13, 428, 433
- Roberts, Matt 48, 49, 194, 195, 224, 394
- Robinson, Ivor 267, 331, 353
- Rosati, Paola 69, 314, 374
- Rust, Marie 70, 308, 329, 412
- Ryan, M. 23, 203, 205

S

- Saagrades, Barbara 44, 253
- Shepherd, Rob 71, 94, 238
- Smith, F.R. 88, 247, 332
- Smith, Keith A. 14, 37, 80, 132, 134, 135, 251, 315, 319, 320, 327, 352, 363, 411
- Smith, Philip 89, 346
- Snow Rhebe 263, 381, 424
- Swartzburg, Susan G. 52, 127, 421
- Szirmai, J.A. 28, 104, 117, 219

T

- Thomson, Jason 73, 213, 237
- Taun, Laurence 72, 214, 239

Υ

- Young, Laura S. 53, 68, 355

W

- Wakeman, Geoffrey 50, 204, 206

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΙΤΛΩΝ (ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ)

A

- Αρχές της IFLA για τη φροντίδα και μεταχείριση του υλικού της βιβλιοθήκης
287, 300

B

- Βιβλιαμφιάστης, περιοδική έκδοση για την ελληνική βιβλιοδεσία
154, 163, 227
- Βιβλιοδεσία Γαννιάρη
46, 125
- Βιβλιοδεσία: Μάρτυρας Πολιτισμού
139, 230
- Βιβλιοδεσία: Οι Ρωμιοί βιβλιοδέτες της Πόλης
152, 175, 273, 350
- Βιβλιοδεσία: Προβληματισμοί για το σήμερα
90, 157, 279
- Βιβλιοδεσία: Συστηματική Μελέτη
187, 216
- Βιβλιοδεσία της Αθήνας: Οργανωμένες Βιβλιοδετικές μονάδες και βιβλιοδέτες από το 1880 έως τα Πρώτα Μεταπολεμικά χρόνια
189, 276, 382

A

- Διατήρηση και συντήρηση των βιβλιακών και αρχειακών συλλογών: Οδηγός για Βιβλιοθηκονόμους και Αρχειονόμους.
1, 19, 303
- Διατήρηση τεκμηρίων βιβλιοθηκών και αρχείων
3, 304
- Διεθνές forum καλλιτεχνικής βιβλιοδεσίας
143, 371
- Διεθνής έκθεση καλλιτεχνικής βιβλιοδεσίας στην Αθήνα

341, 376

E

- Έκθεση βιβλιοδεσίας
26, 87
- Έκθεση βιβλιοδεσίας με έργα Δ. Κρομμύδα στη βιβλιοθήκη Κοραή
146, 179, 292
- Εκμάθηση βιβλιοδεσίας: Από τη Μαθητεία Δίπλα σε Μαστόρους, στις Σχολές και στα Εργαστήρια Βιβλιοδεσίας Σήμερα
162, 274, 397
- Ελληνικό βιβλίο
21, 57, 406, 408
- Επάγγελμα βιβλιοδέτης: Το δέσιμο στέλνει ένα βιβλίο στο χρόνο
156, 202, 278

Z

- Ζακί Βινιον
142, 177, 270, 375

H

- Η βιβλιοδεσία στη βυζαντινή και μεταβυζαντινή περίοδο: Από τη Βυζαντινή Στάχωση έως τη Βιβλιοδεσία Alla Greca
328, 339, 398
- Η βιβλιοδεσία στη Δ. Ευρώπη: Τα πρώτα Σπάνια και Ανεκτίμητα Βιβλία του 12^{ου} αι. έως τα Τολμηρά Δεσίματα του 19^{ου} αι.
170, 172, 173
- Η επανάσταση των βιβλιοδετών
120, 153, 269
- Η μαγική τέχνη της βιβλιοδεσίας
149, 159
- Η προστασία και η συντήρηση είναι επιστήμη και τέχνη
150, 366
- Η τέχνη της βιβλιοδεσίας
158, 280, 400
- Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: Από το Βυζάντιο ως τις μέρες μας

340, 399, 404

- Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: Θησαυροί της Γενναδείου Βιβλιοθήκης

140, 174, 291, 312

- Η τέχνη της βιβλιοδεσίας: Οι θησαυροί της πόλης των Ιωαννίνων: κατάλογος έκθεσης

145, 161, 437

- Η τέχνη του βιβλίου

407, 410

Λ

- Λεξικό όρων διατήρησης και συντήρησης εντύπου υλικού

47, 293, 316, 415, 420

Μ

- Μαθήματα Ιστορίας διακοσμήσεως βιβλιοδεσίας

20, 151, 333

- Μια ματιά στην προϊστορία και την ιστορία του βιβλίου

55, 348, 351, 389

- Μοναστηριακή βιβλιοδεσία: Τα βιβλιοδετικά εργαστήρια μονή Μ. Δουσίκου, Αγίου Όρους και Πατριαρχείου Ιεροσολύμων του 19^{ου} και 20^{ου} αι.

383, 384, 396, 387, 388

Ν

- Νίκος Τζιλάκος: Έδεσε καλλιτεχνικά 2000 βιβλία

148, 178, 277, 373

- Ντύνοντας όμορφα τα βιβλία

342, 426

Ο

- Οργάνωσε τη βιβλιοθήκη σου: Ένας πρακτικός οδηγός για την οργάνωση Λαϊκών, Παιδικών, Σχολικών, Ιδιωτικών βιβλιοθηκών

58, 294, 299

Π

- Παραγωγή βιβλίου

22, 25, 27, 56

- Πολιτική για τη διατήρηση και τη συντήρηση των συλλογών των βιβλιοθηκών

33, 307

Ρ

- Ρωμιοί βιβλιοδέτες της Πόλης: Ο Μεγάλος Αριθμός Βιβλιοδετικών Εργαστηρίων Μαρτυρεί Έντονη Παρουσία και Δραστηριότητα

152, 175, 273, 350, 378

Σ

- Στα χρόνια του Όθωνα: Η βιβλιοδεσία προσανατολίζεται προς την Ευρώπη

188, 385, 434

- Συντήρηση έντυπων έργων με νέα εργαλεία: Αντιμέτωποι με πολλά εμπόδια και περιορισμούς οι επιστήμες

365, 367

Τ

- Τα βιβλία και τα αρχεία, υγιεινή, παθήσεις, θεραπεία

6, 45, 306

- Τέχνη και καλλιτεχνία: Η καλλιτεχνική βιβλιοδεσία εκφράζει το πνεύμα του Συγγραφέα με εικαστική γλώσσα

160, 377

- Το χειρόγραφο, το βιβλίο, τα ιστορικά αρχεία: Τεχνολογία Υλικών, Πρόληψη, Συντήρηση

30, 429, 435, 436

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΤΙΤΛΩΝ (ΞΕΝΩΝ)

A

- A course in bookbinding for vocational training: Part 1- elementary Section
24, 286, 354, 403, 423
- A craftsman's guide: An introduction to Gold
96, 164, 395
- A history of English craft bookbinding technique
92, 98, 101, 379
- A practical course in bookcrafts and bookbinding
171, 212, 254, 325
- A preservation guide: Saving the Past and the Present for the Future
44, 253
- A primer to bookbinding
168, 256
- A Sourcebook for academic, public, school and special collections
- ABC of bookbinding: A Unique Glossary with over 700 illustrations for Collector and Librarians
201, 309, 347
- ABC of bookmaking
64, 99, 102, 326
- Advanced bookbinding
241, 262, 360
- Advances in preservation access
36, 301
- Anyone can make a book
191, 391

B

- Basic bookbinding
63, 236, 401
- Binding and repairing books by hand
126, 165

- Book repair: A How to do it Manual
108, 417
- Books: Their care and Repair
32, 105, 209
- Bookbinding
76, 88, 95, 247, 255, 332
- Bookbinding: A beginners manual
82, 281, 402
- Bookbinding: A Manual for those interested in the craft of bookbinding
83, 128, 357
- Bookbinding: A Manual of Techniques
110, 295
- Bookbinding and conservation by hand: A working Guide
53, 54, 68, 124, 231, 355
- Bookbinding and the care of books
38, 321
- Bookbinding and the conservation of books: A Dictionary of Descriptive Terminology
48, 49, 115, 116, 193, 194, 195, 197, 198, 222, 223, 224, 233, 257, 258, 394
- Bookbinding at home: The Basics of Bookbinding Simply Explained in Words and Diagrams
85, 244, 282
- Bookbinding basics
69, 314, 374
- Bookbinding by hand for students and craftsmen
72, 214, 239
- Bookbinding for beginners
169, 218, 225, 246, 324, 356, 413
- Bookbinding for teachers, students and amateurs
181, 215, 264
- Bookbinding: Its Backround and Technique
123, 182
- Bookbinding made easy
60, 166, 259, 283

- Bookbinding materials and techniques 1700-1920
220, 221, 228, 250, 252
- Bookbinding: With Numerus, Engravings and Diagrams
75, 335, 338, 405
- Bookworks: Books, Memory and Photo Albums, Journal and Diaries Made by Hand
248
- Buchbinden für einteiger
111, 122, 272

C

- Cleaning and preserving bindings and related materials
107, 136, 349
- Conservation of library and archival materials and the graphic arts
31, 313
- Conservation of library materials: A Manual and Bibliography on the Care, Repair and Restoration of Library Materials
43, 59, 310, 441
- Cover to Cover
235, 359
- Creative bookbinding
79, 318, 344
- Curatorial care of works of art on paper: Basic Procedures for Paper Preservation
414, 416

D

- Development of Performance Standard for binding used in libraries
129, 290, 298

E

- Easy - to - Make decorative boxes and desk accessories: 73 Projects Using Printing Papers and Fabrics
77, 302, 330
- Emergency planning and recovery techniques: A Handbook for Libraries, Historical Societies and Archives in the Hudson Valley
18, 297
- Exposed spine sewings: Non - Adhesive binding [vol 3]
37, 134

F

- For the love of the binding: Studies in Bookbinding History
185, 186, 336
- Fragments of bookbinding technique
131, 364
- Functional developments in bookbinding
50, 204, 206

G

- General bookbinding
81, 184
- Glossary of basic archival and library conservation terms
118, 121, 196
- Guide to the manuscripts, autographs, chapters, seals, illuminations and bindings exhibited in the Department of Manuscripts and in the Grenville library
431, 440

H

- Handmade books: A step - by - step Guide to crafting your own Books
91, 409

- Handmade books and albums: An introduction to Creative Bookbinding
70, 308, 329, 412
- Handmade books and cards
343, 368, 425
- Hand-made books: An Introduction to Bookbinding
71, 94, 238
- How a book is made
263, 381, 424

I

- Illustrated dictionary of bookbinding
137, 200, 226, 345
- Implementing preservation management: A How to Manual for archives 7, 16
- Innovative bookbinding
62, 369, 393
- Introducing bookbinding
267, 331, 353
- Introduction to bookbinding
97, 245, 268

L

- Les tranchefiles brodee 119, 271
- Library materials preservation manual: Practical Methods for Preserving Books, Pamphlets and other Printed Material 114, 138

M

- Making books by hand: A Step by Step Guide
86, 192
- Making books by hand: A Working Guide
- Making journal by hand: 20 creative Projects for Keeping your Thoughts

73, 213, 237

- Making memory books by hand

337, 372

N

- New directions in bookbinding

89, 346

- New York State conservation Environment guidelines for libraries and archives

5, 305

- Non - adhesive binding: Books Without Past or Glue [vol 1]

251, 363

P

- Paper and leather conservation: A Manual

323, 419

- Preservation in libraries: Principles. Strategies and Practices for Librarians

190, 289, 311

- Preservation: Issues and Planning

34, 358, 380

- Preservation of library and archival materials: A Manual

15, 29

- Preservation Strategies for small academic and public libraries

8, 35, 288

- Preserving archives and manuscripts

12, 13, 418, 433

- Preserving library materials: A Manual

11, 52, 127, 421

- Promoting preservation awareness: A Sourcebook for Academic, Public, School and Special Collection

10, 40

Q

- Quick leather bindings: Non - adhesive Binding volumer 319, 327

R

- Russian medieval bookbinding 438, 439

S

- Sewn and pasted cloth or leather bookbinding for book artists receiving no special tools or equipment 80, 315, 320
- Simple bookbinding for junior schools 103, 210, 265, 392
- Simplified bookbinding 109, 240, 285
- Simply bound: Beginnings in bookbinding 39, 84
- Sleight of binding 106, 390
- Smiths Sewing single sheets: Non - Adhesive Binding Volume IV 14, 135

T

- The archaeology of medieval bookbinding 28, 104, 117, 219
- The art of handmade books 199, 234, 334
- The binding of books 211, 232, 284

- The bindings of the Ellesmere Chaucer and bookbinding manuscript preservation 430, 432
- The bookbinding 66, 167
- The bookbinding in Britishe Isles 1660-1800
- The bookmaking kt 41, 362
- The British guide to bookbinding: History and Technique 65, 180, 266
- The conservation assessment guide for archives 2, 4, 9, 51
- The craft of bookmaking 243, 322, 361
- The craft of bookmaking: A Practical Handbook 130, 396
- The encyclopaedia of papermaking and bookbinding: A Definitive Guide to Making, Embellishing and Repairing Paper, Books and Scrapbooks 67, 133, 422
- The essential guide to making handmade books 249
- The handmade book 78, 317, 418
- The library disaster preparedness handbook 17, 296
- The practical guide to book restoration and conservation 93, 112, 261
- The practical guide to craft bookbinding 208, 217
- The repair of cloth binding: A Manual 113, 427
- The Thames and Hudson manual of bookbinding 74, 100, 207
- Theory and practice of bookbinding 183, 242, 260

- 1-2 και 3 Section Sewing: Non - Adhesive binding [vol 2]

132, 352, 411

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΚΔΟΤΩΝ (ΕΛΛΗΝΩΝ)

A

- Αδάμ 46, 125
- Άποψη 150, 366
- ΑΡΑ 26, 87, 143, 144, 371

B

- Βιβλιοθήκη Ανώτατης Σχολής Καλών Τεχνών 33, 307

T

- Γεννάδειος Βιβλιοθήκη, Αμερικανική Σχολή Κλασικών Σπουδών 140, 174, 291, 312

E

- Εθνικό Κέντρο Βιβλίου 26, 87, 144
- Ελευθεροτυπία 120, 141, 149, 153, 159, 176, 269, 275, 342, 426
- Εργαστήριο Βιβλιοδεσιών Μπάμπη Λέγγα 154, 163, 227

H

- Η Καθημερινή 21, 57, 90, 139, 147, 152, 155, 157, 160, 162, 170, 172, 173, 175, 187, 188,

189, 216, 230, 273, 274, 276,
279, 328, 339, 341, 350, 365,
367, 376, 377, 378, 383, 384,
386, 387, 388, 397, 398, 406,
408, 434

I

- Ιών 22, 25, 27, 56

M

- Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης
30, 55, 348,
351, 389, 407,
410, 429, 435,,
436

O

- Οδυσσέας 6, 45, 306

Π

- Παπαχαραλάμπειος Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη 1, 19, 303

Σ

- Σύγχρονη Βιβλιοθήκη 287, 300

T

- Τα νέα	142, 148, 156, 177, 178, 202, 270, 277, 278, 280, 373, 375
- Το βήμα	158, 400
- Τοπική εφημερίδα της Χίου	146, 179, 292
- Τυποφιλία	3, 304
- Τυποφιλία2	47, 293, 316, 425, 420

Υ

- Υπουργείο Πολιτισμού	20, 151, 333
------------------------	--------------

Φ

- Φοίνικας	145, 161, 340, 399, 404, 437
Gutenberg	58, 294, 299

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΕΚΔΟΤΩΝ (ΞΕΝΩΝ)

A

- A.L.A.	34, 358, 380
- A. and B. Black	181, 215, 264
- American Library Association	17, 107, 136, 296, 349
- Ancestry	44, 253
- Arco Publishing	126, 165
- Ash gate Publishing Limited	28, 104, 117, 219
- At your easy Publications	39, 84
- Augustus Verlag	111, 122, 272

B

- B.T. Bats ford	267, 331, 353
- Bibliothèque Nationale	119, 271
- Book Collector	137, 200, 220, 221, 226, 228, 250, 234
- Bowker - Saur	190, 289, 311
- Bruce Publishing Company	60, 166, 259, 283
- Bulfinch Press Book	91, 409
- Butterworths	31, 313, 441

C

- Canadian council of Archives	2, 4, 9, 51
- Canadian Library Journal	124, 231

- Cassel and Company 225, 241, 262, 356, 360, 413
- Charles and Adam Book 82, 281, 402
- Charles Scribner's and Sons 109, 240, 285
- Chronicle Press 41, 362
- College and research libraries 23, 116, 193, 203, 205, 258
- Crowood Press 110, 295

D

- David and Charles 130
- David McKay 75, 335, 338, 405
- Davis Publications 343, 368, 396, 425
- Design Books 70, 308, 329, 412
- Dover Publications 63, 77, 79, 123, 182, 236, 243, 302, 318, 233, 330, 344, 361, 401

E

- E. P. Dutton and Co 83, 128, 357
- Edgar Backus 171, 212, 254, 325
- Employing bookbinders of America 24, 286, 354, 403, 423

F

- Faber and Faber Limited 72, 97, 214, 239, 245, 268

G

- Government Printing office 183, 242, 260
- Greenwood Press 10, 40

H

- H. W. Wilson 32, 105, 209
- Houghton Mifflin company 168, 256
- Hutington Library Quartely 430, 432

I

- Inland Printer Company 66, 167
- Intermuseum conservation Association 414, 416

J

- Journal of library history philosophy and comparative librarianship 197, 222, 233
- Journal of the American institute for conservation 54, 229

K

- K.G. Saur 118, 121, 196
- Keith Smith Books 14, 37, 80, 132, 134, 135, 315, 319, 320, 327, 352, 411

L

- Lark Books 61, 199, 234, 235, 334, 359
- Library 185
- Library of congress 48, 195
- Library Quartely 115, 198, 223, 257
- Libraries and Culture 186, 336
- London school of printing 131, 364
- Lower Hudson conference 18, 297

- Lyons and Buford 38, 321

M

- Mid Atlantic Regional Archives Conference 323, 419
- Moote Points 106, 390
- McKnight and McKnight 81, 184
- McKnight and McKnight Publishing 211, 232, 284

N

- National Library of Quebec 7, 16
- Neal - Shuman Publisher's 108, 417
- New York state Library 5, 305
- North Light Books 249
- Northeast Document Conservation Centre 11, 15, 29

O

- Oak knoll Press 64, 92, 98, 99,
101, 102, 113, 326,
379, 427

P

- Papers of the bibliographical Society of America 42, 252
- Pitman and Sons 103, 210, 265, 392
- Pitman Publishing 88, 247, 332
- Plough Press 50, 201, 204, 206,
309, 347
- Preservation office 49, 194, 224, 394
- Press de La Plantz 62, 192, 337, 372

R

- R. R. Bowker 53, 68, 355
- Resteurator. International Journal for the Preservation of library archival material 438, 439
- Rita Hammack 191, 391
- Rockport Publishers 73, 213, 237
- Raitledge and kegan Paul 263, 381, 424
- Running Press 67, 133, 422

S

- Search Press Limited 71, 94, 238
- Sigma Foundation 251, 363
- Society of American Archivists 8, 12, 13, 428, 433
- Sterling Publishing 69, 314, 374
- Storey Books 78, 317, 418
- Studio Vista 89, 346

T

- Thames and Hudson 74, 93, 100, 112, 207, 208, 217, 261, 370
- The British Library 65, 180, 266
- The Davis Press 218, 246
- The Dryad Press 76, 95, 255
- The New York Botanical Gardens 114, 138
- The Scarecrow Press 35, 43, 52, 59, 127, 288, 310, 421
- The Standing Press 96, 164, 395
- Thorsons Publisher's Limited 85, 244, 282

W

- Watson - Guptill Publications	169, 248, 324
- Westport	36, 301

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ

1906	431, 440
1912	75, 335, 338, 405
1924	66, 167
1930	103, 210, 225, 265, 356, 392, 413
1931	218, 246
1932	181, 215, 264
1934	60, 166, 259, 283
1937	24, 286, 354, 403, 423
1939	168, 256
1946	81, 184
1947	171, 212, 241, 254, 262, 325, 360
1950	131, 364
1957	63, 236, 401
1960	263, 381, 424
1962	183, 242, 260
1963	72, 79, 214, 239, 318, 344
1966	129, 290, 298
1967	42, 59, 76, 95, 169, 211, 232, 255, 284,

	310, 324
1968	267, 331, 353
1974	77, 89, 302, 330, 346
1975	130, 396
1976	97, 107, 109, 136, 240, 245, 268, 285, 349
1978	74, 85, 100, 126, 165, 207, 244, 282, 323, 370, 419
1980	123, 182
1981	53, 68, 82, 281, 355, 402
1982	48, 49, 124, 194, 195, 224, 231, 394
1983	32, 105, 114, 116, 138, 193, 209, 258
1984	115, 197, 198, 222, 223, 233, 257
1985	208, 217
1986	17, 296
1987	31, 58, 294, 299, 313, 414, 416, 441
1988	30, 93, 112, 118, 121, 196, 161, 429, 435, 436
1989	110, 119, 271, 295
1990	5, 20, 151, 305, 306, 333
1991	38, 251, 321, 363
1992	36, 301
1993	8, 12, 13, 50, 140, 204, 206, 243, 289, 311, 322, 361, 428, 433
1994	71, 94, 238
1995	2, 4, 6, 9, 37, 44, 45,

	47, 51, 52, 55, 96, 127, 132, 134, 164, 191, 235, 253, 293, 316, 348, 351, 352, 359, 389, 391, 395, 407, 410, 411, 415, 420, 421, 438, 439
1996	7, 16, 92, 98, 101, 379, 430, 432
1997	10, 22, 25, 27, 40, 46, 56, 62, 86, 91, 125, 158, 192, 280, 343, 368, 369, 393, 400, 409, 425
1998	3, 68, 80, 111, 122, 152, 160, 162, 170, 172, 173, 175, 180, 188, 189, 248, 266, 272, 273, 274, 276, 287, 300, 304, 315, 320, 328, 339, 350, 377, 378, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 397, 398, 434
1999	11, 15, 18, 28, 29, 54, 70, 104, 117, 154, 163, 219, 227, 297, 308, 329, 337, 372, 412
2000	1, 19, 33, 34, 64, 73, 78, 99, 156, 202, 213, 237, 249, 278, 303, 307, 317, 326, 358, 380, 418
2001	14, 21, 39, 41, 57, 61,

	69, 84, 108, 135, 149, 159, 199, 234, 314, 334, 362, 374, 406, 408, 417
2002	67, 102, 106, 113, 120, 133, 140, 141, 147, 148, 153, 174, 178, 185, 201, 269, 275, 277, 291, 309, 312, 319, 327, 341, 342, 347, 371, 373, 376, 390, 422, 426, 427
2003	35, 145, 146, 161, 179, 186, 288, 292, 336, 340, 399, 404, 437
2004	42, 90, 137, 139, 142, 143, 155, 157, 177, 187, 200, 216, 220, 221, 226, 228, 230, 250, 252, 270, 279, 345, 375
2005	23, 150, 203, 205, 365, 366, 367

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΕΠΙΚΕΦΑΛΙΔΩΝ

A

ΑΡΧΕΙΑ	1,2
ΑΡΧΕΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	3, 4, 5, 6,
ΑΡΧΕΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΟΔΗΓΟΙ	7, 8
ΑΡΧΕΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ	9, 10,11
ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ	12
ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	13, 14
ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ -	15, 16, 17,
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ	18
ΑΡΧΕΙΑΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ – ΟΔΗΓΟΙ	19

B

ΒΙΒΛΙΑ	20, 21
ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ	22, 23, 24
ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΛΛΑΔΑ	25
ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΕΛΛΑΔΑ -	26
ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ, κλπ.	
ΒΙΒΛΙΑ - ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟ - ΙΣΤΟΡΙΑ	27
ΒΙΒΛΙΑ - ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ	28

ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44
ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΕΛΛΑΔΑ	45, 46
ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΛΕΞΙΚΑ	47, 48, 49
ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	50
ΒΙΒΛΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ – ΟΔΗΓΟΙ	51, 52, 53, 54
ΒΙΒΛΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ – ΙΣΤΟΡΙΑ	55, 56, 57
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	58, 59
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ	60, 61, 62, 63, 64, 6,5 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 83, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΑΓΓΛΙΑ	92, 93, 94, 95, 96, 97
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ	98, 99, 100
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ- 18 ^{ος} αιώνας	101
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 19 ^{ος} αιώνας	102
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΓΓΛΙΑ – ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ	103
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΑΙΓΥΠΤΟΣ	104
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ	105, 106, 107, 108,

	109, 110, 111
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ κλπ	112, 113, 114
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	115, 116
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ	117
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΓΑΛΛΙΑ	118, 119
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΓΑΛΛΙΑ – ΙΣΤΟΡΙΑ	120
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΓΕΡΜΑΝΙΑ	121, 122
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	123, 124, 125, 126
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ κλπ	127, 128, 129, 130, 131
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΕΣ	132, 133, 134, 135
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ	136, 137, 138, 139
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΕΚΘΕΣΕΙΣ	140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ	151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 20 ^{ος} αιώνας	161, 162, 163
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΠΙΧΡΥΣΩΣΗ	164, 165
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΑ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ	166, 167,

	168, 169
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ, ΔΥΤΙΚΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ – ΕΚΘΕΣΕΙΣ	170
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ – ΙΣΤΟΡΙΑ	171, 172
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΕΥΡΩΠΗ - ΙΣΤΟΡΙΑ- 18 ^{ος} αιώνας – ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ	173
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ ΣΥΛΛΟΓΕΣ	174, 175, 176, 177, 178, 179
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ	180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ- ΙΣΤΟΡΙΑ- 18 ^{ος} αιώνας	188, 189
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	190, 191
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ	192
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΛΕΞΙΚΑ	193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 17 ^{ος} αιώνας	203, 204
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ - 18 ^{ος} αιώνας	205, 206
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ	207, 208
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΜΕΛΕΤΗ ΚΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ	209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ	219, 220
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ – ΙΣΤΟΡΙΑ	221
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ	222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229,

	230, 231
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ – ΥΛΙΚΑ	232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΥΛΙΚΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ	254, 255, 256
ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ - ΥΛΙΚΑ - ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ	257, 258
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ	259, 260
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ – ΑΓΓΛΙΑ	261, 262, 263
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΑΓΓΛΙΑ - ΛΟΝΔΙΝΟ	264, 265, 266, 267, 268
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ – ΓΑΛΛΙΑ	269, 270, 271
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ – ΓΕΡΜΑΝΙΑ	272
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ – ΕΛΛΑΔΑ	273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΣ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	281, 182
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	283, 284, 285, 286
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ	287, 288, 289, 290

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ – ΕΛΛΑΔΑ	291
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ - ΙΣΤΟΡΙΑ	292
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ – ΛΕΞΙΚΑ	293
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΕΛΛΑΔΑ – ΟΔΗΓΟΙ	294
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	295
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ	296
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ - ΜΕΤΡΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ κλπ	297, 298
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΑ	299
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ	300, 301, 302
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΙΚΟ ΥΛΙΚΟ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΟΝΟΜΟΙ	311

T

ΓΕΝΝΑΔΕΙΟΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ	312
ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ	313

Z

ΔΕΡΜΑ	314, 315
ΔΡΑΜΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323
ΔΕΡΜΑΤΙΝΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)	324, 325, 236, 327, 328
ΔΕΣΙΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ (ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑ)	329
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ	330, 331,

	332
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ	333, 334, 335, 336, 337
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ	338
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ	339
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ	340
ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΗ – ΕΛΛΑΔΑ	341, 342
ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΟ ΧΑΡΤΙ	343, 344

Ε

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΑ ΕΡΓΑ	345, 346, 347
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ	348, 349
ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ - ΕΛΛΑΔΑ -	350
ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ	
ΕΚΔΟΤΕΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ	351
ΕΠΙΧΡΥΣΩΣΗ	352, 353
ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΣΜΟΣ	354, 355, 356, 357
ΕΡΓΑΛΕΙΑ	358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365
ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ	366, 367, 368

Κ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ	369, 370, 371, 372, 373
---------------------	-------------------------------

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΔΕΣΙΜΑΤΑ	374, 375, 376, 377
ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΑ ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ	378

Μ

ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΒΛΙΟΔΕΣΙΑΣ	379, 380, 381, 382
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ	383
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ	384, 385
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ - ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ	386
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ, ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ – ΕΛΛΑΔΑ	387
ΜΟΝΑΣΤΗΡΙΑ, ΟΡΘΟΔΟΞΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ -ΕΛΛΑΔΑ -	388
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΑ ΛΕΥΚΩΜΑΤΑ	

Π

ΠΑΙΔΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ	389, 390, 391
----------------	------------------

Σ

ΣΠΑΝΙΑ ΒΙΒΛΙΑ	392, 393, 394
---------------	------------------

Τ

ΤΕΧΝΗ	395, 396
ΤΕΧΝΗ, ΑΡΧΑΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ	397
ΤΕΧΝΗ, ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ	398, 399
ΤΕΧΝΗ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ	400
ΤΕΧΝΗ, ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΙΚΗ	401, 402
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ	405

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΛΛΑΔΑ – ΙΣΤΟΡΙΑ	406
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ	407
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ – ΙΣΤΟΡΙΑ	408
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑ - ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΑ κλπ	409
ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ	410

Υ

ΥΛΙΚΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ	411, 412, 413
-------------------	------------------

Χ

ΧΑΡΤΙ	414, 415
ΧΑΡΤΙ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	416, 417, 418, 419
ΧΑΡΤΙ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ – ΛΕΞΙΚΑ	420
ΧΑΡΤΙ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ – ΟΔΗΓΟΙ	421, 422
ΧΑΡΤΙ – ΙΣΤΟΡΙΑ	423, 424
ΧΑΡΤΙ, ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟ	425, 426
ΧΑΡΤΙ, ΧΕΙΡΟΠΟΙΗΤΟ - ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΑΝΙΑ	427
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ	428, 429, 430
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ - ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ	431, 432, 433
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ	434, 435
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ)	436
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΕΛΛΗΝΙΚΗ (ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ ΚΑΙ ΝΕΩΤΕΡΑ) - ΕΛΛΑΔΑ – ΑΘΗΝΑ	437
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ – ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ	438
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ, ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΑ	439
ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΑ – ΣΥΛΛΟΓΕΣ	440, 441

